

Zoekt u zakenrelaties in de regio?

Lees dan as. dinsdag 11 februari onze exclusieve pagina van bedrijf tot bedrijf

Oppositie doet het niet goed

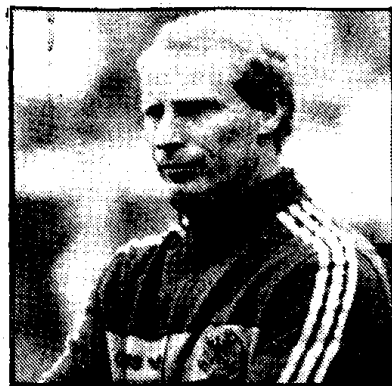
Er is iets behoorlijk misgegaan met Schengen
PAGINA 7

"Helaas is er geen pil tegen vliegtuiglawaai"
PAGINA 17

Fortuna-MVV 0-0
Roda-Groningen 0-0
PAGINA 21

Vaesrade trots op voetbalsters
PAGINA 25

Vogts uit schaduw van Beckenbauer
PAGINA 26

● Bert Vogts

Integratie vlak over de grens

PAGINA 27

Apotheekster werd goede geefster

PAGINA 29

Eigen schuld blijft dikke bult

PAGINA 31

● Mgr J. Gijsen

Jo Gijsen 20 jaar bisschop
PAGINA 32 en 33

Boekenpagina
PAGINA 35

Karl May 150 jaar geleden geboren
PAGINA 38

Duits bouwsparen niet aantrekkelijk
PAGINA 39

Lachen en leren met Bessie en Adriaan
PAGINA 43
Programma's voor het weekeinde
PAGINA 45 en 47

Protestmars rond gevangenis Sittard

DOOR HANS GOOSSEN

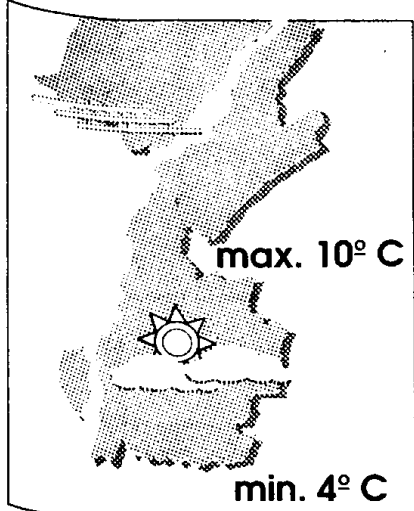
SITTARD - De Nederlandse Belangenvereniging Gedetineerden zal eind deze maand een protestmars houden rond de Sittardse penitentiaire inrichting De Geerhorst. Met de actie wil voorzitter mr P. Vleeming van de vereniging de aandacht vestigen op de misstanden die naar zijn mening heersen binnen de gevangenis.

Vleeming verwacht ongeveer 600 tot 700 deelnemers. De exacte datum van de protestmars is nog niet bekend. Daarover is nog overleg met andere gedetineerdenorganisaties.

De Nederlandse Belangenvereniging Gedetineerden is drie maanden geleden opgericht. Voorzitter Vleeming is gistermorgen vrijgelaten uit De Geerhorst. Hij was in 1983 veroordeeld tot een gevangenisstraf van vijf maanden wegens valsheid in geschrifte (belastingfraude). De laatste drie maanden verbleef hij in de Sittardse inrichting.

Zie verder pagina 16

● **'Directeur Geerhorst is weg volledig kwijt'**

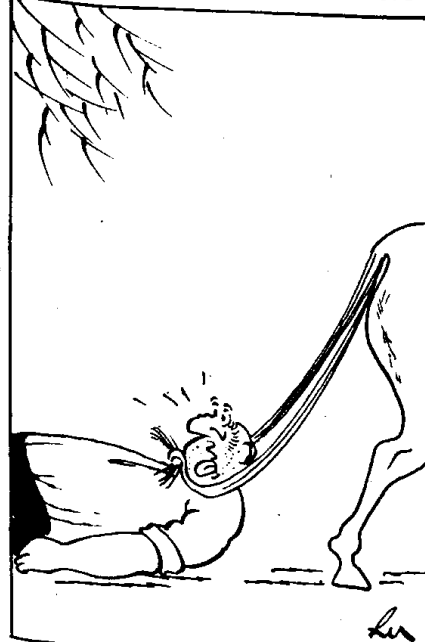

VERANDERING
Vandaag is het een rustige dag en na het optrekken van de ochtendmist krijgen we flinke zonnige periodes. De wind is zwak tot matig uit zuidelijke richting en het kwik loopt op tot circa 10 graden. Geleidelijk gaat de wind vanavond toenemen en is morgen matig, in de middag af en toe vrij krachtig, om morgenavond te draaien naar het westen en iets af te nemen. Morgen is er in de ochtend nog af en toe een zwaai naar het zuiden, maar geleidelijk neemt de bewolking toe op de nadering van een storing. In de middag en avond zijn er dan ook periodes met regen. De middagtemperatuur ligt enkele graden lager dan vandaag maar met 8 graden mogen we toch niet mopperen. Het kwik daalt in de nachten naar circa 4 graden.

Voor verdere informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-91122346.

VANDAAG:
zon op: 08.09 onder: 17.38
maan op: 09.11 onder: 23.18
MORGEN:
zon op: 08.07 onder: 17.40
maan op: 09.28 onder: 23.18

Politiepaarden tegen zware misdaad

Valkenburg verliest het van lokatie aan de Maas

Casino naar Maastricht

Van onze verslaggever

VALKENBURG - Na een verblijf van achttien jaar zal het Holland Casino in de loop van 1995 uit Valkenburg vertrekken naar Maastricht. Bestuur en directie van de Nationale Stichting Casinospelen geven de voorkeur aan een nieuw casino aan de Maas boven een vestiging bij het Rotspark in Valkenburg. De beslissing is gistermiddag genomen en meteen aan het personeel van het Valkenburgse casino en aan andere betrokkenen bekend gemaakt.

Volgens algemeen directeur drs Joop Kroes van de Holland Casino's is het een beslissing op puur rationele en niet emotionele gronden. In een stad als Maastricht met zijn commerciële verwachtingen, zijn hotelaanbod, winkel- en uitgaanscentrum worden meer bezoekers aan een casino verwacht dan in een kleine toeristenplaats als Valkenburg. „Ook het toerisme in Maastricht is anders en beter voor het casino. De toeristische markt van Valkenburg heeft niet gebracht wat wij ervan hadden verwacht.”

Het is vooral het gewone uitgaanspubliek waar een Maastrichtse casino op gokt als extra contingent bezoekers, in de overtuiging dat het spelerspubliek dat het casino in Valkenburg nu al trekt (bijna 400.000 in 1991) ook de weg naar Maastricht wel vindt.

Impulsbezoek

Dat gewone uitgaanspubliek bestaat uit mensen die een avondje op stap gaan om te eten, een bioscoop te bezoeken of een voorstelling in de schouwburg bij te wonen. „Die staan om half elf op straat en willen dan nog niet naar huis. Valkenburg is daarvoor te ver, maar een casino aan de overkant van de Maas is dan wel wat,” zo omschrijft drs Kroes het te verwachten impulsbezoek. Hij kijkt daarbij naar Breda waar het Holland Casino gemiddeld 1200 mensen per dag trekt. „Daarvan komt de helft uit de stad.”

Doorslaggevend voor de keus Maastricht was de lokatie aan de Maas naast hotel Maastricht, goed zichtbaar vanaf de overkant. Een wezenlijk onderdeel in het Maastrichtse plan vormt de bouw van een overdekte voetbrug, via welke men straks rechtstreeks het casino kan binnenlopen.

Dit ultieme Maastrichtse plan is er pas gekomen nadat Valkenburg zijn plan voor een Kuurcasino in het Rotspark had gelanceerd. Drs Kroes vindt het wel wrang dat na het zeer attractieve aanbod van Valkenburg er pas een gelijkwaardige Maastrichtse offerte overheen is gekomen. „In de eindsprint van deze spannende competitie is Maastricht aan al onze verlangens tegemoet gekomen,” zegt ook de Valkenburgse casinodirecteur Hans Schalken. Het eerdere voorstel van Maastricht om het casino midden in het Ceramiteerrein te bouwen, werd door de Casinostichting resoluut afgewezen.

Zie verder pagina 15

● **Valkenburg verwacht minstens compensatie**

● **Als tiende delegatie tekende Nederland, vertegenwoordigd door de ministers Van den Broek (Buitenlandse Zaken) en Kok (Financiën), het Unieverdrag van Maastricht.**

(ADVERTENTIE)

DAGOPLEIDINGEN
MARKETING-EN PR-MANAGER

• NIMA-A/B en NGPR-A
• éénjarig

SPD

• extra NIMA-A/BMA
• tweejarig

ALGEMEEN:

• computerpractica
• studiefinanciering
• start aug./sept. '92
• informatie-avond
24 febr. 19.00 uur

in samenwerking met de HEAO-Limburg

Bel 046-510641
Marlie v.d. Hoeven
of 076-250666/215389
voor de brochure

oio

29 JAAR KWALITEIT IN OPLEIDEN

COME AND SEE

CITIVIRO

FIVE POCKET
SAROLEA STRAAT 43 - HEERLEN
MARKT I - MAASTRICHT

Europees unieverdrag officieel getekend Maastricht schrijft in 16 minuten historie

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - Met een plechtigheid van precies 16 minuten in de Statenzaal van het provinciehuis heeft Maastricht zich voor altijd een plaats in de geschiedenisboeken verworven. De ministers van Buitenlandse Zaken en Financiën van alle twaalf EG-landen tekenden het akkoord dat voorziet in de politieke en monetaire eenwording van Europa. Het heeft officieel de naam 'Unieverdrag van Maastricht' gekregen. „De naam van Maastricht zal voor altijd in verband worden gebracht met het Europese ideaal,” zo zei premier Cavaco Silva van Portugal, de huidige EG-voorzitter. „Een

historisch moment voor de ruim 300 miljoen burgers van de Gemeenschap,” aldus minister-president Lubbers.

De ceremonie, die het directe gevolg is van de overeenkomst bereikt tijdens de Eurotop op 9 en 10 december van het vorig jaar, trok opnieuw de aandacht van de internationale media. Meer dan 200 journalisten en tientallen tv-teams kwamen op de ondertekening af.

Eigenlijk had de ondertekening van het Unieverdrag in Portugal moeten plaatsvinden, maar de regering van dat land gunde de stad waar het akkoord na moeizaam overleg tot stand was gekomen de eer. De

plechtigheid werd bijgewoond door vertegenwoordigers van tal van Europese instituten, het Limburgse college van Gedeputeerde Staten en burgemeester Philip Houben van Maastricht. Tijdens de 16 minuten dat de handtekeningen onder het 313 pagina's tellende verdrag werden gezet - van 17.57 tot 18.13 uur - speelde een ensemble van het LSO. In hun korte redes spraken premier Lubbers, zijn collega Cavaco Silva, voorzitter Egon Klepsch van het Europese parlement en Jacques Delors, voorzitter van de Europese Commissie van een historische moment. „Met dit verdrag zal Maastricht, net zoals Rome en Luxemburg, de geschiedenis van de Europese eenwording ingaan,” aldus dr Egon Klepsch.

Zie verder pagina 3

● **'Wereld verwacht teveel van EG'**

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

LD-puzzelactie

HEERLEN - Ruim 2700 puzzelaars zonden de oplossing van puzzel 8 van de grote Limburgs Dagblad-puzzelactie in. Dat betekent wederom een donatie van vele duizenden guldens voor de beide goede doelen, het Franciscusoor in Valkenburg-Houthem en de Stichting Jo Hansenprijs in Meerssen.

Vandaag staat puzzel 10 in de krant. De oplossingen daarvan moeten uiterlijk donderdag 20 februari in ons bezit zijn, wilt u meedingen naar een van de tien weekprijzen, waaronder de prijs van duizend guldens en de hoofdprijs, na twintig puzzels, van vijftienduizend guldens.

De oplossingen van puzzel 9, uit de krant van zaterdag 1 februari, kunnen nog worden ingestuurd tot donderdag 13 februari.

ZIE PAGINA 11

Maaswater weer verontreinigd

MAASTRICHT - Het water van de Maas is opnieuw verontreinigd. Ditmaal met verschillende soorten methylpyridines. Als gevolg van de verontreiniging kan het Waterwinningsbedrijf Brabantse Biesbosch (WBB) het innemen van Maaswater in zijn spaarbekkens in de Biesbosch niet hervatten. Het innemen ligt al stil sinds 22 januari, ook als gevolg van een verontreiniging. Net als met de voorgaande moet de bron voor de nieuwe verontreiniging worden gezocht in Wallonië.

Zie verder pagina 16

● **Waterkwaliteit in België niet op het hoogste plan**

(ADVERTENTIE)

Licht-Studio 2000

Heerlen, Spoorweg 1A
tel. 045-729735

limburgs agblad
de duidelijke krant
Nu twee weken gratis

Ja, die duidelijke krant wil ik hebben!
Noteer mij als abonnee.

Naam: .....
Adres: .....
Postcode/woonplaats: .....

Telefoon: ..... (voor controle bezorging)

giro/banknummer: .....

De eerste twee weken ontvang ik de krant gratis.

O Stuur mij een machting, want ik betaal automatisch, ik ontvang dan bovendien de handige, fraaie memo-kubus
☐ automatisch per kwartaal f 82,35
☐ automatisch per maand f 27,45

O Stuur mij een acceptgirokaart voor betaling
☐ per kwartaal f 83,35
☐ per maand f 28,45

De afgelopen drie maanden heb ik geen L.D. (proef)-abonnement gehad.

Deze bon in open enveloppe zonder postzegel zenden naar:

Limburgs Dagblad,
Antwoordnummer 46, 6400 VB Heerlen

of bel gratis 06-0229911

8 710404 400017

MEER DAN

100.000 STUKS
KARNAVALSKLEDING
VOORRADIG.

De GROOTSTE, gekste en goedkoopste collectie

bij Hendriks in Heerlen en Sittard.

NERGENS BETER, NERGENS GOEDKOPER

HENDRIKS
TEXTIEL

GIGANTISCH GROOT IN KWALITEIT EN LAGE PRIJZEN!

Heerlen, Schelsberg 88, tel. 045-721124
Sittard, Brugstraat 1, tel. 046-515656

ONGEWOON VOORDELIG

Stewardess pump

In zwart en marineblauw.

Maten 37 - 42.

Normaal 39,95 Bristolprijs 30,-

Alléén vandaag

22.50

BRISTOL

Heerlen - Hogeweg 2-4
Rothem/Meerssen - 'Au Clef' Kullenstraat 75
Sittard - winkelcentrum 'den Tempel'
Kerkrade - Nulanderstraat 102

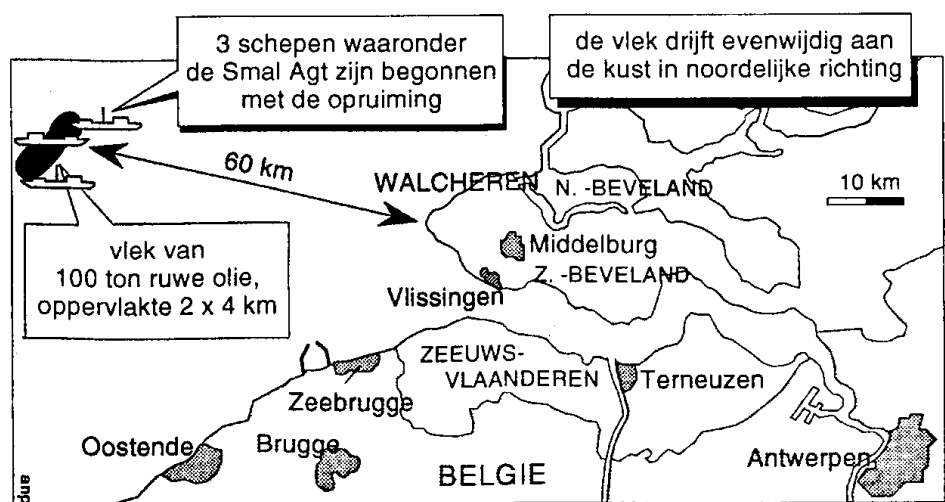

Olievlek bedreigt de kust niet meer

DEN HAAG - De olievlek op de Noordzee, die zo'n 50 à 60 kilometer uit de kust voor Walcheren drijft, vormt geen bedreiging meer voor de Nederlandse kust. Volgens een woordvoerder van Rijkswaterstaat gisterochtend is de wind gunstig en drijft de vlek evenwijdig aan de kustlijn in noordelijke richting. Het zou om 50 tot 100 ton zwaardere olie gaan verspreid over een oppervlakte van 4 bij 2 kilometer.

Volgens Rijkswaterstaat is een dergelijke vervuiling niet spectaculair. „Wij krijgen jaarlijks met 5 tot 10 van dergelijke gevallen te maken,” aldus de woordvoerder. Drie schepen, waaronder het bestrijdingsvaartuig Smal Agt, zijn begonnen met het opruimen van de olie. De werkzaamheden verlopen voorspoedig. De schepen worden geassisteerd door een verkenningsvliegtuig.

Rijkswaterstaat heeft monsters van de olie genomen die voor onderzoek naar het Riza (Rijksinstituut Zuivering Afvalwater) zijn gebracht. Het is volgens

Rijkswaterstaat nog onduidelijk waar de olievervuiling vandaan komt. „Dit soort onderzoek duurt meestal wat langer.”

Bond wil AID bij politie onderbrengen

GRONINGEN - De Algemene Christelijke Politiebond (ACP) vindt dat de Algemene Inspectiedienst (AID), Fiscale Opsporingsdienst (FIOD), Economische Controledienst (ECD), sociale rechercheurs en bouwinspecteurs moeten verdwijnen in de huidige vorm.

De politiebond wil dat de overheid een eind maakt aan deze wildgroei van ministeriële en gemeentelijke opsporingsdiensten. Alle diensten moeten volgens de ACP ondergebracht worden bij de politie. Volgens de politiebond kan er door de diensten samen te voegen efficiënter gewerkt worden.

De politiebond wil de discussie over de samenvoeging van alle opsporingsdiensten volgens jaar direct na de start van de Regiopolitie aan de orde stellen bij de overheid. ACP-woordvoerder H. Kuipers noemt het langzamerhand absurd dat ieder ministerie zijn eigen opsporingsdienst heeft.

„Het ministerie van Landbouw heeft de AID, het ministerie van Economische Zaken de ECD en het ministerie van Financiën de FIOD. En dan heb je bij de gemeenten ook nog eens sociale rechercheurs en bouwinspecteurs. Je ziet door de bomen het bos niet meer.”

Alarmerend

Deskundigen hebben deze week een uiterst sombere conclusie getrokken: ook voor de bewoners van het noordelijk halfgrond dreigt het gevaar van een gat in de ozonlaag. Volgens de NASA is de laag veel ernstiger aangetast dan tot nu toe werd aangenomen, en de Wagingse hoogleraar

prof E. Adema verkondigt zelfs dat bij ongewijzigd beleid en het achterwege blijven van maatregelen de aarde binnen afzienbare tijd een onbewoonbare planeet is.

Alarmerende geluiden, bij het horen waarvan men zich direct afvraagt, wanneer we met z'n allen een ultieme, wereldomspannende operatie ter zelfbehoud lanceren. Dat had natuurlijk al lang moeten gebeuren, maar het is ronduit beschamend te moeten erkennen dat er tot dusver op dit gebied om alle mogelijke redenen weinig tot niets is gebeurd. Sterker nog, het op welhaast onbekommerde wijze in de wind slaan van de signalen heeft ertoe geleid dat de toestand snel verslechtert. Wat thans op ons afkomt, is in zekere zin de wraak van onze planeet voor de nonchalante omgang met milieuschadelijke stoffen. De gevaren die zich boven Antarctica aftekenen, waren al lang bekend. Maar dat gebied ligt ver buiten ons blikveld. En dus sliep de mensheid rustig door. Met het gevolg dat zij ook ontoegankelijk bleef voor waarschuwingen dat de noordelijke helft van de aarde eenzelfde dramatische ontwikkeling te wachten staat.

Niemand moet een ander iets verwijten. Schuldig is de mensheid in totaliteit. De industrie omdat zij haar belangen laat prevaleren, de consumenten omdat zij ongebreidelde de schadelijke producten blijft gebruiken en de overheid en de politiek, omdat zij steeds maar benadrukt dat het treffen van wettelijke maatregelen niet zo eenvoudig is.

Over tenminste één aspect kan nochtans geen verschil van mening bestaan: aanhoudend uitstel van een algeheel verbod van cfr's staat gelijk aan het tekenen van het doodvonnis over veel mensen.

F.S.

Regeling gaat in met terugwerkende kracht

Gelijke behandeling in pensioenen vervroegd

DEN HAAG - De gelijke behandeling van mannen en vrouwen in de aanvullende pensioenen wordt met terugwerkende kracht tot 17 mei 1990 ingevoerd. Staatssecretaris Ter Veld (Sociale Zaken) schrijft aan de Tweede Kamer dat een wet ontwerp de datum van 1 januari 1993 voor deze gelijke behandeling vervroegt naar 17 mei 1990. Tijdens de Europese top in Maastricht van eind vorig jaar is aan het EG-verdrag een protocol toegevoegd waarin de ingangsdatum wordt gesteld op 17 mei 1990.

De protocol moet nog worden bevestigd door de parlementen. De pensioenfondsen hebben overigens hun pensioenregelingen al aangepast of zijn daarmee bezig. Op 17 mei 1990 deed het Europese Hof van Justitie een uitspraak, het zogeheten Barber-arrest, die erop neer komt dat pensioen uitgesteld loon en dat vrouwen en mannen recht hebben op gelijk loon.

dat het opnieuw in de Tweede kamer behandeld moet worden. De pensioenfondsen zullen worden verplicht om vrouwen die zijn uitgesloten van deelname aan regelingen met ingang van 17 mei 1990 toe te laten en deze vrouwen dezelfde pensioenopbouw te geven als mannen. Weduwnaars kunnen voor een aanvullend nabestaandpensioen in aanmerking komen indien hun vrouwelijke partner op of na die datum is overleden.

Ook voor de pensioengerechtigde leeftijd moet de gelijke behandeling gaan gelden. Het wetsvoorstel bevat een overgangsregeling die voorkomt dat vrouwen kort voor hun pensioendatum geconfronteerd worden met een hogere pensioengerechtigde leeftijd. De vervroegde invoering van gelijke behandeling heeft alleen betrekking op werknemers. Voor zelfstandigen blijft de ingangsdatum 1 januari 1993.

Vier aanhoudingen na vondst 30 kilo XTC

EINDHOVEN - De politie heeft drie mannen aangehouden in verband met de vondst van 30 kilo XTC-poeder. Voor zover bekend is het de grootste partij die ooit in Nederland in beslag is genomen. De straatwaarde bedraagt 9 miljoen gulden. Een woordvoerder van de Eindhovense politie heeft dit gisteren meegedeeld. Een regionaal rechercheerteam is acht maanden bezig geweest met het onderzoek. Afgelopen maandag leverde een 54-jarige man uit Veldhoven 5 kilo XTC-poeder af aan een 24-jarige man uit Utrecht. Dat gebeurde op een parkeerterrein in Veldhoven. Beide mannen werden ter plekke aangehouden. In de woning van de Veldhovenaar vond de politie later nog 25 kilo poeder

en 2.000 tabletten. Later is ook nog een man uit Eindhoven (56) aangehouden. Hij was in het bezit van een machine om van het poeder tabletten te maken. Van 1 kilo XTC-poeder kunnen ongeveer 10.000 tabletten worden gemaakt. Die tabletten worden hoofdzakelijk verkocht in horeca-gelegenheden. De verkoopprijs ligt rond de 30 gulden per tablet. Het rechercheerteam zet het onderzoek voort in samenwerking met de politie in Utrecht.

De politie heeft gistermiddag in Rotterdam ook een 40-jarige inwoner van Valkenswaard aangehouden. Hij wordt ervan verdacht het brein te zijn achter de handel en produktie van XTC-pillen.

(ADVERTENTIE)

Topform meubelen

Top in Vorm

Woonboulevard Heerlen • In de Cramer 168 tel: 045-754292

Limburgs Handwerk Interieur Romantiek

Interieur Romantiek

Akerstraat Noord 362 • Heerlen/Hoensbroek tel: 045-229191

SLEEP World

Slaapkamer-speciaalzaak

Akerstraat Noord 362 • Heerlen/Hoensbroek tel: 045-229191

VAN DEN KOMMER WOONGROEP B.V.

● De Russische president Jeltsin (links) verlaat samen met zijn vrouw Naina (midden) het Elysee in Parijs waar hij gisteren een onderhoud had met de Franse president Mitterrand (rechts). Jeltsin was drie dagen op bezoek in de Franse hoofdstad. Foto: REUTERS

DOOR HANS GERTSEN

PARIS - President Boris Jeltsin van de Russische Federatie kan met genoegen terugzien op het drie-daagse staatsbezoek dat hij de afgelopen dagen Frankrijk bracht. Jeltsin werd ontvangen als de 'nieuwe tsaar' en vertrok gisteren naar Moskou met in zijn binnenzak toezeggingen voor kredieten ter waarde van vier miljard frank (ruim 1,3 miljard gulden).

Behalve een reeks akkoorden betreffende economische samenwerking hebben Frankrijk en Rusland de afgelopen dagen diverse overeenkomsten getekend met betrekking tot nucleaire veiligheid. Zo gaat Frankrijk Rusland helpen bij het ontmantelen van overbodig geworden strategische kernwapens. Het gaat daarbij met name om het hergebruik in kerncentrales van het plutonium dat uit kernkoppen wordt gehaald.

Jeltsin heeft zijn Franse ambtgenoot de afgelopen dagen verzekerd dat de nucleaire wapens van de voormalige Sovjetunie in veilige handen zijn. Alleen de Russische president heeft de mogelijkheid om op 'de knop' te drukken, aldus Boris Jeltsin.

Jeltsin is er in geslaagd de Fransen te bewegen alle kredieten die Frankrijk in het verleden aan de voormalige Sovjetunie heeft toege-

Frankrijk en Rusland voor 'nieuwe entente'

zegt, aan de Russische Federatie alleen toe te wijzen. Frankrijk lijkt daarmee de voorkeur te geven aan het ontwikkelen van vriendschapsbanden met de grootste en machtigste republiek van het voormalige Sovjet-imperium. Maar als de andere republieken bij Frankrijk aankloppen, zullen ze eveneens met alle egaards ontvangen worden, aldus president Mitterrand vrijdagmiddag op een gezamenlijke persconferentie.

Frankrijk gaat voorlopig niet in op het eerder door Jeltsin gedane verzoek aan Groot-Brittannië, Frankrijk en China om het voorbeeld van Rusland en de Verenigde Staten te volgen en hun voorraden atoomwapens terug te brengen. Mitterrand heeft Jeltsin laten weten dat de Fransen wachten totdat de twee nucleaire supermachten hun eigen voorraden hebben teruggebracht tot een niveau dat meer vergelijkbaar is met dat van Frankrijk.

(ADVERTENTIE)

Dinsdag 18 februari bent u weer van harte welkom in onze vernieuwde zaak

Maandag 10 februari wegens verbouwing GESLOTEN

(voor spoedgevallen OPEN)

P. HOPPENBROUWERS B.V.
EMMAPLEIN 11
HEERLEN. Tel. 711984
Met onze bekende garanties

Vervolg van pagina 1

MAASTRICHT - Premier Lubbers meent dat het unieoverdrag van fundamenteel belang is voor de gezamenlijke betrekkingen. „De Europese Gemeenschap heeft haarzelf de afgelopen jaren overtuigend bewezen als onmisbare factor op het wereldtoneel. Dat gaat zover dat de verwachtingen die de wereld van de Gemeenschap heeft nog lang niet altijd volledig waargemaakt kunnen worden,” aldus de premier.

Volgens premier Lubbers is er met de totstandbrenging van de Europese Unie een wezenlijke stap gezet om die lacune te dichten. Met de realisering van de Europese Monetaire Unie (EMU) is volgens hem de sluitsteen van de economische en monetaire integratie op zijn plaats gelegd. Toch twijfelt ook Lubbers er kennelijk aan of het nieuwe verdrag voldoende mogelijkheden biedt om de uitbreiding van de EG met een fors aantal kandidaat-lan-

Lubbers hoopt dat unieoverdrag lacune dicht

'Wereld verwacht teveel van EG'

den tot een goed einde te brengen. „Zullen we tot 1996 kunnen wachten met het bijeenroepen van een nieuwe intergouvernementele conferentie of zullen de ontwikkelingen ons tot nog grotere spoed dwingen?” zo vroeg hij zich af.

De Portugese eerste minister Cavaco Silva zei dat met de ondertekening van het nieuwe verdrag een beslissende stap is gezet op de weg naar de Europese Unie. „Het gaat hier om een proces dat zijns gelijke in de moderne geschiedenis niet heeft,” zei hij. Volgens Silva vinden sommigen dat met dit verdrag het

gewenste doel niet bereikt is en anderen dat men er te ver mee is gegaan. „Ikzelf vind het een wijze balans tussen ambitie en voorzichtigheid en tussen idealisme en pragmatisme.”

Europarlement-voorzitter dr Egon Klepsch meende dat de Gemeenschap nu onherroepelijk op weg is naar de Europese Unie. Maar hij toonde zich niet over de gehele linie tevreden. „Wij hadden vooral graag een duidelijker versterking van de positie van het Europees Parlement gehad, zodat het binnen de besluit-

vorming van de Europese instellingen eindelijk gelijkberechtigd zou zijn,” zei hij.

Het Portugese voorzitterschap werd geprezen voor het feit dat het gelukt is binnen twee maanden de finale verdragstekst uit te werken. Of zoals Lubbers zei: „De 'toiletage de texte' die in de praktijk nog zorgvuldige stuurmanskunst vereist.” Het Unieoverdrag van Maastricht moet tussen nu en het einde van het jaar bekrachtigd worden door de nationale parlementen van de twaalf EG-lidstaten.

Kritiek

De eerste kritiek op het verdrag kwam gisteren van de Duitse Bundesbank. De Bank verklaarde dat de akkoorden over verdere politieke eenwording van Europa achterlopen bij de plannen voor een monetaire unie. In Duitsland ontstaat steeds meer weerstand tegen het opgeven van de D-mark voor een monetaire unie.

Ziekenfondsen 400 miljoen meer kwijt aan ziekenhuizen

UTRECHT - De Ziekenfondsraad heeft berekend dat de ziekenfondsen dit jaar 415 miljoen gulden meer aan ziekenhuiskosten zullen moeten uitgeven dan de raad in oktober 1991 nog had geraamd. Het gaat om over voorgaande jaren nog te verrekenen kosten die grotendeels van tijdelijke aard zijn, zodat de ziekenhuistarieven in principe na 1992 weer omlaag kunnen.

De tegenvaller is een gevolg van het budgetstelsel voor de ziekenhuizen en moet volgens de raad in beginsel los worden gezien van de stelselwijziging (het plan-Simons).

De oktoberraming van de ziekenhuiskosten was mede gebaseerd op een opgave van het Centraal Orgaan Tarieven gezondheidszorg (COTG) van juli 1991 van in voorgaande jaren gemaakte kosten die nog moesten worden verrekend in de tarieven van 1991 en 1992. Het ging daarbij voor de ziekenfondsen in totaal om 520 miljoen gulden.

Belgische politie zoekt ontvoerders in Nederland

DEN HAAG - De Belgische politie is deze week bij de rijkspolitie in het district Breda geweest om drie Franse mannen te horen in verband met de ontvoering van het Belgische jongetje Anthony De Clerck. De drie Fransen werden dinsdagavond in de gemeente Zevenbergen op de A17 aangehouden in een oude Lada, waaraan technische mankementen waren. De mannen, afkomstig uit Noord-Frankrijk, bleken geen middelen van bestaan te hebben. Volgens een woordvoerder van de rijkspolitie is uit het verhoor echter niets gebleken van betrokkenheid van de mannen bij de ontvoering.

De woordvoerder noemt het bezoek van de Belgen vanzelfsprekend, gezien de geringe afstand tot de plaats van het misdrijf. De Centrale Recherche Informatiedienst in Den Haag bevestigt dat er contacten met de Belgische autoriteiten over deze zaak zijn, maar noemt het nog te prematuur om er iets over te zeggen. De drie aangehouden Fransen zijn donderdagavond uitgeleverd aan de Belgische justitie.

• Rentebetaling

Mensen die bijstand ontvangen in de vorm van een krediethypotheek hoeven bij de aflossing daarvan in het vervolg geen rente meer te betalen. De nu geldende aflossingsperiode van 25 jaar kan zo worden teruggebracht tot 10 jaar. De regeling geldt voor nieuwe gevallen. Mensen die in de bijstand komen en beschikken over een vermogen, hoeven dat niet eerst helemaal op te maken. Een deel van het vermogen wordt vrijgelaten. Wie een eigen huis heeft waarvan de waarde na aftrek van de hypotheek hoger is dan dit vrijgelaten vermogen, kan bijstand krijgen in de vorm van een krediethypotheek. Zolang men bijstand ontvangt, hoeft over deze hypotheek geen rente te worden betaald. Als men geen bijstand meer ontvangt en de hypotheek gaat aflossen, wordt op dit moment wel rente in rekening gebracht.

• Noodweer

In Libanon zijn gisteren drie doden en 16 gewonden gevallen door het noodweer dat het land al acht dagen lang teistert met sneeuw, regen en storm. Vierduizend personen moesten worden geëvacueerd uit overstromde gebieden. Ook Israël, de door Israël bezette gebieden en Jordanië kregen hun deel van de stormbuien en stormen.

• Koningin

Koningin Beatrix is gisterochtend in gezelschap van zowel Prins Claus als haar zonen Willem-Alexander, Constantijn en Johan-Friso vertrokken voor een wintersportvakantie van dertien dagen in de Oostenrijkse gemeente Lech.

• Kernbom

Pakistan heeft de onderdelen en de technische kennis om minstens één kernbom te maken. Dit heeft de Pakistaanse minister van Buitenlandse Zaken Shahryar Khan gisteren verklaard in een vraaggesprek met de Washington Post. Het is de eerste keer dat een Pakistaanse regeringsfunctionaris toegeeft dat zijn land in staat is kernwapens te vervaardigen.

• Gestikt

Een onbekend aantal Marokkanen is tijdens een overtocht naar Spanje door verstikking om het leven gekomen, zo heeft de Spaanse politie gemeld. De slachtoffers zouden met enkele honderden anderen op twee boten geprobeerd hebben zonder de vereiste reisdocumenten Spanje binnen te komen. De politie arresteerde 70 Marokkanen na aankomst. Deze konden het niet eens worden over het aantal mensen dat door verstikking het leven had gelaten, noch over de plek waar hun lijken overboord waren gegooid.

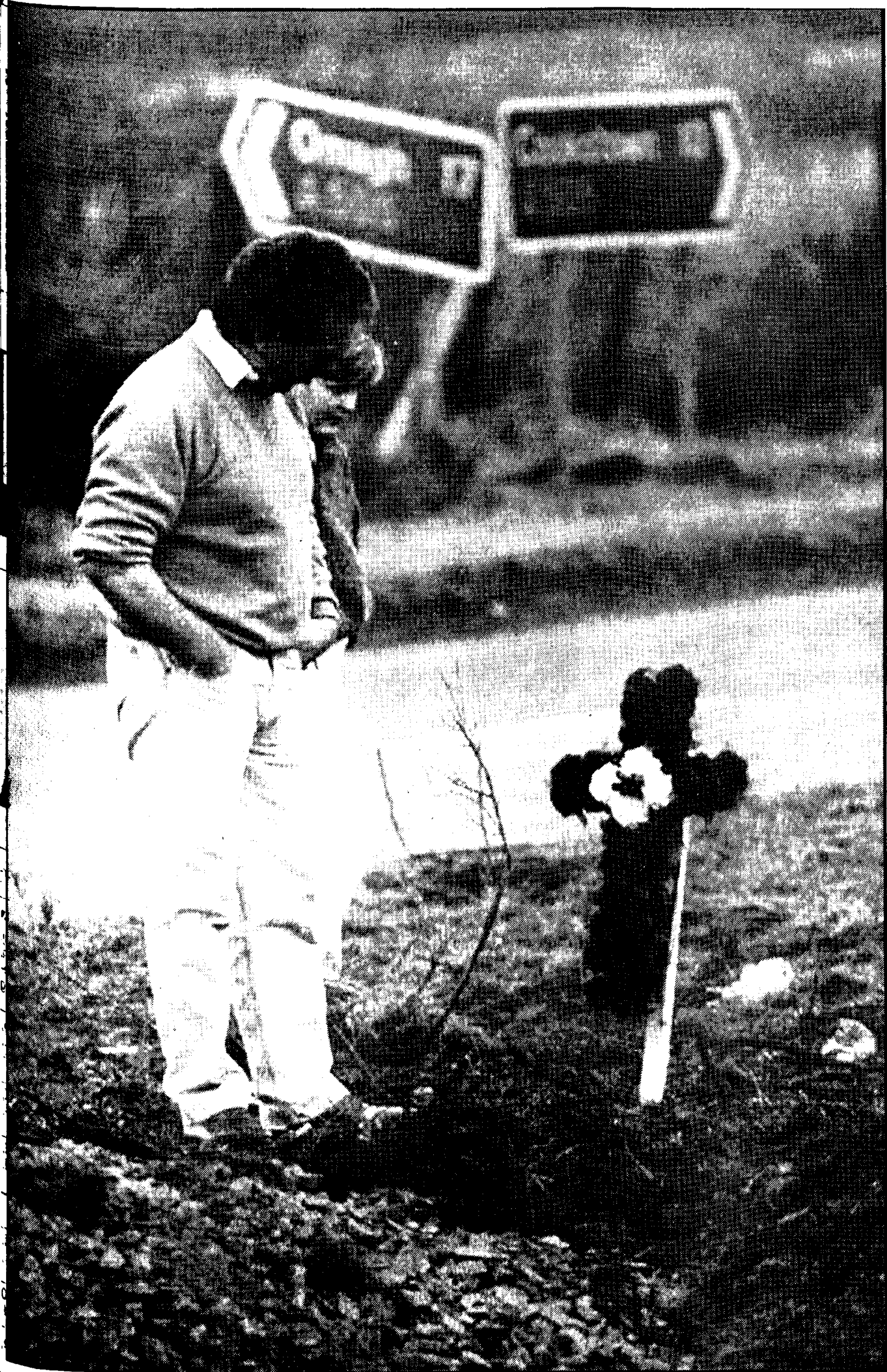
• Benzine

Benzine wordt maandag een cent per liter duurder. De prijs van een liter LPG gaat die dag met drie cent omlaag. De adviesprijs aan de zelfbedieningspomp wordt 1,85 gulden voor super plus loodvrij, 1,81 gulden voor Euro loodvrij en 1,97 gulden voor gelode superbenzine. Een liter LPG gaat 52,9 cent kosten.

• Bij een aanslag van de IRA op een busje met bouwvakkers kwamen half januari acht personen om het leven. Op de plaats waar de bom ontplofte, is een kruis geplaatst om de nagedachtenis van de slachtoffers in ere te houden. De politie vermoedt dat de gewapende aanval op het boekmakerskantoor een wraakactie is van de Ulster Vrijheidsstrijders voor de bloedige aanslag op het busje.

Foto: EPA

De bloedige geschiedenis van Noord-Ierland herhaalt zich

Belfast tussen

wanhoop en vrees

DOOR CEES VAN ZWEEDE

BELFAST – De pub aan de overkant was de vorige keer al opgeblazen. Nu is het hotel zelf ook getroffen. Achter de gebloemde gordijnen hebben platen hardboard de plaats van het glas ingenomen. Het meisje van de receptie had tevoren gewaarschuwd: „We hebben alleen nog maar kamers met hardboard.”

Niet dat het uitzicht groots zou zijn geweest. De IRA heeft ook alle omliggende panden laten dichtspijkeren. Een paar kilo semtex waren eind vorig jaar voldoende om het aanzien van de binnenstad drastisch te veranderen. De meeste kantoorcolossen hebben nu kamers met hardboard.

In Noord-Ierland lijkt de geschiedenis zich te herhalen. In 1972, toen er dagelijks bloed vloeide, eiste de godsdienstoorlog bijna 500 levens. Twintig jaar later kleuren de straten van Belfast andermaal rood. In de eerste vijf weken van dit jaar werden 27 mensen ten grave gedragen. De politie heeft weer controleposten op de doorgaanswegen, en ook de sluipschutters hebben hun plaats weer ingenomen.

Pech

Op de stoep vóór het gebouwtje van een boekmaker in Zuid-Belfast liggen 24 bossen bloemen. Een meisje staart ernaar, een kleiner broertje aan de hand. Haar ogen zijn bestraald – één van de slachtoffers was een klasgenoot.

Ze leest een briefje op één van de bossen: „God, geef ons de kalmte om de dingen te accepteren die we niet kunnen veranderen. Geef ons de moed om de dingen te veranderen die we wel kunnen veranderen. Geef ons de wijsheid om het verschil daartussen te begrijpen.”

Haar vriendje had gewoon pech gehad. Hij was op het verkeerde moment op de verkeerde plaats. Met veertien anderen stond hij binnen toen de mannen met hun bivakmutsen en hun automatische wapens kwamen. Vijf vonden er de dood, de anderen raakten zwaar ge-

wond. Vóórdat de 15-jarige James overleed, had hij nog tegen een gewonde man gezegd: „Vertel mama dat ik van haar houd.”

Het boekmakerszaakje lag aan Ormeau Road, een katholieke straat. De moordenaars maakten geen geheim van hun motief. Hun slachtoffers vielen niet omdat zij banden zouden hebben gehad met de IRA. Zij werden neergemaaid omdat ze katholiek waren.

De eerste reactie in Ormeau Road was verbijstering, daarna kwam de angst.

Doodsnood

Een siddering gaat door de pub als de onbekende binnenkomt, daarna weet hij veler ogen op zich gericht. Patrick legt later uit waarom. „U was een onbekend gezicht. Dat betekent dat u een moordenaar had kunnen zijn. Bovendien hield u steeds een hand in uw zak. Dat is verdacht. En u zette uw tas op de grond. In tassen zitten hier soms bommen.”

De pub ligt naast de plek waar de dag tevoren de massa-executie plaatsvond. „Ik was hier gisteren (woensdag, red.) ook”, zegt Patrick. „Het drong eerst niet tot ons door dat het geluid dat we hoorden, schoten waren. Het leek eerder vuurwerk. Toen ik buiten ging kijken, zag ik twee mannen wegrennen en in een blauwe Escort stappen. Uit het boekmakersgebouwtje klonk het gegel van mensen in doodsnoed. Het was verschrikkelijk. Overal lagen lichamen; ik kon nauwelijks naar binnen komen.”

Terwijl Patrick spreekt, toont de televisie beelden van het Britse La-

gerhuis. Vanuit de loopgraven in Belfast gezien lijkt Londen een onwerkelijke wereld. De stamgasten zien premier Major, minister Brooke voor Noord-Ierse Zaken en andere gepolijste sprekers op het scherm hun medeleven betuigen met de nabestaanden.

John Major heeft volgens de BBC-commentator een belangwekkende verklaring afgelegd: de premier wil in hoogst eigen persoon proberen de politieke partijen in Ulster weer om de tafel te krijgen.

De aanwezigen halen hun schouders op. „Wat heeft het voor zin om met de politieke leiders te praten?”, zegt Patrick nuchter. „Zij zijn het niet die achter de moorden zitten. Ik denk dat er voor ons probleem gewoon geen oplossing is. We zullen er mee moeten leren leven.”

Sceptisch

De inwoners van Ulster zijn sceptisch geworden. Is er nog hoop voor Noord-Ierland, of alleen wanhoop? Steeds meer Noord-Ieren vrezen dat hun provincie zich wel nooit meer aan de greep van de historie zal kunnen onttrekken.

Die geschiedenis begon in 1921. Het roomse Ierland werd na een twee jaar lange guerrilla-oorlog onafhankelijk, terwijl het noorden zijn band met Engeland behield. Ruim veertig jaar lang zouden de protestantse partijen er alle verkiezingen winnen, eenvoudigweg omdat er meer protestanten dan katholieken waren.

Aan het einde van die vier decennia alleenheerschappij was er in Noord-Ierland een maatschappij ontstaan waarin katholieken tweederangs burgers waren. In de steden Londonderry en Belfast kwam een burgerrechtbeweging op gang die in 1972 in een kogelregen werd ge-

smoord. Sinds die dag, 'Bloody Sunday', hebben terroristen van beiderlei geloof de wind in de zeilen.

Er werd van alles geprobeerd. Het (protestantse) Noord-Ierse parlement werd ontbonden en de provincie onder rechtstreeks gezag van (het neutrale) Londen geplaatst. De beruchte paramilitaire B-Specials werden opgeheven. Er kwamen wetten die een einde moesten maken aan de discriminatie van katholieken. Zelfs werd de regering in Dublin een stem gegeven in het Noord-Ierse kapittel.

Maar dit alles vermocht de IRA niet te breken. Het Ierse Republikeinse Leger bleef nieuwe leden rekruteren uit de katholieke gemeenschap, en groeide uit tot een goedgeoliede terreurbeweging met vertakkingen naar verschillende landen.

De protestanten beantwoordden dit alles met hun eigen terreurorganisatie: de UFF (Ulster Freedom Fighters). Het waren leden van deze organisatie die deze week de slachting aanrichtten in Zuid-Belfast en daarmee ironisch genoeg nog meer katholieken in de armen van de IRA dreven.

Gewetenloosheid

Een nieuw element in de oorlog tussen IRA en UFF is de toenemende gewetenloosheid. De IRA houdt nog de schijn op een oorlog te voeren tegen de 'Britse bezetting' door slachtoffers te kiezen die op enigerlei wijze voor leger of politie werken. De UFF, die volgens de politie onder een verjongde en veel agressievere leiding is komen te staan, doet zelfs geen pogingen meer tot schijnheiligheid. Doelwit zijn domweg alle katholieken.

„Ik zie geen oplossing meer voor Noord-Ierland”, verzucht priester Brendan Murray, „zelfs niet op papier.” Vader Murray ziet de leden van de IRA alleen in zijn kerk als ze begraven moeten worden, maar hij kent hun drijfveren. „Ze willen maar één ding: Ierland en Noord-Ierland herenigen. In hun ogen moeten die paar duizend Britse soldaten hier weg, en het probleem is opgelost. Maar dat is onzin. Het gaat niet om de Britse soldaten, het gaat om die miljoen protestanten die willen dat Noord-Ierland Brits blijft.”

De priester schildert de IRA af als een stelletje cynici die van terreur hun beroep hebben gemaakt. „De Britse regering heeft gepoogd om de katholieken betere kansen op werk te bieden. Werkgevers mogen niet langer discrimineren, en veel katholieken hebben banen gevonden in de horeca en winkels. Maar de IRA wil geen tevreden katholieken. Dus wat blazen ze op? Hotels, restaurants en winkels!”

Het is ook dankzij de IRA dat het politiekorps nog steeds overwegend protestants is, zegt priester Murray. „De politie heeft getracht katholieken te rekruteren. Maar een katholieke die zich aanmeldt, wordt onmiddellijk een doelwit voor de IRA. Ze denken nergens voor terug. In het verleden zijn zelfs priesters afgetuigd die zich afkeurend over hun geweld hadden uitgelaten.”

Praten met de IRA heeft geen zin, meent de geestelijke, maar de terroristen interneren werkt ook averechts. „De protestantse leiders beschouwen internering (zonder vorm van proces) nu als het ei van Columbus. Maar dat ligt hier heel gevoelig.”

In de jaren zeventig was er ook internering, en de katholieke gemeenschap is niet vergeten dat zij daar als enige slachtoffer van is geworden. Honderden onschuldigen werden toen opgesloten. Katholieken werden geslagen en soms zelfs gemarteld. Een van mijn parochianen werd geblinddoekt uit een helikopter gegooid; ze hadden hem gezegd dat het boven zee was, maar het was in werkelijkheid enkele meters boven de grond. De internering heeft zulke wonden in de katholieke gemeenschap achtergelaten, dat de dag waarop ze werd ingevoerd nog altijd wordt herdacht.”

„Ik denk dat de IRA geen bezwaar zou hebben tegen een nieuwe periode van internering”, zegt Murray. „Dat zou haar een hoop nieuwe rekruten opleveren.”

achtergrond

Het is overigens nog maar de vraag of de organisatoren van de verkiezingen hun plannen ten uitvoer hadden gebracht, als zij hadden geweten welke obstakels zij op hun weg daarheen zouden aantreffen. Heel wat meisjes die zich kandidaat hadden gesteld, trokken zich - na door hun bevreemde ouders onder druk te zijn gezet - om redenen van 'eerbaarheid' en 'familietrots' voortijdig terug. Mevlan Shanaj, leider van het organisatiecomité: „Een van hen had van haar vader te horen gekregen, dat wanneer zij zou meedoen, zij voor hem dood was.”

Albanië waar moslims in de meerderheid zijn, is per traditie een uiterst conservatief land. Het sociale leven wordt er nog steeds door oude patriarchale gewoonten beheerst. Het conservatisme is nog geïntensiveerd door een rigide communistische moraal, die het volk gedurende 45 jaar heeft onderworpen aan een culturele revolutie met als voorname doel een 'nieuwe mens' voort te brengen. Tot twee jaar geleden was de banvloek van toepassing op alle culturele uitingsvormen uit het Westen. Muziek, boeken en kleding waren taboe. Het beluisteren van buitenlandse muziek of het lezen van 'decadente' westerse literatuur was al voldoende om in de gevangenis te belanden.

In dit licht bezien, betekent de miss-verkiezing een opmerkelijke verandering in het leven van de Albanen sinds de introductie van de democratische processen in december 1990. Of, om met Mevlan Shanaj te spreken: „Dit soort activiteiten is een hernieuwde deuk in de overblijfselen van het communistische regime in Albanië.”

• VALBONA SELIMLLARI
...een werkloze koningin...

Reis van twee weken naar Italië voor mooie Valbona

Miss-verkiezing Albanië

aanvaring met tradities

DOOR FRITS SCHILS

TIRANA/HEERLEN - Het spektakel was zoets als een sprong vanuit de Middeleeuwen naar de era van de moderne elektronica: de eerste miss-verkiezing in Albanië. Uitgeroepen op de plaats waar tot voor korte tijd de verstokte communistische erfgenamen van de stalinistische dictator Enver Hodzja hun partijcongressen pleegden te houden en eeuwige trouw zwoeren aan het marxisme-leninisme, demonstreerden de Albanen hun vastbeslotenheid om voortaan kapitalistische gewoonten te omhelzen. Het gevolg was een kolossale aanvaring met de traditionalistische, conservatieve levensstijl in het nog steeds niet geheel ontsloten Balkanrepubliek.

Welgeteld vijftig jonge vrouwen van 15 tot 23 jaar, zorgvuldig geselecteerd uit een hoeveelheid van tweehonderd kandidaten, zetten, onwettig en soms ook verlegen, eerst in minirok en vervolgens in badpak, hun mooiste Skiptarenbeentje voor om de 2300 toeschouwers in het Congrespaleis en de tv-kijkers in het land zoveel als mogelijk te behagen en de begeerde titel in de wacht te slepen.

Het verkiezingsspektakel ontvouwd zich in typisch, hedendaagse Albanese stijl: twee keer viel de stroom uit, de centrale verwarming in de zaal werkte niet en dus zaten alle toeschouwers met de winterjas om en handschoenen aan. Sommige miss-en hadden voordien, tijdens de repetities, een verkoudheid opgelopen en moesten het uiteindelijk laten afweten.

Solidair

De kroon belandde op het hoofd van Valbona Selimllari, een slanke brunette van negentien jaren, die nu de hoop koestert het treurige bestaan in het chaotische Albanië te kunnen ontvluchten om in het buitenland een florissant bestaan op te bouwen. Maar solidair met haar ouders blijft zij wel. Toen de presentator van de kersverse miss wilde weten wat zij met het prijsbedrag van omgerekend 1400 gulden dacht te doen, antwoordde Valbona: „Ik geef het geld aan mijn moeder, zij heeft het al zo moeilijk; zij moet maar zien, wat ze ermee doet.” Veertien honderd gulden zijn vergelijkbaar met twee Albanese jaarsalarissen.

Behoudens de 35.000 Lek levert

de miss-titel de werkloze, ex-gymnaste Valbona een reis van twee weken door Italië op. Bovendien heeft het meisje van een niet nader genoemde particuliere firma te horen gekregen dat haar ouderlijke woning binnenkort compleet van nieuw, fraai meubilair zal worden voorzien.

Storingen

Voor de in dit opzicht wel erg misdeelde Albanese was de miss-verkiezing niets minder dan een nationale festiviteit. Aanvankelijk had het ministerie van Opvoeding en Cultuur de organisatie van dit evenement op zich genomen, maar door gebrek aan geld haakte de overheid af. Particuliere ondernemingen, ook buitenlandse, sprongen in de bres en redde het project. Zij droegen zorg voor de gepaste uitoedossing van de kandidaten en engageerden twee prominente Italiaanse zangers, die geweldig succes hadden, toen zij het verkleumd auditorium in het Congrespaleis ook in het Albanese toezagen. De gebeurtenis werd live door de televisie uitgezonden, maar kon in grote delen van het land niet worden bekeken, omdat daar voor de zoveelste maal stroomstoringen optraden.

(ADVERTENTIE)

NIEUW VANAF 10 FEBRUARI A.S. DIRECTE LIJNVLUCHT

MAASTRICHT LONDEN

SPECTACULAIR INTRODUCTIETARIEF

Hfl. 199,-*

ENKELE REIS

* introductietarief geldt v/m 15 maart 1992 uitsluitend voor directe vluchten met Air Exel

MAASTRICHT AIRPORT

• 3x per dag rechtstreeks Maastricht Airport - Londen Stansted v.v. (1x per dag in het weekend) • per Stansted Express in 40 minuten in Londen Centrum • Reserveer nu via uw reisbureau, of bel: 06-8747747

AIR EXEL

(ADVERTENTIE)

Meubelgroothandel
Reulen bu

TOEGANG VOOR IDEEËN

Zeer grote collectie bankstellen, kasten, eethoeken, Lazy-Boy fauteuils en vloerbedekking etc. etc.
INRUIL MOGELIJK
5000 m² verkoopruimte

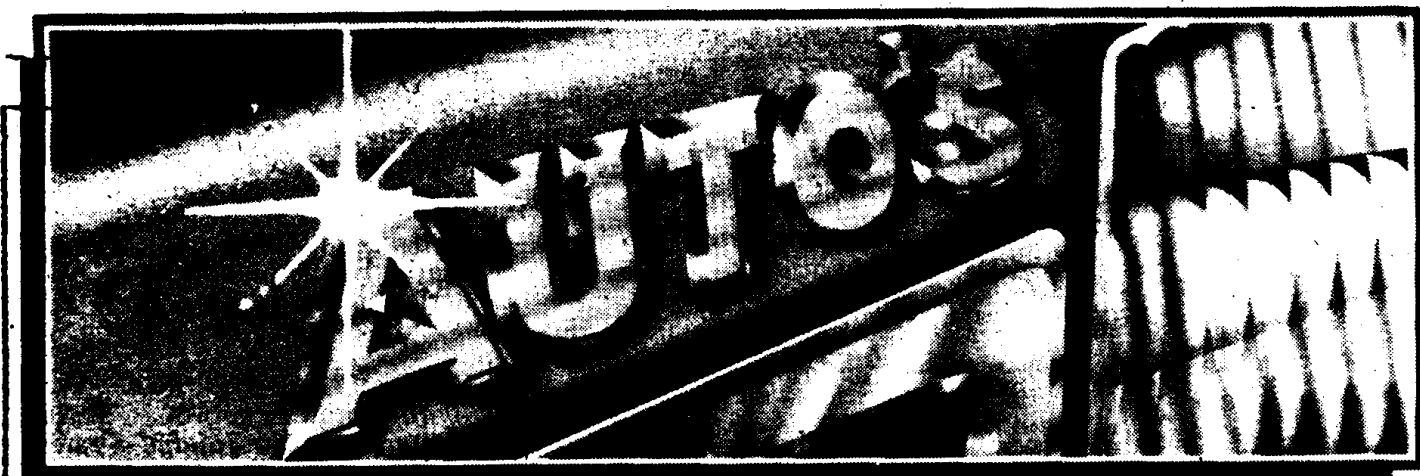
maandag 13-18 uur
donderdag koopavond

40 VERSCHILLENDE SLAAPKAMERS

Heerenweg 251, Heerlen
Tel. (045) 216123
Langs grote weg
Heerlen-Brunsum

Fiat

Fiat PANDA 34, b.wj. '86, kl. oranje, 40.000 km. inw.st. f. 5.500,-. Tel. 04408-2368.

FIAT 127 Sport, b.wj. '79, kleur oranje. Tel. 04408-2368.

Te k. Fiat UNO 60S, 5-drs. b.wj. '87, get. glas, nw. banden en uit. verb. 1 op 18, 1, z.g.st., v.p.r. f. 9.175,-. Tel. 04493-5022.

Te k. Fiat PANDA, b.wj. '90, km.st. 8.000, f. 10.750,-. Tel. 045-271333.

Ford

Autobedrijf Le-Mans

Staat garant voor service en kwaliteit

Ford Escort 1.4 CL bruin 21.000 km. 1989

Ford Escort 1.3 CL grijs 26.000 km. 1989

Ford Sierra 1.6 CL Sedan cognac 40.000 km. 1988

Renault 19 TXE groen 54.000 km. 1989

Fiat Uno 55 S antraciet 1985

Mercedes 180 D wit 106.000 km. 1987

3 maanden volledige garantie inruil en financiering mogelijk

Tevens een goed adres voor al uw reparaties en servicebeurten

Vraag ook naar onze speciale A.L. garantie.

Haarland 7, Brunsum. Tel. 045-259111.

Te koop Ford ESCORT 1.8 D Bravo, b.wj. '89, z.g.a.n.w. Tel. 045-718175.

Te k. Ford ESCORT 1300 L '88, i.z.g.st., pr. f. 3.950,-. Tel. 045-253075.

Ford SIERRA 2.0 Ghia, '84, zeer mooi, veel extra's, inw. mag. f. 8.750,-. 045-272159

Te koop witte Ford ESCORT XR3i 6-8, wit. Tel. 045-375910.

Te k. Ford ESCORT 1.3, b.wj. '81, nw. model, beetje werk, f. 1.500,-. Int. 04754-81724.

Te k. zeldzaam mooie Ford ESCORT, b.wj. '83, div. extra's, f. 4.750,-. 045-218925

Te k. Ford FIESTA 13 S, b.wj. '78, v.p.r. f. 1.250,-. Tooropsg. 12 Heerlen. 045-720810

Te koop Ford SIERRA 1600, b.wj. '84, APK 23-1-93, auto verk. in nw.st., v.p. f. 67.000,-. Koozeleer, 22, Brunsum-Roozendaal.

Ford SIERRA 1.6 CL '89, 3-drs. LPG, 5-bak, 63.000 km. centr. lock, d.blaauw, striping, garantie en inruil mogelijk. Tel. 04408-2368.

Te k. Ford CAPRI 2.0 S, 6 cil., i.z.g.st., APK gek. kl. roodmet., zien is kopen, te a.b. J. Poesmeester, 25, St. land. Tel. 046-513697.

Te k. Ford ESCORT 1600 CL, autom., 5-drs., 5-88, inw. mog. Parhuusstr. 21, Vervandst.

Te koop i.v.m. auto v.d. zaak Ford ESCORT 1.6 CL, mei '91, zilvermet., 21.000 km, niet garantie, pr. f. 25.750,-. Tel. 045-23278.

Te k. Ford SCORPIO 2.0 CL, b.wj. '86, plus extra's, trekhaak, A.B.S. 045-418968.

Ford ESCORT XR3i b.wj. juli '88, nieuw model, kl. rood, inw. mog. eventueel mogelijk. Tel. 045-273084.

Te koop Ford TAUNUS, APK, b.wj. '80, prijs f. 1.250,-. Tel. 045-40229.

Ford ESCORT 1600 Ghia, 4-drs., b.wj. '82, LPG, zilvermet., APK 5-7-92, in nw.st., f. 3.500,-. Tel. 045-323178.

Te k. Ford TAUNUS 2.0 ghia b.wj. '81, APK, div. extra's, i.z.g.st., v.p.r. f. 3.950,-. Evt. inw. Escor. XR3i of 1600 moog. 045-222364.

Ford SIERRA 2.0, jan '90, km. 62.000, centr. vergr., schuifdak, 045-323033

Ford Sierra STATIONCAR, b.wj. '84, Tel. 045-381677

Te k. Ford ESCORT 1.8 b.wj. '82, APK gek. schuifd., v.p.r. f. 4.500,-. Tel. 045-325720.

Te koop Ford TAUNUS 1.6 GL, b.wj. '80, l.e.b.d. Tel. 045-519742.

Te k. Ford FIESTA 1100, b.wj. '78, motor '83, nieuw, v.p. f. 1.400,-. Tel. 045-38954 na 17 uur.

Te k. Ford SIERRA, stationcar 2.0 L, rood, kl. wit, b.wj. '80, pr. f. 21.250,-. Tel. 045-751375

Ford GRANADA '80, 2.3, LPG, APK, i.z.g.st., f. 1.900,-. Tel. 043-350716 (10-12 u.)

Ford FIESTA 1300 Ghia, '78 APK '89, Burg. Hermansstr. 8, Landgraaf.

Te k. Ford ESCORT 1.3, b.wj. '81, nw. model, beetje werk, f. 1.500,-. Int. 04754-81724.

Te k. zeldzaam mooie Ford ESCORT, b.wj. '83, div. extra's, f. 4.750,-. 045-218925

Te k. Ford FIESTA 13 S, b.wj. '78, v.p.r. f. 1.250,-. Tooropsg. 12 Heerlen. 045-720810

Te koop Ford SIERRA 1600, b.wj. '84, APK 23-1-93, auto verk. in nw.st., v.p. f. 67.000,-. Koozeleer, 22, Brunsum-Roozendaal.

Ford SIERRA 1.6 CL '89, 3-drs. LPG, 5-bak, 63.000 km. centr. lock, d.blaauw, striping, garantie en inruil mogelijk. Tel. 04408-2368.

Te k. Ford CAPRI 2.0 S, 6 cil., i.z.g.st., APK gek. kl. roodmet., zien is kopen, te a.b. J. Poesmeester, 25, St. land. Tel. 046-513697.

Te k. Ford ESCORT 1600 CL, autom., 5-drs., 5-88, inw. mog. Parhuusstr. 21, Vervandst.

Te koop i.v.m. auto v.d. zaak Ford ESCORT 1.6 CL, mei '91, zilvermet., 21.000 km, niet garantie, pr. f. 25.750,-. Tel. 045-23278.

Te k. Ford SCORPIO 2.0 CL, b.wj. '86, plus extra's, trekhaak, A.B.S. 045-418968.

Ford ESCORT XR3i b.wj. juli '88, nieuw model, kl. rood, inw. mog. eventueel mogelijk. Tel. 045-273084.

Te koop Ford TAUNUS, APK, b.wj. '80, prijs f. 1.250,-. Tel. 045-40229.

Ford ESCORT 1600 Ghia, 4-drs., b.wj. '82, LPG, zilvermet., APK 5-7-92, in nw.st., f. 3.500,-. Tel. 045-323178.

Te k. Ford TAUNUS 2.0 ghia b.wj. '81, APK, div. extra's, i.z.g.st., v.p.r. f. 3.950,-. Evt. inw. Escor. XR3i of 1600 moog. 045-222364.

Ford SIERRA 2.0, jan '90, km. 62.000, centr. vergr., schuifdak, 045-323033

Ford Sierra STATIONCAR, b.wj. '84, Tel. 045-381677

Te k. Ford ESCORT 1.8 b.wj. '82, APK gek. schuifd., v.p.r. f. 4.500,-. Tel. 045-325720.

Te koop Ford TAUNUS 1.6 GL, b.wj. '80, l.e.b.d. Tel. 045-519742.

Te k. Ford FIESTA 1100, b.wj. '78, motor '83, nieuw, v.p. f. 1.400,-. Tel. 045-38954 na 17 uur.

Te k. Ford SIERRA, stationcar 2.0 L, rood, kl. wit, b.wj. '80, pr. f. 21.250,-. Tel. 045-751375

Ford GRANADA '80, 2.3, LPG, APK, i.z.g.st., f. 1.900,-. Tel. 043-350716 (10-12 u.)

Ford FIESTA 1300 Ghia, '78 APK '89, Burg. Hermansstr. 8, Landgraaf.

Te k. Ford ESCORT 1.3, b.wj. '81, nw. model, beetje werk, f. 1.500,-. Int. 04754-81724.

Te k. zeldzaam mooie Ford ESCORT, b.wj. '83, div. extra's, f. 4.750,-. 045-218925

Te k. Ford FIESTA 13 S, b.wj. '78, v.p.r. f. 1.250,-. Tooropsg. 12 Heerlen. 045-720810

Te koop Ford SIERRA 1600, b.wj. '84, APK 23-1-93, auto verk. in nw.st., v.p. f. 67.000,-. Koozeleer, 22, Brunsum-Roozendaal.

Ford SIERRA 1.6 CL '89, 3-drs. LPG, 5-bak, 63.000 km. centr. lock, d.blaauw, striping, garantie en inruil mogelijk. Tel. 04408-2368.

Te k. Ford CAPRI 2.0 S, 6 cil., i.z.g.st., APK gek. kl. roodmet., zien is kopen, te a.b. J. Poesmeester, 25, St. land. Tel. 046-513697.

Te k. Ford ESCORT 1600 CL, autom., 5-drs., 5-88, inw. mog. Parhuusstr. 21, Vervandst.

Te koop i.v.m. auto v.d. zaak Ford ESCORT 1.6 CL, mei '91, zilvermet., 21.000 km, niet garantie, pr. f. 25.750,-. Tel. 045-23278.

Te k. Ford SCORPIO 2.0 CL, b.wj. '86, plus extra's, trekhaak, A.B.S. 045-418968.

Ford ESCORT XR3i b.wj. juli '88, nieuw model, kl. rood, inw. mog. eventueel mogelijk. Tel. 045-273084.

Te koop Ford TAUNUS, APK, b.wj. '80, prijs f. 1.250,-. Tel. 045-40229.

Ford ESCORT 1600 Ghia, 4-drs., b.wj. '82, LPG, zilvermet., APK 5-7-92, in nw.st., f. 3.500,-. Tel. 045-323178.

Te k. Ford TAUNUS 2.0 ghia b.wj. '81, APK, div. extra's, i.z.g.st., v.p.r. f. 3.950,-. Evt. inw. Escor. XR3i of 1600 moog. 045-222364.

Ford SIERRA 2.0, jan '90, km. 62.000, centr. vergr., schuifdak, 045-323033

Ford Sierra STATIONCAR, b.wj. '84, Tel. 045-381677

Te k. Ford ESCORT 1.8 b.wj. '82, APK gek. schuifd., v.p.r. f. 4.500,-. Tel. 045-325720.

Te koop Ford TAUNUS 1.6 GL, b.wj. '80, l.e.b.d. Tel. 045-519742.

Te k. Ford FIESTA 1100, b.wj. '78, motor '83, nieuw, v.p. f. 1.400,-. Tel. 045-38954 na 17 uur.

Te k. Ford SIERRA, stationcar 2.0 L, rood, kl. wit, b.wj. '80, pr. f. 21.250,-. Tel. 045-751375

Ford GRANADA '80, 2.3, LPG, APK, i.z.g.st., f. 1.900,-. Tel. 043-350716 (10-12 u.)

Ford FIESTA 1300 Ghia, '78 APK '89, Burg. Hermansstr. 8, Landgraaf.

Te k. Ford ESCORT 1.3, b.wj. '81, nw. model, beetje werk, f. 1.500,-. Int. 04754-81724.

Te k. zeldzaam mooie Ford ESCORT, b.wj. '83, div. extra's, f. 4.750,-. 045-218925

Te k. Ford FIESTA 13 S, b.wj. '78, v.p.r. f. 1.250,-. Tooropsg. 12 Heerlen. 045-720810

Te koop Ford SIERRA 1600, b.wj. '84, APK 23-1-93, auto verk. in nw.st., v.p. f. 67.000,-. Koozeleer, 22, Brunsum-Roozendaal.

Ford SIERRA 1.6 CL '89, 3-drs. LPG, 5-bak, 63.000 km. centr. lock, d.blaauw, striping, garantie en inruil mogelijk. Tel. 04408-2368.

Te k. Ford CAPRI 2.0 S, 6 cil., i.z.g.st., APK gek. kl. roodmet., zien is kopen, te a.b. J. Poesmeester, 25, St. land. Tel. 046-513697.

Te k. Ford ESCORT 1600 CL, autom., 5-drs., 5-88, inw. mog. Parhuusstr. 21, Vervandst.

Te koop i.v.m. auto v.d. zaak Ford ESCORT 1.6 CL, mei '91, zilvermet., 21.000 km, niet garantie, pr. f. 25.750,-. Tel. 045-23278.

Te k. Ford SCORPIO 2.0 CL, b.wj. '86, plus extra's, trekhaak, A.B.S. 045-418968.

Ford ESCORT XR3i b.wj. juli '88, nieuw model, kl. rood, inw. mog. eventueel mogelijk. Tel. 045-273084.

Te koop Ford TAUNUS, APK, b.wj. '80, prijs f. 1.250,-. Tel. 045-40229.

Ford ESCORT 1600 Ghia, 4-drs., b.wj. '82, LPG, zilvermet., APK 5-7-92, in nw.st., f. 3.500,-. Tel. 045-323178.

Te k. Ford TAUNUS 2.0 ghia b.wj. '81, APK, div. extra's, i.z.g.st., v.p.r. f. 3.950,-. Evt. inw. Escor. XR3i of 1600 moog. 045-222364.

Ford SIERRA 2.0, jan '90, km. 62.000, centr. vergr., schuifdak, 045-323033

Ford Sierra STATIONCAR, b.wj. '84, Tel. 045-381677

Te k. Ford ESCORT 1.8 b.wj. '82, APK gek. schuifd., v.p.r. f. 4.500,-. Tel. 045-325720.

Te koop Ford TAUNUS 1.6 GL, b.wj. '80, l.e.b.d. Tel. 045-519742.

Te k. Ford FIESTA 1100, b.wj. '78, motor '83, nieuw, v.p. f. 1.400,-. Tel. 045-38954 na 17 uur.

Te k. Ford SIERRA, stationcar 2.0 L, rood, kl. wit, b.wj. '80, pr. f. 21.250,-. Tel. 045-751375

Ford GRANADA '80, 2.3, LPG, APK, i.z.g.st., f. 1.900,-. Tel. 043-350716 (10-12 u.)

Ford FIESTA 1300 Ghia, '78 APK '89, Burg. Hermansstr. 8, Landgraaf.

Te k. Ford ESCORT 1.3, b.wj. '81, nw. model, beetje werk, f. 1.500,-. Int. 04754-81724.

Te k. zeldzaam mooie Ford ESCORT, b.wj. '83, div. extra's, f. 4.750,-. 045-218925

Te k. Ford FIESTA 13 S, b.wj. '78, v.p.r. f. 1.250,-. Tooropsg. 12 Heerlen. 045-720810

Te koop Ford SIERRA 1600, b.wj. '84, APK 23-1-93, auto verk. in nw.st., v.p. f. 67.000,-. Koozeleer, 22, Brunsum-Roozendaal.

Ford SIERRA 1.6 CL '89, 3-drs. LPG, 5-bak, 63.000 km. centr. lock, d.blaauw, striping, garantie en inruil mogelijk. Tel. 04408-2368.

Te k. Ford CAPRI 2.0 S, 6 cil., i.z.g.st., APK gek. kl. roodmet., zien is kopen, te a.b. J. Poesmeester, 25, St. land. Tel. 046-513697.

Te k. Ford ESCORT 1600 CL, autom., 5-drs., 5-88, inw. mog. Parhuusstr. 21, Vervandst.

Te koop i.v.m. auto v.d. zaak Ford ESCORT 1.6 CL, mei '91, zilvermet., 21.000 km, niet garantie, pr. f. 25.750,-. Tel. 045-23278.

Te k. Ford SCORPIO 2.0 CL, b.wj. '86, plus extra's, trekhaak, A.B.S. 045-418968.

Ford ESCORT XR3i b.wj. juli '88, nieuw model, kl. rood, inw. mog. eventueel mogelijk. Tel. 045-273084.

Te koop Ford TAUNUS, APK, b.wj. '80, prijs f. 1.250,-. Tel. 045-40229.

Ford ESCORT 1600 Ghia, 4-drs., b.wj. '82, LPG, zilvermet., APK 5-7-92, in nw.st., f. 3.500,-. Tel. 045-323178.

Te k. Ford TAUNUS 2.0 ghia b.wj. '81, APK, div. extra's, i.z.g.st., v.p.r. f. 3.950,-. Evt. inw. Escor. XR3i of 1600 moog. 045-222364.

Ford SIERRA 2.0, jan '90, km. 62.000, centr. vergr., schuifdak, 045-323033

Ford Sierra STATIONCAR, b.wj. '84, Tel. 045-381677

Te k. Ford ESCORT 1.8 b.wj. '82, APK gek. schuifd., v.p.r. f. 4.500,-. Tel. 045-325720.

Te koop Ford TAUNUS 1.6 GL, b.wj. '80, l.e.b.d. Tel. 045-519742.

Te k. Ford FIESTA 1100, b.wj. '78, motor '83, nieuw, v.p. f. 1.400,-. Tel. 045-38954 na 17 uur.

Te k. Ford SIERRA, stationcar 2.0 L, rood, kl. wit, b.wj. '80, pr. f. 21.250,-. Tel. 045-751375

Ford GRANADA '80, 2.3, LPG, APK, i.z.g.st., f. 1.900,-. Tel. 043-350716 (10-12 u.)

Ford FIESTA 1300 Ghia, '78 APK '89, Burg. Hermansstr. 8, Landgraaf.

Te k. Ford ESCORT 1.3, b.wj. '81, nw. model, beetje werk, f. 1.500,-. Int. 04754-81724.

Te k. zeldzaam mooie Ford ESCORT, b.wj. '83, div. extra's, f. 4.750,-. 045-218925

Te k. Ford FIESTA 13 S, b.wj. '78, v.p.r. f. 1.250,-. Tooropsg. 12 Heerlen. 045-720810

Te koop Ford SIERRA 1600, b.wj. '84, APK 23-1-93, auto verk. in nw.st., v.p. f. 67.000,-. Koozeleer, 22, Brunsum-Roozendaal.

Ford SIERRA 1.6 CL '89, 3-drs. LPG, 5-bak, 63.000 km. centr. lock, d.blaauw, striping, garantie en inruil mogelijk. Tel. 04408-2368.

Te k. Ford CAPRI 2.0 S, 6 cil., i.z.g.st., APK gek. kl. roodmet., zien is kopen, te a.b. J. Poesmeester, 25, St. land. Tel. 046-513697.

Te k. Ford ESCORT 1600 CL, autom., 5-drs., 5-88, inw. mog. Parhuusstr. 21, Vervandst.

Te koop i.v.m. auto v.d. zaak Ford ESCORT 1.6 CL, mei '91, zilvermet., 21.000 km, niet garantie, pr. f. 25.750,-. Tel. 045-23278.

Te k. Ford SCORPIO 2.0 CL, b.wj. '86, plus extra's, trekhaak, A.B.S. 045-418968.

Ford ESCORT XR3i b.wj. juli '88, nieuw model, kl. rood, inw. mog. eventueel mogelijk. Tel. 045-273084.

Te koop Ford TAUNUS, APK, b.wj. '80, prijs f. 1.250,-. Tel. 045-40229.

Ford ESCORT 1600 Ghia, 4-drs., b.wj. '82, LPG, zilvermet., APK 5-7-92, in nw.st., f. 3.500,-. Tel. 045-323178.

Te k. Ford TAUNUS 2.0 ghia b.wj. '81, APK, div. extra's, i.z.g.st., v.p.r. f. 3.950,-. Evt. inw. Escor. XR3i of 1600 moog. 045-222364.

Ford SIERRA 2.0, jan '90, km. 62.000, centr. vergr., schuifdak, 045-323033

Ford Sierra STATIONCAR, b.wj. '84, Tel. 045-381677

Te k. Ford ESCORT 1.8 b.wj. '82, APK gek. schuifd., v.p.r. f. 4.500,-. Tel. 045-325720.

Te koop Ford TAUNUS 1.6 GL, b.wj. '80, l.e.b.d. Tel. 045-519742.

Te k. Ford FIESTA 1100, b.wj. '78, motor '83, nieuw, v.p. f. 1.400,-. Tel. 045-38954 na 17 uur.

Te k. Ford SIERRA, stationcar 2.0 L, rood, kl. wit, b.wj. '80, pr. f. 21.250,-. Tel. 045-751375

Ford GRANADA '80, 2.3, LPG, APK, i.z.g.st., f. 1.900,-. Tel. 043-350716 (10-12 u.)

Ford FIESTA 1300 Ghia, '78 APK '89, Burg. Hermansstr. 8, Landgraaf.

Te k. Ford ESCORT 1.3, b.wj. '81, nw. model, beetje werk, f. 1.500,-. Int. 04754-81724.

Te k. zeldzaam mooie Ford ESCORT, b.wj. '83, div. extra's, f. 4.750,-. 045-218925

Te k. Ford FIESTA 13 S, b.wj. '78, v.p.r. f. 1.250,-. Tooropsg. 12 Heerlen. 045-720810

Te koop Ford SIERRA 1600, b.wj. '84, APK 23-1-93, auto verk. in nw.st., v.p. f. 67.000,-. Koozeleer, 22, Brunsum-Roozendaal.

Ford SIERRA 1.6 CL '89, 3-drs. LPG, 5-bak, 63.000 km. centr. lock, d.blaauw, striping, garantie en inruil mogelijk. Tel. 04408-2368.

Te k. Ford CAPRI 2.0 S, 6 cil., i.z.g.st., APK gek. kl. roodmet., zien is kopen, te a.b. J. Poesmeester, 25, St. land. Tel. 046-513697.

Te k. Ford ESCORT 1600 CL, autom., 5-drs., 5-88, inw. mog. Parhuusstr. 21, Vervandst.

Te koop i.v.m. auto v.d. zaak Ford ESCORT 1.6 CL, mei '91, zilvermet., 21.000 km, niet garantie, pr. f. 25.750,-. Tel. 045-23278.

Te k. Ford SCORPIO 2.0 CL, b.wj. '86, plus extra's, trekhaak, A.B.S. 045-418968.

Ford ESCORT XR3i b.wj. juli '88, nieuw model, kl. rood, inw. mog. eventueel mogelijk. Tel. 045-273084.

Te koop Ford TAUNUS, APK, b.wj. '80, prijs f. 1.250,-. Tel. 045-40229.

Ford ESCORT 1600 Ghia, 4-drs., b.wj. '82, LPG, zilvermet., APK 5-7-92, in nw.st., f. 3.500,-. Tel. 045-323178.

Te k. Ford TAUNUS 2.0 ghia b.wj. '81, APK, div. extra's, i.z.g.st., v.p.r. f. 3.950,-. Evt. inw. Escor. XR3i of 1600 moog. 045-222364.

Ford SIERRA 2.0, jan '90, km. 62.000, centr. vergr., schuifdak, 045-323033

Ford Sierra STATIONCAR, b.wj. '84, Tel. 045-381677

Te k. Ford ESCORT 1.8 b.wj. '82, APK gek. schuifd., v.p.r. f. 4.500,-. Tel. 045-325720.

Te koop Ford TAUNUS 1.6 GL, b.wj. '80, l.e.b.d. Tel. 045-519742.

Te k. Ford FIESTA 1100, b.wj. '78, motor '83, nieuw, v.p. f. 1.400,-. Tel. 045-38954 na 17 uur.

Te k. Ford SIERRA, stationcar 2.0 L, rood, kl. wit, b.wj. '80, pr. f. 21.250,-. Tel. 045-751375

Ford GRANADA '80, 2.3, LPG, APK, i.z.g.st., f. 1.900,-. Tel. 043-350716 (10-12 u.)

Ford FIESTA 1300 Ghia, '78 APK '89, Burg. Hermansstr. 8, Landgraaf.

Te k. Ford ESCORT 1.3, b.wj. '81, nw. model, beetje werk, f. 1.500,-. Int. 04754-81724.

Te k. zeldzaam mooie Ford ESCORT, b.wj. '83, div. extra's, f. 4.750,-. 045-218925

Te k. Ford FIESTA 13 S, b.wj. '78, v.p.r. f. 1.250,-. Tooropsg. 12 Heerlen. 045-720810

Te koop Ford SIERRA 1600, b.wj. '84, APK 23-1-93, auto verk. in nw.st., v.p. f. 67.000,-. Koozeleer, 22, Brunsum-Roozendaal.

Ford SIERRA 1.6 CL '89, 3-drs. LPG, 5-bak, 63.000 km. centr. lock, d.blaauw, striping, garantie en inruil mogelijk. Tel. 04408-2368.

Te k. Ford CAPRI 2.0 S, 6 cil., i.z.g.st., APK gek. kl. roodmet., zien is kopen, te a.b. J. Poesmeester, 25, St. land. Tel. 046-513697.

Te k. Ford ESCORT 1600 CL, autom., 5-drs., 5-88, inw. mog. Parhuusstr. 21, Vervandst.

Te koop i.v.m. auto v.d. zaak Ford ESCORT 1.6 CL, mei '91, zilvermet., 21.000 km, niet garantie, pr. f. 25.750,-. Tel. 045-23278.

Te k. Ford SCORPIO 2.0 CL, b.wj. '86, plus extra's, trekhaak, A.B.S. 045-418968.

Ford ESCORT XR3i b.wj. juli '88, nieuw model, kl. rood, inw. mog. eventueel mogelijk. Tel. 045-273084.

Te koop Ford TAUNUS, APK, b.wj. '80, prijs f. 1.250,-. Tel. 045-40229.

Ford ESCORT 1600 Ghia, 4-drs., b.wj. '82, LPG, zilvermet., APK 5-7-92, in nw.st., f. 3.500,-. Tel. 045-323178.

Te k. Ford TAUNUS 2.0 ghia b.wj. '81, APK, div. extra's, i.z.g.st., v.p.r. f. 3.950,-. Evt. inw. Escor. XR3i of 1600 moog. 045-222364.

Ford SIERRA 2.0, jan '90, km. 62.000, centr. vergr., schuifdak, 045-323033

Ford Sierra STATIONCAR, b.wj. '84, Tel. 045-381677

Te k. Ford ESCORT 1.8 b.wj. '82, APK gek. schuifd., v.p.r. f. 4.500,-. Tel. 045-325720.

Te koop Ford TAUNUS 1.6 GL, b.wj. '80, l.e.b.d. Tel. 045-519742.

Te k. Ford FIESTA 1100, b.wj. '78, motor '83, nieuw, v.p. f. 1.400,-. Tel. 045-38954 na 17 uur.

Te k. Ford SIERRA, stationcar 2.0 L, rood, kl. wit, b.wj. '80, pr. f. 21.250,-. Tel. 045-751375

Ford GRANADA '80, 2.3, LPG, APK, i.z.g.st., f. 1.900,-. Tel. 043-350716 (10-12 u.)

Ford FIESTA 1300 Ghia, '78 APK '89, Burg. Hermansstr. 8, Landgraaf.

Te k. PAJERO EXE 2.5 TD Long, geel kent., 10-87, wit/blaauw, elec. ramen, centr. verg., trekkr., course centr. in perf.st., schadevrij. Tel. 04752-2676

4 WD JEEP Mitsubishi Pajero Turbo Diesel, b.wj. '84, grijs kent., in pr.st., v.p.r. f. 14.450,-. Tel. 045-717081

Te k. weg. omst. SUZUKI Jeep Cabriolet Samurai SJ413JX, i.z.g.st., b.wj. '78, 7-85, geel kent., nwe half weg/terrein banden, 4 reserve velgen, lichtgevend rood, Bikini kap en nog veel acces. Tel. 045-728866

Jeep NISSAN Patrol 3.3 Turbo, diesel, 12-84, rood, f. 17.950,-. Tel. 04906-1387

SUZUKI 413, b.wj. '87, tel. 045-722720

Jeep TOYOTA Landcr. BJ 42 3.4 Diesel, 7-84, blauw, 90.000 km, f. 14.950,-. Tel. 04906-1387

Jeep TOYOTA Landcr. Diesel customwagon, autom., 8-86, blauwmet. f. 17.950,-. Tel. 04906-1387

Land rover

"DE UIVER" BV

5x RR 4-drs. Vogue autom. en handgesch. '86/89

4x RR 2-drs. V8 en TD handgesch. '81/88

3x LR 101 Stawag TD en D '83, '91

3x Discovery 3-drs. en 5-drs. car. en Comm. 92

2x LR 109 HT en ST benz. '79, '83

2x LR 88 ST benz. '80, '84

2x LR 109 Ambulance benz. '72, '73

1x Nissan Patrol GR wagon 5-drs. TD 1990, black-grijs two-tone metallic, side bars, bull bar, aircond., stereo, lederen bek. Recaro, alum. velgen, brede banden, etc.

Prov. weg Nrd. 85-87

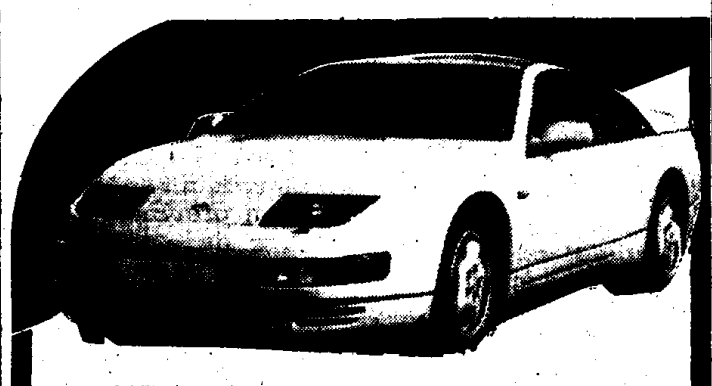
Doornrade 04492-1931/1398

Te koop restauratie LAND ROVERS MKII. Tel. 045-255764.

Lancia

Te k. LANCIA B HPE, b.wj. '82, techn. goed, plaatwerk matig. Weg. plaatsgebrek. t. e.a.b. Tel. 046-747955.

Te koop Lancia DELTA, b.wj. '84, Tel. 045-416293.

JURGEN HEERLEN

Nissan Micra 1.2 SL road '90 f. 16.750,-

Nissan Micra 1.2 SL wit '90 f. 16.450,-

Nissan Bluebird 2.0, autom., 1e eig. '85 f. 8.450,-

Nissan Bluebird 2.0 SGL, 1e eig. '84 f. 7.850,-

Nissan Sunny 1.3 DX, zilvermet. '84 f. 4.900,-

Nissan Sunny 1.4 DX div. extra's '89 f. 18.750,-

Nissan Sunny 1.4 LX zilvermet. '89 f. 18.750,-

Nissan Sunny 1.5 coupe, div. ex. '88 f. 18.450,-

Nissan Sunny 1.

Bolkestein faalt als tegenspeler van Lubbers-Kok

Oppositie die om nieuwe start van kabinet vraagt, deugt niet

DOOR HENRI KRUIJTHOF

DEN HAAG – Oppositie voeren is een vak. Om regeringspartijen die een hecht doortimmerd regeringskabinet hebben afgesloten, uit elkaar te spelen, moet je behalve over een enorme dossierkennis, ook nog over politiek inzicht en debattechniek beschikken. Alleen dan kun je op onderdelen regeringspartijen uitedrijven.

Minste op twee van de drie kwalificaties voldoet de VVD. De grootste oppositiepartij, Frits Bolkestein, is niet in staat een flitsend debat te voeren. Zijn sterkste punt. Enig politiek inzicht kan hem soms niet worden ontzegd, maar ook op dat punt scoort hij niet hoger dan een zes-min.

De week ging de liberale leider zelfs op alle drie de punten onderuit in een nota bene door hem zelf aangevraagd debat. Het kabinet had begin deze week inkomenscijfers gepresenteerd, waarin de gevolgen van allerlei overheidsingrepen werden beschreven. Eerder al had Bolkestein gepleet om per 1 april het plan-Simons terug te draaien, omdat dit te ernstige gevolgen zou hebben voor de inkomens van vooral de middenbrepen.

Justitie niet

Uit de door het kabinet verstrekte cijfers bleek, dat het nu juist niet aan lag. Wel aan andere door de overheid vastgestelde premies, maar vooral aan het feit dat de particuliere ziektekostenverzekeraars weigeren hun premies te verlagen. Dus had Bolkestein er verstandiger aan gedaan om korting te geven.

Wiltens het debat kwam hij niet veel verder dan het debiteren van duidelijk van tevoren ingestudeerde grappjes, het wijten van hier en daar ongefundeerde kritiek op het kabinet en CDA-fractievoorzitter Brinkman en zijn PvdA-collega's Wiltens.

Wat Bolkestein echter naliet, was in de toespraak die Brinkman maandag op Texel had gehouden, aanknopingspunten te vinden voor een toekomstige coalitie tussen CDA en VVD. Die punten waren er genoeg. Alom is deze

FRITS BOLKESTEIN

week de 'Texelse rede' omschreven als een verhaal dat meer bij de VVD dan bij de PvdA paste. Op die manier zou Bolkestein het CDA naar zich toe hebben kunnen trekken en zo verwijderen van de PvdA. De VVD-leider betichtte het kabinet van wanbeleid. Dat is het goed recht van de grootste oppositiepartij. Maar in plaats van het aftreden van het kabinet te eisen voor zijn vermeende wandaden, vroeg hij de coalitiepartijen CDA

en PvdA een nieuwe start te maken. Een voor de oppositie volstrekt onbegrijpelijk wens.

Regeerakkoord

Hij diende een motie in met het verzoek een nieuw regeerakkoord te maken, zodat er meer lastenverlichting voor de burgers kan worden gerealiseerd. Maar omdat hij om een nieuw regeerakkoord vroeg, verdween het punt van de verlaging van belastingen en premies volstrekt in het niet. Een tactische blunder van formaat. Want Bolkestein had ook kunnen aansluiten bij de Texelse rede van Brinkman. Deze had namelijk op vrij hoge toon van het kabinet, maar vooral van de PvdA, geëist dat de belastingmevaller van twee miljard gulden niet zou worden uitgegeven, maar zou worden teruggegeven aan de burgers. Precies wat Bolkestein ook beoogt.

Als hij zich tijdens het debat donderdag daarop had geconcentreerd, zou hij het Brinkman nog vrij lastig hebben kunnen maken. Niet dat direct tot grote moeilijkheden zou hebben geleid in de coalitie, maar oppositie voeren is een geleidelijk proces. Het zou de verschillen tussen CDA en PvdA weer ietsje duidelijker hebben gemaakt. Bolkestein probeerde nog wel wanhopig de PvdA boos op Brinkman te maken om diens vrij rechtse toespraak op Texel. Maar die moeite had hij zich kunnen besparen. Wiltens en de zijnen hadden maandag al besloten lachend te doen over Brinkmans woorden. En dat hielden ze bewonderenswaardig goed vol.

De VVD-leider heeft een prachtige kans om echte oppositie te voeren, laten liggen. Hij zou zich eens moeten realiseren dat de enige mogelijkheid voor de VVD om in de toekomst weer te regeren, ligt bij het CDA. De PvdA is na de recente perikelen over de uitkeringen voor de VVD geen serieuze partner meer.

Toen Brinkman afgelopen maandag dan ook allerlei voor de PvdA heilige huisjes in elkaar schopte, had de VVD verheugd moeten reageren en de ideeën van het CDA moeten omarmen. Tenslotte waren de uitspraken van de CDA'er van dien aard, dat ze bijna letterlijk uit een VVD-programma overgeschreven hadden kunnen zijn.

Het klinkt afgezaagd, maar de oppositie heeft behoefte aan een man als Hans Wiegel. Deze was als geen ander in staat verschillen tussen regeringspartijen bloot te leggen. Hij deed dat bovendien op een manier die grote groepen mensen aansprak. Het is pijnlijk voor de VVD, maar Bolkestein is niet de leider die deze partij nodig heeft.

vluchteling erkende Vietnamese, veelal de zogenaamde bootvluchtelingen, gaan zelfs op vakantie naar Vietnam, voegde de staatssecretaris er aan toe.

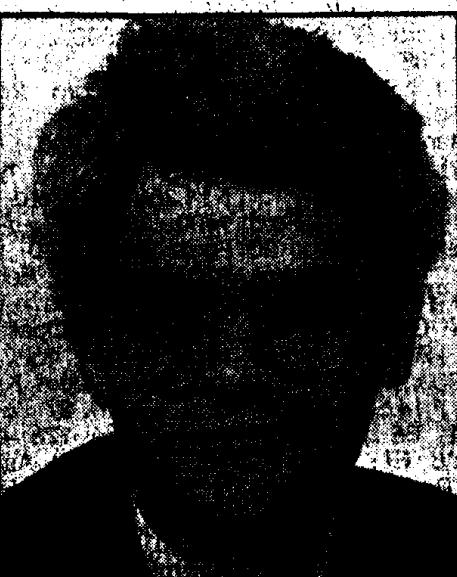
Dit verhaal maakt op de stichting Inlia in Groningen, actief voor de Vietnamese asielzoekers, geen enkele indruk. 'Wij weten niet hoe Justitie aan die gegevens komt. Welke Vietnamese waren dat dan?' aldus een woordvoerder. 'Het zou heel goed kunnen dat de politieke activiteiten van deze Vietnamese op dat moment bij de Vietnamese autoriteiten nog niet bekend waren. En dat ze daarom dus met rust gelaten werden. Kijk, toen Tsjecho-Slowakije zich omvormde van communistische dictatuur tot een democratisch land, hebben deze Vietnamese allerlei activiteiten tegen het regime in Hanoi opgevoerd. Oppositionele kranten, meedoen aan demonstraties, noem maar op. Zo iets blijft in Hanoi niet onopgemerkt. Het is daar nog steeds een communistische dictatuur, met geheime diensten en zo'.

Vakantie
Staatssecretaris Kosto wierp deze week tijdens het Kamerdebat over de Vietnamese nieuwe gegevens in de strijd. 'Etelijke' uit Tsjecho-Slowakije afkomstige Vietnamese, die hier asiel zoeken, zouden 'vrij kort' voor hun vertrek naar Nederland, tussen Tsjecho-Slowakije en Vietnam heen en weer hebben gereisd. In Vietnam hebben zij geen enkel probleem ondervonden, zo meldde Kosto. En in Nederland als

Polemiek
De polemiek tussen Justitie en de Vietnamese strekt zich zelfs

uit tot de rechtelijke uitspraken. Inmiddels hebben tachtig kort gedingen gedingen van Vietnamese, die eisen dat ze de uitspraak over hun asielzaak in Nederland mogen afwachten (en dus niet direct teruggestuurd worden). Tien keer hebben de Vietnamese, 65 keer Justitie, 'Een heel hoog percentage voor dit soort gevallen' meent de voorzitter van de stichting Inlia. Dit betekent dat de rechter ook niet overtuigd is van de veiligheid in Vietnam. Bovendien moet Justitie er wel bij vertellen dat ze in diverse gevallen als het kort geding hebben ingetrokken, omdat ze wisten dat ze gingen verliezen.

'Wij hebben inderdaad wel eens een kort geding ingetrokken en iemand meteen toestemming gegeven de uitspraak in Nederland af te wachten', zegt Justitie-voorzitter Gert Riphagen. 'Maar dan moet je eens kijken hoe vaak de Vietnamese een kort geding een dag vervolgens hebben afgezegd, en vervolgens zijn ondergedoken. Op die manier hebben ze namelijk geen negatief advies van de rechter op hun naam staan. Dat is veel vaker gebeurd dan andersom. Maar goed, de andere kant zal wel hetzelfde zeggen'.

MAARTEN VAN TRAA

'Het justitieel Europa dreigt er te komen zonder dat wij er veel invloed op hebben', aldus CDA-woordvoerder De Hoop-Scheffer. En: 'Controllen de regeringen zo niet zichzelf?' PvdA-woordvoerder Van Traa: 'Schengen betekent wetgeving die geen parlement kan veranderen'.

PvdA en CDA eisen nu bij motie, gesteund door andere fracties, een stevige democratische controle op uitvoering van het verdrag. Tevens eisen zij een volledige voorspraak voor het Europese Hof in Luxemburg, om over het verdrag en de daaruit voortvloeiende overeenkomsten te oordelen. De regering moet met deze bodschappen terug naar de andere Schengen-partners, maar ziet de bui op voorhand al hangen. Over de laatste eis van de Kamer zei staatssecretaris Dankert (Europese zaken) in Binnenhof-jargon: 'Ik heb grote twijfel of de motie behoort tot het domein van het politieke realisme'. VVD-kamerlid Wiebenga vertaalde in helder Engels: 'Mission Impossible'.

En wat, zo wilde GPV-kamerlid Schutte wel eens weten, doen CDA en PvdA als hun moties niet kunnen worden uitgevoerd? De Hoop-Scheffer hield wijselijk zijn mond, maar Van Traa zei: 'Ik zeg nu niet absoluut nee, maar ratificatie van het akkoord komt voor ons dan wel in de gevarezone'. Toch is er slechts een kleine kans dat er uiteindelijk een kamer-meerheid tegen het akkoord van Schengen zal ontstaan. Hoe zwaar de tegenargumenten ook wegen, de negatieve consequenties van afwijzing kunnen wel eens enorm zijn.

Een mogelijkheid is dat dan het hele verdrag van Schengen niet doorgaat. Duitsland, Frankrijk en de overige partners zullen Nederland deze blik van verraagde onbetrouwbaarheid nog lang nadragen. Het toekijp getande gezag van Nederland in de Europese politiek zal dalen tot nul, en de door Nederland zo gewenste Europese integratie zal een belangrijke terugslag ondervinden', om met Dankert te spreken.

Een andere mogelijkheid is dat de overige Schengen-landen door zullen gaan zonder Nederland. Dan zijn de rapen helemaal gaar: de Benelux ligt dan op zijn gat, bij Wiltens wezel aan de Belgische grens wordt weer een slagboom geplaatst, de controles aan de Duitse grens wordt verhevigd, de distributiefunctie van Nederland komt in gevaar. Rotterdam en Schiphol kunnen hun grootste plannen dan wel in de prullenmand gooien.

Nederland isoleert zich dan niet alleen politiek maar ook nog praktisch van de rest van Europa, en kan dan hooguit nog wat troost bij Engeland gaan zoeken. De Kamer zal dat niet op zijn geweten willen hebben.

lezers schrijven

• Groot licht

Hierbij wil ik reageren op het artikel in het Limburgs Dagblad van 3 februari 1992: Rijden met licht verplicht. Sinds jaar en dag hebben we als motorrijder tegen de overheid en de maatschappij moeten vechten. Vechten om erkenning, vechten voor onze levensopvatting en vechten voor onze vrijheid. We hebben ons al aangepast toen de helmplicht werd ingevoerd, hetgeen een diepe inbreuk was op ons gevoel van vrijheid. Je bent immers zelf verantwoordelijk voor je eigen veiligheid.

Maar goed, we hebben toegegeven. Om ons tegen mede-gebruikers te beschermen rijden we al jaren – overigens geheel vrijwillig – overdag met verlichting, om de doodeenvoudige reden dat we dan beter gezien worden. In de praktijk blijkt het nog steeds een gok, maar we worden ietsje beter opgemerkt in het verkeer. Nu heeft minister Maj-Weggen van Verkeer aangekondigd dat automobilisten nog dit jaar verplicht worden om overdag met verlichting te rijden. Leuk bedacht, dan vallen we ten minste als motorrijder helemaal niet meer op.

Nu hebben we als motorrijders jarenlang een slechte naam gehad. Dat is de laatste jaren duidelijk afgenomen en daar ben ik heel blij mee! Zelfs hooggeplaatste heren en dames zie je op de motor zitten (over het rijden wil ik het dan nog niet eens hebben). Echter, als de overheid – al dan niet in de persoon van de minister van Verkeer – verder gaat met het uitdragen van motor-onvriendelijke verplichtingen en regels, dan vrees ik dat we weer het tijdpunt van de 'out-laws' tegemoet gaan: om motor te rijden; om je levensopvatting; om je gevoel voor vrijheid; maar wat nog belangrijker is, om te kunnen overleven op de motorfiets zul je, of beter nog word je gedwongen om diverse verplichtingen en regels aan je motorlaars te lappen.

Helaas, maar het kan dan niet meer anders. Laten we daarom hopen dat dit niet gebeurt, zodat we nog jaren met plezier over de vaderlandse wegen kunnen zoeven, genietend van onze vrijheid en met respect voor elkaar en voor onze omgeving! Rude free!

GRATHEN Dries Werts, Secretaris Motorclub Grathen

• Abortuskliniek 3

Er is een nieuwe abortuskliniek bij het station van Maastricht gekomen: in de stad van Sint Servaas, die hier het katholieke geloof gebracht heeft. Medisch directeur Yvonne Winants zegt dat deze abortuskliniek een aanwinst is voor Nederland. Hoe durft ze zo iets te beweren. Als het nu was om mensenlevens te redden, oké. Maar hier wordt het ongeboren kind vogelvrij verklaard! Abortus zal de problemen niet wegnemen, maar vergroten. Ik zelf zit in de werkgroep van de VBOK Oostelijk Zuid-Limburg en heb ervaren dat men een abortus nooit van zich af kan zetten. Het geweten van de mens zal eens spreken! Bij de een snel, bij de ander na jaren.

Dat Yvonne Winants ook nog verklaart dat dit geen zaak is van de katholieke kerk slaat alle records.

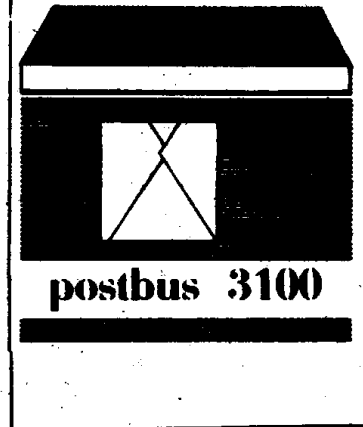
1. De 10 geboden; gebod 5 Gij zult niet doden.
2. De richtlijnen van ons katholiek geloof blijven onveranderd. Jezus Christus zei zelf: Wie dit aan de minste der mijnen heeft gedaan, heeft het aan mij gedaan. Wie in het ongeboren kind het wonder niet ziet, die ziet het leven niet!

Ik hoop en bid dat de vele gebedsgroepen in actie komen, zoals in 1980 toen de Gebedsactie Limburg met duizenden rondgingen in Maastricht tegen de huidige Abortuswet. Zoals in Beek de abortuskliniek verweerd door de gebedsgroep van de O.L. Vrouw van de Wonderdagse Medaille die trouw de rozenkrans geboden hebben. Ik hoop dat het dekenaat Maastricht ook in actie komt, samen met de vele gelovigen en verenigingen. Vooraf voor de jongeren ligt hier een kans om zich te bewijzen te strijden voor het leven van een onschuldig kind.

HEERLEN H.C.J. Meesters

• Wim Kok

Meneer (de minister!) Wim Kok komt vandaag naar Sittard (LD 31-192) en ik moet zeggen dat ik even schrok van dit bericht. Ik vraag me af of die man zich niet schaamt, maar denk haast van niet. Kok blijkt net zo'n politieke gladde aal te zijn als menig ander. Ik kan me nog goed herinneren toen hij vakbondbestuurder was van de FNV en tegen de regering agende. Wim zei toen met een grote mond dat ons land rijk genoeg was en er geld voldoende voorradig was om loonverhoging te kunnen eisen. Nu hij zijn rode jasje voor een vakbond heeft geruild, zegt hij dat de vakbond niet moet zakken want er is geen ruimte voor verhoging van de lonen (en uitkeringen). Kok heeft er blijk van gegeven eerder geregeerd te zijn dan socialist en dat komt hard aan. Over het wantrouwen van

In deze rubriek neemt de redactie brieven van lezers op. De redactie heeft het niet eens te zijn met de inhoud. De brieven dienen betrekking te hebben op publicaties in deze krant en moeten kort en zakelijk zijn. Te lange brieven worden ingekort of geresourneerd. Een ingezonden brief moet voorzien zijn van naam, adres en telefoonnummer. Brieven op rijm, of brieven die oproepen tot acties of onzinnige taalgebruik of andere onwetige daden, worden niet geplaatst. Datzelfde geldt ook voor brieven met onwettig gebruik van taal en beledigingen. Anonieme brieven worden evenmin geplaatst.

de kiezers in de politiek en haast leiders gesproken.

Groen Links weet hem ook van katoen te geven. Onlangs werd bekend dat deze, zich progressief noemende, partij het milieu voor een verhoging van de minimumuitkeringen laat gaan. Nu ben ik zelf een minimumlijder en ondervind ik aan mijn portemonnee heel goed wat al het maal duurder is geworden: in de praktijk gaan alle minima er achteruit (alleen al door de AWBZ-diefstal), al is het door het gecoocheld van cijfers en getallen in geld (vaak een kwestie van komma-neukerij) door de meeste mensen niet direct te herkennen. Ze nemen je af waar ze maar kunnen; een dubbelje hier, een stuiver daar en guldens overal. Reinigingsrecht wordt ferg duurder en door deze vorm van milieubelasting gaan wij minimumlijders er dus weer een beetje achteruit.

Ik ben blij dat Groen Links het ware gezicht eindelijk heeft laten zien: want beter een schoner milieu dan dat de minima een beetje meer geld op hun uitkering krijgen. Dat is pas solidariteit met de gewone man!

SITTARD Ber Willem

• Wim Kok 2

Naar aanleiding van publicaties dat de PvdA Wim Kok moet afzetten wil ik het volgende kwijt. De PvdA mag zich in allerlei bochten wringen en allerlei stunts bedenken; het zal nooit meer goed komen met deze partij!

Zo gauw de verkiezingen geweest zijn, zal er nog slechts een onbenullig partijje resteren! Dat mensen zullen deze partij, die de macht naar zich toe wil trekken zonder daarbij naar kleine mensen te kijken, afstraffen. De PvdA kliek heeft zijn sociale gezicht definitief verloren.

HOENSBROEK Jan Straver

• Dakloos

Het is winter en er zwerven veel mensen op straat, die geen dak meer boven hun hoofd hebben. Sommigen hebben geen uitkering, omdat ze geen vast adres hebben. Deze mensen komen onder grote druk te staan. De weg naar (kleine) criminaliteit is dan niet ver meer. De regering zou voor deze daklozen toch iets moeten doen, door meer opvanghuizen in te richten, want die zijn nu allemaal vol en ook het Leger des Heils heeft vaak geen plaats meer.

MAASTRICHT R. Jansen

• Aow-uitkering

M.J.H. Kisters uit Heerlen was in een ingezonden brief de mening dat aow'ers er de schuld van zijn dat werkende mensen onder druk staan. Wat een stielenderen! Dat werkende mensen onder druk staan is de schuld van het systeem. De bestrijden moeten maar meer mensen in dienst nemen, ze niet opjagen en beter betalen. Groen bedrijven kunnen dat gemakkelijk, ze maken meer dan genoeg winst! Mensen met een goed zelf weten wat ze doen met hun schamele uitkering; daar kunnen ze geen biestuk van eten. En de er alleenstandden zijn die verroken, kan ik mij goed voorstellen. Dat is mischien hun enige afleiding. Het is schandelijk dat M.J.H. Kisters behaarden, dat van een klein penuloon moeten zien rond te komen, een trap negeert. De lasten voor deze mensen rijzen de pan uit en zijn bijna niet meer op te brengen. Wat M.J.H. Kisters dan niet dat om tijdje gelden ministers of staatssecretarissen hun onbetovergoeding verhoogd hebben met dauidende gelden per jaar. Kennelijk behoort hij tot de groep die ieder voor zich en God voor ons allen' predikt.

HEERLEN Ben Tardus

politiek objectief

Justitie en vluchtelingen bekvechten over Vietnam

DOOR WILCO DEKKER

DEN HAAG – Is het voor de onlangs 450 Vietnamese asielzoekers in ons land nou veilig om te keren naar Vietnam, ja nee? Ja, zegt staatssecretaris van Justitie. Want er is nog geen enkel geval bekend van teruggekeerde problemen bij terugkeer naar Vietnam. Nee, zeggen de verantwoorders van de Vietnamese. Want bij voorbeeld de Internationale laat waardevolde geluiden horen.

Al weken durende gebekken tussen Justitie en de Vietnamese over de situatie in Vietnam verscherpt zich. En nu heeft ook nog een derde partij ge-

meld: De IOM, de Internationale Organisatie voor Migratie. Bij de IOM zijn een kleine vijftig landen aangesloten. Het bureau houdt zich bezig met migratievraagstukken en begeleidt remigratieprojecten, van migranten die terugkeren naar hun vaderland. In ons land verzorgt de IOM het Terugkeerbureau in Den Haag, dat overigens betaald wordt door Justitie.

De IOM wil vrijwillig terugkerende Vietnamese die nu nog in ons land verblijven, in Vietnam zelf begeleiden. Van de Vietnamese autoriteiten – met wie het bureau uitstekende contacten zegt te hebben – wil men een bevestiging hebben dat er geen gevaar is voor de Vietnamese

uit Nederland. IOM-woordvoerder J. Schutjes verwacht op dat punt geen problemen. Maar de asielzoekers in ons land zijn minder optimistisch. 'En wat gebeurt er dan als de IOM weer weg is? Hoe lang zijn we dan nog veilig?' vraagt een woordvoerder van de Vietnamese in ons land zich af.

Vakantie

Staatssecretaris Kosto wierp deze week tijdens het Kamerdebat over de Vietnamese nieuwe gegevens in de strijd. 'Etelijke' uit Tsjecho-Slowakije afkomstige Vietnamese, die hier asiel zoeken, zouden 'vrij kort' voor hun vertrek naar Nederland, tussen Tsjecho-Slowakije en Vietnam heen en weer hebben gereisd. In Vietnam hebben zij geen enkel probleem ondervonden, zo meldde Kosto. En in Nederland als

achtergrond

Visioren maken plaats voor angstdromen over asielzoekers

Er is iets behoorlijk misgegaan met Schengen

DOOR HARM HARKEMA

DEN HAAG – Het fenomeen is bekend. In opperste stemming met het handtekening onder het Schengen-Verdrag en maatschappij heeft. Later komt de water, omdat men de kleine lettertjes over het hoofd heeft gezien. Dit is het echter niet. In zekere zin geldt dat nu ook voor de Tweede Kamer.

In 1985 keurde de Tweede Kamer het Akkoord van Schengen goed, dat de afschaffing van de binnengrenzen betrafte tussen de Benelux, Frankrijk en Duitsland. Het werd beschouwd als een praat van een stap op weg naar het toewegende abstracte streven naar een volledig vrij verkeer van personen. Menig Kamerlid kreeg bij de gedachte aan Schengen visioenen van Nederlandse vrachtwagens en vakantiegangers die vrijelijk door Europa toeren, zonder zich om grenscontroles te hoeven bekommeren. Later sloot ook Italië, Portugal en Spanje zich bij het akkoord aan. Het was niet veel meer dan een intentie-

verklaring, die in een nog nader uit te werken aanvullend akkoord handen en voeten moest krijgen.

Asielzoekers

Dat aanvullend akkoord ligt inmiddels ter ratificatie bij de Tweede Kamer. Uit de lange debatten van de afgelopen weken is gebleken dat de praktische visioenen van 1985 plaats hebben gemaakt voor bange dromen over het asielzoekersbeleid: over de haken en ogen aan de politieke en justitiële samenwerking. En vooral over het gebrek aan democratische en gerechtelijke controle op de uitvoering van het ingrijpende akkoord. Want Schengen is niet alleen maar vrijheid-blijheid. Het vereist ook een ingrijpende samenwerking van de betrokken landen bij het vaststellen van boeven, het opsporen van illegalen en het al dan niet toelaten van asielzoekers.

Tussen 1985 en nu is er iets vreselijks voel gegaan, vindt nu vrijwel de gehele Tweede Kamer. 'Er zijn vele vragen tussen de droom van het democratisch Europa en de

daad van het Schengen-mechanisme', aldus PvdA-woordvoerder Van Traa. 'We zijn in 1985 voortvorigaan aan de principiële vragen, waar we nu mee te maken hebben'.

Steeds is Schengen door Nederland beschouwd als een proeftuin, een tijdelijk akkoord, dat als opstapje zou dienen voor een communautaire regeling in EG-verband, met het Europees Parlement als democratisch controleur, en het Europese Hof in Luxemburg als rechtsprekende instantie. Sinds de totstandkoming van de Europese Politieke Unie in december in Maastricht weet Nederland beter. Nederland leed daar een nederlaag in die zin dat justitie, politieke en vreemdelingen-zaken buiten de communautaire structuur zijn gehouden.

Dezelfde is er voortdurend geen alternatief voor het Schengen-akkoord, dat bijzonder veel macht in handen van het uitvoerende comité van betrokken ministers legt en niet voorziet in een gerechtelijke toetsing door een onafhankelijk internationale instantie. Bovendien kunnen de betrokken parlementen in feite alleen maar ja of nee zeggen tegen het nu voortdurend aanvullend akkoord. De mogelijkheden om het akkoord op onderdelen bij te sturen, zijn minstens.

achtergrond

Wij kopiëren

Volkswagen

VW KEVER '83, extra's, tege-
gen hoogte bod. Tel. na
18.00 uur 045-463001.

VW GOLF 1.8i, '88, torna-
re, 85.000 km, trekh.
15.000,-. 045-724268.

Te k. VW POLO, km.st.
50.000, bwj. '87, f.8.500,-
046-338473.

BMW VW GOLF C, bwj. '84,
52.500 km, 1e eig.
14.000,-. Tel. 045-221208.

VW GOLF 1.3i, kl.
800, bwj. '89, km.st. 46.000
pr. f.18.500,-. Tel. 045-
751251.

GEATRO-CARS, Locht 80E
Kerkrade, 045-425599 biedt
aan: Golf Diesel, 1981,
groot, l.g.st., f.3.250,-.

Te koop VW POLO, bwj. '78,
f.4.000,-. Tel. 045-716862.

VW GOLF 1300, bwj.
88, l.g.st., blauwmet.
Kerkrade, pr. n.o.t.k. 045-
710914 b.g.g. 045-
70658.

GOLF GTI, l.g.st.
f.18.000,-, veel extra's,
zwaar motor. Tel. 045-252304.

VW GOLF 1.3 C, bwj. mei
'83, APK '93, bijz. motor.
f.4.750,-. Tel. 045-454087.

VW GOLF 1100, bwj. '81,
kleur wit, APK okt. '92, nwe-
tanden, radio-cass., l.g.st.
pr. f.2.450,-. 046-740382.

Te koop VW GOLF 1.3, bwj.
'81, f.2.850,-. Tel. 045-
463572.

VW GOLF 16 CL 5-drs, bwj.
'84, Manhattan uitv., kl. rood
plus stereo, niet van rw.
sterofoon, km.st. 40.000,
f.18.250,-. 045-423660.

Diversen

ACAR Automobielenbedrijf
Kerkrade, Kruze uit p.m. 75
jaar, garantie van 1 tot 3
jaar. Ford Sierra combi '89
2.0i blauwmet. Sierra combi
'89 zwart. Sierra Sedan
'89 zwart. ABS duursel uitve-
er. Comb. Opel Kadett '88
4-drs. rood. Peugeot
'88-89 wit. Fiat Uno 60 S wit
zwaar. VW Polo '85 zilver. Polo
'85-86 rood. VW Golf '84
'85. Escort '85 zilver. Escort
'89 sport. Escort XRFI
'88-89. Daihatsu GTI Tur-
bo, intercooler '88 speciale
omgeving voor snel. Suzuki
'89 zwart. Mitsubishi
'89 wit. Mazda 323 3.0
'89-90. Opel Kadett GSI 2.0
'89-90. Mazda 626 Coupé
'89 f.8.750,-. Volvo 440
'89. Volvo 360 2x. Coupé
'89 o.a. 360 2x '85. Nis-
san CX '92 Nieuw! BMW
'85 CX '92 Mercedes 190E
'85. BMW 318i. 320i. Opel
'88-89. P.m. 10 in-
f.18.000,-. Inkoop, inruil,
leasing, financ. Leasing, vol-
lende alle reparaties en
APK, leasing zonder proble-
men. Holzer, 67, Kerkrade.
045-455963.

Te k. OLDSMOBILE Omega
'89 auto, l.g.st., bwj. '89
radio-cass., trekh., enz.
APK '92, v.p.r. f.2.750,-.
045-454087. Moet we!

Opel Kadett 14i, bwj. '90,
opel Kadett GSI '88, '85,
opel Omega 2.0i '87, opel
Omega '88 autom., opel
Omega TR '88, inruil. Opel
Omega '87, Ford Escort '83,
Ford Escort 2.0 '84, Auto-
biedt, TERHARK, Sportstr.
25, Kerkrade (Rode-terrein).
Tel. 045-424890.

Van Boven bedr.: KADETT
2.3i 5-drs '81; Ford Es-
cort 1.3i 5-drs '82; Citroën
CX 1.6 Peugeot 205 5-drs
'89; Nissan Sunny '85; Ci-
troën 1.9 TRD '84; Kadett
diesel 5-drs; Saab 900
'83; LPG '82; Renault 11
GTI 5-bak '83; Renault 5
1.6i '82. Alle auto's garan-
teerd 1 jr. APK en stereo. Hun-
necum 38, Nuth, B.J. Texaco.

ALDOOP goede auto's, cont-
ing. Josten, Schermerweg
5, Middelich. 045-634978.

320000 inkoop, verk., imp.
exp. dienst. De hoog-
ste prijs voor uw auto. Bw.
'82, '81, '80, '79, '78, '77,
'76, '75, '74, '73, '72, '71,
'70, '69, '68, '67, '66, '65,
'64, '63, '62, '61, '60, '59,
'58, '57, '56, '55, '54, '53,
'52, '51, '50, '49, '48, '47,
'46, '45, '44, '43, '42, '41,
'40, '39, '38, '37, '36, '35,
'34, '33, '32, '31, '30, '29,
'28, '27, '26, '25, '24, '23,
'22, '21, '20, '19, '18, '17,
'16, '15, '14, '13, '12, '11,
'10, '09, '08, '07, '06, '05,
'04, '03, '02, '01, '00, '99,
'98, '97, '96, '95, '94, '93,
'92, '91, '90, '89, '88, '87,
'86, '85, '84, '83, '82, '81,
'80, '79, '78, '77, '76, '75,
'74, '73, '72, '71, '70, '69,
'68, '67, '66, '65, '64, '63,
'62, '61, '60, '59, '58, '57,
'56, '55, '54, '53, '52, '51,
'50, '49, '48, '47, '46, '45,
'44, '43, '42, '41, '40, '39,
'38, '37, '36, '35, '34, '33,
'32, '31, '30, '29, '28, '27,
'26, '25, '24, '23, '22, '21,
'20, '19, '18, '17, '16, '15,
'14, '13, '12, '11, '10, '09,
'08, '07, '06, '05, '04, '03,
'02, '01, '00, '99, '98, '97,
'96, '95, '94, '93, '92, '91,
'90, '89, '88, '87, '86, '85,
'84, '83, '82, '81, '80, '79,
'78, '77, '76, '75, '74, '73,
'72, '71, '70, '69, '68, '67,
'66, '65, '64, '63, '62, '61,
'60, '59, '58, '57, '56, '55,
'54, '53, '52, '51, '50, '49,
'48, '47, '46, '45, '44, '43,
'42, '41, '40, '39, '38, '37,
'36, '35, '34, '33, '32, '31,
'30, '29, '28, '27, '26, '25,
'24, '23, '22, '21, '20, '19,
'18, '17, '16, '15, '14, '13,
'12, '11, '10, '09, '08, '07,
'06, '05, '04, '03, '02, '01,
'00, '99, '98, '97, '96, '95,
'94, '93, '92, '91, '90, '89,
'88, '87, '86, '85, '84, '83,
'82, '81, '80, '79, '78, '77,
'76, '75, '74, '73, '72, '71,
'70, '69, '68, '67, '66, '65,
'64, '63, '62, '61, '60, '59,
'58, '57, '56, '55, '54, '53,
'52, '51, '50, '49, '48, '47,
'46, '45, '44, '43, '42, '41,
'40, '39, '38, '37, '36, '35,
'34, '33, '32, '31, '30, '29,
'28, '27, '26, '25, '24, '23,
'22, '21, '20, '19, '18, '17,
'16, '15, '14, '13, '12, '11,
'10, '09, '08, '07, '06, '05,
'04, '03, '02, '01, '00, '99,
'98, '97, '96, '95, '94, '93,
'92, '91, '90, '89, '88, '87,
'86, '85, '84, '83, '82, '81,
'80, '79, '78, '77, '76, '75,
'74, '73, '72, '71, '70, '69,
'68, '67, '66, '65, '64, '63,
'62, '61, '60, '59, '58, '57,
'56, '55, '54, '53, '52, '51,
'50, '49, '48, '47, '46, '45,
'44, '43, '42, '41, '40, '39,
'38, '37, '36, '35, '34, '33,
'32, '31, '30, '29, '28, '27,
'26, '25, '24, '23, '22, '21,
'20, '19, '18, '17, '16, '15,
'14, '13, '12, '11, '10, '09,
'08, '07, '06, '05, '04, '03,
'02, '01, '00, '99, '98, '97,
'96, '95, '94, '93, '92, '91,
'90, '89, '88, '87, '86, '85,
'84, '83, '82, '81, '80, '79,
'78, '77, '76, '75, '74, '73,
'72, '71, '70, '69, '68, '67,
'66, '65, '64, '63, '62, '61,
'60, '59, '58, '57, '56, '55,
'54, '53, '52, '51, '50, '49,
'48, '47, '46, '45, '44, '43,
'42, '41, '40, '39, '38, '37,
'36, '35, '34, '33, '32, '31,
'30, '29, '28, '27, '26, '25,
'24, '23, '22, '21, '20, '19,
'18, '17, '16, '15, '14, '13,
'12, '11, '10, '09, '08, '07,
'06, '05, '04, '03, '02, '01,
'00, '99, '98, '97, '96, '95,
'94, '93, '92, '91, '90, '89,
'88, '87, '86, '85, '84, '83,
'82, '81, '80, '79, '78, '77,
'76, '75, '74, '73, '72, '71,
'70, '69, '68, '67, '66, '65,
'64, '63, '62, '61, '60, '59,
'58, '57, '56, '55, '54, '53,
'52, '51, '50, '49, '48, '47,
'46, '45, '44, '43, '42, '41,
'40, '39, '38, '37, '36, '35,
'34, '33, '32, '31, '30, '29,
'28, '27, '26, '25, '24, '23,
'22, '21, '20, '19, '18, '17,
'16, '15, '14, '13, '12, '11,
'10, '09, '08, '07, '06, '05,
'04, '03, '02, '01, '00, '99,
'98, '97, '96, '95, '94, '93,
'92, '91, '90, '89, '88, '87,
'86, '85, '84, '83, '82, '81,
'80, '79, '78, '77, '76, '75,
'74, '73, '72, '71, '70, '69,
'68, '67, '66, '65, '64, '63,
'62, '61, '60, '59, '58, '57,
'56, '55, '54, '53, '52, '51,
'50, '49, '48, '47, '46, '45,
'44, '43, '42, '41, '40, '39,
'38, '37, '36, '35, '34, '33,
'32, '31, '30, '29, '28, '27,
'26, '25, '24, '23, '22, '21,
'20, '19, '18, '17, '16, '15,
'14, '13, '12, '11, '10, '09,
'08, '07, '06, '05, '04, '03,
'02, '01, '00, '99, '98, '97,
'96, '95, '94, '93, '92, '91,
'90, '89, '88, '87, '86, '85,
'84, '83, '82, '81, '80, '79,
'78, '77, '76, '75, '74, '73,
'72, '71, '70, '69, '68, '67,
'66, '65, '64, '63, '62, '61,
'60, '59, '58, '57, '56, '55,
'54, '53, '52, '51, '50, '49,
'48, '47, '46, '45, '44, '43,
'42, '41, '40, '39, '38, '37,
'36, '35, '34, '33, '32, '31,
'30, '29, '28, '27, '26, '25,
'24, '23, '22, '21, '20, '19,
'18, '17, '16, '15, '14, '13,
'12, '11, '10, '09, '08, '07,
'06, '05, '04, '03, '02, '01,
'00, '99, '98, '97, '96, '95,
'94, '93, '92, '91, '90, '89,
'88, '87, '86, '85, '84, '83,
'82, '81, '80, '79, '78, '77,
'76, '75, '74, '73, '72, '71,
'70, '69, '68, '67, '66, '65,
'64, '63, '62, '61, '60, '59,
'58, '57, '56, '55, '54, '53,
'52, '51, '50, '49, '48, '47,
'46, '45, '44, '43, '42, '41,
'40, '39, '38, '37, '36, '35,
'34, '33, '32, '31, '30, '29,
'28, '27, '26, '25, '24, '23,
'22, '21, '20, '19, '18, '17,
'16, '15, '14, '13, '12, '11,
'10, '09, '08, '07, '06, '05,
'04, '03, '02, '01, '00, '99,
'98, '97, '96, '95, '94, '93,
'92, '91, '90, '89, '88, '87,
'86, '85, '84, '83, '82, '81,
'80, '79, '78, '77, '76, '75,
'74, '73, '72, '71, '70, '69,
'68, '67, '66, '65, '64, '63,
'62, '61, '60, '59, '58, '57,
'56, '55, '54, '53, '52, '51,
'50, '49, '48, '47, '46, '45,
'44, '43, '42, '41, '40, '39,
'38, '37, '36, '35, '34, '33,
'32, '31, '30, '29, '28, '27,
'26, '25, '24, '23, '22, '21,
'20, '19, '18, '17, '16, '15,
'14, '13, '12, '11, '10, '09,
'08, '07, '06, '05, '04, '03,
'02, '01, '00, '99, '98, '97,
'96, '95, '94, '93, '92, '91,
'90, '89, '88, '87, '86, '85,
'84, '83, '82, '81, '80, '79,
'78, '77, '76, '75, '74, '73,
'72, '71, '70, '69, '68, '67,
'66, '65, '64, '63, '62, '61,
'60, '59, '58, '57, '56, '55,
'54, '53, '52, '51, '50, '49,
'48, '47, '46, '45, '44, '43,
'42, '41, '40, '39, '38, '37,
'36, '35, '34, '33, '32, '31,
'30, '29, '28, '27, '26, '25,
'24, '23, '22, '21, '20, '19,
'18, '17, '16, '15, '14, '13,
'12, '11, '10, '09, '08, '07,
'06, '05, '04, '03, '02, '01,
'00, '99, '98, '97, '96, '95,
'94, '93, '92, '91, '90, '89,
'88, '87, '86, '85, '84, '83,
'82, '81, '80, '79, '78, '77,
'76, '75, '74, '73, '72, '71,
'70, '69, '68, '67, '66, '65,
'64, '63, '62, '61, '60, '59,
'58, '57, '56, '55, '54, '53,
'52, '51, '50, '49, '48, '47,
'46, '45, '44, '43, '42, '41,
'40, '39, '38, '37, '36, '35,
'34, '33, '32, '31, '30, '29,
'28, '27, '26, '25, '24, '23,
'22, '21, '20, '19, '18, '17,
'16, '15, '14, '13, '12, '11,
'10, '09, '08, '07, '06, '05,
'04, '03, '02, '01, '00, '99,
'98, '97, '96, '95, '94, '93,
'92, '91, '90, '89, '88, '87,
'86, '85, '84, '83, '82, '81,
'80, '79, '78, '77, '76, '75,
'74, '73, '72, '71, '70, '69,
'68, '67, '66, '65, '64, '63,
'62, '61, '60, '59, '58, '57,
'56, '55, '54, '53, '52, '51,
'50, '49, '48, '47, '46, '45,
'44, '43, '42, '41, '40, '39,
'38, '37, '36, '35, '34, '33,
'32, '31, '30, '29, '28, '27,
'26, '25, '24, '23, '22, '21,
'20, '19, '18, '17, '16, '15,
'14, '13, '12, '11, '10, '09,
'08, '07, '06, '05, '04, '03,
'02, '01, '00, '99, '98, '97,
'96, '95, '94, '93, '92, '91,
'90, '89, '88, '87, '86, '85,
'84, '83, '82, '81, '80, '79,
'78, '77, '76, '75, '74, '73,
'72, '71, '70, '69, '68, '67,
'66, '65, '64, '63, '62, '61,
'60, '59, '58, '57, '56, '55,
'54, '53, '52, '51, '50, '49,
'48, '47, '46, '45, '44, '43,
'42, '41, '40, '39, '38, '37,
'36, '35, '34, '33, '32, '31,
'30, '29, '28, '27, '26, '25,
'24, '23, '22, '21, '20, '19,
'18, '17, '16, '15, '14, '13,
'12, '11, '10, '09, '08, '07,
'06, '05, '04, '03, '02, '01,
'00, '99, '98, '97, '96, '95,
'94, '93, '92, '91, '90, '89,
'88, '87, '86, '85, '84, '83,
'82, '81, '80, '79, '78, '77,
'76, '75, '74, '73, '72, '71,
'70, '69, '68, '67, '66, '65,
'64, '63, '62, '61, '60, '59,
'58, '57, '56, '55, '54, '53,
'52, '51, '50, '49, '48, '47,
'46, '45, '44, '43, '42, '41,
'40, '39, '38, '37, '36, '35,
'34, '33, '32, '31, '30, '29,
'28, '27, '26, '25, '24, '23,
'22, '21, '20, '19, '18, '17,
'16, '15, '14, '13, '12, '11,
'10, '09, '08, '07, '06, '05,
'04, '03, '02, '01, '00, '99,
'98, '97, '96, '95, '94, '93,
'92, '91, '90, '89, '88, '87,
'86, '85, '84, '83, '82, '81,
'80, '79, '78, '77, '76, '75,
'74, '73, '72, '71, '70, '69,
'68, '67, '66, '65, '64, '63,
'62, '61, '60, '59, '58, '57,
'56, '55, '54, '53, '52, '51,
'50, '49, '48, '47, '46, '45,
'44, '43, '42, '41, '40, '39,
'38, '37, '36, '35, '34, '33,
'32, '31, '30, '29, '28, '27,
'26, '25, '24, '23, '22, '21,
'20, '19, '18, '17, '16, '15,
'14, '13, '12, '11, '10, '09,
'08, '07, '06, '05, '04, '03,
'02, '01, '00, '99, '98, '97,
'96, '95, '94, '93, '92, '91,
'90, '89, '88, '87, '86, '85,
'84, '83, '82, '81, '80, '79,
'78, '77, '76, '75, '74, '73,
'72, '71, '70, '69, '68, '67,
'66, '65, '64, '63, '62, '61,
'60, '59, '58, '57, '56, '55,
'54, '53, '52, '51, '50, '49,
'48, '47, '46, '45, '44, '43,
'42, '41, '40, '39, '38, '37,
'36, '35, '34, '33, '32, '31,
'30, '29, '28, '27, '26, '25,
'24, '23, '22, '21, '20, '19,
'18, '17, '16, '15, '14, '13,
'12, '11, '10, '09, '08, '07,
'06, '05, '04, '03, '02, '01,
'00, '99, '98, '97, '96, '95,
'94, '93, '92, '91, '90, '89,
'88, '87, '86, '85, '84, '83,
'82, '81, '80, '79, '78, '77,
'76, '75, '74, '73, '72, '71,
'70, '69, '68, '67, '66, '65,
'64, '63, '62, '61, '60, '59,
'58, '57, '56, '55, '54, '53,
'52, '51, '50, '49, '48, '47,
'46, '45, '44, '43, '42, '41,
'40, '39, '38, '37, '36, '35,
'34, '33, '32, '31, '30, '29,
'28, '27, '26, '25, '24, '23,
'22, '21, '20, '19, '18, '17,
'16, '15, '14, '13, '12, '11,
'10, '09, '08, '07, '06, '05,
'04, '03, '02, '01, '00, '99,
'98, '97, '96, '95, '94, '93,
'92, '91, '90, '89, '88, '87,
'86, '85, '84, '83, '82, '81,
'80, '79, '78, '77, '76, '75,
'74, '73, '72, '71, '70, '69,
'68, '67, '66, '65, '64, '63,
'62, '61, '60, '59, '58, '57,
'56, '55, '54, '53, '52, '51,
'50, '49, '48, '47, '46, '45,
'44, '43, '42, '41, '40, '39,
'38, '37, '36, '35, '34, '33,
'32, '31, '30, '29, '28, '27,
'26, '25, '24, '23, '22, '21,
'20, '19, '18, '17, '16, '15,
'14, '13, '12, '11, '10, '09,
'08, '07, '06, '05, '04, '03,
'02, '01, '00, '99, '98, '97,
'96, '95, '94, '93, '92, '91,
'90, '89, '88, '87, '86, '85,
'84, '83, '82, '81, '80, '79,
'78, '77, '76, '75, '74, '73,
'72, '71, '70, '69, '68, '67,
'66, '65, '64, '63, '62, '61,
'60, '59, '58, '57, '56, '55,
'54, '53, '52, '51, '50, '49,
'48, '47, '46, '45, '44, '43,
'42, '41, '40, '39, '38, '37,
'36, '35, '34, '33, '32, '31,
'30, '29, '28, '27, '26, '25,
'24, '23, '22, '21, '20, '19,
'18, '17, '16, '15, '14, '13,
'12, '11, '10, '09, '08, '07,
'06, '05, '04, '03, '02, '01,
'00, '99, '98, '97, '96, '95,
'94, '93, '92, '91, '90, '89,
'88, '87, '86, '85, '84, '83,
'82, '81, '80, '79, '78, '77,
'76, '75, '74, '73, '72, '71,
'70, '69, '68, '67, '66, '65,
'64, '63, '62, '61, '60, '59,
'58, '57, '56, '55, '54, '53,
'52, '51, '50, '49, '48, '47,
'46, '45, '44, '43, '42, '41,
'40, '39, '38, '37, '36, '35,
'34, '33, '32, '31, '30, '29,
'28, '27, '26, '25, '24, '23,
'22, '21, '20, '19, '18, '17,
'16, '15, '14, '13, '12, '11,
'10, '09, '08, '07, '06, '05,
'04, '03, '02, '01, '00, '99,
'98, '97, '96, '95, '94, '93,
'92, '91, '90, '89, '88, '87,
'86, '85, '84, '83, '82, '81,
'80, '79, '78, '77, '76, '75,
'74, '73, '72, '71, '70, '69,
'68, '67, '66, '65, '64, '63,
'62, '61, '60, '59, '58, '57,
'56, '55, '54, '53, '52, '51,
'50, '49, '48, '47, '46, '45,
'44, '43, '42, '41, '40, '39,
'38, '37, '36, '35, '34, '33,
'32, '31, '30, '29, '28, '27,
'26, '25, '24, '23, '22, '21,
'20, '19, '18, '17, '16, '15,
'14, '13, '12, '11, '10, '09,
'08, '07, '06, '05, '04, '03,
'02, '01, '00, '99, '98, '97,
'96, '95, '94, '93, '92, '91,
'90, '89, '88, '87, '86, '85,
'84, '83, '82, '81, '80, '79,
'78, '77, '76, '75, '74, '73,
'72, '71, '70, '69, '68, '67,
'66, '65, '64, '63, '62, '61,
'60, '59, '58, '57, '56, '55,
'54, '53, '52, '51, '50, '49,
'48, '47, '46, '45, '44, '43,
'42, '41, '40, '39, '38, '37,
'36, '35, '34, '33, '32, '31,
'30, '29, '28, '27, '26, '25,
'24, '23, '22, '21, '20, '19,
'18, '17, '16, '15, '14, '13,
'12, '11, '10, '09, '08, '07,
'06, '05, '04, '03, '02, '01,
'00, '99, '98, '97, '96, '95,
'94, '93, '92, '91, '90, '89,
'88, '87, '86, '85, '84, '83,
'82, '81, '80, '79, '78, '77,
'76, '75, '74, '73, '72, '71,
'70, '69, '

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Akerstraat 41, tel. 045-713142
6411 GW Heerlen

Limburgse Immigratie Stichting

De Limburgse Immigratie Stichting (LIS) is een instelling die de belangen behartigt van mediterrane en Surinaamse migranten. In 1991 is de LIS gestart met het initiëren en coördineren van projecten voor de opvang van nieuwkomers in Zuid-Limburg.

De projectduur loopt voorts nog tot en met december 1992, alhoewel de kans op verlenging niet is uitgesloten. Voor deze projecten, roept de LIS sollicitanten op voor twee full-time functies van:

- Regionaal docent eigen taal (Turks)
- Regionaal docent eigen taal (Arabisch)

De docenten zullen worden ingezet om in de eigen taal uitvoering te geven aan de Maatschappelijke Oriëntatie van nieuwkomers. Hierop zal op uiteenlopende wijze worden samengewerkt met educatieve instellingen in de projectregio.

Daarnaast kunnen de Regionale Docenten Eigen Taal, een assisterende taak vervullen bij onder andere:

- De werving en voorlichting naar de eigen doelgroep.
- Het leggen van de eerste contacten met nieuwkomers.
- Stimuleren, motiveren van deelnemers.
- Verzamelen van gegevens bij de intake.
- Het opstellen van een individueel trajectplan.
- De maatschappelijke begeleiding.

Functie-eisen

- Van Turkse/Marokkaanse afkomst.
- HBO-opleiding.
- Goede kennis van de Turkse/Arabisch en Nederlandse taal, zowel schriftelijk als mondeling.
- Kennis van Berber-taal strekt tot aanbeveling.
- Bij voorkeur onderwijs-ervaring.

Een medische keuring zal deel uitmaken van de aanstellingsprocedure.

Salaris

Afhankelijk van opleiding en ervaring max. salar. 33 (4.453,66) (conform de CAO-Ziekenhuiswezen).

Info

Telefonische inlichtingen kunnen worden verkregen bij de heer A. Sluysmans, coördinator van het project, tel. 045-713142.

Schriftelijke sollicitatie vóór 23 februari 1992 te richten aan: De Limburgse Immigratie Stichting, t.a.v. de heer A. Sluysmans, Postbus 516, 6400 AM Heerlen, onder vermelding van 'sollicitatie' op de enveloppe.

Centrum voor dienstverlening aan geestelijk gehandicapten

Paulus Stichting

De Paulus Stichting is een woon- en leefgemeenschap voor 346 verstandelijk gehandicapte mensen en een werkgemeenschap voor ca. 480 medewerkers. De bewoners zijn gehuisvest in woningen en paviljoens. Daarnaast beheert de Stichting in de regio vijf sociowoningen. Aan huiswoning gehandicapten bieden wij diverse mogelijkheden van kortverblijf in de instelling, alsmede de mogelijkheid van dagopvang gedurende de week en/of in de vakantiedagen. Een groot deel van onze bewoners bezoekt dagelijks het activiteitencentrum, waarin diverse vormen van dagbesteding worden geboden. De Paulus Stichting is gelegen ten zuid-oosten van Sittard in een fraai landschap en is goed bereikbaar met openbaar vervoer. De Paulus Stichting voorziet in kinderopvang voor de medewerkers.

In verband met vertrek van het huidige groepshoofd vragen wij op korte termijn voor de sector Lange Voor een

groepshoofd m/v

voor 40 uren per week. De mogelijkheid bestaat ook om minimaal 34 uur per week te werken.

De sector Lange Voor is verdeeld in zes woongroepen. Een van deze woongroepen is Lange Voor 3, een verzorgingsgroep van overwegend laag niveau, waar veel aandacht is gegeven wordt aan activiteiten in en buiten de sector. De groep bewoners bestaat uit jongeren en meisjes in de leeftijd van 6 tot 20 jaar, veelal met een meervoudige handicap waardoor veelzijdig gebruik gemaakt wordt van de medische en paramedische diensten. Een klein aantal bewoners bezoekt de BO-school, de overige bewoners maken regelmatig gebruik van de activiteitenafdeling. De ouders hebben een actieve inbreng in het individuele behandelingsbegeleidingsplan, waarbij de individuele benadering van de bewoner prevaleert.

Functie-inhoud:

het groepshoofd is verantwoordelijk voor alle facetten van het functioneren van de woongroep en weet op een enthousiaste wijze leiding te geven aan het team. Hij/zij kan team-interactie herkennen en begeleiden en heeft met collega-groepshoofden een duidelijke inbreng in het sectorbeleid.

Wij vragen:

- diploma verpleegkundige, aangevuld met een HBO-opleiding;
- affiniteit met omschreven bewoners;
- ervaring als leidinggevende;
- flexibel kunnen omgaan met complexe situaties;
- zelfstandig kunnen werken.

Wij bieden:

- salarising volgens functiegroep 45 t.w. minimaal f 2.674,- en maximaal f 4.091,-;
- overige arbeidsvoorwaarden conform CAO-Ziekenhuiswezen.

Inlichtingen:

schriftelijke sollicitaties kunt u vóór 23 februari a.s. richten aan de Paulus Stichting, t.a.v. afdeling personeelszaken, Waterlooy 1, 6132 KA te Sittard. Voor nadere inlichtingen kunt u contact opnemen met de heer Wim van Borttel, sectorhoofd (telefoon 046-594590), of met de heer Ruud Krabbe, personeelsconsulent (telefoon 046-594321).

A&A ACCOUNTANTS EN ADVISEURS

HET IS GEEN TOEVAL DAT DE A&A GROEP MET HAAR RUIM 290 MEDEWERKERS DE GROOTSTE ACCOUNTANCY- EN ADVIESGROEP IN DE PROVINCIE LIMBURG IS. EVENMIN IS HET VERBAZINGWEKKEND DAT A&A ZO'N STERKE POSITIE HEEFT IN HET LIMBURGSE MIDDEN- EN KLEINBEDRIJF.

DAT HEEFT ALLES TE MAKEN MET DE WERKSFEER, EEN SFEER WAARIN KWALITEIT OPTIMAAL KAN GEDIJEN. MAAR OOK MET ONS VOORTDURENDE STREVEN NAAR EEN HOGE GRAAD VAN EFFICIENCY, WAARDOR WIJ TEGEN REELE TARIEVEN EEN HOOGWAARDIGE SERVICE KUNNEN LEVEREN. HET FEIT DAT WIJ MET ONZE ELF VESTIGINGEN DICHTBIJ ONZE KLANTEN ZITTEN IS EVENEENS TEKENEND VOOR ONZE AANPAK. DAT DRAAGT IMMER BIJ AAN GOEDE PERSOONLIJKE RELATIES!

HART VOOR UW ZAAK!

De A&A Groep biedt uitdagende carrièremogelijkheden aan jonge mensen met HEAO-BE, AA, RA of SPD II

Wie bent u?

U hebt het diploma HEAO of SPD II. Daarnaast hebt u uw AA- of FB-opleiding met succes afgesloten of bijna afgerond. U bent accuraat, hebt een goed cijfermatig inzicht en beschikt inmiddels ook over voldoende werkervaring in de accountancy, zodat u meteen met een grote mate van zelfstandigheid aan de slag kunt als assistent-accountant.

Ook aan ambities ontzakt het u niet - u wilt zo snel mogelijk doorstromen en bent daarom graag bereid de nodige tijd in studie te investeren om uw vakennis te verdiepen. Bovendien zijn uw sociale en communicatieve vaardigheden goed ontwikkeld, waardoor u niet alleen een goede teamgenoot bent, maar ook een prima gesprekspartner voor uw relaties.

Is dit de werksfeer die u zoekt? U werkt graag in een dynamische omgeving - een omgeving waarin u volop de ruimte krijgt voor eigen initiatieven. Maar u vindt het ook een prettige gedachte, dat u met uw vragen en problemen over uitgesproken specialisme onderwerpen altijd kan terugvallen op voldoende collega's. Want in onze organisatie zijn alle relevante disciplines vertegenwoordigd! Ook de groeiomstandigheden die wij u bieden spreken u zeker aan. En u verwacht onze uitstekende studiefaciliteiten-regeling als uitgesproken stimulerend.

Waar wij u nodig hebben.

Ons werkterrein is de provincie Limburg. U kunt geplaatst worden bij verschillende kantoren in deze regio. Hoe eerder u solliciteert, hoe meer wij met uw wensen op dat punt rekening kunnen houden.

A & A, een breed scala van diensten. Als groep bieden wij een bundeling van deskundigheid op het gebied van bedrijfsadministratie, belastingen, bedrijfs-economie en automatisering. Daarnaast leveren wij notariële, juridische en arbeidsrechtelijke adviezen.

Onze kracht ligt echter niet alleen in deze veelzijdigheid, maar ook in onze ruim 10-jarige ervaring in het midden- en kleinbedrijf. Daardoor zijn wij steeds weer in staat onze cliënten de beste oplossingen voor hun specifieke problemen aan te dragen.

Laat u aanspreken door bij dit proces betrokken te worden, horen wij graag spoedig van u.

Belangstelling?

Richt dan uw sollicitatiebrief met c.v. aan de A&A Groep, t.a.v. de afdeling Personeel & Organisatie, Postbus 970, 6040 AZ Roermond. Vermeld zowel op de enveloppe als op uw brief ons referentienummer 9203 LD. Desgewenst kunt u voor nadere informatie contact opnemen met de heer J.B. Frissen, personeelsfunctionaris, telefoon 04750 - 1 01 60.

VESTIGINGEN IN BERGLEN, HEERLEN, HORST, MAASTRICHT, PANNINGEN, ROERMOND, VALKENBURG, VENLO, VENRAY EN WERT

van Ophoven bv

Onze onderneming is al ruim 25 jaar werkzaam op het gebied van verwarmingsinstallaties. Door de groei van onze orderportefeuille bestaan er in ons bedrijf plaatsingsmogelijkheden voor:

C.V. MONTEURS

Functie-eisen:
verste vakopleiding en ervaring op dit gebied.

SERVICE-MONTEURS

Functie-eisen:
tenminste MTS-opleiding en ervaring op dit gebied.

Als u interesse heeft in een van beide functies kunt u schrijven naar:

**Van Ophoven
Verwarmingsindustrie B.V.**
Hogeweg 30,
6367 BD Voerendaal
T.a.v. Directie
Tel. 045-753160

Het CBB is een bouwkundig adviesbureau in de dienstverlenende sector. Het opdrachtenpakket omvat tevens directievoering, bestekken en begrotingen, kostenbewaking en het uitwerken van schetsplannen en advisering voor planmatig onderhoud en automatisering. Tevens zijn wij adviseur voor technische installaties.

Voor een groot utiliteitsproject te Maastricht zoeken wij een:

ervaren BOUWKUNDIG HOOFDOPZICHTER

Opleidingseisen:

- Minimaal MTS bouwkunde, echter bij voorkeur HTS bouwkunde of bouwkundig opzichter BNA/VTS of gelijkwaardig.

Salariëring en overige voorwaarden, zoals opname in het pensioenfonds voor architectenbureaus, overeenkomstig de CAO voor personeel in dienst van architectenbureaus.

Geïnteresseerd?

Wij zien uw schriftelijke sollicitatie graag op korte termijn tegemoet.

BV CENTRAAL BUREAU BOUWTOEZICHT
Postbus 1176, 6801 BD ARNHEM
Telefoon 085-511801

Her De Weyer Ziekenhuis
Verpleegkundigen
De Weyer Ziekenhuis
Verpleegkundigen
De Weyer Ziekenhuis
Verpleegkundigen

VAN SLOUN-MEUBELROUTE

MEUBELSHOW MET ELK VAN SPECIAAL AANBIJDINGEN

Welkom bij Van Sloun Interieur.
In Roermond, Sittard, Valkenburg.

Limburgs meest complete
speciaalzaken. Van Sloun Interieur is
leverancier van alle betere merken.
Vaak exclusief voor geheel Limburg.

Kom u overtuigen in onze
showrooms. Op een grote oppervlakte
tonen wij u een representatieve
kollektie klassieke en moderne
kwaliteitsmeubelen en slaapkamers.

Levering met prijsgarantie, d.w.z.
beslist niet duurder
dan elders.

Bent u op zoek
naar de betere
meubelmerken dan is de kortste weg
naar kwaliteit: Van Sloun Interieur.

van sloun Interieur

HERBERT VAN DE KWAAT
SLAAPADVIESCENTRA

VALKENBURG
ROERMOND
SITTARD

ROERMOND, Minderbroederssingel 33/
Zwartbrekstr. 20, tel. 04750-1011

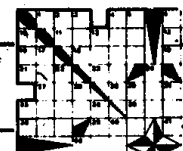
SITTARD, Industriestraat 23, tel. 046-513664

VALKENBURG, Reindestraat 1, tel. 04406-12709

Industriestraat 4, tel. 046-521898

INTERIEUR
WAARBOR

Grote Limburgs Dagblad-puzzelactie

Hoofdprijs
f 5000,-
(eindoplossing)

Zo kunt u deelnemen

PER GIRO OF BANK:

Schrijf de oplossing op een giro/bank-overschrijving onder het woord "Mededelingen" en maak minimaal f 3,- over naar:

Puzzelactie Limburgs Dagblad Postbank: 19 75 600
Postbus 1000 6400 BA HEERLEN

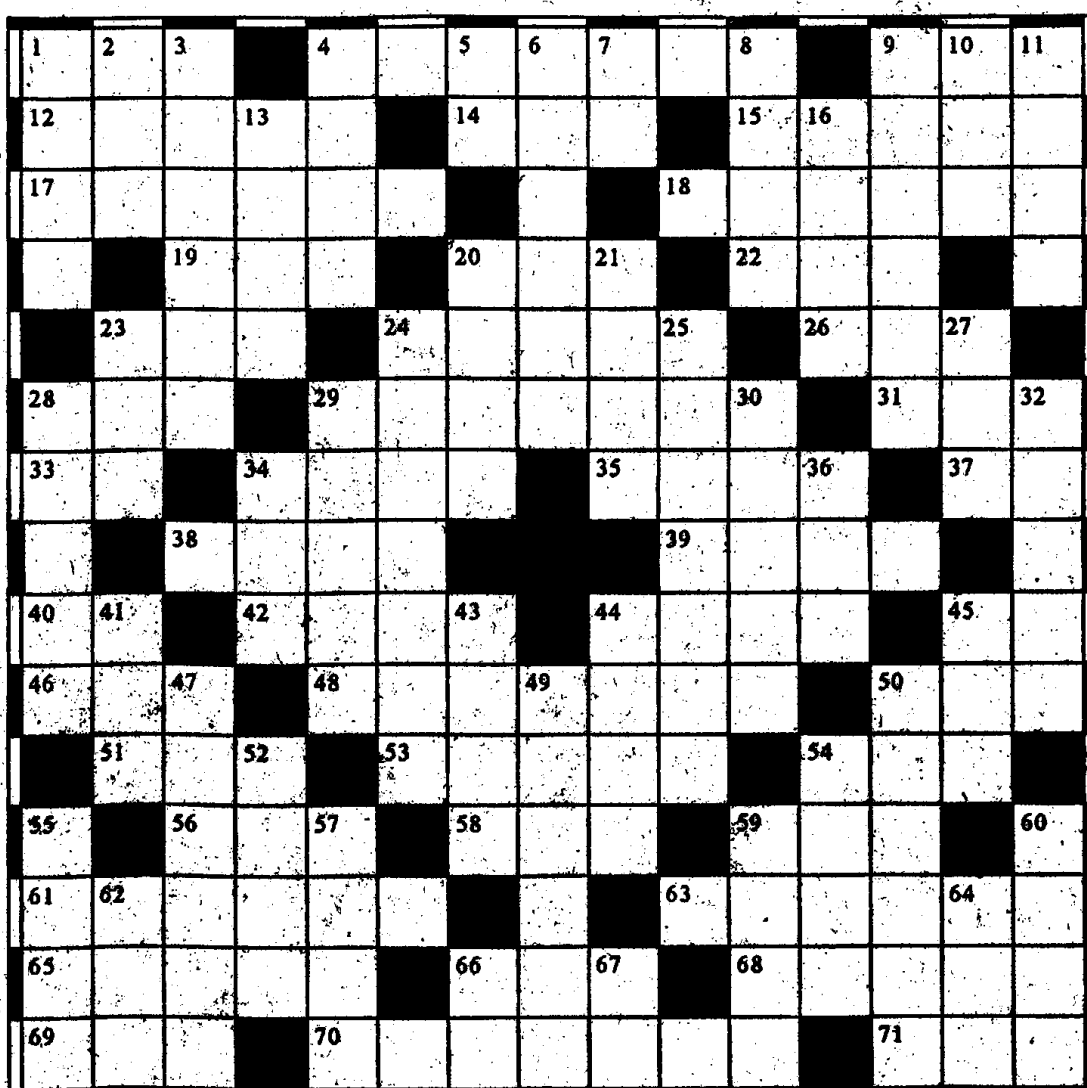
PER BRIEFKAART:

Noteer aan de linkerkant van de briefkaart uw naam, adres en woonplaats. Vermeld tevens de oplossing van de betreffende puzzel. Behalve de gewone frankering plakt u tenminste f 3,- aan postzegels bij. U stuurt de briefkaart naar:

Puzzelactie Limburgs Dagblad
Postbus 1000 6400 BA HEERLEN

Voorwaarden: om te kunnen meedingen naar de beschikbaar gestelde prijzen moet per giro of bank ten minste drie gulden zijn overgemaakt of op de briefkaart naast het gewone porto ten minste drie gulden extra aan geldige postzegels zijn bijgeplakt. U mag zoveel oplossingen inzenden als u wilt. Hoe meer inzendingen, hoe meer kansen op een prijs. Bovendien geeft u meer steun aan de goede doelen van deze Puzzelactie. Iedereen kan meedoen, u hoeft dus geen abonnee te zijn. Medewerkers van Nijverdal, de werkdag van de Puzzelactie, mogen meepuzzelen, maar komen niet in aanmerking voor het winnen van een prijs. Per giro deelnemen is het voordeligst, aangezien dit geen extra (porto)kosten met zich meebrengt. Het overgemaakte bedrag komt geheel ten goede van de Puzzelactie. Van de extra geplakte postzegels op de briefkaarten moet een gedeelte worden afgestaan aan de PTT. De oplossingen en de einduitslag zijn gedeponneerd bij notaris mr. P.M.J.A. Muijters te Heerlen die ook de prijstrekkingen verricht.

PUZZEL NUMMER 10

Horizontaal: 1. vlaktemaat; 4. vaste of beweegbare beugel; 9. groente; 12. jaargetijde; 14. aetatis; 15. bloem; 17. dooi; 18. onderlinge vermenging van twee vloeistoffen door een poreuze wand heen; 19. voordat; 20. adviesraad; 22. mak; 23. ieder; 24. zich recht verheffend; 26. Nederlandse rivier; 28. indien; 29. snuiver; 31. gevangenis; 33. dit is; 34. geluid dat in het strottehoofd wordt voortgebracht; 35. knevel; 37. en andere; 38. liefste (bangel); 39. hetzelfde; 40. kiem; 42. plakband; 44. kijken; 45. selenium; 46. drinkgerei; 48. verschaffen; 50. schrijfgere; 51. grappenmaker; 53. naast; 54. mannelijk schaap; 56. kraan; 58. troefkaart; 59. keukengerei; 61. lyrisch dichtstuk; 63. mond; 65. vogel; 66. te zijner tijd; 68. klaarblijkelijk; 69. op die tijd; 70. wildier; 71. soort.

Verticaal: 1. plaats in Gelderland; 2. koordans; 3. vreemde taal; 4. man; 5. achter; 6. wapen; 7. heilige; 8. drukkende zorg; 9. met hete waterdamp schoonmaken; 10. onderricht; 11. oorlogsgod; 13. mij; 16. niet breed; 17. niet kunnende spreken; 21. rijksdaalder; 23. bijbelse figuur; 24. striemen; 25. verlichten; 27. melkleverancier; 28. snedig; 29. hard metaal; 30. in een loterij spelen; 32. be-groten; 34. garnituur; 36. snelle loop; 41. atoom; 43. gekijk; 44. plaats in de Sovjetunie; 45. bijbelse figuur; 47. in elkaar gevouwen vellen papier; 49. op dezelfde wijze; 50. fooddier; 52. woede; 54. niet; 55. kledingstuk; 57. hier; 59. schonk; 60. geneesheer; 62. bijbelse figuur; 64. tijdperk; 66. telegraaf restant; 67. ter plaatse.

Oplossing puzzel nr. 10

Als u de hele puzzel hebt opgelost, moet u de letters in de vakjes met de cijfers 53 - 18 - 64 - 46 - 23 - 71 achter elkaar zetten.

U leest dan een woord dat tevens de oplossing van onze puzzel vormt. U moet dit woord niet alleen opsturen, maar ook goed bewaren, samen met het nummer van de puzzel, want u hebt dit nog nodig aan het einde van onze uit 20 rondes bestaande puzzelactie.

Bewaar daarom ALLE oplossingen!

De oplossing van puzzel 10 moet vóór 20 februari 1992 in ons bezit zijn.

Doe mee en steun de goede doelen

20 weken lang publiceren wij op zaterdag een puzzel waaraan u kunt deelnemen en een kans maakt op de wekelijkse geldprijzen en de hoofdprijs van f 5000,-

De opbrengst van de puzzel gaat naar goede doelen, 75% is bestemd voor Het Limburgs Instituut voor Kinderrevalidatie 'Franciscusoord' te Valkenburg en 25% van de opbrengst is bestemd voor de Stichting Jo Hansenprijs te Meerssen

Inlichtingen:

Voor inlichtingen kunt u tijdens kantooruren telefonisch terecht onder nummer 045 - 739911.

Voor het kansspel van deze puzzelactie heeft de staatssecretaris van Justitie op 2 december 1991 aan het bestuur van het Limburgs Instituut voor Kinderrevalidatie 'Franciscusoord' te Valkenburg vergunning verleend onder nummer L.O. 910/130/188.91.

De wekelijkse prijzen

Eerste prijs
f 1000,-

Tweede prijs
f 300,-

Derde prijs
f 150,-

Vierde prijs
f 100,-

Vijfde t/m tiende prijs f 50,-

Prijswinnaars puzzel no. 8

Oplossing: INTERN

Eerste prijs, f 1000,00
M.E. Dautzenberg
Kerkstraat 4
6351 GH Bochtoltz

Tweede prijs, f 300,00
J. van Looij
Markt 33
6191 JH Beek

Derde prijs, f 150,00
S.E. Snippe-Lok
Hoestraat 65
6373 XV Landgraaf

Vierde prijs, f 100,00
H. Houwen
Bosgraafstraat 50
6432 NV Hoensbroek

Vijfde prijs, f 50,00
Fam. R. Henslelt-Maas
Elshoofstraat 86
6465 CZ Kerkrade

Zesde prijs, f 50,00
G. Hanneberg
Schinvelderstraat 9
6441 TE Brunssum

Zevende prijs, f 50,00
Fam. A. Gerards de Jong
Meerovingenstraat 2
6369 CD Sinterveld

Achtere prijs, f 50,00
Mevr. J. Kusters-Douven
Yaart 11
6438 AC Oirsbeek

Tiende prijs, f 50,00
H. Kerpen
Eburonweg 25
6124 HT Maastricht

Elfde prijs, f 50,00
Fam. W. Stokbroek-Visschers
Kerenderkerweg 19
6171 VK Stein

De gelukkige winnares van puzzel nummer 8, Marianne Dautzenberg, ontvangt tien briefjes van honderd gulden uit handen van Sylvia Mierman, medewerkster PR en Promotie van het Limburgs Dagblad.

Hoofdprijs puzzel 8 valt in Bochtoltz

MARIANNE DAUTZENBERG SPRAKELOOS MAAR DOLBLIJ!

BOCHTOLTZ - Natascha Dautzenberg uit de Kerkstraat 4 in Bochtoltz opent de deur voor het L.D.-puzzelteam en reageert op de vraag: "Wie is hier eigenlijk de puzzelaar in dit gezin?" met een spontaan "Auwiee. Mam!"

En Marianne Dautzenberg, die dus de puzzelaarster blijkt te zijn, komt heel verbaasd de keuken uit. Ze kan haar ogen niet geloven wanneer ze de duizend gulden ziet, die ze gewonnen heeft door puzzel nummer 8 goed op te lossen en in te sturen.

Nadat in de woonkamer de famme vogel Wilkey toch maar even in zijn kooi is gezet, is Marianne nog steeds verbouwereerd. "Het lijkt wel of ik aan het dromen ben, nog nooit eerder heb ik iets gewonnen in het spel", zegt ze. En wanneer ze nog wat tijd heeft gehad om tot zichzelf te komen, wil ze ook nog even kwijt dat het goede doel van deze puzzelactie haar erg aanspreekt.

Trotse, mevrouw Dautzenberg blijkt toch niet de enige puzzelaar. Bij de familie Dautzenberg wordt op zaterdag bijna gevochten om de krant. Wie het eerst de puzzel heeft, lost hem dan op. "Dit gebeurt ook regelmatig door mijn man Ed", zegt Marianne. "Och, wat zal deze oprijken als hij zo meteen thuis komt." Jammer genoeg kunnen we op de reactie van Ed niet blijven wachten.

Marianne's hobby is eigenlijk tennissen, maar door een rugblessure kan dat nu niet meer. Haar grootste hobby is nu puzzelen. Voor ons op tafel ligt een tijdschrift open bij de puzzelpagina.

Op de gebruikelijke vraag wat er met het geld gaat gebeuren zegt ze: "Ik weet het nog niet, waarschijnlijk iets voor in het huishouden, een nieuwe loper op de trap."

"En verder denk ik aan carnaval, want wij zijn echt carnavalsvierders!! Dus opgaan zal het wel."

Blinde Monique zorgt voor doorbraak basisonderwijs

Van onze correspondent

NIJVERDAL - Monique Claassen (10) uit het Twentse Nijverdal heeft voor een doorbraak gezorgd in het Nederlandse onderwijs. Zij is het eerste blinde kind dat vanaf groep één naar een 'gewone' basisschool is gegaan. Haar ouders en leerkrachten zijn enthousiast over het succes. Monique ontwikkelt zich voorspoedig tussen de andere kinderen. Zij zal over anderhalf jaar moeiteloos kunnen overstappen naar het voortgezet onderwijs. Het geslaagde experiment in Twente heeft ertoe geleid dat ook andere blinde kinderen de stap naar de basisschool wagen.

De ouders van Monique en de leerkrachten hebben het succes in de afgelopen jaren nooit van de daken geschreeuwd. "Nu het bij ons een succes is gebleken, volgen er meer scholen", stelt haar onderwijzer G. Huis in 't Veld tevreden vast. De moeder van Monique waarschuwt ouders die overwegen om hun blinde kind naar een basisschool te sturen, dat het hun wel veel tijd zal kosten. Zij is geregeld op de Mariaschool om te assisteren en helpt Monique bij haar huiswerk. Monique Claassen zit in groep zeven en is volledig geaccepteerd op school. "We behandelen haar alsof ze kan zien", zegt Huis in 't Veld. "Als we bij voorbeeld een spel spelen, krijgt zij ook een blinddoek voor." Monique heeft een rol in een musical, neemt deel aan rolschaatswedstrijden en aan gymnastieklessen. Ze krijgt net als de andere kinderen corvee. Als Monique in de keukenploeg helpt met opruimen sneuvelt er weleens een kopje, maar dat gebeurt ook bij de andere kinderen. Monique deelt in de klas gewoon schriften uit. Een ander kind loopt dan mee om op het etiket te kijken. Als Monique ergens tegenaan loopt, zeggen we dat ze beter moet uitkijken".

Zelfstandigheid

Mevrouw Claassen zegt dat haar dochter erg gesteld is op haar zelfstandigheid. "Ze wil geen medelijden en niet afhankelijk zijn. Ze trekt gewoon op met de andere kinderen. Monique heeft paardrijles en speelt graag op de keyboards, want muziek is alles voor haar. Ja, ze kijkt ook tv. Goede tijden, slechte tijden, de

Flying Doctors, tekenfilms, het jeugdjournaal, ze vindt 't prachtig".

Monique loopt met haar blindenstok zonder begeleiding van huis naar school en terug. Zij kan ook in het schoolgebouw haar weg feilloos vinden. Net als bij andere blinden zijn haar reukvermogen, tastzin en gehoor beter ontwikkeld. Monique voelt aan de vloerriegels waar zij is, weet dat zij rechtsaf moet als zij vanuit een klas de stem van een bepaalde leerkracht hoort. Thuis haalt zij op haar tastzin moeiteloos een gevraagd cassettebandje uit de verzameling.

Huis in 't Veld heeft veel waardering voor de klasgenootjes van Monique. Zij helpen haar spontaan zonder haar te 'verbijzorden'. "De andere kinderen ervaren het als normaal. Zij pakken Monique bij de hand als we moeten oversteken. Kinderen zijn daar heel flexibel in. Ik hoef me nooit zorgen over Monique te maken".

De directeur van het instituut voor blinden en slechtzienden Theofaan in Grave was aanvankelijk erg huiverig. Drie keer eerder was het misgegaan. "De directeur was bang dat het opnieuw een teleurstelling zou worden", zegt mevrouw Claassen. "We hebben tegen hem gezegd: 'Als het misgaat, kunnen we altijd nog zien'. We wilden het hoe dan ook proberen".

De school in Nijverdal reageerde eerst sceptisch. "Een blind kind op school heeft natuurlijk vergaande consequenties", zegt Huis in 't Veld. "Daar moet je gewoon heel eerlijk in zijn. Denk bijvoorbeeld maar aan het geratel van een braillemachine (typemachine voor blindenschrift, red.) in de klas". "We hebben het allemaal zeer kritisch bekeken: de gevolgen voor de andere kinderen en voor onszelf. Het betekent toch extra werkbelasting. Voordat we toestemden moest het hele team erachter staan. Verder wilden we zeker weten dat Monique de hele tijd zou kunnen uitkijken".

Alle leerkrachten bleken na veel wikken en wegen bereid het te proberen. Drie maanden lang volgde het gehele onderwijzend personeel op vrijdagmiddagmiddagen een cursus braille. Ook meneer en mevrouw Claassen kregen daar in die periode onderricht in.

Aanvankelijk kreeg de school maar matig medewerking van het ministerie van Onderwijs. Huis in 't Veld: "Het was geen kwestie van omw, maar meer van bureaucratie. We hebben altijd moeten vechten voor voorzieningen".

In Maastricht leer je omgaan met problemen.

Nietwaar, meneer Lubbers?

Professor Lubbers liet het zien tijdens de Eurotop in Maastricht. Het Europa van morgen vraagt om mensen die problemen kunnen oplossen. Om mensen die van nieuwe en interessante uitdagingen houden.

Als je straks in dat nieuwe Europa aan de slag wilt, is een studie aan de Rijksuniversiteit Limburg niet naar probleemgestuurd onderwijs een uitstekende keus.

Om je zo goed mogelijk voor te bereiden op je toekomst, werken we volgens een uniek onderwijsstelsel. Meer gericht op het omgaan met kennis dan op het uit je hoofd leren van a- en b-antwoorden en feitjes.

Maar niet alleen problemen die zijn ontleend aan je latere beroepspraktijk, wordt naar de maatschappij gewerkt. Je werkt in kleine groepen, wat een actieve studie-inzet van je vereist. Niet alleen om te leren. Maar daar staat tegenover dat het je een prima uitzicht geeft op een succesvolle carrière. Je kunt wat je geleerd hebt immers direct in de praktijk toepassen.

Buitenrijke intake je in Maastricht ook ruim kennis met de internationale aspecten van je studie. Dit om uitwisselingsprogramma's, internationale stages en steeds meer eigen docenten uit het buitenland. En door studies als International Management (Economie), European Legal Studies, Rechten en Kennistechnologie. Deze laatste studie is opgezet in samenwerking met het Limburgs Universitair Centrum in Hasselt/Diepenbeek in België, waar je dan ook twee jaar van je studie doorbrengt.

Nieuwe studierichtingen: Econometrie en Kennistechnologie.

Als jonge en ambitieuze universiteit biedt de Rijksuniversiteit Limburg met grote regelmaat nieuwe studies aan. Zo gaan we in september 1992 van start met Econometrie en Kennistechnologie.

Econometrie is de tak van wetenschap waarin wiskunde en statistiek worden gebruikt om economische kennis en de toepassingsmogelijkheden hiervan in de praktijk te vergroten. Het staat aan vragen waar de econometrist zich mee bezighoudt is zeer breed, wat je goede vooruitzichten biedt op aantrekkelijke functies bij bedrijfsleven, overheid en non-profit-organisaties.

Kennistechnologie is een studie die op wiskunde en informatica is gebaseerd. Kennistechnologie is toekomstgericht. Verantwoord beslissen op basis van kennis is tegenwoordig overal vereist. De kennistechnoloog is in staat kennis zo te verwerken en weer te geven dat optimale keuzen mogelijk zijn. De computer speelt hierbij een belangrijke rol. Kies je voor Kennistechnologie, dan kies je ervoor een bijdrage te leveren aan de verdere

ondersteuning van het gebruik van moderne technologieën bij zowel overheid als bedrijfsleven.

Over deze en de andere mogelijkheden die de Rijksuniversiteit Limburg je biedt, krijg je alles te horen tijdens de voorlichtingsdagen in maart.

Je kunt je aanmelden door onderstaande bon in te sturen, of **bel 06-0223773** (gratis!).

Studierichtingen en voorlichtingsdagen*.

Geneeskunde (*bel gratis 06-0223773 voor data).
Abstudeerrichtingen:
 Beleid en beheer van de gezondheidszorg, Bewegingswetenschappen, Biologische gezondheidskunde, Geestelijke gezondheidskunde, Gezondheidsvoorziening en opvoeding (ook als verkort programma voltijds), Verpleegwetenschap (ook als verkort programma, voltijds en deeltijds), Theorie van de gezondheidswetenschappen (ook als verkort programma, voltijds).

Milieu-gezondheidskunde (*21 maart).
Rechtsgeleerdheid (*14 maart).
Studierichtingen:
 Nederlands recht (ook als avondopleiding) en Fiscaal recht.
 Abstudeerrichtingen binnen Nederlands recht:
 Privaatrecht, Handels- en ondernemingsrecht, Staats- en bestuursrecht, Strafrecht, Metajuridica, Sociaal recht, Internationaal recht, Europees recht en Gezondheidsrecht.
 Daarnaast is er een internationaal uitwisselingsprogramma European Legal

Studies met intensieve taalcursussen en in het laatste studiejaar een verblijf aan twee buitenlandse universiteiten.

Econometrie (*14 maart).

Economie (*14 maart).
 Abstudeerrichtingen:
 Algemene economie, Bedrijfseconomie, Kwantitatieve economie, Internationaal management.

Cultuur- en Wetenschapsstudies (*21 maart).

Kennistechnologie (*21 maart).

BON Deze bon in een open envelop zonder postzegel sturen naar: Rijksuniversiteit Limburg, Dienst Studentenzaken, Antwoordnummer 2.6200 MD Maastricht.

☐ Ja, ik kom naar de voorlichtingsdag op zaterdag:

☐ 14 maart, studierichting _____

☐ 21 maart, studierichting _____

☐ Ik kom niet naar de voorlichtingsdag(en), maar ontvang wel graag informatie over de studie(s): _____

Naam: _____ Geb. datum: _____ m/v

Adres: _____

Postcode: _____ Woonplaats: _____

Telefoon: _____

Vooropleiding: ☐ 4 VWO ☐ 5 VWO ☐ 6 VWO ☐ HBO prop. ☐ HBO voltooid ☐ WO ☐ overig

Rijksuniversiteit Limburg

1199

In Maastricht leer je je grenzen te verleggen.

HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDACTEUR: RON BROWN. CHEF EDITIEREDACTIE: WIM DRAGSTRA. HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. SERVICEKANTOOR: 6411 NM HEERLEN, GEERSTRAAT 5, TEL. 045-717719. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE, MARKT 42, TEL. 045-455506; 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363.

Van onze verslaggever

LANDGRAAF – In het wijkcentrum De Kleikoel is asbest aangetroffen. De gemeente heeft het gebouw met onmiddellijke ingang gesloten en de gebruikers ingelicht. Binnen een maand moet alle asbest verwijderd zijn. De peuterspeelzaal die in de Kleikoel gevestigd was, verhuist tijdelijk naar Op gen Hei, zodat de komst van de asielzoekers daar moet worden uitgesteld. De Kleikoel zal in de toekomst verbouwd worden en door de Stichting Humanitas gebruikt worden voor kinderopvang. Tijdens de voorbereiding van de verbouwingsplannen is ontdekt

Asielzoekers Op gen Hei moeten wachten Kleikoel onmiddellijk dicht wegens asbest

dat er asbest in het gebouw is verwerkt. Omdat het asbest nog in goede staat verkeert, is gevaar voor de gezondheid uitgesloten, zo laat wethouder Thei Gybels weten. De gemeente wil het materiaal toch verwijderen om onrust te voorkomen en omdat het probleem zich anders in een latere periode elders ondergebracht

ter stadium zal aandienen. De operatie zal 50.000 gulden kosten en wordt uitgevoerd door een gespecialiseerd bedrijf uit Landgraaf.

Vanaf aanstaande maandag mogen de gebruikers een maand lang niet in het gebouw. De meeste gebruikers kunnen in die

worden. De peuterspeelzaal zal in het kleuterschooltje Op gen Hei worden ondergebracht. Vorige week besloot de gemeenteraad daar asielzoekers onder te brengen. De Stichting Vluchtelingenwerk heeft positief gereageerd op het tijdelijke onderkomen van de peuters in Op gen Hei.

De kerkdiensten worden op dezelfde tijden voortgezet in het parochiehuys. Alleen de fitnessgroep zal haar activiteiten een maand lang moeten stil leggen. Aanstaande maandag is er om 20.00 uur een informatie-avond in de zaal van de Brandpoort aan de Hoogstraat. De GGD zal dan onder meer ingaan op het gezondheidsaspect.

Militaire staf tijdelijk naar Afcnt Brunssum

BRUNSSUM – Afcnt in Brunssum krijgt vanaf 1 april voor de duur van ruim een jaar 23 hoge militairen te gast.

Ze vormen een groep die de voorbereidingen gaat treffen voor het hoofdkwartier van de snelle Europese interventiemacht. Dat hoofdkwartier komt in de buurt van Mönchen-Gladbach te liggen.

De Europese landen bereiden een zogenaamde Rapid Reaction Force voor. Deze snelle interventiemacht moet kunnen ingrijpen als zich conflicten voordoen zoals bijvoorbeeld nu in Joegoslavië.

De interventiemacht gaat diverse divisies in heel Europa omvatten. Een van die divisies krijgt een multinationale samenstelling, dat wil zeggen: militairen uit verschillende Europese landen maken er deel van uit. De Nederlandse inbreng in die divisie is een zogenaamde luchtmobiele brigade, die wordt opgeleid in het Gelderse Schaarsbergen.

Operatief

Het hoofdkwartier van de interventiemacht en ook van de multinationale divisie moet in 1994 operatief zijn. Bij de multinationale staf werken straks ongeveer honderd mili-

tairen uit landen Groot-Brittannië, België, Duitsland en Nederland.

De staf, die volgens een Afcnt-woordvoerder straks in de omgeving van Mönchen-Gladbach gevestigd wordt, moet nog geheel opgezet worden. En dat gebeurt het komend jaar vanuit Brunssum.

Er bestaat geen officiële relatie tussen Afcnt en de nieuw op te zetten staf. „De voorbereidingsgroep is te gast bij ons, meer niet,” zegt overste Ben Stroom van Afcnt.

De 23 militairen die zich hiermee bezig houden worden gehuisvest bij Afcnt, deels in semi-permanente gebouwen. „Maar dat is een relatief onbetekenende operatie,” aldus Stroom.

Bureau Sociale Begeleiding wordt niet gesloten

HEERLEN – Het Bureau Sociale Begeleiding in Heerlen kan de komende jaren hulp blijven bieden aan ex-mijnwerkers. De provincie Limburg heeft samen met het Streekgesteeld Oostelijke Zuid-Limburg een oplossing gevonden voor het met sluiting bedreigde bureau. De formatieplaatsen die dreigden te verdwijnen omdat een einde komt aan de PNL-gelden, worden betaald door de provincie en het Streekgesteeld. De totale kosten van het bureau worden voor 1992 geraamd op 194.060 gulden.

Het Streekgesteeld is bereid om van 1992 tot en met 1994 de helft van de kosten voor zijn rekening te nemen, als de provincie dat ook doet. In 1994 worden nieuwe afspraken gemaakt over de financiering voor 1995 tot en met 1998.

Het Bureau Sociale Begeleiding krijgt tijdens die periode een tweeledige taak: het verstrekken van informatie aan ex-mijnwerkers en het houden van activiteiten voor de zogenaamde 'tweede generatie' van ex-mijnwerkers in samenwerking met vormingsinstituut Driekant.

'OW-baan is niet rendabel met nachtnorm Altena'

SITTARD – Bij invoering van de geluidnorm voor nachtvluchten van de Groningse psycholoog dr K. Altena is de Oost-westbaan nimmer rendabel te maken. Dat stelde ir J. Fransen van de Stichting Natuur en Milieu gisteren in Sittard tijdens een studiedag over de gevolgen van nachtelijk vliegverkeer voor volksgezondheid.

Fransen brak een lans voor Altena's norm, en wees tegelijk op de enorme isolatiekosten die met invoering gemoeid waren. Waarschijnlijk moesten zelfs meer woningen geïsoleerd worden, dan nodig zou zijn geweest volgens het express-scenario dat juist vanwege de hoge isolatiekosten in 1988 door het kabinet terzijde is geschoven.

De gisteren door Altena gepresenteerde norm was de rode draad van de bijeenkomst, die werd bijgewoond door zo'n 180 artsen, politici en andere belangstellenden. Altena verduidelijkt, dat al bij een regulmatige geluidbelasting van 35 decibel de werking van het immuunsysteem verstoord werd, met als gevolg een afname van de weerstand tegen infecties. Ook de slaapstructuur kan erdoor verstoord worden, wat weer nadelig is voor het geestelijk en lichamelijk functioneren.

Altena en Fransen concluderen dat de huidige 'Griefahn-norm' volstrekt onvoldoende bescherming bood en aanmerkelijk schadelijker was voor de volksgezondheid.

Zie verder pagina 17

● Helaas is er geen pil tegen vliegtuiglawaai

generaal, al betekent een in het vooruitzicht gestelde hogere eis uiteraard niet vanzelf ook een zwaarder vonnis. Hiddema besloot vervolgens dus de beroepszaak in te trekken, op voorwaarde dat ook het openbaar ministerie op verdere vervolging van S. zou afzien.

Het is overigens hoogst twijfelachtig of Hiddema, zoals hij bij herhaling heeft aangekondigd, daadwerkelijk vijf andere Limburgse aannemers als getuige bij de beroepszaak zou hebben opgeroepen. De beroepszaak is op 5 februari door beide partijen ingetrokken, twee dagen voor de behandeling in Den Bosch (die dus gisteren zou plaatsvinden). Op dat moment was bij het gerechtshof bekend dat alleen het openbaar ministerie één getuigedeskundige zou oproepen: mr Hiddema had geen getuigen gemeld.

Heerlen even 'wereldcentrum'

● Diverse Europese tv-ploegen verzonden vanuit Heerlen hun beelden van de ondertekening van het verdrag van Maastricht.

Foto: CHRISTA HALBERSMA

HEERLEN – De beelden van de ondertekening van het Verdrag van Maastricht gingen gisteren over de hele wereld. Meteen na het zetten van de handtekeningen spoedden acht televisieploegen zich naar Heerlen.

Want bij de firma Studio 80 staat de enige straalzender in de wijde omgeving. De televisieploegen van ZDF en ARD (Duitsland), TV3 (Frankrijk), RTP (Portugal), Antenne 3

(Spanje) en BBC en ATM (Engeland) moesten om beurten via de enige beschikbare straalzender hun beelden naar huis 'sturen'.

Bij de Eurotop zelf namen de meeste televisieaansluitingen hun eigen straalzenders mee. Dat zou alleen voor de ondertekening te duur zijn. De straalzender in Heerlen was met name zo populair, omdat de tv-ploegen anders naar Hilversum hadden moeten uitwijken.

Heerlense ambtenaren krijgen geen garantie

Van onze verslaggever

HEERLEN – Burgemeester en wethouders van Heerlen willen nog geen garantie geven dat gedwongen ontslagen onder de ambtenaren uitblijven. Wel zal het college zijn uiterste best doen gedwongen ontslagen te voorkomen.

Dit heeft wethouder Jeroen van Gesel gezegd tijdens een bespreking met het georganiseerd overleg, waarvan ook de ambtenarenbond meededen. Het Heerlense college wil structureel tien miljoen gulden besparen door afslanking van het ambtenarenapparaat.

Dat zou nodig zijn door het wegvallen

van PNL-gelden (vijf miljoen), de Tussenbalans (twee miljoen) en een voorlopig tekort op de begroting van 1992 van eveneens twee miljoen. Om een veiligheidsmarge te hebben is daar nog een miljoen bijgeteld.

De vakbonden zijn ermee akkoord gegaan dat op 1 april opnieuw gesproken wordt over hun eis van geen gedwongen ontslagen.

„Er is totaal nog geen besluit genomen over welke taken afgestoten worden. We geven het college even de tijd voor een nadere uitwerking van de plannen. Het georganiseerd overleg wordt continu informeel op de hoogte gehouden,” zegt P. Kamps van de ambtenarenbond CFO.

Intrekken beroep gerechtshof om pragmatische reden

'Geen connecties met aannemerszaak Meerssen'

re eis kan verwachten. „Ik pleeg dan bijna altijd contact op te nemen met de raadsman, om te voorkomen dat deze op zitting zegt: 'Als ik dat had geweten, had ik de zaak ingetrokken.' En dat werkt wel eens,” Volgens haar lag het vonnis van de Maastrichtse rechter (een jaar voorwaardelijke celstraf en f 75.000

boete) beneden de geldende normen. Mr Franken vond het redelijk om de tegenpartij te laten weten dat de eis beduidend hoger zou zijn. Op de vraag waarom Justitie in Den Bosch niet toch aan het hoger beroep vasthield, omdat de straf in Maastricht in haar ogen immers te laag was, verwees ze slechts naar de afspraak met mr Hiddema dat Jus-

titie de zaak zou intrekken zodra S. dat deed.

Zoals bekend vond mr Hiddema het risico voor de van oorsprong uit Sittard afkomstige aannemer te groot, dat hij in Den Bosch een strengere straf zou krijgen. De raadsman liet zich leiden door de aankondiging van de advocaat-

Taxi-overval zonder buit

HEERLEN – In de nacht van donderdag op vrijdag werd een Heerlense taxichauffeur door een gewapende man overvallen. Rond vijf uur in de ochtend stapte de man in de taxi, die geparkeerd stond voor een café aan het Wilhelminalplein. In de buurt van de kruising Akerstraat-Molenberg trok de man plotseling een vuurwapen en eiste geld van de taxibestuurder. Bij de schermutseling die daarna ontstond wist de overvalder de sleutel uit het contactslot te trekken en er zonder buit vandoor te gaan. Eerder in de nacht werd een andere taxi overvallen op de Schelsberg in Heerlen. Hier deden twee overvallers zich ook van een vuurwapen. Behalve de dagopbrengst namen de mannen ook de taxi mee.

Halsstarrige dronken rijder

BRUNSSUM – Een 22-jarige automobilist uit Eys werd vrijdagochtend om kwart voor twee op de Akerstraat-Noord in Brunssum door de politie aangehouden. Hij reed 'opvallend', hetgeen verklaard kon worden doordat de politie een alcoholpromillage van 1,85 aantrof in zijn bloed. De man werd naar het politiebureau overgebracht. Zijn rijbewijs werd in gevorderd en hij kreeg een rijverbod van negen uur. Toen de politie-agenten twee uur later weer op de Akerstraat-Noord reden, zagen ze de dronken automobilist met een fiets naar zijn geparkeerde auto rijden. Hij gooide de fiets in de achterbak en ging er met een snelheid van 120 kilometer per uur vandoor. De politie wist hem ternauwernood te achterhalen. De fiets bleek hij op de Raadhuisstraat gestolen te hebben.

Japanse prijs voor Sibyl Heijnen

HEERLEN – De uit Kerkrade afkomstige kunstenares Sibyl Heijnen heeft in Kyoto (Japan) de Excellence Award gewonnen, een prijs van 6500 dollar die op 14 maart wordt uitgereikt. Dan begint ook een expositie met honderd werken, geselecteerd uit tweeduizend internationale inzendingen.

Sibyl Heijnen (30), die momenteel woont en werkt in Venlo, kreeg haar opleiding aan de Rietveld Academie in Amsterdam. Het kunstwerk waarmee zij deze prijs behaalde, is een 800 kilogram zware muur, gemaakt van katendoek met de naam 'Two sides of the same coin'.

Man steekt vrouw neer

JÜLICH – Een 47-jarige man heeft donderdagmorgen in Titz-Rödingen, een dorpje bij Jülich, zijn zes jaar jongere vrouw met een mes ernstig verwond, omdat zij hem hgd verlaten. De man meldde zich later bij de politie.

Verdachten inbraak aangehouden

LANDGRAAF – De politie in Landgraaf heeft de mannen aangehouden, die op 23 december een appartement leegroofden aan Achter de Winkel. De daders ontvreemden toen de tv, de videorecorder, de magnetron, potloden en pannen uit de woning. De totale waarde bedroeg 7500 gulden. De politie heeft twee mannen van 20 respectievelijk 23 jaar aangehouden, die de inbraak hebben bekend. Alle spullen zijn aangetroffen bij de daders en bij hun helers.

Dure hond uit auto gestolen

HEERLEN – Op de parkeerplaats van het De Wever-ziekenhuis te Heerlen werd een kostbare Berner Sennenhond gestolen. Het voorval vond donderdagavond plaats tijdens het bezoekuur. Een 23-jarige mevrouw uit Vlijen liet de hond achter in haar auto toen zij het ziekenhuis bezocht. Bij terugkeer constateerde zij een opengebroken achterportier bij haar auto en dat haar vijf maanden oude hond met een waarde van 1100 gulden verdwenen was.

Bertholet trekt aan kortste eind

VALKENBURG – De gemeente Valkenburg aan de Geul hoeft aan Jo Bertholet geen cent schadevergoeding te betalen voor problemen die hij heeft met bouwen in het bestemmingsplan De Valk. Aldus heeft de rechtbank van Maastricht gisteren beslist. De man is veroordeeld tot het betalen van de proceskosten. Bertholet had twee weken geleden ruim 70.000 gulden schadevergoeding geëist. De gemeente erkende dat Bertholet wel wat hogere kosten had maar had berekend dat die hooguit 11.000 gulden bedragen. Dat bedrag werd als schadevergoeding aangebonden, maar Bertholet weigerde.

Overspannen man steekt tankauto in brand

MONTFORT – Door op het laatste moment uit de brandende cabine van een tankwagen te springen, heeft een jonge Montfortenaar vrijdagmorgen voorkomen dat hij levend werd verbrand. De ernstig overspannen jongeman had rond vier uur die morgen de grote tankauto die geparkeerd stond aan de Dijk in Montfort, gestart om er vervolgens een wilde rit mee door het dorp te maken. In het Linnerveld liep de zware tankauto vast in de modder. In een wanhoopspoging een einde aan zijn leven te maken, stak de man enkele lappen in de cabine in brand. De hitte was echter zo hevig dat hij geschrokken uit de wagen sprong.

De brandweer van Montfort, de regionale hulpverleningswagen en het regionaal piket kregen later nog assistentie van de waterwagen van Roermond om de brand te bestrijden. De tankauto was nagenoeg leeg. Er zat een kleine hoeveelheid natronloog in. Deze stof is onbrandbaar. Omdat de brand alleen in de cabine woedde bestond geen ontploffingsgevaar, aldus de brandweer.

De man, waarvan de identiteit door de politie niet is vrijgegeven, verklaarde door ernstige problemen in een psychisch labiele toestand. Ondanks de inzet van veel materieel kon de brandweer niet voorkomen dat de cabine geheel uitbrandde. De tankauto is eigendom van Van der Lee BV uit Echt.

Geslaagd weekje les in management

Russisch bezoek voor Limburgse bedrijven

Van onze verslaggever

MEERSSEN - Vijf Russische managers hebben afgelopen week bij verschillende Limburgse bedrijven een project afgeleverd dat door de Meerssenaar Jeanneke werd geleid. Hierna heeft hij vijf jaar lang een grote machinefabriek in Minsk waar hij managers de basics van het vak bijbracht. DSM, NedCar, Curver en Keur kon het vijftal samen met de zaken zien hoe hun Nederlandse collega's de zaken hebben geregeerd.

Op zaterdagmiddag, na het beëindigen van een weekje managementles

in Limburg, waren ze nog onder de indruk van het reilen en zeilen van de Nederlandse economie. Wat hen bijzonder opviel was de arbeidsmoraal. „De mensen zijn trots op hun bedrijf. Ze werken er hard voor. Bovendien werken de mensen op de plekken waar ze thuis horen”, merkte S. Chimansky op, directeur van de afdeling personeelszaken van de machinefabriek in Minsk. In zijn fabriek gaat het er iets anders aan toe. De mensen zijn niet tevreden. Dat is volgens hem meer te wijten aan de ontevredenheid over het economisch systeem dan over het werk zelf. „De kijk op arbeid in Rusland zal veranderen zodra de vrije markteconomie gaat bloeien. Dan krij-

gen ze meer verantwoordelijkheid en gaan ze wellicht met meer plezier naar hun werk”, valt een collega van Chimansky hem bij.

Praktijk

Het vijftal zegt veel te hebben opgestoken van het weekje Nederland. Maandag reizen ze weer terug. „Alle informatie die we gekregen hebben zullen we thuis nogmaals bestuderen en in de praktijk gaan brengen. We kennen in Rusland ook fabrieken als DSM, maar dan zonder kleinere bedrijven die er bij horen zoals Curver. Die combinatie is voor ons nieuw. Van basis naar eindproduct en tenslotte nog de re-

cycling. Bovendien is de grootte van de fabrieken wel te vergelijken, maar de organisatiestructuur is heel anders. Daar kunnen we nog van leren”, vertaalt de tolk van het Russisch in perfect Duits. Met name het bezoek aan NedCar maakte veel indruk. De mate van automatisering overtrof de verwachtingen van de drie heren uit Minsk en twee uit Priiluki.

Handboek

De Russische delegatie is naar Nederland gekomen op uitnodiging van Netherlands Management Consultancy Programme dat voor wat dit onderdeel betreft gefinancierd wordt door het ministerie van Economische Zaken. Afhankelijk van de financiële bijdrage worden dit jaar nog twee andere Russische groepen naar Nederland gehaald. Naar verwachting zullen vanuit Nederland twintig projecten voor managers in Rusland worden opgestart. De Russische studenten maken dan gebruik van een handboek voor managers dat door Jean Jennekens geschreven is in het Duits en inmiddels al vertaald in het Russisch maar nog niet in boekvorm verschenen.

De vijf Russische managers samen met hun tolk en Jean Jennekens op de trappen van een Meerssens hotel. Hun weekje managementles zit er op. Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Raad van State wijst schorsing vergunning af

DNA-onderzoek bij DSM kan beginnen

DOOR ERIC VAN DORST

GELEEN - DSM kan het DNA-laboratorium op haar fabriek in Geleen in gebruik nemen. De Raad van State heeft een verzoek om schorsing van de vergunning voor dit laboratorium, dat al ruim een jaar klaar is, afgewezen. De Raad van State heeft de bezwaarschik van VROM had toegezegd een negatief advies uitgebracht over het laboratorium, waar DSM ten behoeve van de farmaceutische industrie onderzoek gaat verrichten met genetisch gemanipuleerde organismen.

De Raad van State spreekt in de uitspraak echter helemaal niet over de ligging en de mogelijke gevaren. Geleen noemt dat een schandelijke zaak. Wel wordt in de uitspraak opgemerkt dat DSM tijdens de beroepsprocedure plechtig beloofd heeft, niet met ziekteverwekkende cellen te zullen gaan werken. Die garantie gaf het bedrijf de bezorgde Geleen en Groen Links al eerder. DSM is nu dus min of meer door de Raad van State verplicht zich daaraan te houden. Geleen ziet dat als een winstpuntje.

De bodemprocedure loopt nog, maar een uitspraak hierin is niet binnen een jaar te verwachten. Tot dan kan DSM het laboratorium gewoon gebruiken.

Ruim vijftig banen weg bij provincie

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - De vorige maand heeft de Provinciale Staten aangekondigd de inkomende en reorganisatie van het ambtelijk apparaat van de provincie gaat vermoedelijk ten minste 54 banen. De afslanking van het hoofdambtelijk worden bereikt met het niet opvullen van 38 nog openstaande vacatures. Voor zes andere provincie-ambtenaren zal een andere functie worden gezocht.

De gedeputeerde J. Bronckhorst gisteren bij wijze van eerste, voorlopige raming te kennen gegeven aan de vaste Statencommissie voor financiën en algemene zaken. Verder al had een woordvoerder van de provincie bevestigd dat de reorganisatie niet tot gedwongen

ontslagen zal leiden. Bij de provincie werken momenteel bijna 750 mensen, verdeeld over ruim 700 formatieplaatsen. De inkomende van het provinciaal apparaat is een rechtstreeks gevolg van de ingrijpende bezuinigingen van de rijksoverheid. De manier waarop de personele afslanking moet worden uitgevoerd, is nog onderwerp van studie van een speciaal daartoe in het leven geroepen werkgroep. Daarin is ook de medezeggenschapscommissie vertegenwoordigd.

Vast staat inmiddels dat de provincie niet alleen haar ambtelijk apparaat gaat stroomlijnen, maar ook taken en diensten gaat afstoten en privatiseren. Bronckhorst benadrukte overigens dat het gestarte onderzoek nog niet is afgerond.

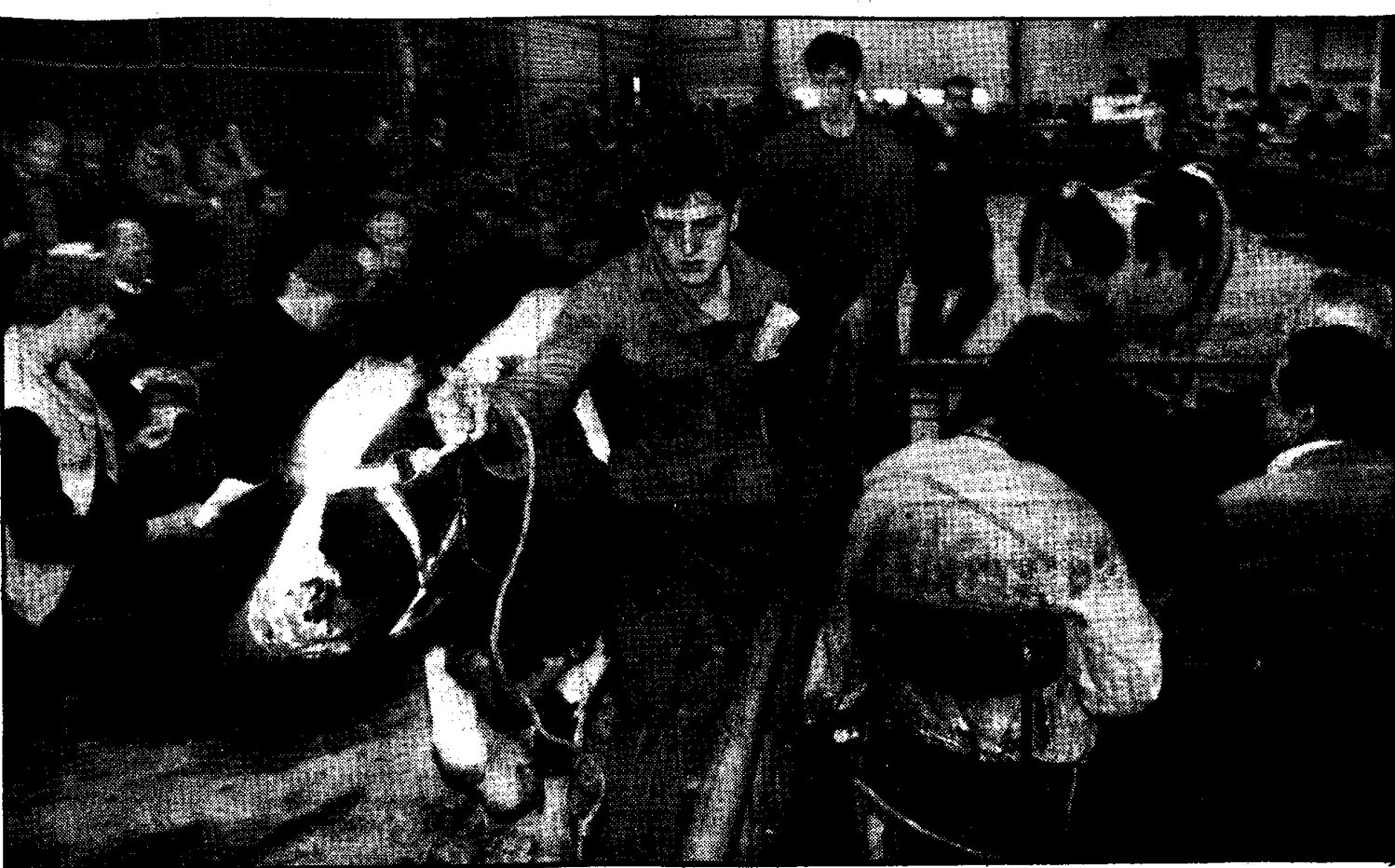
(ADVERTENTIE)

NIEUW van de slagers!

Lekkere stuksworstjes à 200 gram van de slagers van Jan Linders.

Kies maar uit: Lunchworstje, Hausmachertje, Jachtworstje of Kalfsleverworstje. Normaal 2,49 nu ter kennismaking per stuk 1,99 in alle winkels van Jan Linders 't Allerbeste voor 'n vriendelijke prijs.

De runderen mogen na de veiling weer terug naar de stal.

Foto: JEROEN KUIT

Veeveiling in Kelpen voorziet in behoefte

Van onze verslaggever

KELPEN - De fokveeveiling in Kelpen voorziet in een grote behoefte. Niet alleen om handel te drijven, maar zeker ook vanwege de sociale contacten komen de boeren uit de omgeving iedere maand naar Kelpen. Sjang Maassen (71) liet zich gisteren de erwtensoept smaken. Niet minder gretig zette Thei Pustjens (66) zijn tanden in een knapperige knakworst. Voor beide gepensioneerde veehouders uit Roosteren is de veiling die de coöperatieve Vee- en Vleesafzetvereniging Caveco Coveco in de stallen van kastelen en transportondernemer Joep Gubbels uit Kelpen organiseert, een uitgangspunt.

Vertegenwoordigers van Coveco keuren het vee vooraf. 'Uitschot' wordt geweerd. Met een 'taxi' worden de runderen gehaald en gebracht. Vóór de veiling gaan de dieren in bad en worden ze gemolken.

De verkoop geschiedt bij opbod, onder toezicht van een notaris. Vertegenwoordigers van Coveco stellen de minimum prijs vast. Leden van de coöperatie betalen een provisie van drie procent, niet-leden een provisie van vier procent. Betaling geschiedt via de bank.

Voor Harrie Holtackers uit Oosterveld was het gisteren de negentiende veiling. Hij leest vooraf de veilingvoorwaarden voor en loopt de catalogus door. Daarin

staan geboorte-, dek- en kalldata, afstammings- en melkproductielijst vermeld.

De duurste vaars, Katrijn van Jan Verstraten uit Westerbeek, ging voor 2.550 gulden van de hand; de duurste koe, Zwartje van Frans van de Avoort uit Horst die maar liefst veertig liter melk per dag produceert, voor 3.150 gulden.

„De melkkoeien hebben goed opgebracht”, gaf notaris Theo Schreurs uit Heythuysen als zijn commentaar.

„Ofschoon het melkjaar ten einde loopt, is er gebrek aan melk”, constateerde veilingmeester Harrie Holtackers (52). „Om het quotum vol te melken worden daarom dieren bijgekocht. Normaal worden plusminus honderd melkkoeien aangevoerd. Zodra een boer zijn hele stal te koop aanbiedt, wil dat wel eens tot 120 oplopen. De kopers komen niet alleen uit Nederland, maar uit België en Luxemburg. De veiling in Kelpen voorziet dan ook in een behoefte”.

Smeets: 'Casino zal vertrek correct afhandelen'

Valkenburg verwacht minstens compensatie

ste poot onder het streven om het toerisme op een hoger niveau te brengen. „Die poot valt weg, dat is een grote aderlating”, zegt Smeets.

Terughoudend

Op de beslissing van Holland Casino om toch Maastricht te kiezen reageert hij aanvankelijk zeer terughoudend. „We kennen de achterliggende motieven niet.” Maar dan toch wat bitter: „Als gesteld wordt dat Maastricht een veelzijdige stad is die veel meer in trek is vanwege winkels, congressen, manifestaties,

toerisme en uitgaansmogelijkheden dan geldt dat niet alleen ten opzichte van Valkenburg maar ten opzichte van alle andere plaatsen van Limburg. Dan zou je dus alles maar naar Maastricht moeten verplaatsen.” Hij voegt eraan toe dat Maastricht al die voorzieningen mede te danken heeft aan honderden miljoenen gulden subsidie. „Van onze belastingcenten!”

Smeets kan zich wel voorstellen dat het casino een opkikker is voor het Ceramiqueterrein, dat thans nog een grote puinhoop is. „Maar dat

Venlo wint weer leedjesconcoers

Van onze verslaggever

LINNE - Het 'koningskoppel' Frans Boermans en Giel Aerts uit Venlo hebben het Limburgse Vastelaovesleedjesconcoers gewonnen met de schlager: 'Waait hebbe we 't toch goed.' Zij wonnen met ruime voorsprong. Op de tweede plaats kwam het liedje uit Tegelen: 'De Sijterwals', geschreven door Piet van Bree en zijn dochter Suzanne. De derde plaats was voor 'Tech huur ein herremenie' van Sief Duchateau uit Maastricht.

Frans Boermans en Giel Aerts, die al meerdere malen het concoers op hun naam hebben geschreven, beschikken blijkbaar over een goed instinct. Hun liedje werd door de vijf jury's, verspreid over de hele provincie, nagenoeg gelijk beoordeeld. Over de andere inzendingen waren de meningen zeer verdeeld.

Het nummer 'De Treut Kapot' uit Simpelveld kreeg van de jury in Venlo slechts 1 punt. De jury in Kerkrade en Vilt gaf 11 punten en Geleen en Weert gaven elk 9 punten. Door de slechte waardering door de Venlose jury viel de inzending van Jan Lenzen en Peter Bartholome buiten de ereprijsen.

Behalve Boermans/Aerts was ook het tehuis 'Op de Bies' in Schim-

merd de grote winnaar. Ieder jaar aan het leedjesconcoers een goed doel verbonden. Het tehuis voor dubbel gehandicapte kinderen 'Verblijven' ontving 6000 gulden. Het bedrag zal worden besteed aan speeltoestellen in de kinderbosrij.

Deputé sneert naar HBO Venlo

MAASTRICHT - Bij de officiële start van de nieuwbouw voor de Academie Beeldende Kunsten, hield de deputé Ger Kockelkorn gisteren in Maastricht een sneer voor de Hogeschool Venlo in petto.

Refererend aan het onlangs door de instelling genomen besluit voor de noodzakelijke schaalvergroting in het hoger onderwijs te gaan praten met scholen in Eindhoven en Tilburg, waarmee Limburgse partners voorlopig buitenspel staan, hield hij de Rijkshogeschool Maastricht voor dat voorbeeld niet te volgen.

„Het stelt toch een beetje teleur”, aldus drukte hij zich bescheiden uit, „dat men in Venlo nu de andere kant op kijkt, nu de laatste steen waar de bijna geheel door de provincie betaalde nieuwbouw nog maar net is gelegd.”

(ADVERTENTIE)

het goede blijft

UTP blijft in Heerlen theologie-opleidingen verzorgen.

Open Dag:
zaterdag 22 februari a.s.
11.00 - 16.00 uur

Graag ontvang ik documentatie over de opleidingen aan de UTP.

naam: _____
adres: _____
post- en woonpl. _____

In ongefrankeerde envelop zenden aan:
UTP, Antwoordnr. 5051, 6400 WC Heerlen.
Bellen kan ook: 045-718520

Een open visie op theologie en pastorat

Vervolg van pagina 1

VALKENBURG - „De directie van Holland Casino kennende kan ik me niet voorstellen dat het vertrek van het casino uit Valkenburg niet correct zal worden afgehandeld”, aldus burgemeester Jo Smeets in een reactie op de aankondiging van de Nationale Stichting Casinospelen dat het nieuwe casino in Maastricht zal worden gebouwd. Of die correcte afhandeling zal geschieden in de vorm van een afkoop, dat Smeets zegt dat niet te weten.

Feit is dat de gemeente Valkenburg door het vertrek flinke inkomsten zal missen. Het casino is sinds 1977 de belangrijkste huurder in het Cardegebouw en betaalt daarvoor jaarlijks aan de gemeente rond 900.000 gulden. Daar komt een bedrag bij van 1,25 gulden per bezoeker, hetgeen vorig jaar bijna een half miljoen opleverde.

Valkenburg betreurt het vertrek van het casino vooral vanwege de secundaire effecten. Een nieuw casino in het Rotspark, nauw verbonden met het kuurcentrum Thermae 2000, werd gezien als de belangrijkste

toerisme en uitgaansmogelijkheden dan geldt dat niet alleen ten opzichte van Valkenburg maar ten opzichte van alle andere plaatsen van Limburg. Dan zou je dus alles maar naar Maastricht moeten verplaatsen.” Hij voegt eraan toe dat Maastricht al die voorzieningen mede te danken heeft aan honderden miljoenen gulden subsidie. „Van onze belastingcenten!”

Terughoudend

Op de beslissing van Holland Casino om toch Maastricht te kiezen reageert hij aanvankelijk zeer terughoudend. „We kennen de achterliggende motieven niet.” Maar dan toch wat bitter: „Als gesteld wordt dat Maastricht een veelzijdige stad is die veel meer in trek is vanwege winkels, congressen, manifestaties,

zou het voor het toerisme in Valkenburg ook zijn geweest.”

Helemaal heeft Valkenburg de hoop op behoud van het casino nog niet verloren. De beslissing van Holland Casino's is weliswaar zeer belangrijk, maar uiteindelijk moeten de ministers van Economische Zaken en Justitie instemmen met een verhuizing. Wettelijk is Valkenburg aangewezen als casinostad en niet Maastricht. De vertrekkende waarnemend burgemeester Smeets verwacht dat de nieuwe burgemeester Constant Nuytens, die half februari aantreedt, ongetwijfeld de

nodige stappen zal ondernemen. „Ik kan me niet voorstellen dat hij met de handen in de schoot blijft zitten.”

De Valkenburgse casinodirecteur Hans Schalken denkt evenwel de zaak te bekijken. Hij laat doorschermen dat er op hoog niveau al het nodige overleg is gevoerd.

Samenwerking

De Maastrichtse wethouder van Economische Zaken Jan Hoen zegt verheugd te zijn over de beslissing van Holland Casino's. Hij onderstreept dat Maastricht geen uitdrukkelijke pogingen in het werk heeft gesteld om het casino binnen te halen. Wel heeft de gemeente destijds een Eindhovens bureau lokaties laten aanwinnen voor vestiging, waaronder het Ceramique-terrein voor het geval de keuze op Maastricht zou vallen. Maar van lokertjes is geen sprake geweest, aldus de wethouder. Hij kan zich de teleurstelling van de gemeente Valkenburg wel voorstellen en doet daarom namens het gemeentebestuur de toezegging dat de gevolgen van deze beslissing in samenwerkingsverband bespreekbaar zullen zijn.

Weer giftige stoffen in Wallonië in de Maas geloosd Waterkwaliteit in België niet op het hoogste plan

DOOR LAURENS HARTMAN

MAASTRICHT - Nu al twee weken lang geen water uit de Maas gebruikt kan worden voor de bereiding van het drinkwater voor de Randstad wijzen steeds meer beschuldigende vingers naar Wallonië. Daar immers zijn vrijdag 17 januari de giftige stof methylpyridine en de brandbare stof aniline in de Maas geloosd.

En dat is niet de eerste keer. Want in Wallonië doet men niets aan de waterkwaliteit van de Maas. De rioleringen van Namen, Luik, Charleroi en andere steden komen ongezuiverd uit op de rivier en ook de industrieën, die sterk vervuilen en verontreinigen, kennen nog geen zuiveringsinstallaties.

Wanneer het meetstation in Eysden een grote concentratie giftige stoffen meet dan is het eigenlijk al te laat. Dan heeft de Waterwinningsmaatschappij Brabantse Biesbosch nog enkele dagen de tijd maar moet de winning gestaakt worden en moeten de voorraden in de drie spaarbekkens worden aangesproken.

R. van Beek, directie-secretaris van Rijkswaterstaat, afdeling Limburg buigt zich over de vraag in hoeverre het probleem in Euregionaal verband opgelost kan worden. Kan de samenwerking tussen Luik en Maastricht geen vruchten afwerpen?

Het probleem is dat de Maas voor de Walen een andere functie heeft dan voor de Hollanders. Afgezien van het vervoer over en de afvoer van water, en daarmee afvalstoffen, heeft de Maas voor hen geen functie. Het drinkwater halen zij niet uit de rivier maar uit de grond, misschien heeft de

● R. van Beek van Rijkswaterstaat: „De Maas heeft voor de Belgen een andere functie dan voor ons.”

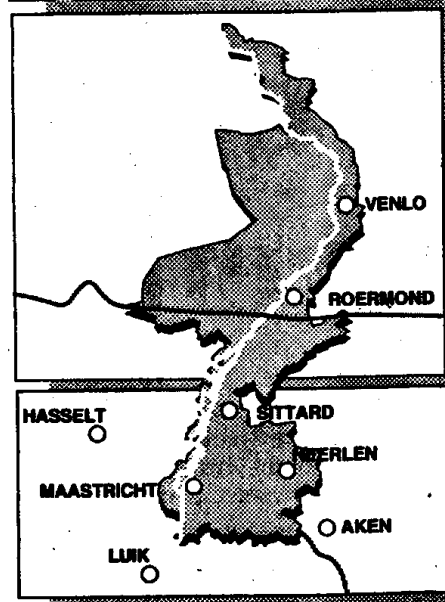
rivier voor hen meer een economische functie.” Er bestaat nu de een vreemde situatie dat als Rijkswaterstaat vervuiling vanuit Wallonië constateert dat zij de Walen waarschuwt. Van Beek: „Het zou natuurlijk andersom moeten

zijn.” „Je kunt het de Walen ook niet kwalijk nemen, een politicus uit Luik kan natuurlijk aan zijn kleren heel moeilijk duidelijk maken dat er nieuwe rioleringen moeten komen. Die man zal nooit gekozen worden. Woning-

bouw en scholing staan daar voor de bevolking op een hoger plan.”

„In België moet nog onwaarschijnlijk veel gebeuren. De problemen liggen in België niet alleen op Europees niveau.

over de grenzen

Onze collega's van de Division de l'Eau in Namen zijn net als wij alleen maar operationeel bezig. Zij bemoeien zich niet met beleidsvragen. Het is een probleem dat op nationaal en sinds kort op supra-nationaal niveau opgelost moet worden.”

„Al sinds 1975 zijn Nederland en België bezig een bi-lateraal waterverdrag te sluiten. Dat verdrag is er dus nog steeds niet. Dit alles is het gevolg van de bestuurshervormingen in Brussel. De Belgen willen het bestuur federaliseren. Meer bevoegdheden op regionaal niveau maar wel controle en duidelijkheid in Brussel. Dat proces kan nog wel een tijdje duren. Tot voor twee maanden bijvoorbeeld wisten wij van onze collega's in Namen, niet wie er op welke functie zat. Zelf wisten ze het ook niet.”

Vergunningen

„In België loopt de milieu politiek zowieso 20 jaar achter bij ons. In Nederland hebben wij al vanaf 1970 een Wet Verontreiniging Oppervlaktewater. In Wallonië is die pas sinds 1990 van kracht. Ze zijn nu wel bezig met de bouw van waterzuiveringsinstallaties. Maar ik ben bang dat wij daar weinig aan hebben, want zolang de afvalvergunningen van vóór 1990 in België niet openbaar zijn is er geen echte controle mogelijk. Ze kunnen wel van alles schrijven.”

„In Euregionaal verband is het belangrijk, en we zijn daarmee al een eind op weg, dat er een goed alarmingsstelsel komt, maar daar moet je goede detectieapparatuur hebben, en die is duur. Wij hebben die wel maar in België moet die nog komen.”

Uitslag LD-Oudejaarsquiz 1991 Hoofdprijs naar Schinveld

De traditionele LD-Oudejaarsquiz blijft grote aantrekkingskracht op onze lezers uitoefenen. Ook de eenentwintigste aflevering van dit vraag- en antwoordspel was bepaald geen gemakkelijke opgave, desondanks kreeg de puzzelredactie honderden inzendingen te verwerken.

Vierde prijs (100 gulden): mw. L. v.d. Heijden, Hoensbroek
Vijfde prijs (75 gulden): H. Dieteren, Landgraaf.

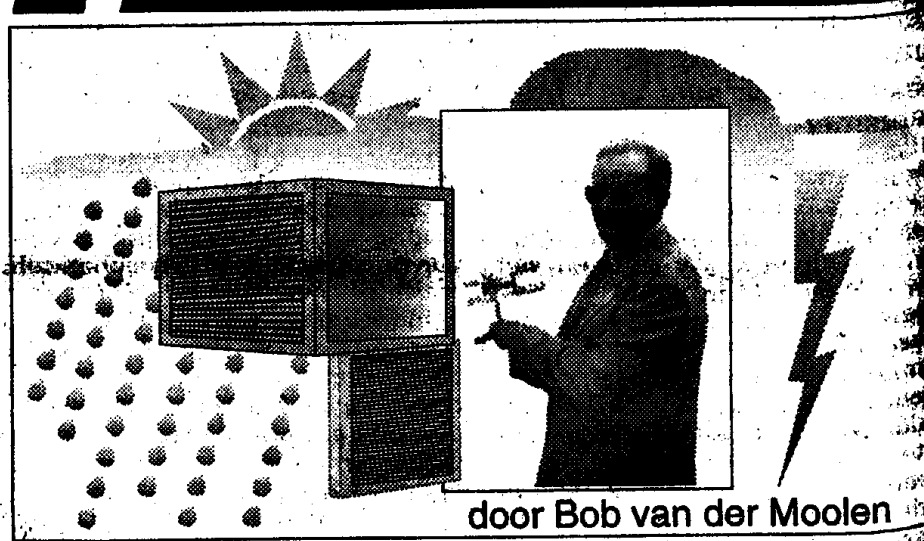
Acht prijzen van elk 50 gulden gewonnen door:
H. Sieben-Michorius, Nieuwenhagen; C. Schirmer, Kerkrade; Peters, Ubach over Worms; van der Schuren, Haalen; Hulst-Roijackers, Nieuwenhagen; J. ten Lohuis, Bingle; F. Ritzen, Ubach over Worms; Vroemen, Brunssum.

Twaalf prijzen van elk 25 gulden gewonnen door:
N. Dieteren, Schinnen; mej. Hermans, Landgraaf; mw. J. v. Berg, v.d. Burg, Geleen; Schormans, Landgraaf; fam. Gubbels, Brunssum; W. Floris, Brunssum; F. Schmitz, Grevenbicht; H. Haan, Landgraaf; N. Duijkers, Eijsden; fam. Hina, Simpelveld; A. van Sloun, Born; M. Sijstermans, Heerlen.

Zo had u 't moeten doen:
1-a; 2-a; 3-a; 4-c; 5-c; 6-c; 7-a; 8-b; 9-b; 10-b; 11-b; 12-b; 13-a; 14-a; 15-c; 16-c; 17-a; 18-a; 19-b; 20-b; 21-c; 22-c; 23-a; 24-a; 25-c; 26-c; 27-b; 28-a; 29-b; 30-b; 31-a; 32-b; 33-c; 34-a; 35-b; 36-a; 37-b; 38-b; 39-b; 40-b; 41-c; 42-a; 43-a; 44-c; 45-b; 46-a; 47-b; 48-a; 49-b; 50-a; 51-c; 52-c; 53-b; 54-a; 55-b; 56-b; 57-a; 58-a; 59-c; 60-b; 61-b; 62-a; 63-a; 64-a; 65-c; 66-c; 67-a; 68-b; 69-a; 70-c; 71-b; 72-b; 73-c; 74-a; 75-a; 76-c; 77-a; 78-b; 79-a; 80-a; 81-b; 82-a; 83-b.

HOOFDPRIJS (500 gulden): Jos Rademakers, Schinveld.
Tweede prijs (250 gulden): H. Nellissen, Landgraaf.
Derde prijs (125 gulden): A. Soer, Heerlen

limburgs weerhoekje

door Bob van der Moolen

Zachte entree sprokkelmaand februari

Met twee ijsdagen als laatste stuiptrekking, kwam in het afgelopen weekend een einde aan een lange periode van mist, koud en vooral opgevoeld weer. Het hogedrukgebied dat ons dagenlang dit weertype bezorgde kwam eindelijk in beweging, verwijderde zich van onze omgeving en maakte zo de weg vrij voor een storing. Deze zorgde voor flinke luchtdrukval en een sterke toename van de wind veroorzaakt, waarmee de mist en de sterk verontreinigde lucht werd opgeruimd. Eindelijk kwam er weer eens wat dynamiek in het weer. Voordat het bijbehorende regengebied ons bereikte, liep de temperatuur al op boven de 0 graden, waardoor de gevroese ijslaag achterwege bleef. Het front had inmiddels al veel van zijn activiteit verloren, er viel slechts een halve millimeter. Dat was veel te weinig om al het schadelijke strooizout op de wegen weg te spoelen.

Maar daar kwam dinsdag wel verandering in. Een frontale zone trok 's morgens al vroeg Limburg binnen. In dit front ontwikkelde zich een aparte 'golf' storing die er de oorzaak van was dat de neerslag sterk werd geactiveerd. Aan de voorzijde van de storing werd koude lucht aangezogen waardoor de regen al spoedig overging in natte sneeuw en waarbij de temperatuur daalde van 2,2 naar 0,3 graden Celsius. Ten oosten en zuidoosten van Heerlen was de sneeuw droger en ook intensiever waardoor er een dun sneeuwlage gevormd werd en deze omgeving kreeg tijdelijk een winterse aanblik.

Tijdelijk, omdat na het passeren van de storing aan de achterzijde snel veel zachtere lucht werd aangevoerd. De temperatuur steeg in korte tijd naar 7,3 graden Celsius. Het dun laagje sneeuw was dus ook kort leven beschoren. Verder in de middag begon de koudere lucht opnieuw terrein te winnen. Het kwik daalde weer tot 2,8 graden Celsius. In de regenmeter had zich 7,9 mm neerslag verzameld. De regenmeter gedroeg zich net zo onrustig als de thermometer, beide instrumenten gaven ruime 'jo-jo'-bewegingen aan. Weerkundig gezien was het een interessante dag.

Woensdag drong met wat lichte regen opnieuw een portie zachte oceaanolucht tot onze omgeving door. De koude lucht ('s nachts kwam het met 0,1 graden net niet tot vorst) werd verdreven en overdag voelde het met 7,7 graden gevoelsmatig 'lekker' aan. Flinkke luchtdrukstijgingen duidden op rustig weer, het bleef droog maar bewolkt weer.

Donderdag werd de 24ste zonloze dag in 1992 genoteerd. De bewolking verhinderde 's nachts een sterke afkoeling en overdag kwam het kwik weer een stapje hoger met 8 graden als maximum. Vrijdag eindelijk weer eens de zon. Bij weinig wind en niet al te veel bewolking werd het 's middags 8,9 graden. Dit werd veroorzaakt door een hogedrukgebied dat aan de wandel ging en veroorzaakte bij ons een zuidelijke wind waarmee wat drogere lucht werd aangevoerd waarbij in dus enkele flinke zonnige periodes voortkwamen.

Volkswaerkunde

Ook in vroeger tijden was de mensheid beducht op zachte februari maanden. De volkswaerkunde heeft daarover nogal wat weerspreken te beschikking waaruit op te maken valt dat zachte sprokkelmaanden vaak gevolgd worden door een koude lente. Enkele voorbeelden:

'Is februari zacht, de lente brengt vorst in de nacht'
'Is februari zacht en stil, dan volgt de noordenwind in april'
'Februari muggendans - geeft maart een slechte kans'
'Ligt de kat in februari in de zon, dan moet hij in maart weer achter het vuur'

Voor de schaatsliefhebber blijft weinig hoop; vanaf zondag volgt meer wind, zachte lucht en opnieuw grotere regenkanalen.

weerspreuk 'Blazen de muggen in februari alarm houd dan in maart de oren warm.'

Jurist zat zelf drie maanden in Sittardse gevangenis

Vervolg van pagina 1

SITTARD - Niet alleen de beveiliging van de penitentiaire inrichtingen De Geerhorst in Sittard laat te wensen over, maar ook het beleid van de directie raamt niet aan alle kanten. Die conclusie trekt ex-gedetineerde mr. Peter Vleeming uit een verblijf van drie maanden in de Sittardse gevangenis.

De jurist uit Rotterdam gezegd met een vlotte babbel en niet lijdend onder een gebrek aan zelfvertrouwen - mag zich sinds gisteren weer vrij man noemen. Hij was veroordeeld tot vijf maanden onvoorwaardelijk wegens een flinke belastingfraude.

De laatste drie maanden van die straf bracht hij in Sittard door, na eerst twee maanden in Vught 'te gaan' te zijn geweest. Samen met een viertal medegevangenen heeft hij de Nederlandse Belangenvereniging Gedetineerden opgericht. Doel van die club is om op de bres te springen voor de rechtspositie van gevangenen. „Binnen de inrichtingen wordt daarmee op een onaantoonbare wijze omgesprongen,” aldus Peter Vleeming.

Acties

De belangenvereniging heeft al een aantal acties op stapel staan, waaronder een protestmars rond

'Directeur Geerhorst is weg volledig kwijt'

● Voorzitter mr. Peter Vleeming van de Nederlandse Belangenvereniging Gedetineerden mag zich sinds gisteren weer vrij man noemen. Op de achtergrond de Sittardse gevangenis De Geerhorst, waar Vleeming een deel van zijn straf uitzat. Foto: PETER ROOZEN

(ADVERTENTIE)

EXCLUSIVE COLLECTION
KELIMS

- Een uniek handgeweven kleed als exclusieve decoratie in uw interieur.
- Traditionele volkskunst uit Perzië, Turkije en Afghanistan.

HUB. DOLS & CO
Steeds sinds 1905 Garant voor Kwaliteit!

de Geerhorst. De Sittardse gevangenis staat toch al bovenaan het lijstje van Vleeming cum suis. „Er is daar iets goed mis,” meent de ex-gedetineerde.

Zonder enige schroom speelt Vleeming de Zwarte Piet voor de vermeende misstanden in handen van de directie. „Directeur Gorissen is volledig de weg kwijt. Er komt zo veel op die man af. Hij weet het niet meer. Het is een heel correcte man, maar hij weet niet wat er aan de hand is.” Hij verwacht dan ook dat Gorissen geen lang leven meer beschoren zal zijn als directeur.

Onvermogen

Het voornaamste euvel van de Geerhorstdirectie is volgens Vleeming het onvermogen om te communiceren met zowel gede-

tineerden als personeel. „Ze moeten eens naar de mensen binnen luisteren. Er is geen communicatie mogelijk. Alles moet over 40 schijven voordat iets in een klein asbakje op het bureau van de directeur terecht komt.”

Bovendien zouden leiding en personeel minder verkrampd moeten reageren op gevangenen. De disciplinaire maatregelen zijn volgens Vleeming buiten proportie. Hij noemt als voorbeeld een 63-jarige gedetineerde die vier dagen straf kreeg omdat hij bij terugkomst na een verlof onvoldoende wenste mee te werken aan een inspectie van de anus. En ook de overplaatsing van gevangene Jimmy D. naar Veenhuizen alleen maar omdat hij met de pers heeft gepraat past volgens de voorzitter van de belangenvereniging in het rijtje 'overspannen reacties'.

De geruchtmakende ontsnapping van enkele weken geleden toen een Colombiaan en een Ier met opvallend gemak wisten te ontkomen, is volgens Vleeming het beste bewijs dat er enorme blunders worden gemaakt.

Hij zegt de ontsnapping met eigen ogen te hebben gezien. „Het was absurd. Dat is geen ontsnapping meer, maar simpel weglopen. Op hun doolie akkertje zijn ze naar buiten gegaan. Als een gevangenis hiermee al blundert, dan gebeurt dat ook op andere gebieden.” Het was overigens een prima voorstelling, aldus een ironische Vleeming. „De enige avond dat ik geen behoefte had om tv te kijken.”

Welles-Nietes

Adjunct-directeur J. Mulder zegt weinig behoefte te hebben aan een gedetailleerde reactie op het verhaal van Vleeming. „Dan wordt het toch een wellen-nietes spelletje. In het algemeen gesproken kan ik zeggen dat wij uitgaan van onze eigen kracht en een goed beleid voeren. We denken niet dat we de wijsheid in pacht hebben en beschikbaar echt wel over voldoende kritisch vermogen om waar nodig hier en daar zaken bij te stellen, ook na signalen van gedetineerden en personeel.”

Voor elke disciplinaire maatregel is een aanleiding, meent Mulder verder. „Dat de gevolgen daarvan voor gedetineerden niet plezierig zijn, kan ik begrijpen, maar redelijkerwijs moet je dan toch ook zeggen 'kijk eens in spiegel of ik daar aanleiding voor gegeven heb'”, aldus de adjunct-directeur die ten stelligste bevestigd dat er gestraft wordt met willekeur.

Een verzwakt immuunsysteem, slaapstoornissen en stress. Dat staat Zuid-Limburg volgens doctor Altena te wachten als er zonder goede woningsisolatie 's nachts regelmatig wordt gevlogen. Een groep van 67 artsen en psychologen in de regio maakt zich al geruime tijd grote zorgen over de gezondheidsrisico's van het nachtelijk vliegtuiglawaai. Eind vorig jaar stelden zij de GGD's en het Riagg voor een studiemiddag te organiseren. Een bijeenkomst waarbij deskundigen en politici hun bevindingen eens op een rijtje konden zetten.

in het nieuws

DOOR CATHARIEN ROMIJN

SITTARD - De temperatuur steeg gistermiddag in het auditorium van het Sittardse Maaslandziekenhuis tot onaangename hoogte. In de volgepakte zaal waren 180 belangstellenden bijeen gestroomd om de studiemiddag over de gezondheidsrisico's van nachtelijk vliegtuiglawaai bij te wonen. Het ziekenhuis had tot grote vreugde van de organisatie zonder problemen zijn deuren opgezet voor deze dag, die als thema 'Voorkomen is beter dan genezen' meekreeg. Er was zelfs voor bloemstukjes en een kopje thee of koffie in de pauze gezorgd. Niet alleen vakbroeders van de initiatiefnemers - de werkgroep artsen en psychologen - maar ook vertegenwoordigers van de gezondheidsdiensten, ambtenaren en politici waren vanuit alle windstreken naar Limburg gekomen voor deze discussie op hoog niveau over de Oost-Westbaan en volksgezondheid.

Daarvoor was - zeker voor de toehoorders op de trap - flink wat zitvees nodig. Want voordat het forum, onder voorzitterschap van MER-commissielid Tonnaer, achter de tafel plaats nam, belichtten de zes sprekers eerst uitvoerig hun standpunten. Daarbij bleek al snel dat het houden van lezing - hoe boeiende het onderwerp ook zijn mag - een kunst apart zijn.

De psychotherapeut K. Altena onderkende dat probleem naar de eerste geuwen van het publiek. „Ik heb een probleem”, begon de voormalig projectleider van wetenschappelijk onderzoek naar lawaai en gezondheid van de Groningse universiteit zijn verhaal. „Mijn stem is voor sommigen slaapverwekkend. Anderen raken er acuut van in trance maar als u in slaap valt, wens ik u een goede nachtrust.

En als dat lang duurt, ziet die slaap er voor de jonge, gezonde volwassenen onder u er zo uit”.

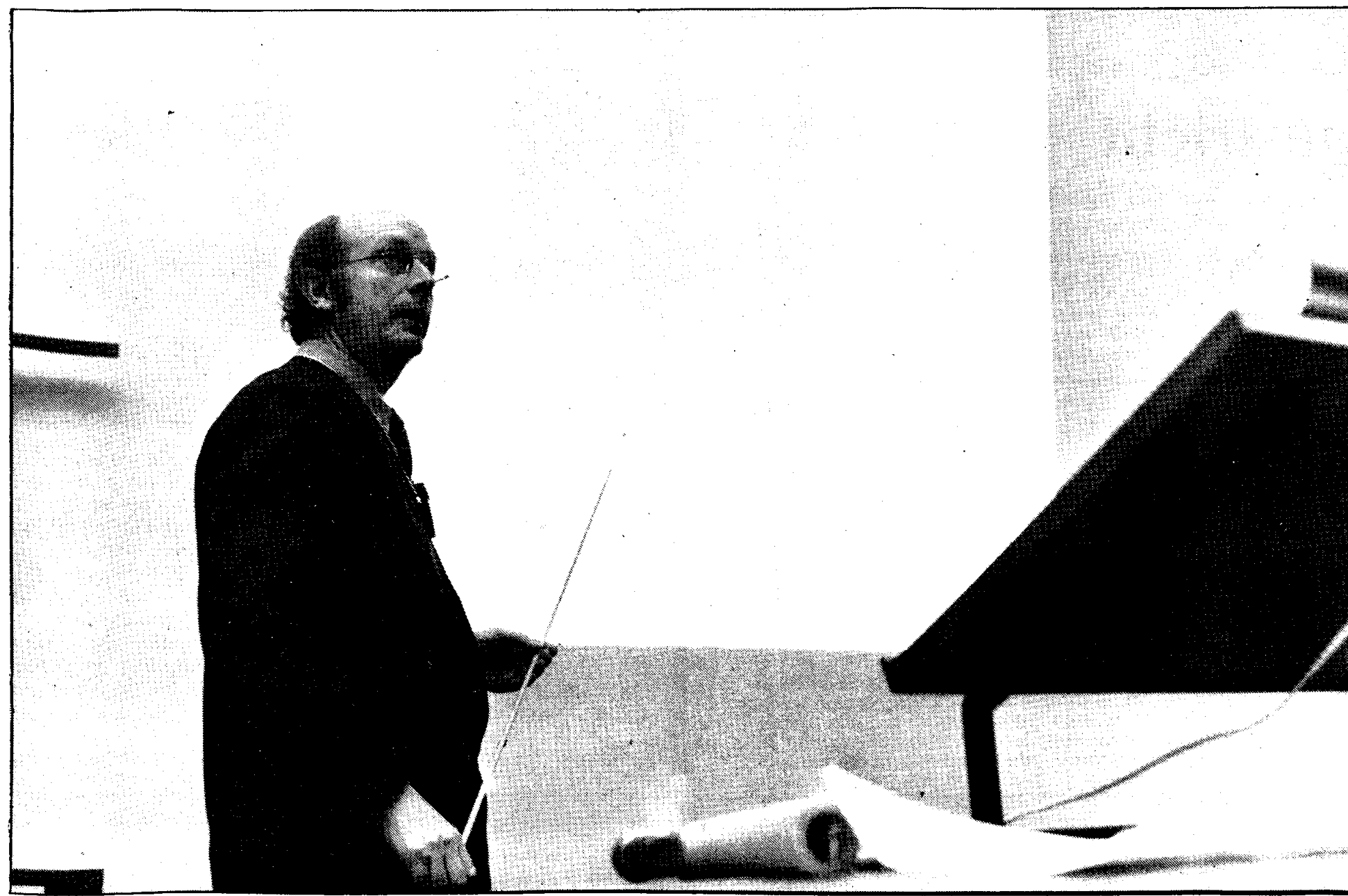
Via een projectiescherm liet Altena zien hoe het normale slaapritme van de mens behoort te functioneren. Omdat wetenschappers alles graag 'simpel' houden nam hij de verschillende stadia van rem (rapid eye movements) tot ontwaken stap voor stap met zijn toehoorders door. En gedurende zijn betoog werd langzaam duidelijk welke gevolgen vliegtuiglawaai op de nachtrust kan hebben.

En dat loog er niet om. Volgens Altena wordt het immuunsysteem - nodig om de weerstand tegen ziekten op te bouwen - tijdens het remstadium bijzonder actief. „Het lichaam houdt dan grote opruiming. Wordt de slaap op dat moment gestoord, dan remt dat het opeten van vreemde microorganismen. Als dat meerdere malen per nacht gebeurt (bij een geluidniveau van 35db(A) red.) komt het immuunsysteem flink onder druk te staan. Bij nog meer geluid en dan spreek ik over 45db(A) en hoger wordt de slaapstructuur verstoord. Als u houdt van het monotone vliegtuiggeluid, ontwaakt u met het prettige gevoel dat er goed voor de economie wordt gezorgd. Anders bent u moe en chagrijnig. Dan krijgt u ruzie met uw vrouw. Daarom is het goed dat de slaapkamers geïsoleerd worden. Om die overlast in ieder geval te beperken”. Het CDA-kamerlid Frissen, die net een pleidooi had gehouden voor de aanleg van de Oost-West baan (een economische noodzakelijkheid), kon er niet om lachen.

De huisarts Oijk uit Zwanenburg vertelde over de telefoon over zijn ervaringen. Het gebied waar hij zijn huisartsenpraktijk uitoefent, ligt vijf kilometer van de startbanen van Schiphol. Vol-

Volgepakte zaal tijdens studiemiddag in Sittard

'Helaas is er geen pil tegen vliegtuiglawaai'

● Psychotherapeut dr. K. Altena zet de desastreus gevolgen van vliegtuiglawaai op de nachtrust uiteen.

Foto: PETER ROOZEN

gens hem zijn de gevolgen van het nachtvliegtuiglawaai in Zwanenburg 'zeer ernstig'. Hij gaf het trieste voorbeeld van een patiënt die 's-nachts door het park liep omdat zij door de vliegtuigen niet kon slapen en tenslotte een einde aan haar leven maakte. „Helaas kan ik geen pilletje te-

gen vliegtuiglawaai voorschrijven”, aldus Oijk.

Na zijn relaas had voorzitter Tonnaer zijn enthousiaste sprekers niet helemaal meer in de hand. De klok tikte door. En toen na vier uur eindelijk de discussie kon losbarsten, was de

aandacht enigszins verslapt.

Toch waren zowel Sophie de Bruine als Herman van Rens van de werkgroep artsen en psychologen bijzonder tevreden over het verloop van de middag. „Er is misschien iets te lang gesproken maar uit de diverse lezingen

is duidelijk naar voren gekomen wat de inwoners van Zuid-Limburg te wachten staat als er geen preventieve maatregelen worden genomen. Om die wetenschappelijke achtergrondinformatie is het ons te doen. Daarmee kunnen wij naar de politici stappen”, stelde Van Rens tevreden vast.

Headhuntersbureau voor vrouwen breidt uit

'Vrouwen in topfuncties hebben ook behoefte aan begeleiding'

DOOR ANGELI POULSSEN

MAASTRICHT - „Hoewel de vraag naar vrouwen op (hoge) managementposities steeds meer toeneemt, blijft het toch wel eenzaam bestaan aan de top. Daarom proberen we nu een extra stuk begeleiding in de vorm van professionele coaching op te zetten”, vertelt Tiny Rieken, oprichtster van 's lands eerste wervings- & selectiebureau voor vrouwen.

Het bureau is vanwege de enorme toeloop van werkzoekende vrouwen en het groeiend enthousiasme aan de werkgeverskant, onlangs uitgebreid met een tweede vestiging in Den Bosch. Marianne Oomen zal daar dezelfde werkzaamheden gaan verrichten als Rieken nu al in Maastricht uitvoert, namelijk het zoeken van hoger opgeleide vrouwen met een aantal jaren werkervaring die zich staande kunnen houden in leidende posities.

Verbaasd

„We hebben nu al 1600 vrouwen in ons bestand. Vooral in de gezondheidszorg is er op dit moment veel vraag naar vrouwelijke managers. Bedrijven komen naar ons toe omdat ze vinden dat een evenwichtiger verdeling tussen de seksen de werksfeer ten goede komt of omdat er vanuit de wet bepaalde bepalingen zijn opgenomen ten aanzien van positieve discriminatie. Maar het komt ook voor dat we de laatste strohalp zijn en pas na een langdurig falende wervingsprocedure worden ingeschakeld. En dan is men ook nog verbaasd zoveel kwaliteit onder vrouwen te vinden. Want vaak denkt men maar de helft van het aanbod te krijgen, juist omdat we alleen vrouwen bemiddelen, vertelt Tiny Rieken.

● Marianne Oomen (links) en Tiny Rieken.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

helemaal niet meer spelen bij vrouwen. „De meeste vrouwen die solliciteren naar een topfunctie hebben ofwel bewust geen kinderen ofwel hebben een structurele opvang geregeld. Zij weten heel wel waar ze voor kiezen. En het argument dat

vrouwen weg zouden gaan als ze kinderen krijgen is ook onzin. Want een man neemt niet zo snel de benen als hem een betere baan wordt aangeboden. Werkgevers die nog aarzelen vanwege dat soort zaken, kunnen we in dat opzicht nog

wel een beetje opvoeden,” glimlacht Marianne Oomen.

Mentor

Naast bemiddeling gaat het tweetal zich nu ook meer bezig houden met het begeleiden van vrouwen in hogere posities. Tiny Rieken: Vrouwen verenigen zich natuurlijk wel in netwerken en vriendinnenclubs. Dat is prima voor de onderlinge contacten en natuurlijk vaak ook ontspannen zakendoen. Maar echt mentorschap, het begeleid worden door een vrouwelijke vakgenoot die misschien net iets meer ervaring hebben is nog onderontwikkeld in Nederland. Wij proberen een systeem op te zetten waarbij je tegen een geringe vergoeding bijvoorbeeld eens in de maand uitgebreid met een mentor kan spreken. Die vrouw luistert dan naar al je ervaringen en geeft vervolgens objectief commentaar of advies. Je wordt als het ware begeleid, zonder dat dat een teken van zwakte is.”

Daarmee geeft ze al aan wat nog steeds een probleem is binnen de verving van vrouwen voor topbanen. „Vrouwen willen honderd procent zeker weten dat ze de baan aankunnen. Mannen bluffen vaker bij de sollicitatie en maken zich pas zorgen als ze de begeerde positie echt gekregen hebben. Vrouwen zijn veel perfectionistischer en hebben in het algemeen meer faalangst. Dat neemt niet weg dat ze over het algemeen uitstekend functioneren en meestal harder werken dan van hen verlangd wordt, vertellen de headhunters.”

Toch laten vrouwen zich in deze tijd niet meer afschrikken. Dagelijks melden zich vrouwen uit het hele land die graag van baan willen veranderen. Inschrijven kun je met een uitgebreid curriculum vitae en het kost niets. Maar je krijgt er ook geen garantie voor terug dat je binnen korte tijd een baan hebt. Het blijft natuurlijk een kwestie van vraag en aanbod,” besluit de nieuwste werkneemster van het headhuntersbureau, Marianne Oomen.

Voor meer informatie Tiny Rieken & Marianne Oomen, tel. 043-253689

Achtervolging met 200 km/uur

IJSSELSTEIN - Een grootscheepse achtervolging op de bestuurder van een sportauto gisterenocht is ondanks een grote overmacht zowel van rijks- als gemeentepolitie zonder succes gebleven. Omstreeks twee uur negeerde de bestuurder van een auto onder IJsselstein bij Venray het stopteken van de gemeentepolitie. Daarop werden de nabij gelegen posten van de rijkspolitie gealarmeerd. Toen de bestuurder via de Middenpeelweg onder Ravenstein de autoweg A50 verrees werden ook de collega's van de gemeentepolitie Uden, Den Bosch, Nijmegen, Wychen, Tiel en Druten ingezet.

Bij de achtervolging reed de bestuurder van de sportwagen met een snelheid van 200 kilometer per uur. In een woonwijk in het Gelderse Beuningen slaagde de bestuurder van de sportwagen erin aan de achtervolging te ontkomen. Het kenteken van de auto werd door de politie wel vastgelegd.

'Op Kamerfeestje geen plaats voor rancune'

Geen bijval voor VVD-Statelid

MAASTRICHT - VVD-statelid Th. Niesten staat moederziel alleen in zijn opvatting dat Limburg niet moet meebetalen aan het cadeau dat de provinciebesturen aan de Tweede Kamer zullen aanbieden bij de opening van het nieuwe parlementsgebouw. Noch zijn eigen fractiegenoten noch de overige vijf partijen in Provinciale Staten vinden Niestens 'rancuneuze gevoelens' op zijn plaats.

Dat kwam gisteren aan het licht tijdens een vergadering van de vaste Statencommissie voor financiën en algemene zaken. Met het recente PNL-echec nog vers in het gehe-

gen, liet Niesten zich onlangs tijdens een commissievergadering ontvallen dat hij een Limburgs cadeautje voor 'Den Haag' volstrekt misplaatst vindt. VVD-fractieleider W. Wijnen maakte gisteren evenwel op quasi-diplomatieke wijze duidelijk dat Niesten zijn prikkelende uitspraken op louter persoonlijke titel deed. „Met de grootst mogelijke meerderheid steunt onze fractie het voorstel van Gedeputeerde Staten,” verklaarde Wijnen tot grote hilariteit van de overige commissieleden.

Alles bij elkaar legt de provincie Limburg veertig mille op tafel als financiële bijdrage aan het Kamer-

(ADVERTENTIE)

Stoffels
INTERIEURVERZORGING

Aldenhofweg 3 Born
Tel.: 04498-51867

3 etages, ruim 2500 m²,
boordevol ideeën
met klassieke, tijdloze
kwaliteitsmeubelen.

bioscopen

● HEERLEN

Royal: Frankie & Johnny, vr t/m zo 18.30 en 21 uur, ma t/m do 20.15 uur. Laurel en Hardy Festival, za zo 14 uur. Rivoli: Hot Shots, vr t/m zo 19.30 en 21.30 uur, ma t/m do 19 en 21 uur, za zo ook 15 en 17 uur. Maxim: Harley Davidson and the Marlboro man, dag, 19 en 21 uur. De Reddertes in Kangeroeland, za zo 14.30 en 16.30 uur, wo 14 uur. H5: Shattered, dag, 14.30 19 en 21.30 uur, za zo ook 16.45 uur. The Addams Family, dag, 14.15 18.45 en 21.15 uur, za zo ook 16.30 uur. Don't tell Mom the babysitter's dead, dag, 18.30 en 21 uur, vr ma di do ook 14 uur. Fievel in het Wilde Westen, za zo 14 en 16 uur, wo 14 uur. Ricochet, dag, 18.30 en 21 uur, vr ma di do ook 14 uur. Bingo, za zo 14 en 16 uur, wo 14 uur. Curly Sue, dag, 14 18.30 en 21 uur, za zo ook 16 uur.

● SCHAESBERG

Autokino: Thelma & Louise, vr za zo 20 uur, zo 20.30 uur. Ricochet, vr za 22.15 uur.

● KERKRADE

Wijngrachttheater: De Provincie, wo 20 uur.

● MAASTRICHT

Mabi: Frankie & Johnny, vr t/m zo 18.30 en 21.15 uur, ma t/m do 21.15 uur, za zo wo ook 14.30 uur. The Addams Family, vr t/m zo 18.30 en 21.15 uur, ma t/m do 21.15 uur, za zo wo ook 14.30 uur. Toto le Heros, dag, 21.15 uur, vr t/m zo ook 18.30 uur. De Reddertes in Kangeroeland, za zo wo 14.30 uur. Hot shots, dag, 21.15 uur, vr t/m zo ook 18.30 uur, za zo wo ook 14.30 uur. Ciné-K: Jungle Fever, dag, 21 uur. Cinema-Palace: Harley Davidson and the Marlboro Man, dag, 19 en 21.30 uur. Don't tell Mom the babysitter's dead, dag, 18.45 en 21.30 uur, za zo ook 13.45 en 16.15 uur, wo ook 13.45 uur. Fievel in het Wilde Westen, za zo 14 en 16.15 uur, wo 14 uur. Bingo, za zo 14 en 16.30 uur, wo 14 uur. Ricochet, vr t/m zo 20.30 uur, ma t/m do 18.30 uur. The Fisher King, vr t/m zo 18.30 uur, ma t/m do 21.30 uur. Lumière: Merci la vie, dag, 20 uur. Blde Runner, dag, 20.30 uur. La double vie de Véronique, dag, 22 uur. Stanno tutti bene, vr za 23 uur.

● GELEEN

Roxy: Curly Sue, dag, 20.30 uur. The Fisher King, dag, 20.30 uur.

● SITTARD

Forum: Hot Shots, dag, 20.30 uur, za zo wo ook 14 uur. The Addams Family, dag, 20.30 uur. De Reddertes in Kangeroeland, za zo wo 14 uur. Filmhuis Sittard: La Statione, wo 20.30 uur.

● ECHT

Royal-MicroRoyal: Doc Hollywood, vr t/m zo 20.30 uur. V.I. Warshawski, vr t/m zo 20.30 uur. Assepoester, za zo 15 uur. Bingo, za zo 15 uur.

● ROERMOND

Royal: Thelma & Louise, dag, 20.30 uur, zo ook 16.30 uur. De Reddertes in Kangeroeland, zo wo 14.30 uur. Royaleine: Hot Shots, dag, 20.30 uur, zo ook 16.30 uur. Bingo, zo wo 14.30 uur. Filmhuis Roermond: La Statione, do 20.30 uur.

● VENLO

Perron 55: La Statione, za 19.30 uur, di 20 uur.

in de theaters

HEERLEN:

- za, 8/2: Jazz- en flamenco-gitaar-meesters Joe Pass & Paco Pena.

- za, 8/2: cabaretier Mars Teunisz met zijn derde soloprogramma 'Ereid' (20.30 uur).

- zo, 9/2: gitaarconcert 'Música de España' door Lydia Gitana (12 uur).

- zo, 9/2: Koninklijke Philharmonie Bocholtz en de Koninklijke Harmonie van Thorn brengen 'Top-4 concert'.

- di, 11/2: Stichting Opera Zuid brengt 'La Traviata' opera van Verdi.

- wo, 12/2: toneelgroep Amsterdam met de voorstelling 'Vastgoed B.V.' van David Mamet.

KERKRADE:

- zo, 9/2: Iederenavond met Miranda van Kralingen.

MAASTRICHT:

- zo, 9/2: Kaffee d'n Hoegsten Tied', produktiegroep Mestreechse Mjoezeke.

- za, 8/2: 'Tot hier, en nu verder', cabaretprogramma door cabaret Basterd (23 uur).

- za, 8/2: 'Jazzdansen', Djazzex Modern Dance Compagnie.

- zo, 9/2: 'Jungle', dansproductie door Introdans, Jeugdvoorstelling, leeftijd 4-6 jaar (14.30 uur).

- za, 9/2: 'World Beat', wereldmuziek met de Antilliaanse formatie Tropical Steels en de band Senemali (21 uur).

- ma, 10/2: 'La Malade Imaginaire', Franstalige voorstelling van Molière door Eric Eycheenne.

- di, 11/2: recital door de mezzosopraan Jari van Nes.

- wo, 12/2: lunchconcert met Albert Adams, viool en Marjolien Bakker, piano (12.30 uur).

SITTARD:

- zo, 9/2: 'Hoe verzin je het', musical door Jeugdkomedie Amsterdam. Voor de jeugd vanaf 6 jaar (14.30 uur).

- di, 11/2: 'Iets met een kist', nieuw cabaretprogramma van Bavo Galama.

WEERT:

- di, 11/2: Het Zuidelijk Toneel brengt 'Thyesters' van de acteur Hugo Claus (20.15 uur).

AKEN:

- zo, 9/2 en wo, 12/2: Scherz, Satire, Ironie en Trefere Bedeutung, Eugène Labiche (19.30 uur) wo om 20 uur.

- za, 8/2 en di, 11/2: 'Die Affäre Rue de Lourcine', Eugène Labiche.

- za, 8/2: Die verkaufte Braut, Bedrich Smetana (19.30 uur).

Tenzij anders aangegeven beginnen alle voorstellingen om 20.00 uur.

Wellicht openheid over opzetgelden

Extra raadsvergadering over aannemersaffaire

MEERSSEN - De raad van Meerssen komt dinsdag aanstaande in een extra vergadering bijeen om de zogenoemde aannemersaffaire te bespreken. De bijeenkomst begint om 19.00 uur.

Wellicht zal de raadsvoorzitter opening van zaken geven over de afspraken die gemaakt zijn tussen het

Meerssense college en de aannemers die opzetgelden hebben gebruikt bij de aanbesteding van het gemeentehuis dat daardoor twee ton duurder werd dan nodig was. Tot nu toe werd over de afspraak geen enkele informatie verschaft, ook niet aan de raad, en bleven ook de aannemers en de officier van justitie zwijgen over de resultaten van het onderzoek.

Op donderdag 13 februari is de zitting van de commissie van bezwaar en beroep in Meerssen gepland met om 15.00 uur het Limburgs Dagblad en om 16.00 uur de politieke groepering lokaal-democraten. Beide instellingen willen het openbaar maken van de afspraken juridisch afdwingen. Mocht echter aanstaande dinsdag de overeenkomst bekend worden gemaakt, dan zullen juridische stappen niet meer nodig zijn.

Gewapende overval op theehuis Maastricht

MAASTRICHT - Vier personen hebben in de nacht van woensdag op donderdag rond kwart voor een gewapende overval gepleegd op een theehuis aan de Brusselsestraat in Maastricht. Zij hebben daarbij drie personen, twee mannen en een vrouw, die in het pand naar de televisie zaten te kijken, onder bedreiging van een vuurwapen en een mes geboeid en mishandeld.

De daders zochten vervolgens de woning af naar geld. Zij vonden een geldbedrag en enkele sieraden. Bij hun vlucht dwongen ze de vrouw mee te gaan, terwijl de twee mannen werden opgesloten. De overval-

LSO-directeur vraagt om begrip in Den Haag

MAASTRICHT - „Ik heb de indruk dat men in de Kamer niet sympathiek staat tegenover de opvatting dat de verdeling van gelden tussen de Randstad en de regio veranderd moet worden. Met andere woorden: het accent moet niet nog meer op de Randstad komen te liggen.“ Dat zegt directeur Peter van de Braak van het LSO na zijn bezoek aan de cultuurwoordvoerders van de vijf

grote politieke partijen. „Dat is een positief punt, dat hoop geeft voor de toekomst.“

Van de Braak sprak in Den Haag met de kamerleden om begrip te vragen voor de onrust, die er in de regio is ontstaan naar aanleiding van de plannen van minister d'Ancona, geformuleerd in haar adviesaanvraag aan de Raad van de Kunst.

Daarin worden opties genoemd die culturele instellingen in de Randstad extra mogelijkheden moeten geven met geld dat aan de provincies wordt onttrokken.

„Ik heb opnieuw contacten kunnen leggen met deze mensen. Dat is niet onbelangrijk nu zo'n belangrijke beslissingen genomen gaan worden“, aldus Van de Braak. Zoals bekend zal minister d'Ancona rond mei haar definitieve plannen bekend maken. „De vijf cultuurwoordvoerders hebben verder geen concrete toezeggingen gedaan. Ze zeiden dat ze nog niet aan zet waren en eerst het advies van de Raad van de Kunst wilden afwachten.“

Met Miss Holland in gondel

● Met Miss Holland, Linda Egging, in de gondel van een luchtballon boven stad en regio. Dat voorrecht viel gisteren de 10.000ste bezoeker van de beurs MECC Actief ten deel. Het was Jos Lamberts (51) uit Margraten die gisteren met zijn vrouw de manifestatie over sportieve vrijetijdsbesteding bezocht en daar het goede nieuws van hoofd beurzen en evenementen Gert-Jan van den Nieuwenhoff te horen kreeg. Met Ton Curvers van de European Balloon Company aan het roer maakte het echtpaar (rechts) in het charmante gezelschap van de Miss een tocht vanaf de parkeerplaats van het MECC.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN.

Man aangehouden met kilo heroïne

LANAKEN - De politie heeft in Lanaken een 30-jarige man uit België betrapt met 1 kilo zuivere heroïne.

Die was verstopt in een plastic zak onder de zetel van de rode BMW waarmee de man uit Nederland kwam. De straatwaarde van de drugs zou rond 6 miljoen Belgische frank schommelen.

Belangstelling voor 'minitop' gering

MAASTRICHT - De bevolking Maastricht heeft vrijwel geen belangstelling getoond voor de 'minitop' die gisteren in het gouvernment werd gehouden. Slechts handvol nieuwsgierigen zag de roepse bewindslieden in hun corteerde wagens komen aanrijden.

Onder de tonen van de Eijsde harmonie St. Cécile en het optoon van de 'Dienstdoende schutterij' van Maastricht betrad de regeringsvertegenwoordiger het Maastrichtse gouvernment om daar in de tentzaal, gelegen boven de ruw waar in december nog zwaar bereid werd over de eenw van Europa, het 'Verdrag van tricht' te ondertekenen.

In tegenstelling tot de Eurotop en 10 december lieten de stranten het deze keer afweten was geen bord of spandoek te spuren. Voor de Maastrichtse en de Rijkspolitie was de komst van de Europese grootte dan ook een routineklus.

Expositie

In het gouvernment was van Europese leiders een expositie van 15 originele verdragen sen Nederland en een of meer pese landen. De kostbare arstukken (verzekerd voor miljoen gulden) geven een druk van 700 jaar Europese van Nederland. Aan die relat gisteren het 'Verdrag van tricht' toegevoegd.

Brandweer 'red' zwangere vrouw van vrachtschip

BREE - De brandweer van Bree is gisteren moeten uitrukken om een hoogzwangere Nederlandse schippersvrouw van een schip te evacueren. Dat gebeurde op de Zuid-Willemsvaart in Bree. Het schip persectpaar was met een ding zand onderweg naar bij Utrecht toen de geboort zich aankondigde, vier weken te vroeg. Het schip was zwaar geladen om aan te ren.

De schipper riep hulp via boordradio. De brandweer haalde de vrouw met een hoerwerker van het schip en bracht haar naar het ziekenhuis. Daar beviel ze in de loop van nacht van een jongen. Auker Even later rukte de brandweer opnieuw uit: dit keer naar het ziekenhuis, om daar bloemen naar de kersverse moeder brengen. Die stond intussen weer gereed om aan boord gaan, terwijl het babytje een aantal dagen in het ziekenhuis moet achterblijven.

VERZEKERINGEN

ltb-BoerenBond

AANSPRAKELIJKHEIDS-VERZEKERING VOOR PARTICULIEREN AANGEPAST

Vanaf 1 januari '92 is een belangrijk deel van het Nieuw Burgerlijk Wetboek van kracht geworden. De praktische gevolgen voor de verzekeringen komen hoofdzakelijk neer op een aanpassing aan de sedert jaren gebruikelijke rechtspraak. Belangrijk is wel de verruiming van de wettelijke aansprakelijkheid, ondermeer door de verdere uitbreiding van de aansprakelijkheid voor twee bepalingen van belang. Zo is het mogelijk iemand die

tot een groep behoort aansprakelijk te stellen voor schade die met opzet door die groep werd toegebracht. Verder worden verlies, diefstal of vermissing van geld en waardepapieren niet langer meer vergoed. Belangrijk zijn nog de verhoging van de verzekerde bedragen tot f 1 miljoen en de vereenvoudiging van de premiestelling (automatische opname zonder toelag voor het als particulier houden van huisdieren en het bezitten/verhuren van maximaal vijf woonhuizen).

De bestaande polissen worden niet door een nieuwe polis vervangen, omdat de nieuwe voorwaarden automatisch voor alle polissen gelden.

BETER VERZEKERD DOOR IEMAND VAN BIJ ONS

Van onze redactie buitenland

ZAGREB - De kansen op de uitvoering van het vredesplan van de Verenigde Naties in Joegoslavië zijn vergroot. De Servische leiders in Kroatië kondigden gisteren aan een referendum te willen organiseren over de stationering van de vredesmacht van de Verenigde Naties in hun gebieden. President Franjo Tudjman van Kroatië bevestigde nog eens het VN-plan onvoorwaardelijk te zullen accepteren.

De machthebbers van de door Serviërs beheerste Kroatische enclave Krajina zullen de plannen voor een volksraadpleging maandag aan hun parlement presenteren. De 'president' van Krajina, Milan Babic, zei volgens

Serviërs in Kroatië willen referendum over VN-vredesplan

persbureau Tanjug zich te zullen houden aan de uitkomsten van het referendum.

Eerder had Babic zich met hand en tand verzet tegen het VN-plan dat, naast de komst van de 'blauwhelmen', onder meer voorziet in een onwapening van de Servische milities en uitgaat van

de bestaande Joegoslavische binnengrenzen. Babic pleit voor aansluiting bij Servië maar heeft in Belgrado nul op rekest gekregen, nadat Servië en de federale (door Servië gedomineerde) regering hadden ingestemd met het VN-plan.

Uit de koerswijziging van Babic

blijkt dat hij ook niet meer op volledige steun van de Servische bevolking in Krajina rekent. Het feit dat de plaatselijke milite massabijeenkomsten heeft verboden, wees daar al op.

De inspanningen van de VN voor vrede in Kroatië kregen ook meer kans van slagen nadat president Tudjman donderdag schriftelijk verzekerde dat hij niet langer vasthoudt aan zijn eis dat het Kroatische gezag wordt hersteld in gebieden die Serviërs op Kroatië hebben veroverd.

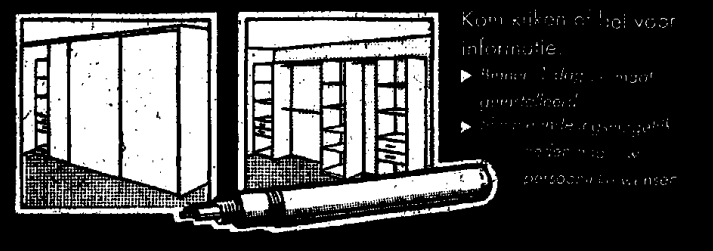
Tudjman deed deze toezegging nadat hij door de Duitse regering onder druk was gezet. Duitsland heeft als eerste de onafhankelijkheid van Kroatië geaccepteerd en Tudjman is dus het nodige aan Bonn verschuldigd.

Kies De Kast die precies bij u past.

DE KAST

De Kast. Een kastensysteem voor de 'doorkamer' en d'ind en overal past. Van muur tot muur. Van vloer tot plafond. De Kast biedt met schitterende materialen en kleuren de perfect oplossing voor uw interieur. De kast is v'zeldzaam en niet meer gebruikt wordt van de v'zeldzaamste grote reedsingruimte. Laat u inspireren op de v'zeldzaamste en meest praktische kasten bereik.

Showroom: Charles Eijkstra 15/ Bolderstraat 122. Meerssen, tel. 043 - 643000. Hout-bouw-plaatsmaterialen: Kipperweg 18. Maastricht, tel. 043 - 631212.

CONGRATULATIONS TOUR BZN 25 JAAR

JUBILEUMCONCERT RODAHL-KERKRADE

zondag 5 april 1992

aanvang 20.30 uur

Een sfeervol concert voor jong en oud, dat geheel in het teken van vijftigwintig jaar samen muziek maken staat. Voor de CD/MC 'Congratulations' heeft BZN reeds een gouden en een platina plaat ontvangen.

VRIENDENKORTING f 3,50

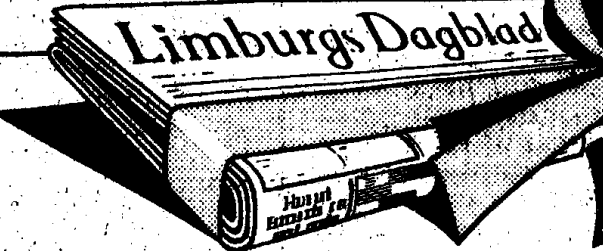
Entreprijs f 27,50 (geen rangen), Vrienden van het Limburgs Dagblad betalen f 24,00.

Op vertoon van uw vriendenpas en bij inlevering van onderstaande ingevulde bon kunt u kaarten met vriendenkorting kopen bij alle Limburgs Dagblad-kantoren, bij de VVV-Simpelveld en de VVV Vaals.

BON CONCERT BZN

Naam: .....
Vriendenpasnr.: .....
Aantal pers.: ..... max. 4 pers.

Vrienden van het Limburgs Dagblad

Wilt u lid worden van de vereniging 'Vrienden van het Limburgs Dagblad'? Neem dan contact op met onze Service-afdeling: tel. 045-739881 (tijdens kantooruren). Voor lezers van het Limburgs Dagblad is dit lidmaatschap geheel gratis.

RUGKLACHTEN?

Mogen wij eens met u over een oplossing praten.

Een te zacht of te hard matras kan rugklachten veroorzaken.

FOUT GOED

OBAS STAAT VOOR Orthopaedic Bedding Advisory Service, adviseurs voor bedden en matrassen. Onder medische en orthopedische begeleiding hebben onze technici duizenden OBAS matrassen ontworpen op basis van gewicht-gegevens, lichaamsbouw en de medische achtergrond van onze klanten. De e.v.t. beschikbare diagnoses van artsen kunnen hierin opgenomen worden.

DE DESKUNDIGEN maken met vakmanschap onze, schijnbaar gewoon uitzienende, topkwaliteit matrassen. Schijn bedriegt: uw OBAS-matras is heel bijzonder! Toch berekenen wij geen hoge prijzen, onze bedden zijn niet duurder dan normale 1- of 2-persoonsbedden van goede kwaliteit. Dat komt omdat wij rechtstreeks en zonder tussenpersoon vanaf de fabriek leveren. Dus, als u rugklachten heeft, uw partner zwaarder is dan u, of u ligt rug- of nekvrij, neem dan contact op met OBAS, of vul de bon in, om zonder enige verplichting informatie te ontvangen.

JA, IK WIL WEER GOED KUNNEN SLAPEN! In de bon is meer weten over OBAS-matrassen. Ik ga geen enkele verplichting aan.

Naam: .....
Adres: .....
Postcode: ..... Woonplaats: .....
Stuur deze bon in een open envelop aan: OBAS B.V. Adviesruimte 2110, 6490 WB KERKRADE, LD. 4

ZEG ER EENS WAT VAN

Alcohol en verkeer dat kun je niet maken. Dat vindt bijna iedereen. Toch zijn er nog van die mensen die vinden dat zij zelf wel zullen uitmaken of ze met een slok op gaan rijden.

En wie durft er iets van te zeggen? Niemand toch... daar bemoei je je toch niet mee. Maar door dat soort automobilisten worden er wel jaarlijks bijna 500 mensen doodgerekend.

Daar moet wat aan veranderen. ZEG ER EENS WAT VAN VOOR ZE INSTAPPEN want

ALCOHOL EN VERKEER DAT KUN JE NIET MAKEN

Je huis in de krant brengt mensen over de vloer. En de makelaar weet van wanten en kranten.

Haar rechterpols zit ingepakt in het gips nadat ze zichzelf 'lanceerde' tijdens een wandeling in het Oostenrijkse Seefeld. De naweën van een koortsaanval zijn nog op haar lippen af te lezen. Maar thuis zitten of in bed liggen is er niet bij. Elly Coenen-Vaessen - precies zes jaar burgemeester van Nuth - ten voeten uit: 'de antenne moet altijd uit staan'. Niet zeuren over pijn, maar elke dag fluitend naar het werk gaan en de gemeentelijke zaken energiek aanpakken. Op 26 februari wordt ze 60 jaar. Een leeftijd waarop veel mensen wat gas terugnemen. Elly Coenen wil daar - twee weken na haar herbenoeming als burgemeester - echter niets van weten. Om maar meteen aan alle geruchten een einde te maken: de oud-wethouder van Maassluis blijft tot aan de pensioengerechtigde leeftijd burgemeester van Nuth. „Ik zou binnenkort gebruik willen maken van de VUT-regeling? Laat me niet lachen. Ik doe het werk graag, ik ben kerngezond en nog lang niet uitgekeken op Nuth. Geen haar op mijn hoofd die er aan denkt om de rit niet af te maken.”

Elly Coenen (59) blijft tot pensioen burgemeester 'Nuth moet durf tonen bij aanpak centrum'

DOOR HANS ROOUAKKERS

NUTH - Over werk heeft ze niet te klagen. De rigoureuze, ambitieuze aanpak van de kern Nuth die moet leiden tot een fraai winkelcentrum-met-plein waar de eerste vijf jaar geen omkijken meer naar is. Vier gemeenschapshuizen die met (financiële) problemen kampen. De 'overval' die NS en het afvalverwerkingsbedrijf PROAV pleegden door Nuth van de ene op de andere dag te confronteren met een vuilnis-overlaadstation. De zorg voor de toenemende vergrijzing van de bevolking. De vele bestemmingsplannen die in voorbereiding zijn voor woningbouw in Nuth, Wijnandsrade en Vaersrade. En in het verlengde daarvan het voortdurend gebedel om contingenten. Elly Coenen op de raatsstoel.

Waarmee zal ik beginnen? Het vuilnis-overlaadstation. Meteen een emotionele zaak. Emotioneel, omdat de betrokken bedrijven een blunder hebben gemaakt door eerst de burgers op

de hoogte te brengen van de plannen en B en W te passeren. Daardoor is onnodig onrust ontstaan. De bewoners van de Geitenweg staan terecht op hun achterste poten. Die mensen moeten, als het verlaadstation er inderdaad komt, zeker worden geholpen. Nuth zal NS en PROAV strenge voorwaarden opleggen, waardoor de overlast zeker voor de bewoners aan de Geitenweg beperkt blijft. Het verlaadstation verspreidt immers geen Chanel-geurtje.”

meter van ons vandaan ligt de stortplaats Schinnen. Het is toch niet reëel om het vuil acht kilometer verderop te verladen in Heerlen en vervolgens langs diverse wegen naar Oirsbeek of Schinnen te rijden.”

Zij is ervan overtuigd dat door het vrachtwagen-transport van Heerlen naar Oirsbeek via de Parallelweg vele tientallen burgers méér gedupeerd zijn. „In Nuth kan de overlast tot een minimum beperkt blijven. Via

ontmoeting op zaterdag

Dat zij opkomt voor de verontruste burgers wil echter niet zeggen dat Elly Coenen tegen de geplande lokatie is.

„Wij moeten ook niet roomser willen zijn dan de paus. De PvdA heeft nota bene de vraag gesteld of het spoorwag-emplacment niet beter benut kan worden. Laten we eerlijk zijn. Iedereen produceert afval, ook de bewoners aan de Geitenweg. Dat vuil zal toch ergens verwerkt moeten worden. Op nog geen drie kilo-

de Geitenweg, dan de brug over en langs de Reymersbekerweg naar het stort in Schinnen. Ik tel op die hele route nog geen vijf woonhuizen. Jammer in dit geval voor de Geitenweg-bewoners. Maar als niemand een steentje wil bijdragen, komen wij er nooit uit.” Een 'blok aan het been' noemt de burgemeester de aanhoudende problematiek van een aantal gemeenschapshuizen. „Pomphutske in Vaersrade

• Elly Coenen-Vaessen: „Als Nuth niets doet, verpaupert de kern steeds meer.”

Foto: CHRISTA HALBESMA

wordt met sluiting bedreigd. De omzetting vallen tegen en de beheerder stopt per 1 april. Het gemeenschapshuis in Schimmert heeft met name muzikale activiteiten moeten afstoten wegens het niet kunnen betalen van de noodzakelijke (isolatie) voorzieningen. Het gemeenschapshuis in Wijnandsrade kampt ook met financiële problemen en het Trefcentrum in Nuth hangt sluiting boven het hoofd nu de raad heeft gekozen voor een nieuw multifunctioneel gebouw bij de sporthal.

Elly Coenen: „De noodlijdende buurtcentra is geen specifiek Nuth, maar een landelijk probleem. De gemeenschapshuizen zijn door tal van oorzaken niet meer rendabel te krijgen. Minder bezoekers, toenemende vergrijzing van de bevolking, de veranderde uitgangspatronen en de steeds strengere eisen die in het kader van een aantal wetgevingen aan gemeenschapshuizen worden gesteld. Ik ben opgegroeid in Bocholtz. In mijn jeugd draaiden daar vijf uitgaansgelegenheden met grote zalen op volle toeren. Maar toen waren de levensomstandigheden anders.” Nuth heeft onlangs een werkgroep geformeerd, die het wel en wee rond de gemeenschapshuizen

zein keurig op een rijtje gaat zetten. De gemeente blijft immers geen geld steken in grote buurt-huizen die het hoofd niet meer boven water kunnen houden. „Dat wil echter niet zeggen dat wij verenigingen en clubs in de kou laten staan. Als gemeente moet je voorwaarden scheppend te werk gaan. Laat ik een voorbeeld geven. Diverse verenigingen klagen over teruglopende gemeentelijke subsidies. De leden van desbetreffende clubs hebben wel 25 gulden op zak om te 'vertoepen', maar zij zeggen geen geld te hebben om twee tientjes contributie méér te betalen. Geef die verenigingen inderdaad minder subsidie en bekostig daarvan het vervoer van ouderen naar bijeenkomsten of activiteiten. Want wij zullen steeds meer zorg moeten besteden aan het toenemend aantal ouderen. Die kun je niet aan hun lot overlaten.”

Triest

Spraakmakend onderwerp is de aanpak van de kern Nuth. Het winkelen is niet gezellig, de aanblik is triest en grauw, te veel supermarkten, te weinig branchegerichte zaken, geen terrasjes en de Stationstraat. Elly Coenen: „Vriend en vijand zijn het er over

eens dat de kern moet worden aangepakt. Ga maar ergens in het centrum van Nuth op een hoekje staan. Niemand die zegt 'jonge, wat is het hier gezellig'. Van dat imago moeten wij af.” Het omleggen en afsluiten van de Stationstraat zal volgens Elly Coenen echter nooit gebeuren.

„Die weg ligt er nu eenmaal en daar doe je niks aan. Afsluiten is onmogelijk omdat anders het doorgaand verkeer van Brunsum naar Maastricht omgeleid moet worden via het natuurgebied Platsbeekdal. Er zijn beslist mogelijkheden om de Stationstraat op fraaie wijze in te passen in het nieuwe centrum van Nuth. Kijk maar eens in Gulpen en in Vaals. Daar zijn ook prachtige winkelcentra gecreëerd met een drukke verkeersweg in de direct nabijheid.” „Nuth rest maar een oplossing. Een goed plan maken, visie ontwikkelen en durf hebben om besluiten te nemen. Dat houdt automatisch in dat de raad beslissingen gaat nemen waar niet iedereen voor applausdrukt. Wellicht zijn er middenstanders die hun zaak op de huidige lokatie zien verdwijnen. Uiteraard staan die mensen niet te juichen. Maar als Nuth niets doet, verpaupert de kern steeds meer.”

Noppes

• 'Zaate hermenie' Vreug Dreg, Laat en Zaat uit Schiedeld houdt zondag een Zaate Hermenies Treffen in de Hermoniezaal in Schiedeld. Vanaf 14.11 uur is iedereen welkom. En de toegangsprijs voor het spektakel? Noppes. Omdat volgens Vreug en Dreg, Laat en Zaat echt plezier maken ook niets kost. Daar klinken we op!

Strop

• Een inwoner van Oud Hopp heeft minder vrolijke berichten te melden. Bij hem in de buurt op de grens van Kerkrade en Landgraaf wordt regelmatig gestroopt. Deze week heeft hij een kat aangetroffen, benut lende aan een strop. Morraad. Vorig jaar heeft hij een vos ontdekt, die op dezelfde manier aan zijn eind was gekomen. Hij zegt dat er helemaal niets aan wordt gedaan. Laten we hopen dat zijn roep gehoord zal worden en dat de stroppers hun praktijken zullen stoppen.

Frietje

• Het zal twintig jaar geleden zijn dat de keuze van friet met .... beperkt bleef tot mayonaise, mosterd, curry of piccalilly. Maar na de invoering van friet-speciaal (mayonaise, curry en uien) is het aanbod in frietures en smaken bijna onbeperkt. Bij frietjes-zuivels, -saus, -goulash, -zigeunersaus, -jagersaus, -roomsaus, -gyros, -stroganoff, -shoarma weet je tenminste nog wat je in het zakje of op het bordje krijgt.

Frietje (2)

• Maar wat dacht u van frietje-taco, -chickendens, -zwitsers, -triple en -moser (mosterd en mayonaise)? Het maal voor raadsels sta je na het bestellen van een patatje-oortje en frietje-moedij. Alleen als gedachte: je zou bijna om aardappel meer door je keel krijgen. Dit is mij maar een raaf-frietje lacodellimago. neem er zelf ook een.

Savelberg

• Terug naar een serieus onderwerp. Dinsdag 11 februari is het 85 jaar geleden dat mr. Savelberg is overleden. Ter gelegenheid van Savelberg's sterfdag worden in zijn geboorteplaats Heerlen twee eucharistische vieringen gehouden. De missen zijn om 10 en 18 uur in de kerk van 'Huize Savelberg' aan de Gasthuisstraat.

Nadorst

• Een horecabas uit Geleen kreeg van politierechter J. Hermanshof de rekening gespeesd van een aanrijding die hij had veroorzaakt op de Emmavweg in Brunsum. Maar een echte, ouderwetse vrijgeloofte waar het bier rijpelijk vloeiende, kreeg de man een dag later last van nadorst. Opnieuw keek hij diep in het glas. Alleen liep het naar huis rijden met zijn eigen auto verkeerd af. In dronken toestand botste hij tegen twee auto's. De schade was enorm: twee voertuigen total-loss. Het gemeten promillegehalte kwam overeen met het drinken van 36 (!) glazen bier. De rechter heeft dan ook geen pardon bij de bepaling van de strafmaat: 1500 gulden boete, twee weken celstraf (nu nog voorwaardelijk) en zes maanden niet rijden.

Zwerver

• Een zwerver op een bankje. Een alledaagse verschijning. Ook in Kerkrade en ook voor het Kerkrade politiebureau. De agenten van het korps uit de klankstad schenken er geen aandacht meer aan. Ook niet als de zwerver toevallig de vormde commissaris van politie is. De scheidende commissaris W. van Kerkhof had het niet anders voorgesteld toen hij in shabby kleren en vergezeld van een hond op het bankje voor het bureau plaatsnam. Pas toen Van Kerkhof zijn dramaturgische trucdoos open deed opende en van het stekje leek te gaan, schoten agenten te hulp. Toen werd ook pas duidelijk wie de zwerver echt was. Zelfs burgemeester Maas kwam er aan te pas om de zwerver-missaris te aanpakken. Van Kerkhof nam op 31 januari zijn originele wijze afscheid van zijn korps. Wie dus met carnavale een zwerver tegen het lijf loopt.....

Verenigingen moeten beter binnen budget blijven Voerendaal strenger met subsidies clubs

VOERENDAAL - De gemeente Voerendaal gaat in de toekomst per vereniging bekijken of het nodig is om subsidie te verlenen. Alleen als een club financieel niet in staat is belangrijke taken uit te voeren, kan het bestuur een beroep doen op de gemeente. Dat staat in de ambtelijke notitie 'Gemeentelijke subsidieverordening'. Het nieuwe systeem zou in 1993 moeten worden ingevoerd.

Verenigingen zijn in de toekomst zelf verantwoordelijk voor het geld dat ze volgens de nieuwe berekeningen in handen krijgen. De subsidie mag naar eigen inzicht besteed worden, maar op is op. Het subsidiebedrag dat een vereniging krijgt wordt bepaald aan de hand van een ingediende (voorlopige) begroting. Maakt een club meer kosten dan worden die ook door de gemeente betaald. Volgens de ambtelijke notitie geeft dat de verenigingen een impuls om zelf middelen te brengen voor de club. De praktijk leert intussen, dat verenigingen van de begroting voorafgaand voorkomen en derhalve aanvullende subsidiebedragen worden uitgekeerd, staat in de notitie. Ook kost het huidige systeem de gemeente teveel werk en is er niet voldoende invloed mogelijk op de subsidiebedragen.

Voorendaal onderzoekt momenteel in hoeverre verenigingen gesubsidieerd kunnen worden op basis van budget-financiering. Daarbij wordt de hoogte van de gemeentelijke bijdrage mede bepaald door de kosten die een club moet maken voor bijvoorbeeld huur, energie, verzekeringen en belastingen, personeelskosten, en uitgaven voor materialen en kleding.

Ook het eigen inkomen van de club, door bijvoorbeeld contributies, wordt in de toekomst doorgerekend. De Voerendaalse verenigingen krijgen een bonus van de gemeente als ze nieuwe of bijzondere activiteiten gaan ontplooiën.

De ambtenaren verwachten dat de notitie voor de zomervakantie op het gemeentehuis ter inzage zal liggen.

• Een schutter van Sint Hubertus uit Ubachsberg. Voerendaalse verenigingen moeten in de toekomst beter op de kleintjes en hun budget letten. Archief: KLAUS TUMMERS.

Kabelnet in Heerlen is klaar

HEERLEN - De Heerlense huishoudens kunnen vanaf deze week kijken naar een aantal nieuwe zenders. Dat zijn BBC 1 en 2, MTV en TV5. Ook is Eurosport in de plaats gekomen van Sportnet. Eurosport zendt de Olympische Winterspelen, die vandaag beginnen, onverkort uit.

Het Heerlense Nutsbedrijf heeft de afgelopen weken een aantal technische aanpassingen gedaan, waarbij de kanalen van het ter ziele gegane experiment Totaalnet geschikt zijn gemaakt voor reguliere kabel-zenders.

Ook de abonnee-tv-zender Filmnet wordt nu door het Nutsbedrijf doorgegeven. Het Nutsbedrijf bekijkt of ook (interactieve) videotekstdiensten aan het programma pakket toegevoegd kunnen worden.

pit-bulletin

Geheim

DOOR MONIQUE PARREN

VOERENDAAL - Hoe kan een openbare vergadering toch besloten zijn? Enkele leden van de Voerendaalse commissie Burgerzaken moeten die vraag zonder al te veel moeite kunnen beantwoorden. De discussie vóór de vergadering van donderdagavond voert ons terug naar duistere tijden, waarin openbaarheid van bestuur nog geen groot goed was.

Raadslid Moonen waarschuwde plaatsvervangend voorzitter mevrouw Koning (VVD) bij de aanvang van de vergadering voor de aanwezigheid van de pers op de publieke tribune.

„Ik wens niet meer aangesproken te worden door boze raadsleden, die mij verwijten dat ze bepaalde informatie uit de krant moeten vernemen”, bekende Moonen. De mededelingen op de agenda dienden volgens het raadslid dan ook achter gesloten deuren te worden behandeld. Vraag: door wie wordt de achterban op de hoogte gehouden, door de eigen partij of door de krant?

Commissievoorzitter Koning wilde de pers het werk niet geheel onmogelijk maken. Om wille van de openbaarheid werden de mededelingen wel pu-

• Raadslid F. Moonen.

blikelijk besproken, maar in verullend taalgebruik. Het ene commissielid had het over 'het bedoelde onder punt 3', iemand anders vroeg naar bijzonderheden over voorstel 4.

Bovendien werd de discussie over een nieuwe subsidieverordening in Voerendaal 'voorzichtigheidsshalve' voortdurend afgekap.

De persvertegenwoordigers op de publieke tribune kregen een staaltje hogere cryptogramkun- de voorgeleed. Ze moesten maar raden waar het over ging. Terwijl het eigenlijk heel simpel is: een vergadering is openbaar of ze is niet openbaar.

Gebruikers gaan meer huur betalen Carmelhof blijft voorlopig open

Van onze correspondent

LANDGRAAF - Het gemeenschapshuis Carmelhof in Landgraaf blijft voorlopig open. Onlangs werd het buurthuis met sluiting bedreigd omdat er een forse belastingsschuld ontstaan was. Gesprekken tussen gemeente, kerkbestuur en de gebruikers leidden tot de conclusie dat de gebruikers van het centrum meer moeten gaan betalen.

„Wel zullen de bruiloften en de partijen die voorheen in het gemeenschapshuis plaatsvonden tot het verleden behoren”, zegt pastoor Custers.

Er zijn vier verenigingen die in de Carmelhof hun activiteiten ont-

plooiën. Een ervan is de Vrouwenbond met 120 leden. Woensdagavond deelde het bestuur aan de leden mee dat de contributie met een gulden werd verhoogd. Mevrouw Gootzen van de bond heeft daar niet zoveel moeite mee. „Er zal iets moeten gebeuren om de Carmelhof open te houden. Erger vind ik dat de prijs van de drank ook wordt verhoogd.”

Voorzitter Verhuurt van de bejaardensraad is terughoudender over de verhogingen. „Er zijn besprekingen geweest. Onze leden zullen zich straks over dat extra geld moeten uitspreken. Een ding weet ik zeker. Niemand van onze mensen, waarvan de meesten tussen de zestig en tachtig jaar zijn, zal verkassen naar het Streeperkruis.”

Protest kasteleins tegen sluitingstijd

KERKRADE - De Kerkraadse kasteleins hebben de gemeente verzocht de huidige sluitingstijden van de horeca te handhaven. Als enig alternatief zien de zetbazen een uniformere sluiting van alle horecagelegenheden tot drie uur 's nachts open mogen blijven.

Dit schrijven ze in een brief aan de commissie van Algemeen Bestuurlijke Aangelegenheden in Kerkrade. De horeca-ondernemers zijn in actie gekomen, nadat de gemeente het ontwerp van de nieuwe Algemene Plaatselijke Verordening (APV) bekend maakte. Kerkrade wil de horeca de mogelijkheid ontnemen om via een ontheffing tot na twee uur 's nachts open te kunnen blijven. De Kasteleins uit de gemeente Vin-

den de maatregel onterecht, omdat mensen de laatste jaren steeds later op stap gaan. Ook vrezen zij een omzetverlies wanneer de bezoekers door de vroegere sluiting in Kerkrade elders uit zullen gaan.

De taxi-bedrijven zijn evenmin te spreken over de nieuwe APV. M. Vallinga van een Kerkraads taxi-bedrijf: „Het grote probleem wordt 'hoe krijgen we de mensen weg?'. In twintig minuten moeten we 1200 tot 1500 mensen vervoeren. Dan krijg je hier hetzelfde probleem als in Heerlen, waar het om twee uur één grote troep is. Bovendien bestaat de kans dat taxi's uit andere plaatsen op Kerkrade gaan rijden.” De Kerkraadse gemeenteraad zal zich binnenkort buigen over de nieuwe APV.

CURSUSSEN + OPLEIDINGEN

OPEN DAG Hogeschool Heerlen

LOGOPEDIE

Alle activiteiten en demonstraties worden verzorgd door een doorlopend programma. Bezoekers zijn op elk gewenst moment welkom.

Tussen 10.00 en 16.00 uur

Zandbergsweg 111, Heerlen, tel. 045-219191

THW

Hoger Economisch Onderwijs

- facilitair management
- logistiek management
- seniorenmanagement
- voorlichting

Tussen 10.00 en 12.00 uur (doorlopend programma)

Kasteellaan 141, 6415 HR Heerlen, tel. 045-734777

FYSIOTHERAPIE

De dag kent een doorlopend programma. Bezoekers zijn op elk gewenst moment welkom. Bovendien wordt er op deze dag informatie versprekt over de inservice-opleidingen.

- Operatie-Assistent
- Radiodiagnostisch Laborant

Tussen 13.00 en 16.00 uur

Houvehweg 7, Heerlen, tel. 045-700600

Zaterdag 15 februari 1992 OPEN DAG

MET EXAMENGARANTIE
Boekhouden
MBA
NIMA-A
PDI

KANTOORGERICHT

PRAKTIJKDIPLOMA LOONADMINISTRATEUR

DAGOPLEIDING SPD

ASSISTENT CONTROLLER

PRAKTIJKDIPLOMA INFORMATICA

...zoek 't hoger op...!

Binnenkort starten in Maastricht, Heerlen, Roermond, Sittard, Weert en Venlo

mondelinge avondopleidingen

NIMA-A

met examengarantie

Loonadministrateur

boekhouden - MBA - SPD

GRATIS CURSUS in verband met 75-jarig jubileum bedrijfs Hogeschool.

BASISKENNIS BOEKHOUDEN in alle lesplaatsen in Limburg. Per lesplaats maximaal 30 plaatsen.

Voor meer informatie en gratis prospectus kunt u ons bellen G. Urselmann 077-520440 (Venlo) 046-599559 (Sittard) of schrijven, antwoordnr. 909, 5000 VB Tilburg

BEDRIJFSHOGESCHOOL KATHOLIEKE LEERGANGEN

LIMBURGSE SPD-OPLEIDINGEN BROUWERS

De Bedrijfshogeschool Katholieke Leergangen is (voor zover het onderwijs onder de reikwijdte van de wet valt) aangewezen op grond van de Wet op het hoger beroepsonderwijs, erkend door de Minister van Onderwijs en wetenschappen op grond van de wet op de erkende onderwijsinstellingen en behoort tot de Stichting hoger Onderwijs Zuid Nederland.

ROMBOUTSCOLLEGE

R.-K. SCHOLENGEMEENSCHAP ATHENEUM - HAVO - MAVO

OPEN DAG

Zaterdag 15 februari 1992
van 10.00-13.00 uur

PROGRAMMA

- VOORLICHTING OVER DE SCHOOL: onderwijs ATHENEUM, HAVO, MAVO
- kosten algemeen;
- boekenfonds;
- doorstroming MAVO/HAVO/ATHENEUM.
- VOORLICHTING OVER ALLE VAKKEN door vakdocenten, met gelegenheid tot het stellen van vragen.
- DEMONSTRATIELES-LATIJN.
- PRACTICUM: - natuurkunde; - scheikunde; - biologie; - informatica.
- DEMONSTRATIE: - handvaardigheid; - tekenen met o.a. computertoepassing.

WISKUNDE: o.a. toepassing en gebruik van computers.

BIBLIOTHEEK: - opzet en gebruik

GYMNASIEK: - breghaswedstrijden.

SCHOOLKRANT:

SCHOOLORKEST: - koffieconcert.

VIDEOBEELDEN OVER SCHOOLEVENEMENTEN.

GELEGENHEID TE SPREKEN MET:

- decaan: computerprogramma over studiefinanciering en beroepskeuze;
- leerlingbegeleider;
- directie.

**SCHOOLSTRAAT 16, BRUNSSUM
TEL. 045-258616**

OP DE ARBEIDSMARKT IS VEEL VRAAG NAAR OPGELEIDEN

LOGISTIEK MANAGEMENT

Voor meer informatie of aanmeldingen kunt u elke werkdag van 9.00-21.30 uur bellen (vrijdags tot 16.00 uur).

Tijdens een persoonlijk gesprek kunnen wij u adviseren omtrent uw eigen mogelijkheden.

Schrijf nu in voor deze opleiding!

- Deze 1-jarige cursus vormt het eerste deel van de opleiding 'Fysieke Distributie' en 'Material Management'.
- Combinatie van de modules van deze 2 kernvakken levert na één jaar het vakcertificaat 'Distributie en Vervoer' op.

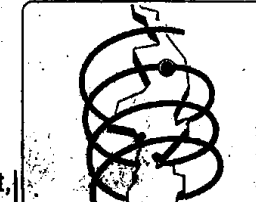
Start: nog in februari!
Tijdstip: donderdag, 18.30-22.00 uur.
Plaats: Sittard, Parklaan 4.
Kosten: ca. fl. 700,- (excl. boeken)

OPEN LEERCENTRUM

SITTARD, PARKLAAN 4
INFO-NUMMER 046-590404

WIJ HALEN DIE PARTIJ REKLAMEFOLDERS OF -KRANTEN GRATIS BIJ U OP. OM DIE DAARNA TE VERSPREIDEN NATUURLIJK...

Bel Spiral als 't gemakkelijk verspreid moet worden!

SPIRAL

Fabrieksstraat 7, 5961 PK Horst, telefoon 04709-84222.

Postbus 6094, 5960 AB Hulsbeek, fax 04709-84333.

Forse banengroei in het basisonderwijs aangekondigd.

Heb je ook gelezen dat het aantal banen in het basisonderwijs de komende jaren met 10.000 zal groeien? Als je zo'n baan voor jezelf ook wel ziet zitten, kun je voor je opleiding tot leraar basisonderwijs uitstekend terecht bij de PABO in Venlo.

Een eigentijdse opleiding in een hogeschoolmilieu. En volop kans op werk. Praktijk op basisscholen in de eigen regio.

Wil je meer weten?

VOORLICHTINGSAVOND

Op donderdag 20 februari a.s. van 19.00-21.00 uur houden wij een voorlichtingsavond. Wij hopen je daar te kunnen begroeten. Het adres is: Hogeschool Venlo, Hulsbeekweg 2-6, Venlo (tegenover het Sint Maartens Gasthuis).

Stuur de bon in of bel: 077-546666.

☐ Ja, ik kom op 20 februari a.s. naar de voorlichtingsavond van de PABO.

☐ Ik ben helaas verhinderd; stuur mij daarom een brochure en een aanmeldingsformulier.

Naam: _____

Adres: _____

Woonplaats: _____

In envelop zonder postzegel opsturen naar: Hogeschool Venlo, Antwoordnummer 1086, 5900 VB Venlo.

Hogeschool Venlo

CURSUSSEN + OPLEIDINGEN

CCO

AMB/PDI-OPLEIDINGEN

Avondopleidingen in: Heerlen, Maastricht, Sittard, Venlo, Eindhoven, Nijmegen.

- AMBI-68-modulen: HE0, HE1, HE2, HS1, HS2, HS3, HS4, HB1, HB2, HP1, HP6
- Praktijkdiploma Informatica PDI-I en PDI-II

Voor meer informatie onderstaande bon ongetrukeerd opsturen naar: C.C.O. Antwoordnummer 33, 6400 VC Heerlen, of tel 045-717500.

chr/mw/met: _____ opt: _____

adres: _____ tel: _____

woonpl: _____ fl: _____

CCO/centrum computer opleidingen akerstraat 134 heerlen

DE THERMEN

Erkend door de minister van onderwijs en wetenschappen op grond van de wet op de erkende onderwijsinstellingen voor zover het onderwijs binnen de reikwijdte van de wet valt.

In maart starten de cursussen

- Middenstand
- Praktijkdiploma Boekhouden
- Moderne bedrijfsadministratie
- Tekstverwerking Word Perfect 5.0 of 5.1
- Basiskennis Informatica
- Lotus 1-2-3
- dBase III
- Koffiezetten

Informatie en aanmelding: Raadhuisplein 15, Heerlen. Tel. 045-713717.

driessen

Praktijk Diploma Informatica I en II

WordPerfect en PlanPerfect 5.1
dBase III plus of IV
Lotus 1.23
Startcursus PC (MS-DOS)
Gebruik van PC gebruik
MS-Windows
Typen
Notuleren

Administratie voor de zelfstandige

Diverse examens van het EXIN te Utrecht worden afgenomen in ons instituut.

(045) 21 17 33
Hommerijweg 224 Heerlen

opleiding - advies - begeleiding

Rijks Hogeschool Maastricht

FACULTEIT MUZIEK Conservatorium

OPEN DA

op vrijdag 21 februari 1992

Met informatie over onze opleidingen voor:

- uitvoerend musicus
- docerend musicus
- praktijkdiploma's
- jazz / lichte muziek
- schoolmuziek / algemene muzikale vorming
- orthopedagogische muziekbeoefening
- dirigente
- compositie
- Gregoriaans

en vooral met:

VEEL MUZIEK!!!

Het programma begint om 13.00 uur.
Vanaf 12.30 uur welkom met muziek en koffie.
Einde ± 17.00 uur.

Bonifantstraat 15, 6211 KL Maastricht.
Telefoon 043-46 66 80.

Koster na 0-0 op Kaalheide: 'Het liep niet'

Roda kiest voor zekerheid

DOOR FRANS DREISSEN

KERKRADE - De Europese aspiraties van Roda JC hebben gisteravond een deuk opgelopen. Uitgerekend tegen concurrent FC Groningen verzuimde de ploeg van Adri Koster om kostbare punten te sprokkelen. In een bij vlagen slaapverwekkend duel bleef het 0-0. Het was overigens voor FC Groningen het eerste punt tegen Roda JC, dat eerder dit seizoen de uitwedstrijd en het bekerduel had gewonnen. De machteloosheid in de aanval en op het middenveld was schrijnend. „Het liep gewoon niet. Vandaar dat ik na een half uur voor zekerheid heb gekozen. Behoudend voetbal dus. Je kunt wel op die 1-0 jagen, maar dan loop je de kans dat je de deksel op de neus krijgt”, probeerde Koster zijn tactiek te verdedigen.

Saai voetbal loont tegenwoordig beter dan stormlopen op het vijandelijk doel. Dat het niveau van de partij nimmer de middelmaat ontsteeg deelde Koster nauwelijks. Het publiek berustte eveneens in de bloedeloze puntendeling. Stiltzwijgend en nog nageeuwend ging het naar huis. Weer een illusie armer.

Roda JC miste vooral een spelbepaler. Michel Boerebach kwam in de hoedanigheid als regisseur helemaal niet uit de verf. Boerebach, die

kansen die zich aandienend werden door de Kerkrade defensie vroegtijdig onschadelijk gemaakt. Roda-doelman Bolesta kreeg het alleen even benauwd toen Olde Riekerink in de slotfase nog aanlegde voor een hard schot. Bolesta greep echter voorbeeldig in.

Roda-trainer Adri Koster weigerde na de partij zijn ware gezicht te laten zien. Hij straalde opmerkelijk genoeg slechts braafheid uit. „Ik ben tevreden met het punt. Voor hetzelfde geld ga je de boot in.”

Groningen-trainer Hans Westerhof had evenwel meer reden tot tevredenheid. Woensdagnacht had Westerhof nog het glas geheven met de PSV-top. De 43-jarige self-made trainer greep de kans van zijn leven door een tweejarige aanbieding van de Eindhovense club van zijn krabbelte te voorzien. „Nu hebben we weer een riant uitzicht op de vierde plaats, die recht geeft op Uefacup-deelname. Een mooier afscheidscadeau kan ik Groningen toch niet geven”, glunderde Westerhof, collega Koster ongetwijfeld met een fiks kater achterlatend.

in Kerkrade ooit faam maakte met zijn fluwelen traptechniek, lijkt hopeloos uit vorm. Graham Arnold deed in de punt van de aanval nauwelijks onder voor Boerebach. Zij het dat de Australier met een kopbal op de lat, toch nog heel dicht bij een treffer was.

Koster mocht blij zijn dat de verdediging, die vrijwel constant onder druk stond, bij de les bleef. Met name Marc Luijpers, de cipier van de immer gevaarlijke Hennie Meijer, deed zeer nuttig werk. Hij behoeft de zijn team in de tweede helft voor onheil, door een hard schot van Van Duuren te blokkeren.

Roda JC gunde FC Groningen, zonder de buitenlanders Djurovski (knieblessure) en Zigmantovitsj (ge-schorst), de gehele wedstrijd het initiatief en probeerde zelf via de counter toe te slaan. Die tactiek strandde echter telkens op de solide verdediging van de noorderlingen. Bovendien misten doelpogingen van Broeders, Boerebach en later ook invaller Ogechuwku kracht en richting.

Spaarzaam

Groningen deed het aan de andere kant niet veel beter. De spaarzame

Fans opgepakt in Kerkrade en Sittard

SITTARD/KERKRADE - Zowel in Sittard als in Kerkrade heeft de politie gisteravond voetbalsupporters aangehouden. Vooral in Sittard werd de derby Fortuna-MVV ontsteld door vechtpartijen en misbruik van vuurwerk. De mobiele eenheid moest enkele charges uitvoeren om vechtende fans van MVV en Fortuna te scheiden. In totaal werden in Sittard zeven personen aangehouden zowel in als buiten het stadion. Een man is waarschijnlijk met steekwonden, naar het ziekenhuis gebracht. Hij was betrokken bij een massale vechtpartij in het café bij het stadion. Al voor de wedstrijd waren groepen supporters met elkaar slaags geraakt.

Tijdens de wedstrijd Roda-Groningen werden een 22-jarige man uit Landgraaf en zijn 19-jarige vriend uit Kerkrade op de tribune aangehouden wegens mishandeling van twee supporters uit Groningen. Op de Schifferheidestraat stapten de twee kort voor het begin van de wedstrijd uit een auto en sloegen zonder reden op de twee fans in.

Giesen mogelijk vervanger Hermans

KERKRADE - Ex-Roda JC en PSV'er Piet Giesen, momenteel trainer van SV Meerssen, wordt genoemd als opvolger van assistent-trainer Vic Hermans. Hermans kreeg onlangs van het Roda-bestuur te horen dat zijn verbintenis niet verlengd zal worden.

Beste kansen voor MVV in doelpuntloze derby

Truc helpt Fortuna niet

DOOR BERT GROOTHAND

● Reginald Thal (links) en Marco Boogers zien dat deze poging van Anton Janssen niets oplevert.

Foto: PETER ROOZEN

Thal: 'MVV had twee penalty's verdiend'

DOOR HANS STRAUS

SITTARD - Als er één Limburger was die een stempel op de derby Fortuna-MVV drukte, was het Frans Houben wel. Niet een van de spelers dus, maar de scheidsrechter. Naar de mening van MVV'er Reginald Thal had Houben zeker twee strafschoppen moeten geven, aan MVV dan wel te verstaan. Eerst ging Erik Meijer in de zevende, daarna Maurice Hofman in de 43ste minuut onderuit in het strafschopgebied. „Geheide strafschoppen”, aldus Thal.

Ook Roger Reijners, die wat dichter

bij beide gebeurtenissen stond, was die mening toegedaan. „Ik denk dat Houben het te vroeg in de wedstrijd vond voor een strafschop, toen Meijer onderuitging.” Het tweede gewraakte moment voor het doel van Ruud Hesp was een stuk minder overzichtelijk. De uit balans gebrachte Hofman ging tussen de Fortunezen Jos Mordang en Henk Duut neer binnen de 16 meter. „Ik kreeg een dwuige van Mordang”, aldus Hofman. „Maar de trap van de achter mij lopende Duut deed het hem. Daardoor ging ik onderuit. Voor mijn gevoel een penalty.”

Houben besliste echter anders, de

SITTARD - Er zullen veel trucs en noodgrepen aan te pas moeten komen om Fortuna weer wat zelfvertrouwen te geven. Hoewel de ploeg van trainer Kessler na de 0-0 tegen MVV één plaatsje steeg op de ranglijst, mag betwijfeld worden of de ploeg daar nu veel moed uit zal kunnen putten. MVV was duidelijk de betere ploeg, kreeg meer reële kansen, maar kon dit niet omzetten in een overwinning.

Kessler had in zijn oorspronkelijke opstelling op het laatste moment één wijziging aangebracht. Sneekes mocht aan de kant blijven voor de wat meer defensieve ingestelde Szalma, met de bedoeling om een schokeffect teweeg te brengen in zijn eigen ploeg, maar ook om MVV tactisch op het verkeerde been te zetten. „Ik ben benieuwd of MVV, als het de omzetting ontdekt, naar de zijkant gaat kijken voor een oplossing. Dat zal dan de nodige onrust teweegbrengen”, stelde Kessler voor de wedstrijd.

De grijze oefenmeester slaagde gedeeltelijk in zijn opzet. MVV had ongeveer twintig minuten nodig om de organisatorische problemen op te lossen. Toch bleek Kesslers hoop dat zijn ploeg daarvan zou kunnen profiteren, ijdel. Fortuna kent op dit moment zelf te veel problemen om gebruik te kunnen maken van dergelijke onzekerheid bij de tegenstander.

Aan de andere kant mocht de ploeg van Kessler zelfs uitermate opgelucht ademhalen dat arbiter Houben MVV in de zevende minuut geen strafschop gaf, toen Meijer (uitstekend bewaakt door Samuel) over de knie ging bij Paul Janssen. Vlak voor rust mocht Fortuna weer niet klagen, toen Hofman het Sittardse strafschopgebied doortuigde.

Ook na rust kreeg MVV een geweldige kans de volle winst binnen te slepen. Na een kwartier schoot Visser van dichtbij in, maar Hesp redde met een fantastische reflex. Fortuna zette er wel een offensieffe tegenover, maar het zullen geen minuten zijn waar de Maasrichtenaren na afloop van het seizoen nog met de bange bibbers aan terug zullen denken.

Fortuna Sittard - MVV 0-0. Scheidsrechter: Houben. Toeschouwers: 7000. Gele kaart: Duut (Fortuna Sittard). **Fortuna Sittard:** Hesp, Maessen, Samuel, Duut, Paul Janssen, Mordang, Barmantloo, Usta (68. De Jong), Szalma, Boogers, Anton Janssen (82. Sneekes). **MVV:** Agu, Linders, Joordens, Thal, Benneker, Reyners, Delahaye, Liebrechts, Hofman (75. Lanckohr), Meijer, Visser.

gezien. „In tegenstelling tot de wedstrijd in Tilburg waar we kansloos met 5-0 verloren van Willem II, was onze instelling nu wel goed. Er stond echt een elftal.”

MVV miste de kans na FC Den Haag en Sparta een nieuwe, meer dan nuttige uitoverwinning te boeken. De ploeg speelde veel georganiseerder dan de tegenstander, dwong veel meer goede kansen af en bezette de posities effectiever. Dat de derby naar zo langzamerhand goed Limburgs gebruik weer eens in een gelijkspel eindigde, was voor de Maasrictse supporters dan ook teleurstellend.

„De hele wedstrijd was eigenlijk meer spannend dan fraai”, wist MVV-trainer Sef Vergoossen na afloop. „We hebben zelf het duel steeds onder controle gehad en eigenlijk hebben we duidelijk de gelegenheid gehad de volle winst te pakken. Vijf minuten voor tijd heb ik achterbij ons wel het slot op de deur gegooit. Tenslotte is één punt in een uitwedstrijd niet slecht.”

(ADVERTENTIE)

IJSSTADION GELEEN

Vanavond 19.00 uur

MEETPOINT
Eaters
tegen

AGPO TRAPPERS TILBURG

eredivisie

Fortuna Sittard-MVV	0-0
Roda JC-Groningen	0-0
PSV	23 15 7 1 37 50-21
Feyenoord	24 15 7 2 37 38-14
Ajax	23 14 5 4 33 50-17
Vitesse	23 12 7 4 31 38-17
Groningen	22 9 8 5 26 30-22
FC Twente	23 10 6 7 26 41-31
Roda JC	24 9 8 7 26 30-28
RKC	23 7 10 6 24 43-37
FC Utrecht	23 6 12 5 24 23-22
Sparta	22 7 8 8 22 34-39
Willem II	23 8 5 10 21 32-30
Volendam	23 7 6 10 20 22-31
MVV	23 6 8 9 20 21-32
SVV Dordrecht	21 7 3 11 17 28-43
Fortuna	23 2 10 11 14 21-38
Den Haag	24 3 8 13 14 20-46
Graafschap	24 3 7 14 13 20-41
VVV	21 1 5 15 7 19-51

Vandaag 19.30 uur:
VVV-SVV Dordrecht
Morgen 14.30 uur:
Volendam-Utrecht
Willem II-Den Haag

eerste divisie

Heerenveen	26 16 4 6 36 66-35
Den Bosch	27 13 6 8 32 42-32
Cambuur	24 12 7 5 31 44-33
NEC	26 12 7 7 31 44-31
Wageningen	26 11 8 7 30 30-23
RBC	24 11 7 6 29 45-34
Telstar	25 11 7 7 29 58-39
NAC	25 10 9 6 29 42-30
Haarlem	27 12 5 10 29 39-46
GA Eagles	25 11 5 9 27 42-36
Heracles	26 10 7 9 27 45-40
Eindhoven	27 9 9 9 27 35-36
Veendam	27 10 7 10 27 34-39
AZ	27 10 6 11 26 47-37
Emmen	26 10 10 10 27 40
FC Zwolle	27 6 9 12 21 33-48
Excelsior	27 8 5 14 21 45-62
Helmond Sport	26 6 8 12 20 33-52
TOP	27 4 8 15 16 29-51
Zeeland	25 3 4 18 10 25-61

Heracles, Cambuur en GA Eagles pe-riodekampioenen.

Vandaag 19.30 uur:
NAC-NEC
RBC-Wageningen
Emmen-BVV Den Bosch
Cambuur-AZ
Zeeland-Haarlem
Telstar-Heracles
GA Eagles-Heerenveen
Eindhoven-Veendam
TOP-Helmond Sport
Morgen 14.30 uur:
Excelsior-Zwolle

knvb-beker

VIJFDE RONDE
Morgen 14.30 uur:
Ajax-PSV
Sparta-Vitesse

buitenland

DUITSLAND	
Karlsruher SC-Wattenscheid	1-2
Dresden-FC Nürnberg	1-2
Bochum-Eintracht Frankfurt	0-0

Vandaag 15.30 uur:
Bremen-Borussia MG
Düsseldorf-Dortmund
Schalke-Bayern München
FC Köln-Hamburger SV
Stuttgarter K-Kaiserslautern
Hansa Rostock-Stuttgart
Morgen 18.00 uur:
Duisburg-Bayer Leverkusen

BELGIË	
RWD Molenbeek-KV Mechelen	0-2

Vandaag 20.00 uur:
FC Luik-KV Kortrijk
Lierse SK-Eendracht Aalst
SK Beveren-Standard Luik
Charleroi-Racing Genk
Morgen 15.00 uur:
Club Brugge-Anderlecht
SV Waregem-Cercle Brugge
Germinal Ekeren-AA Gent
Lokeren-Antwerp FC

vvv-svv/dordrecht

Vandaag 19.30 uur
Scheidsrechter Uilenberg

VVV (opstelling): Roos, Verberne, Rayer, Polman, Derix, Smits, Vandenbroeck, Orië, Driessen, Haan, Venetiaan.
SVV Dordrecht (selectie): Hiele, De Jongh, Boessen, Mulder, Trustful, Vonk, Wiltseman, Barendse, Gorre, Van der Laan, Simons, Slagboom, Breetveld, Sion, Wouden.

Geen papieren, geen voetballer

VENLO - VVV kan vanavond tegen SVV Dordrecht nog niet beschikken over de 18-jarige Nigeriaanse spits Babagedia. In Nederland is voldaan aan alle formaliteiten, maar de papieren uit Nigeria ontbreken. Het certificaat van de Nigeriaanse voetbalbond is nog niet gearriveerd bij VVV.

Remise Meyers, winst Bouwfonds

GELEEN - In de landelijke eerste divisie C van de zaalvoetbalcompetitie heeft H. Meyers thuis tegen Hooghuis Sport remise gespeeld: 2-2. Bouwfonds won het belangrijke uitduel bij Schoenenreus. Het werd 2-3. 3Anton Biloro schoot de Geleense ploeg in de laatste seconden naar de eerste competitiezege tegen een Brabantse ploeg dit seizoen.

Overige uitslagen: Tongelreep-FC Bruns-um 2-1, v.d.Zande-Molier 8-1. **De stand:** Bunge Melati 14-23, Wierds-Haantjes, Schoenenreus en Hooghuis Sport 14-17, H. Meyers, Bouwfonds en Molier 14-15, Dousberg Parc, v.d.Zande en Tongelreep 14-12, t Brikse 14-9, FC Brunssum 14-4. **Tweede divisie:** FFC D Roermond-t haofke 4-1, Amicitia-DC H.Anders 3-3. **Stand aan kop:** RCD Roermond 1424, Permonia Boys, Cos-mos en DC H.Anders 14-18. **Hoofdklasse zuid:** Egor-Bastings 2-2-1

MECC
ACTIEF
92

SPETTERENDE SHOWS!

ALLEEN NOG
VANDAAG EN
MORGEN.
VAN 10.00
TOT
18.00 UUR.

MECC Maastricht

SPECIALE
NS-KORTINGSREGELING

TOYOTA Mengelers Oirsbeek

TOYOTA FIRST-CLASS OCCASIONS

SOMMIGE FIRST-CLASS OCCASIONS

HEBBEN VEEL EXTRA

XTRA

3 tot 12 maanden First-Class garantie

XTRA

APK en VVN gekeurd indien nodig of gewenst

XTRA

f 35,- brandstof, complete afb. beurt, kentekenregistratie, officieel Bovag-garantiebewijs voor slechts f 150,-

XTRA

ANWB gekeurd, indien gewenst

XTRA

Iedere occasion geleverd met de nationale autopas

XTRA

occasions staan verwarmd binnen

XTRA

De koffie staat klaar Donderdag koopavond

EEN GREEP UIT ONS ASSORTIMENT

Prijsklasse tot f 10.000,-

	km-st.	x1000
Mitsubishi Colt	1.2 B	5-drs. 10-79
Toyota Corolla station	1.6 B	5-drs. 07-80
Toyota Crown 2000	2.0 B	4-drs. 08-71
Opel Kadett HB LS	1.6 B	3-drs. 06-85
BMW 320 automaat	2.0 B	2-drs. 05-78
Toyota Celica XT LB	2.0 B	3-drs. 09-83
Citroën BX	1.4 B	5-drs. 01-85
Daihatsu Cuore 850	0.8 B	3-drs. 10-88

f 10.000,- tot f 15.000,-

Toyota Corolla HB DX	1.3 L	3-drs. 05-86	108 km	wit
Toyota Corolla sedan GL	1.3 B	4-drs. 02-86	108 km	beigem.
Toyota Starlet DX	1.0 B	5-drs. 04-87	34 km	wit
Toyota Corolla coupé GT	1.6 B	4-drs. 02-84	104 km	zilverm.
Toyota Starlet XL	1.0 B	3-drs. 03-89	43 km	rood
VW Golf CL	1.6 B	3-drs. 05-85	105 km	rood
Toyota Starlet DL	1.0 B	3-drs. 12-88	78 km	rood
BMW 316	1.6 B	4-drs. 03-85	124 km	zilverm.
BMW 525i	2.5 B	4-drs. 03-86	122 km	d. groen
Toyota Starlet DL	1.0 B	3-drs. 04-88	27 km	wit
Fiat Uno SXi	1.5 B	5-drs. 01-89	61 km	rood
Audi 80 GT	1.8 B	4-drs. 03-86	54 km	wit
Volvo 340 DL	1.4 B	3-drs. 01-88	27 km	rood
Ford Sierra Laser	1.6 B	5-drs. 02-85	87 km	beige

f 15.000,- tot f 20.000,-

Toyota Corolla HB XL	1.6 B	5-drs. 03-88	61 km	graym.
Toyota Carina GL	1.6 B	5-drs. 03-87	82 km	blauw m.
Nissan Sunny coupé SLX	1.6 B	3-drs. 03-86	82 km	blauwm.
Nissan Sunny sedan SLX	1.7 B	4-drs. 06-88	118 km	zilverm.
VW Polo coupé	1.3 B	3-drs. 06-89	24 km	rood
Toyota Corolla sedan XL	1.6 B	4-drs. 09-87	35 km	blauwm.
Toyota Celica LB ST	1.6 B	3-drs. 09-86	88 km	wit
VW Golf Manhattan	1.6 B	3-drs. 07-89	73 km	d. blauw
Toyota Corolla coupé GT	1.6 B	2-drs. 07-86	78 km	zilver

Meer dan f 20.000,-

Toyota Corolla HB XLI	1.3 B	3-drs. 02-90	46 km	wit
Toyota Corolla HB XL	1.6 B	5-drs. 01-89	47 km	rood
Nissan Bluebird HB SLX	2.0 B	5-drs. 03-89	70 km	gray m.
Toyota Carina sedan XL	1.6 B	4-drs. 01-89	52 km	gray m.
Audi 80	1.8 B	4-drs. 03-87	71 km	wit
Toyota Corolla HB aut.	1.3 B	3-drs. 01-90	17 km	rood
Toyota Carina LB XL 16V	1.6 B	5-drs. 09-89	37 km	blauwm.
Toyota Carina LB XL 16V	1.6 B	5-drs. 07-89	56 km	roodm.
Toyota Camry sedan V6	2.5 B	4-drs. 03-89	89 km	groen m.
Toyota Camry sedan exiv	2.0 B	4-drs. 01-89	49 km	groenm.
Toyota Celica LB STi	1.6 B	3-drs. 06-90	65 km	zwart

Dieseloverzicht

VW Passat LB	1.6 B	5-drs. 03-84	190 km	groen
Mercedes 190	2.0 D	4-drs. 08-88	62 km	wit
Starlet XLD	1.5 D	3-drs. 04-87	126 km	blauwm.
VW Golf	1.6 D	3-drs. 08-86	131 km	blauwm.
Nissan Sunny sedan SLX	1.7 D	4-drs. 06-88	118 km	zilverm.
Toyota Corolla LB GL	1.8 D	5-drs. 01-84	155 km	beige m.
Toyota Carina sedan DX	2.0 D	4-drs. 01-86	168 km	gray m.
Volvo sedan 340 DLD	1.7 D	4-drs. 01-89	40 km	rood
Toyota Hi-Ace Comm. aut.	2.4 D	4-drs. 03-84	132 km	groen
Toyota Hi-Ace Comm.	2.4 D	4-drs. 10-87	112 km	rood

Informeer naar onze gunstige financieringsvoorwaarden.

TOYOTA FIRST-CLASS OCCASIONS REWEZEN BETROUWBAAR

Uw Toyota dealer
Automobilbedrijf MENGELERS-OIRSBEK, Prov.weg Zuid 91

THE WORLD OF SATELLITE TELEVISION

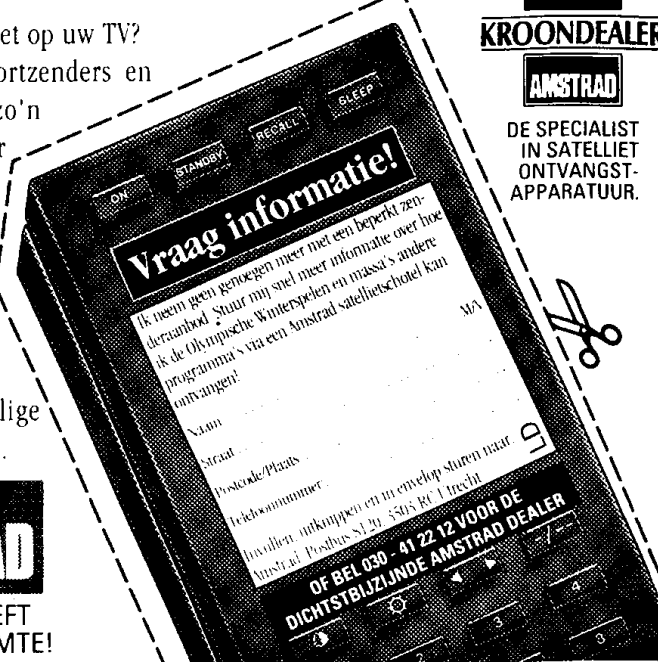
De Spelen... via de Amstrad schotel 24 uur per dag!

MIS NIETS VAN DE OLYMPISCHE WINTERSPELEN MET EEN AMSTRAD SATELLIETSCHOTEL!

Eén, twee en drie... maar bijvoorbeeld géén Eurosport of SportNet op uw TV? Met een Amstrad satelliet-schotel haalt u deze populaire sportzenders en massa's andere zenders toch in huis. Koop snel zo'n Amstrad satelliet-schotel en geniet van 24 uur Olympische Winterspelen per dag. Spannende live-televisie en reportages uit Albertville. Met een Amstrad satelliet-schotel bent u er bij. Eén compleet pakket vanaf Dfl. 699,-: alles voor uitstekende ontvangst. Inclusief high-tech schotel, stereo-tuner, afstandsbediening, materialen voor bevestiging, Nederlandstalige handleiding en 1 jaar volledige garantie. Ga snel langs bij de Amstrad dealer: de Olympische Winterspelen starten vandaag!

AMSTRAD
AMSTRAD GEEFT KIJKERS DE RUIMTE!

KROONDEALER
DE SPECIALIST IN SATELLIET ONTVANGST-APPARATUUR.

Voor onze kleine vriendjes!

DE MAAN EN DE MUIZENKONING

Woensdag 19 februari,
Wijngrachttheater,
Kerkrade

Aanvang: 14.00 uur

Jeugdtheater voor kinderen vanaf 6 jaar.

Het stuk „De Maan en de Muizenkoning” is gebaseerd op het vele malen bekroonde kinderboek „Annetje Lie in het holst van de nacht” van Inma Dros.

Het verhaal gaat over Annetje Lie, die bij haar oma logeert. Ze weet niet hoe lang ze moet blijven en weet ook niet waar haar mama is. Ze wordt ziek en in het holst van de nacht, van onder haar donsdeken maakt ze een droomwereld waarin ze verschillende figuren ontmoet. Een schitterende belichting schept steeds een andere stemming, terwijl de geheimzinnige, droevige sfeer, afgewisseld met momenten vol aandoenlijke humor het geheel tot een sublieme kindervoorstelling maken.

VRIENDENPRIJS f 4,- P.P.

Op vertoon van uw vriendenpas en bij inlevering van onderstaande bon betaalt u geen zes maar slechts VIER gulden. Kaartverkoop aan de kassa van het Wijngrachttheater.

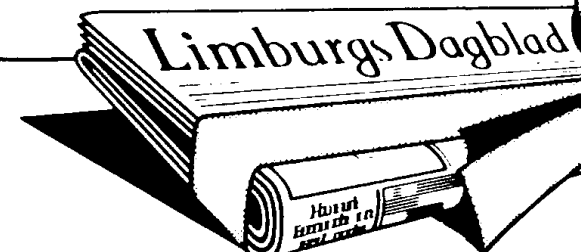
BON: De Maan en de Muizenkoning

Naam: .....

Pasnummer: .....

Aantal personen: ..... (max. 4)

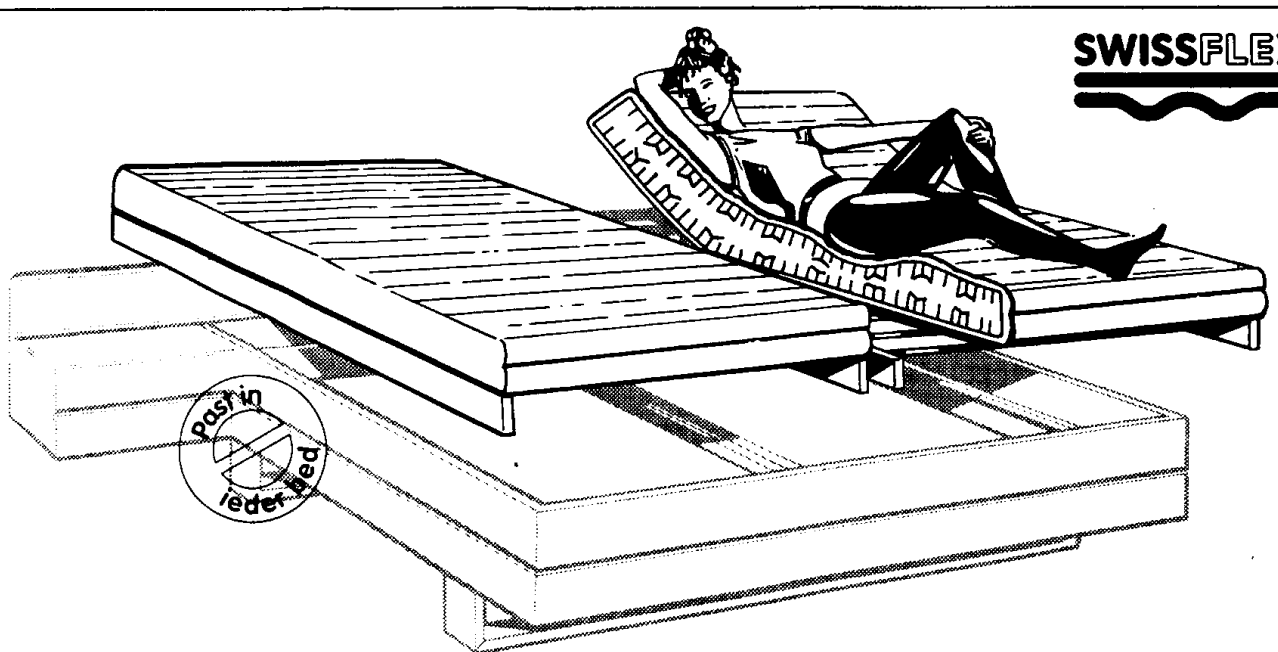
Vrienden van het

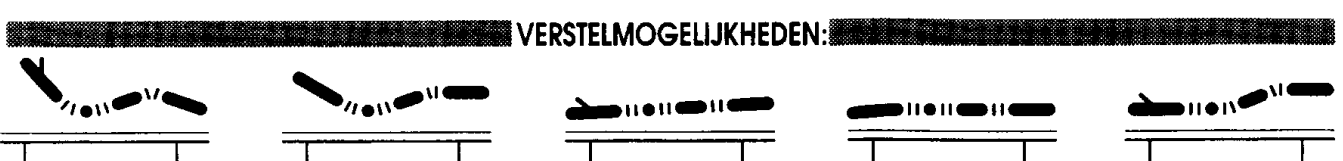
Wilt u lid worden van de vereniging „Vrienden van het Limburgs Dagblad”? Neem dan contact op met onze Service-afdeling: tel. 045-739881 (tijdens kantooruren). Voor lezers van het Limburgs Dagblad is dit lidmaatschap geheel gratis.

DE NIEUWE ZWITSERSE SLAAPGOLF BIJ OASE DE GROOTSTE SLAAPKAMER-SPECIALIST

Komt u eens proeffliggen?

SWISSFLEX®

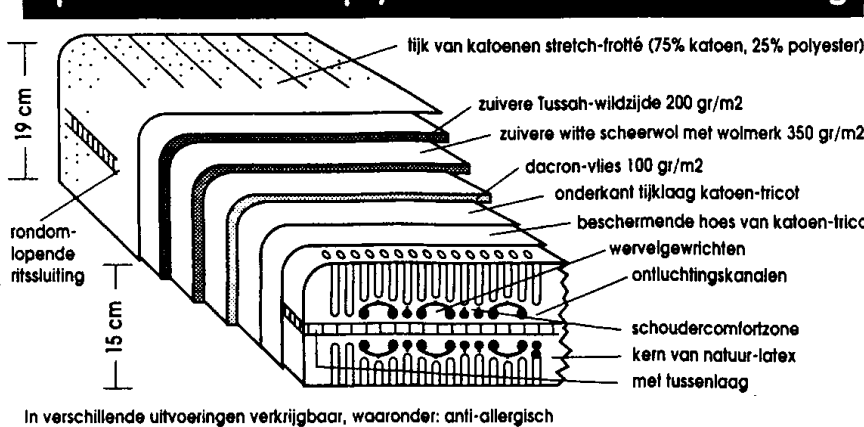

Hoe comfortabel de nieuwe Zwitserse slaapgolf is, tonen wij u direct met VIDEO. NIEUW

Wij geven u graag advies:

In onze SWISSFLEX-studio krijgt u absoluut objectief advies. De videocamera liegt er niet om: op de monitor kunt u duidelijk en stapsgewijs volgen hoe SWISSFLEX zijn werk doet, en hoe de golflijnen uw lichaam, daar waar dat het zwaarst is, degelijk ondersteunen. Zo kunt u zelf nagaan dat onze bewerking „boven zacht, onder gezond” werkelijk heel gegrond is.

Bij het SWISSFLEX-slaapsysteem is de matras de bekroning

DE 10 PLUSPUNTEN:

1. Speciaalzaken in slaapkamers.
2. Nergens een grotere keuze.
3. Speciaal slaapadviescentrum.
4. De collectie Hüsta slaapkamers.
5. Goed bereikbaar en makkelijk parkeren.
6. Deskundige voorlichting.
7. 12 1/2 jaar garantie.
8. Levering door de gehele Benelux.
9. Gratis thuisbezorgen en monteren.
10. Eigen meubelmakerij.

Slaapkamer Specialzaken
Maak van uw slaapkamer een „Oase”

Vestigingen in: Bleswijk, Capelle a/d IJssel, Den Bosch, Diemen, Son/Eindhoven, Enschede, Groningen, Heerlen, Leidschendam, Sliedrecht, Utrecht en Zoeterwoude/Rijndijk

VESTIGING:

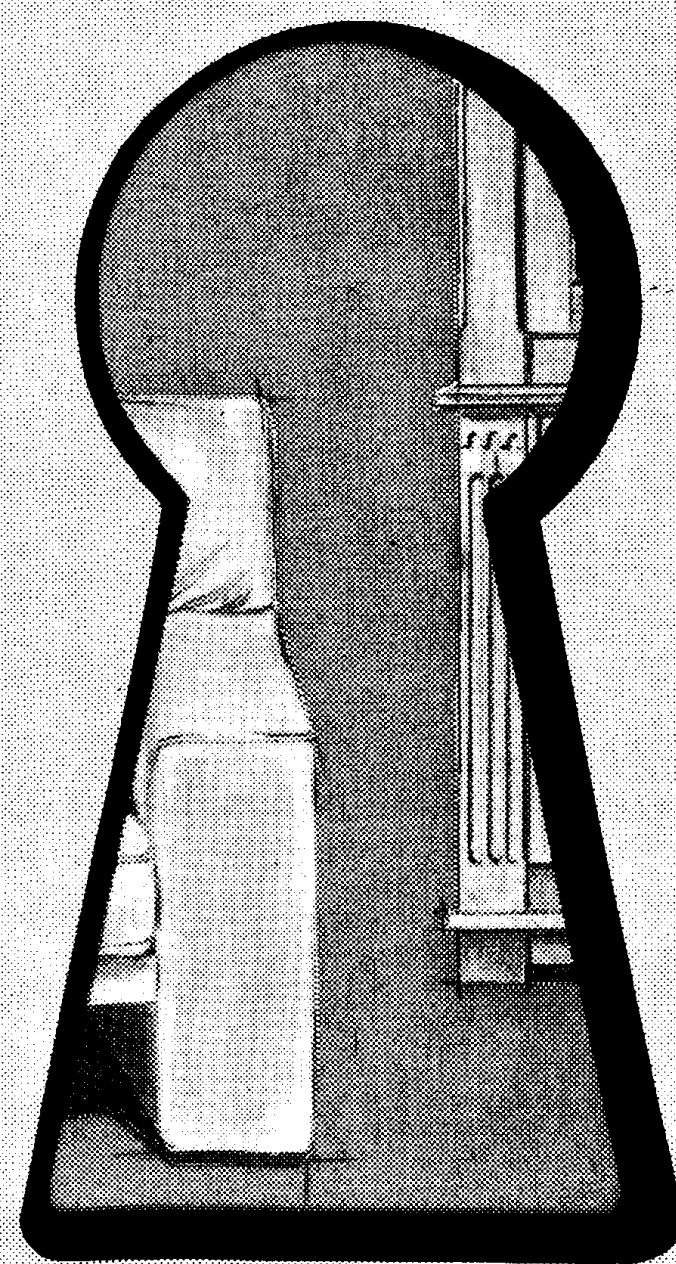
• HEERLEN
Meubelboulevard
In de Cramer

Koopavond: donderdag
Tel. 045-754100

AFSLAG HEERLEN NOORD

NOG EVEN.....

EN ER GEBEURT IETS GROOTS BIJ MARRES INTERIEUR

Vanaf 15 februari geven wij onze geheime prijs

MARRES
interieur

Tongersesteenweg 37
3620 Lanaken (België)
Tel. 011-714120

Openingstijden:
ma.-vr. 09.00 - 18.00 uur
za.-zo. 13.00 - 18.00 uur
woensdag gesloten

winterspelen op tv

VANDAAG

09.00-13.00 EURO: geschiedenis Spelen
12.45-13.00 Ned 3: Opening.
12.55-13.30 Dld 2: openingsceremonie en ijs-hockey (Canada-Frankrijk).
13.00-13.30 Ned 3: IJshockey Canada-Frankrijk.
13.00-16.50 EURO: IJshockey Frankrijk-Canada.
15.30-16.25 Ned 3: Portretten Nederlandse deelnemers.
16.25-16.55 Ned 3: IJshockey Noorwegen-Tsjechoslowakije.
16.45-18.50 Dld 2: Olympia-Studio.
16.50-19.00 EURO: Opening Winterspelen en ijs-hockey (Tsjechoslowakije-Noorwegen).
16.55-18.45 Ned 3: Openingsceremonie.
19.00-19.30 EURO: samenvattingen en uitslagen.
19.30-20.00 Ned 3: IJshockey Noorwegen-Tsjechoslowakije.
19.30-20.10 EURO: Openingsceremonie, samenvatting.
20.10-22.45 EURO: IJshockey: (GOS-Zwitserland).
20.25-21.15 Ned 3: Samenvatting openingsceremonie.
21.30-22.30 Ned 3: IJshockey: Zwitserland-GOS.
21.30-23.00 Olympia-Studio: ijs-hockey, samenvattingen Zwitserland-GOS en Noorwegen-Tsjechoslowakije.
22.30-22.50 Ned 3: Studio Moutiers.
22.45-23.00 EURO: Openingsceremonie OS, samenvatting.
23.00-03.00 EURO: samenvattingen en uitsl.
23.23-23.45 Ned 3: Terugblik op eerste dag.
03.00-05.00 EURO: Openingsceremonie OS: samenvatting.
05.00-06.00 EURO: samenvattingen en uitslagen.

MORGEN

06.00-06.30 EURO: Interviews, prognoses en weerberichten.
06.30-07.00 EURO: IJshockey Tsjechoslowakije-Noorwegen, samenvatting.
07.00-07.30 EURO: magazine.
07.30-08.00 EURO: IJshockey GOS-Zwitserland, samenvatting.
08.00-08.30 EURO: Ajour d'hui les jeux.

08.30-10.00 EURO: samenvatting opening
09.30-10.00 Ned 3: Studio Hilversum
09.45-18.58 Dld 2: Olympia-Studio: met cross-country (15 km voor vrouwen), rodel (singlebob voor mannen) vanuit La Plagne, skiën (afdeling mannen Val d'Isère), ijs-hockey (Zweden-Polen), skispringen (90 meter schans), schaatsen (3000 m. vrouwen), ijs-hockey (rechtstreeks verslag Duits land-Finland).
10.00-11.15 Ned 3: langlauf 15 km. vrouwen
11.15-12.00 Ned 3: rodel (afdeling mannen).
11.20-12.00 EURO: rodel (afdeling mannen).
12.00-13.45 EURO: skiën afdaling mannen.
12.10-13.30 Ned 3: skiën afdaling mannen.
13.30-15.55 Ned 3: skispringen: 90 m schans.
13.45-14.00 EURO: La rue vers l'or: samenvattingen en uitslagen.
14.00-16.00 EURO: IJshockey: (Zweden-Polen) en skispringen (90 m. schans).
15.55-19.00 Ned 3: Schaatsen: 3000 m. vrouwen.
16.00-16.30 EURO: skiën: afdaling mannen
16.00-11.20 EURO: IJshockey: groep A (Finland-Duitsland) en schaatsen (3 km vrouwen).
19.00-19.30 EURO: La rue vers l'or: samenvattingen en uitslagen.
19.30-20.00 Ned 3: hoogtepunten en samenvatting ijs-hockey (Zweden-Polen)
19.30-23.00 Dld 2: Olympia-Studio: met nieuwe uitslagen, kunstrijeën (verplichte kür paren) en ijs-hockey (Italië-Verenigde Staten).
19.30-23.00 EURO: Kunstrijeën en IJshockey (groep A, VS-Italië).
20.15-22.30 Ned 3: Kunstrijeën verplichte kür paren en ijs-hockey (Duitsland-Finland).
22.30-22.50 Ned 3: Studio Moutiers.
23.00-00.00 EURO: La rue vers l'or: samenvattingen en uitslagen.
23.05-23.55 Ned 3: IJshockey Italië-GOS en samenvatting van de dag.
00.00-02.00 EURO: IJshockey wedstrijd van de dag.
02.00-03.00 EURO: La rue vers l'or: samenvattingen en uitslagen.
03.00-05.00 EURO: IJshockey wedstrijd van de dag.
05.00-06.00 EURO: Skiën: afdaling mannen

Yvonne van Gennip bezorgd • Starttijden ter discussie

IJs in Albertville te zacht

ALBERTVILLE – Alles draait voor de nationale schaatsploeg in Albertville om de kwaliteit van het ijs en het aanvangsuur. De vorm bij de schaatsters van bondscoaches Arie Koops (all-round) en Wopke van de Vegt (sprint) is aanwezig, de scherpte en grethigheid ook. Maar het ijs is lang niet optimaal. „Het ijs is over de hele linie te zacht”, verzuchtte Yvonne van Gennip, die zondag met Lia van Schie en Carla Zijlstra het Olympisch toernooi voor Nederland opent op de 3 kilometer.

„Het is nog iets te dik. Ze gaan twee nachten schaven waardoor ze meer controle krijgen over de hardheid. Bovendien ligt er een bobbel in de bocht.”

Yvonne van Gennip maakt zich niet als alle andere betrokkenen zorgen over het verloop van het toernooi. Bij de huidige hoge temperaturen

in Albertville - vrijdag was het plus zeven, zaterdag wordt plus twaalf verwacht - zijn de rijders in de eerste startgroep van de 3000 meter zondag in het nadeel. „Om vier uur is het ijs aanmerkelijk zachter dan om zes uur”, aldus de drievoudig tielverdedigster in Albertville. „De lagere startgroepen hebben in dat geval groot voordeel.”

Arie Koops is van plan de kwestie aan te kaarten bij de ISU, de internationale schaatsfederatie. Hij wil dat de beste twaalf in de laatste startgroep worden geplaatst. „Normaal starten de beste twaalf in groep I. Voor een eerlijk toernooi zouden de beste twaalf in groep III of IV moeten starten, na zessen, zodat het ijs voor iedereen gelijk is.” Koops beseft overigens dat hij praktisch kansloos is met zijn voorstel, dat indruist tegen de reglementen van de ISU.

Ard Schenk

De bondscoach wordt in de rug gesteund door Ard Schenk. De chef de mission zegt: „We dienen de situatie van dag tot dag te bekijken. Anders wordt het Olympische schaats-toernooi een pure loterij. Wie om vier uur als eerste de baan op moet, verliest gegarandeerd van degene die om zes uur rijdt. De Nederlandse vrouwenschaatsploeg dreigt daarvan de dupe te worden. Op basis van de resultaten van de jongste wereldkampioenschappen start het merendeel van onze rijders in de eerste groep.”

Tegenstander

Gerd Zimmermann, de voorzitter van de technische commissie van de Internationale Schaats Unie (ISU), sprak zich echter uit tegen een wijziging in het schaatsprogramma. Scheidsrechter Per Odd Bjerkli zal het advies van Zimmermann zeker volgen. Bovendien zouden veranderingen in het tijdschema van de zaterdag beginnende Winterspelen nagenoeg uitgesloten zijn.

Ard Schenk, de Nederlandse chef de mission, heeft de ploegleiders geadviseerd zaterdag tijdens de loting te pleiten voor een wijziging van de groepsvolgorde. „Er kan zaterdag worden geloot, zonder de volgorde van de groepen te bepalen. Gezien de nauwkeurigheid van de weersverwachtingen kan de laatste beslissing best zes uur voor de wedstrijd (zondagochtend 10.00 uur) worden genomen. Er is geen reglement dat dat onmogelijk maakt.”

Gerets trainer Club Luik

LUIK/EINDHOVEN – Eric Gerets (37) wordt met ingang van het volgende seizoen trainer bij de Belgische eersteklasser Club Luik. De PSV'er uit het Belgisch Limburgse Rekem kwam gisteren tot overeenstemming over een contract van twee jaar. Bij Club Luik, met stadion Rocourt als thuishaven, volgt hij Robert Waseige op. Eric Gerets, die 86 keer uitkwam voor het Belgische elftal, had na dit voetbaljaar ook bij de Eindhovense landskampioen als jeugdtrainer aan de slag kunnen gaan.

ATB-trofee voor Wim de Vos

MAASTRICHT – De tweede indoor ATB-trofee tijdens het MECC-Actief is gewonnen door Wim de Vos uit Oosterhout. In de finale bleef hij Edward Kuiper voor, die verleden jaar winnaar was. Derde werd verrassend Frank van Rens uit Baarlo. Verdere uitslag: 4. Noël van der Ley; 5. Werner Nijboer; 6. Michel Kruijer; 7. Marcel van Rossum; 8. John van Boeschoten; 9. René Kuhlmann; 10. Rini Pley.

Leo Visser vlaggedrager

ALBERTVILLE – Leo Visser zal vandaag de Nederlandse vlag dragen tijdens de openingsceremonie van de Olympische Winterspelen. Visser neemt de plaats in van Yvonne van Gennip. De rijder was op grond van haar Olympische prestaties (driemaal goud) in Calgary '88 door Schenk verzocht aan het hoofd van de Nederlandse afvaardiging met de vlag het stadion binnen te marcheren. De Haarlemse goudvink zag er van af, omdat zij de dag na de opening in actie komt op de 3000 meter.

Katrin Krabbe op non-actief gezet

KARLSRUHE – Katrin Krabbe, de tweevoudige wereldkampioene op de 100 en 200 meter hardlopen, is met haar clubgenoten Silke Möller en Grit Breuer met terugwerkende kracht vanaf 31 januari door de

Duitse atletiekbond voorlopig voor alle wedstrijden geschorst. De Duitse bond nam deze maatregel naar aanleiding van berichten in het boulevardblad Bild dat bij de analyse van de urinstalen, die tijdens het Zuidafrikaanse trainingskamp van het drietal zijn genomen, onregelmatigheden zijn geconstateerd.

„De maatregel moet niet worden gezien als een veroordeling”, aldus professor dr. Manfred Steinbach, die bij de bond verantwoordelijk is voor de topsport. „De aanwijzingen dat iets mis is, waren echter zo sterk, dat het ons het beste leek het drietal voorlopig te schorsen. Wij zullen een nauwkeurig onderzoek instellen.”

Lutz Nebenthal, de perschef van de Duitse bond, verklaarde in Karlsruhe: „De Duitse atletiekbond beschikt sedert 30 januari over documenten, waaruit zou kunnen blijken dat bij de dopingscontrole in een buitenlands trainingskamp gemani-puleerd is.” Volgens onbevestigde berichten zou de contra-expertise gisteren reeds zijn uitgevoerd.

(ADVERTENTIE)

RUUD CAMPS Sportshop

Sittard Heerlen

EXCLUSIEVE MODELLEN

NIKE

AIR

ZEER SCHERPE PRIJZEN

Just do it

(ADVERTENTIE)

Goed verlicht doet verkopen!

WOLFS VERLICHTING

- * Gratis lichtadvies
- * Gratis offerte
- * Grote keuze
- * Lage prijzen
- * Eigen montage dienst

Specialisten in winkel- / etalageverlichting

Winkel-showroom: Akersstraat 111 - Kerkrade-West Tel. 045-416216 Fax 045-427255

Wij leveren aan bedrijven en particulieren.

• Dan Jansen (links) en Bonnie Clair, twee Amerikaanse kandidaten voor goud, draaien hun oefenrondjes in Albertville.

Foto: EPA

SVN rekent op loon naar werk

Van onze correspondent HENK SPORKEN

HEERLEN – Trainer Math Schaepekens van SVN is 'vrij optimistisch' over een gunstige afloop van de thuiswedstrijd tegen Wilhelmia '08. „Als we winnen, wordt de afstand tot de gevarenzone geruststellend. We hebben hard gewerkt de laatste tijd en de sfeer is prima.” Het is nu zaak dat deze 'uitgangspunten' worden vertaald in positieve resultaten vindt Schaepekens. SVN-Wilhelmia is een van de belangrijkste duels in de hoofdklasse C.

SV Meerssen speelt thuis tegen het onderaan bengelende DESK. Piet van Dijk, trainer van Meerssen: „Er geldt één parool: winnen. Alleen dan houden we de achtervolging met TSC vol. In Kaatsheuvel hebben we deels door onderschatting en deels door ongelukkige acties verloren. Dat mag absoluut niet meer gebeuren.”

In IF speelt leider Vinkenslag thuis tegen Veritas, de rodelantaarndrager. Een op papier gemakkelijke opgave dus. Achtervolgert Waubach gaat proberen in eigen sportpark Heer te verslaan. Tot een herhaling

Josten niet tegen Egypte

BEEK – Doelverdediger Jacques Josten heeft zich afgemeld voor de dubbelinterland zaalhandbal tegen Egypte, die dit weekend in Dordrecht en Emmen wordt gespeeld. Afgelopen woensdag, tijdens de competitie-wedstrijd van Blauw Wit tegen Hermes, werd Josten vol op zijn hoofd geraakt door een schot van Van Olphen. Daarvan onder-vindt hij nog veel last. Vanwege de interlands zijn er geen competitie-wedstrijden in de ere-divisie heren, waar Harry Weerman heeft besloten om op het einde van het seizoen te stoppen als trainer van E en O. Een opvolger is nog niet benoemd. In de ere-divisie bij de dames wordt dit weekend wel een normaal programma af en dat brengt ADB/V&L naar Noorlander/Bollenstreek en koploper Swift Roermond naar SEW.

TAFELTENNIS

Bolzano, olympisch kwalificatietoernooi, enkelspel, vrouwen groep 1, eindstand: 1. Hoeman 4-8, 2. Bogoslov 4-7, 3. Vitsjeva 4-5, 4. Butnic 4-5, 5. Buzzi 4-5; groep 9, eindstand: 1. Keen 4-8, 2. Popova 4-7, 3. Dobesova 4-5, 4. Negrisoni 4-5, 5. Januszky 4-5; mannen groep 5, eindstand: 1. Keen 4-8, 2. Varga 4-7, 3. Bohm 4-6, 4. Slevin 4-5, 5. Caenaro 4-4; groep 8, eindstand: 1. Korbel 4-8, 2. Benitsen 4-6, 3. Heister 4-6, 4. Karkovic 4-5, 5. Stefaneli 4-4.

WIELRENNEN

Les Salles-du-Gardon. Ster van Bessèges, derde etappe: 1. Moncassin 152 km in 4.05.27, 2. Zberg, 3. Verstrep, 4. Seigneur, 5. Dufaux, 6. Danny Nelissen, 7. Francois Simon, 8. Van Hooydonck, 9. Escartin, 10. Pensac, allen zit als Moncassin. Algemeen klassement: 1. Zberg 11.38.04, 2. Danny Nelissen zit 3. Seigneur zit 4. Moncassin 0.06, 5. Pensac 0.10, 6. Heynderickx 0.25, 7. Koerts 0.36, 8. Heulot zit, 9. Dufaux 1.30, 10. Laurent 1.53.

van de monstercorrelatie in oktober (Heer verloor op eigen veld met liefst 1-9) zal de Maastrichtse formatie het ongetwijfeld niet laten komen.

Het duel tussen Limburgia en RKONS is interessant. De gasten uit Schaesberg zijn in de winning mood. Ze willen in de derde periode een rol van betekenis spelen. Limburgia daarentegen staat slechts één punt verwijderd van een degradatieplaats. Oefenmeester Harm Posthuma heeft zijn manschappen duidelijk voorgehouden dat ze 'als leeuwen moeten vechten voor de broodnodige punten'.

In de lagere klassen zijn enkele topers te noteren: Almania-RKVVL, Vaesrade-Bekkerveld, Vilt-Amicitas en Heilust-Abdisenbosch.

Heerlen

In de gemeente Heerlen kan dit weekeinde weer worden gevoetbald. Het speelverbod, uitgevaardigd om de terreinen te sparen, is opgeheven. Niettemin wordt het spelen van vriendschappelijke wedstrijden ontraden. Het doorgaan van de competitieduels hangt van het inzicht en de beslissing van de consuls.

Geesink feliciteert Postma

• Bloemen en gelukwensen voor Arno Postma. De worstelaar is in de gemeente Landgraaf uitgeroepen tot sportman van het jaar 1991. Tweede werd pikeur Henmie Grift en derde skiester Mascha Heltenbrand. Arno Postma, die de titel door de vijfokkoppige jury unaniem kreeg toebedeeld, werd gisteravond tijdens het sportgala in Landgraaf vanuit Albertville telefonisch gefeliciteerd door IOC-lid Anton Geesink en zijn secretaris Martin Franken, die voorzitter is van de Landgraafse jury. SVN werd sportploeg van het jaar vóór KSV Simson en GSV Olympia. De sportstimuleringsprijs werd toegekend aan Tennisclub Nieuwenhagen. Geevers VCL en schaakvereniging De Landgraaf waren in deze categorie de beide andere genomineerden.

Foto: CHRISTA HALBESMA

(ADVERTENTIE)

OOK IN ONZE COLLECTIE

Deense design-meubelen

Verschillende houtsoorten o.a. -teak -eiken -kersen -essen

Beckers

MEUBELEN

Akersstraat 116-118. Hoesbroek. Tel. 045-212352

sport in cijfers

Almeria. Ruta del Sol, vierde etappe: 1. Jesus Montoya 172 km in 4.40.35, 2. Miguel Angel Martinez zit, 3. Skibby 1.36, 4. Zulle, 5. Ekimov, 6. Cordes, 7. Scian-dri, 8. Elliot, 9. Gayant, 10. Herminio Diaz, 15. Marc Siemons, 18. Den Bakker, allen zit als Skibby, 47. Jan Siemons 6.17, 49. Van de Vin, 52. Harmeling, 65. Kokkelkoren, 66. Vink allen zit als Jan Siemons, 83. Nijboer 10.16, 92. Zanoli 14.38, 96. Van der Poel 16.34, 99. Pieters, 105. Suykerbuyk, 112. Solleveld, 116. Hermans, 125. Hoffman, 131. Maassen, 133. Verhoeven, 134. en laatste: Talen, allen zit als Van der Poel. **Algemeen klassement:** 1. Martinez 14.55.09, 2. Montoya 0.24, 3. Diaz 1.36, 4. Stephens zit, 5. Fuerte zit, 6. Elliot 1.40, 7. Urea zit, 8. Blanco Villar zit, 9. Hilse zit, 10. Ekimov 1.44, 16. Cordes 2.00, 46. Marc Siemons 17.10, 58. Kokkelkoren 24.25, 61. Den Bakker 29.19, 66. Maassen 32.27, 67. Suykerbuyk 32.43, 69. Van de Vin 33.44.

San Francisco. 500.000 gulden, mannen, tweede ronde: Tarango-Reneberg 6-4 7-5, Champion-Fromberg 6-7 7-6 6-0, Courier-Stoltenberg 7-5 6-4, Masur-Con-nors 7-6 4-6 6-3.

TENNIS

Jakarta. Challenger, mannen, tweede ronde: Koevermans-Anderson 6-1 6-1, Eltingh-Kroon 6-4 6-1.

Essen. vrouwen 630.000 gulden kwart-finales: Pierre-Katerina Maleeva 6-3 7-5, Seles-Lindqvist 6-3 6-2, Rittner-Huber 4-6 3-1 opgave Huber, Mary Joe Fernandez-Appelmans 6-4 6-4.

Milaan. 1,1 miljoen gulden, mannen, tweede ronde: Camporese-Thoms 7-6 4-6 7-6, Pozzi-Hasek 6-3 6-2.

Wellington. 180.000 gulden, vrouwen, kwartfinales: Grossman-Tolefoa 7-6 2-6 7-5, Javer-Wood 6-4 7-6, Faber-Field 6-3 6-2, Van Lottum-Paull 6-4 4-6 7-6.

Amagasaki. vrouwen, 270.000 gulden, kwartfinales: Habsudova-Okamoto 6-0 6-1, Date-McQuillan 6-3 6-2, Sukova-Sawamatsu 6-1 5-7 6-2, Gidemeister-Kamio 6-1 6-2.

Weert. nationale overdekte jeugdkampioenschappen, jongens t/m 16 jaar: Wassen-Rovers 6-1, 6-2; Schalken-Hommel 6-3, 6-1; Boosten-Van der Heide 4-6, 0-6; jongens t/m 12 jaar: Pelt-Foks 6-2, 6-1; Oonk-Standaart 6-1, 6-3; meisjes t/m 12 jaar: Bruls-Groeneveld 6-4, 6-0; Hendriks-Koelwijn 2-6, 1-6.

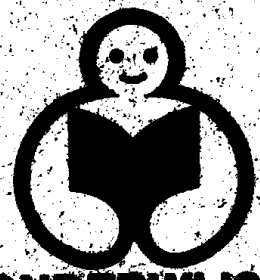
VOETBAL

Asuncion. olympische kwalificatie Zuid-Amerika: Argentinië-Chili 1-1.

CURSUSSEN + OPLEIDINGEN

Bij beschikking d.d. 30 november 1987 van de E.A. Heer Kantoorrecht te Sitard is de heer Karel Antoon Maria Steens, wonende te 6361 VH Nuth, Op den Toren 126, onder bewind gesteld, met benoeming van ondergetekende tot bewindvoerder.
J.L.G. Jeukens
Gerechtsdeurwaarder
Vlootstraat 15
6417 CA HEERLEN
Tel. 045-710031.

ONDERWIJS GEEFT WERK

VOOR MEER INFORMATIE:

Les des hommes
TEL. 070-363 79 40
Bij de les
GIRO 646900

LAATSTE WEEK

IN ONZE 3 SPECIAALZAKEN

OPRUIMING

met 10 - 20 - 30 - 40% korting op:
Bankstellen - Salontafels - Wandmeubels
Toogkasten - Slaapkamers - etc..

VEGERS MEUBELN

Eiken klassiek
Honigmanstraat 47
Heerlen

Slaapkamers
Heerlerbaan 235
Heerlen

Moderne Meubelen
Licht 2
Kerkrade

**BUSINESS
MARKETING/
MANAGEMENT/PR.
BIROMANAGEMENT
HOTELMANAGEMENT
SECRETAARSESSE
TOERISME
RECEPTIONISTE
HOST/HOSTESS**

OPEN DAG VENLO

Het Venlo (o. o. station)
12 feb. 1992

Antwoord: TOERISME-HOTELMAN
HOST/STESS-RECEPTIONISTE
MANAGEMENT-PR-SECRETARIESSE
MANAGEMENT-PR-SECRETARIESSE

MAASTRICHT

Het Maastricht (o. o. station)
13 feb. 1992

Antwoord: TOERISME-HOTELMAN
HOST/STESS-RECEPTIONISTE
MANAGEMENT-PR-SECRETARIESSE
MANAGEMENT-PR-SECRETARIESSE

INSTITUUT NOTENBOON

NOTENBOON
NOTENBOON

NOTENBOON
NOTENBOON

NOTENBOON
NOTENBOON

NOTENBOON
NOTENBOON

NOTENBOON
NOTENBOON

NOTENBOON
NOTENBOON

NOTENBOON
NOTENBOON

NOTENBOON
NOTENBOON

"Wonderbaar" hoorde ik m'n skileraar nog roepen.

Sing ook een heel goed tot plotseling mijn skies over elkaar gingen.

Ik viel behoorlijk hard en verloor ook nog een ski.

Drie kwartier later zat ik al in het ziekenhuis.

Gelukkig waren de röntgenfoto's goed. Ik mocht meteen weer naar het hotel, maar moest nog wel een keertje terugkomen.

Op zo'n moment ben je toch blij dat je een goede ziektekostenverzekering hebt.

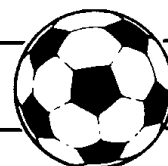
O ja", zegt die verpleegster, "je vrienden helde net dat je hier teruggevonden".

GELUKKIG HEBBEN WEU

LEAS Ziektekostenverzekering, Heerstraat 27, 6411 GW Heerlen. Tel. 045-700075 of Wilhelminastraat 27, 6411 CA Heerlen. Tel. 045-710031.

VV Vaesrade ook in derde seizoen nog ongeslagen

Vrouwenteam op schot

● Tactiekbespreking bij VV Vaesrade. Oefenmeester Jo Hellwig (43) heeft een aandachtig gehoor.
Foto: KLAUS TUMMERS

VAESRADE - Trainers, elftalvaarders en bestuursleden, zit U met een probleem? Slaagt Uw team er maar niet in het doel van de tegenstander vaak genoeg te doorboren? Ga dan eens kijken naar de damesploeg in geel en blauw, beter gezegd, het elftal van VV Vaesrade. Scóren dat die meiden kunnen. Zij zijn al aan het derde achtereenvolgende seizoen bezig waarin zij ongeslagen zijn. Het kan bijna ook niet anders, want een ploeg, die er in het ene jaar honderdvijftig inschoot, vervolgens dit aantal evenaart en dan maar weer meteen doorgaat alsof men niet telkens in een hogere klasse terechtgekomen is, moet wel een heel ongekende dag hebben als de tegenstander toch nog sterker blijkt. Toegegeven, het dameselftal van genoemd kerkdorp in de gemeente Nuth acteert (nog) niet op het hoogste niveau, maar wat niet is kan komen.

Wij weten als het ware niet wat 'lezen' is', zegt Jo Hellwig. Alleen in een vriendschappelijke partij of tijdens een toernooi kan het wel eens mis gaan. Misschien is de motivatie dan even niet optimaal."

door
WIEL
VERHEESEN

Jo Hellwig (43) is een van de weinige mannen, daadwerkelijk bij vrouwenvoetbal in Vaesrade betrokken. Hij is trainer. Twee jaar speelde zijn team in de kleuren van Advoo. Nu derhalve onder andere vlag. Leden van het sterke geslacht temidden van het vrouwelijk schoon zijn voorts Harry van Tillo en Henk Rijk. De twee fungeren als elftalvaarders, de andere zwaait met de vlag. Vaak heeft hij dat niet te doen, want de tegenstander komt meestal slechts bij uitzondering over de tegen spelheft. Opletten blijft het toch geblazen, want met een trainer weet je het maar nooit.

Wat ook weinig in actie komt? Renate Bus. Daar kan ze overigens niets aan doen, want een doelvrouwdeigster in een oppervluchtig team wordt slechts bij uitzondering op de proef gesteld. Soms denk ik wel eens: 'Wat sta ik hier te koukleumen?' Op het moment kan ik echter juichen als iemand van medespelsters een doelpunt scoort. Bovendien, het elftal is al een paar jaar in opmars.

Straks krijgen wij sterkere tegenstanders en dan zal ik er ook moeten staan. In ieder geval heb ik al een fijne tijd om op terug te kijken."

Renate Bus ('drieëntwintig, afkomstig uit Oirsbeek en woonachtig in Geleen') is doelvrouwdeigster en aanvoester tegelijk. Van beroep is zij A-verpleegkundige in het ziekenhuis van Geleen. Zo'n job houdt automatisch wisseldiensten in. "Het kan daardoor gebeuren, dat ik één en soms beide trainingsavonden moet overslaan", zegt zij. "Een competitiewedstrijd heb ik daarentegen nooit hoeven te missen. Als ik op zo'n middag geen vrij heb, vind ik altijd een collega om mijn dienst over te nemen. Ook in mijn werkkring leven ze met de verrichtingen op het veld mee."

Trainer Jo Hellwig benadrukt een en ander. Hij wijst op de interesse in het dorp zelf. Voor een elftal uit de tweede klasse staan er best veel toeschouwers aan de lijn en het zijn niet alleen de opa's en oma's, de ouders, de man of de vriend.

Net als grensrechter Henk Rijk, wiens dochter Chantal het hart van de verdediging vormt, staat ook een telg uit het gezin van de trainer op het veld: Peggy. Een echte linksvoet, zou ze in de mannenwereld worden genoemd. Op de linksbuitenplaats voelt zij zich in ieder geval zo in haar element, dat zij aan de lopende band zowel voorzetten lanceert alsook treffers voor haar rekening neemt. Monique van Herk, die haar vroegere woonplaats Bingleveld verruild heeft voor Maastricht, is weliswaar

topscorster met zestig doelpunten of daaromtrent per seizoen, maar Peggy Hellwig kan er ook wat van. "Monique heeft in de huidige competitie zevenentwintig keer raak geschoten, ik eenentwintig maal", zegt zij. "Soms roep ik: Hé, dames, onze keeper doet ook mee". Daarmee wil ik de aandacht vestigen op het feit, dat Renate Bus vaak eenzaam en verlaten in ons doel staat. Omdat wij meestal toch tien of vijftien keer scoren, kunnen wij het ons permitteren haar via terugspellen uit het isolement te verlossen."

De kwaliteiten van Peggy Hellwig waren op een gegeven moment ook in Zeist, het bolwerk

van de KNVB, bekend. Met andere woorden: zij werd opgeroepen voor een centrale training. "Ik was niet de enige", zegt zij. "Er waren zeker tachtig gegadigden. Weet je wat er gebeurt? Ik mocht het als linksback proberen. Stijlloos. Ik ben aanvalster. Waarom testen zij mij niet als linksbuiten, mijn lievelingssteking, of anders op zijn minst als linkshalf. Ne hoor, ik moest als back aantreden. De selectie kon ik vergeten."

Vader Jo Hellwig vult aan: "Na Peggy heb ik toch weer een meisje in een selectie zitten. Het is Tamara Poutsma, zeventien lentes jong en deeltuinmakend van de groep waaruit het Lim-

burgs team wordt gekozen. Tamara kun je op verschillende posities in het elftal zetten. Weet je, dat haar moeder Gertie (zevenendertig, red.) eveneens meespeelt. Zij is linksback. Leuk hé. Moeder en dochter in één en dezelfde ploeg. De gemiddelde leeftijd van het team is niettemin amper twintig. Er zit toekomst in. Vergeet niet, dat de selectie van veertien dames al drie jaar bij elkaar is."

Sommige speelsters van Vaesrade hebben eerst gehandbald, voordat zij het rijk van Koning Voetbal binnenstapten. Er zijn er ook, die als meisje van zes, acht

of tien jaar in pupilleneftallen bij de jongens meespeelden.

Damesvoetbal in de tweede klasse betekent overigens geen zondagmiddagse aangelegenheid. Het is eerder regel dan uitzondering, dat er 's morgens al om negen, tien of elf uur moet worden aangetreden. Wedstrijdduur: twee maal veertig minuten. Kan er dan geen gezellige zaterdagavond aan voorafgaan? Peggy Hellwig en Ellen Seijen, de twee vleugelspitsen, kijken elkaar lachend aan. "In de disco doe je ook energie op", vindt de een. "Automatisch hou je toch rekening met de wedstrijd van 's anderendaags", aldus de ander.

Ellen Seijen: "Weet je wat ik vervelend vind? Soms hebben wij een scheidsrechter, die niet snapt dat vrouwenvoetbal ook voetbal is, net als bij mannen. Wij kunnen heus wel tegen een stootje. Er lopen arbiters rond, die voor ieder ditje en datje fluiten. 'Man', denk ik dan, 'doe je dat nu omdat de spelregels zo zijn of omdat je ten opzichte van ons zo hoog nodig je gezag wilt laten gelden?' Blijkbaar is vrouwenvoetbal toch nog bij deze en gene een buitenbeentje."

Het kan er, voor zover je daarvan mag spreken in een wedstrijd tussen een productieve ploeg en een tot verdedigen gedwongen tegenstander, heus op z'n tijd pittig aan toegeven. "Geen probleem", aldus Silvia Simonis. "Blessures moet je accepteren. Risico van je sport, ofschoon het uiteraard een wezenlijk verschil is of zo'n verwonding door een ongelukje wordt veroorzaakt danwel omdat er over de schreef gegaan wordt. Ik heb een keer een knie- en scheenbeenbreuk opgelopen. 'Help me even', zei ik tegen de andere meisjes. 'Ik kom niet meer over!' Dacht je, dat ik daarna gedacht heb om te stoppen? Ben je gek, ik vind voetballen een fantastische bezigheid. Als kind holde ik al achter de bal aan. TV-uitzendingen over voetbal sla ik nooit over. Niemand van ons, trouwens."

Overigens, VV Vaesrade is niet gebonden aan het gelijknamige dorp. Daar klopt weliswaar het hart van de ploeg en is ook de thuisbasis, maar de inbreng van elders ontbreekt evenmin. Sommige speelsters zijn, vanwege studie of anderszins, naar andere plaatsen verhuisd. Weer andere teamgenoten zijn afkomstig uit Heerlen, Merkelbeek, Doenrade, Maastricht, Geleen, noem maar op. Wat maakt het uit? VV Vaesrade is het geesteskind van professor Co Greep, die Roda JC, Fortuna Sittard en MVV tot de fameuze FC Limburg wil ombouwen, al ver vooruit. Alleen gebeurt dat in een sfeer waarin geld alleen aan contributie en consumpties besteed wordt. De doelpuntentelling draait toch op volle toeren. Vraag dat maar aan de voetbalende dames van Hulsberg, Schimmert, Eijsden, IVV uit Gulpen, Lemiers, Willem I, EHC, etcetera. Zij krijgen twee keer per jaar door de koploper een forse nederlaag toegediend, al kon EHC er onlangs in slagen het verlies tot welgeteld 0-1 te beperken. Op de ranglijst staan de Hoensbroekers na tien van de twintig competitieduels desondanks al drie punten achter. De kloof met nummer drie en vier is al minstens zes punten breed. Over de rest hoeven wij het niet eens meer te hebben. Laat de meiden van VV Vaesrade maar schuiven...

Erwin Koeman laat zich niet gek maken

'PSV boeiend en moeilijk'

DOOR JAN MENNEGA

EINDHOVEN - Zoontje Len, 21 maanden jong, schopt al enthousiast tegen een speelgoedballetje met een belletje erin. Het ding scheidt vrolijke klanken af en het kereltje heeft grote schik. De eerste spruit van Erwin Koeman, sinds kort ook vader van een dochtertje luisterend naar de naam Wendy, is stijf links, net als zijn pa. "Wat is Ajax?", vraagt Erwin het parmantig rondstappende mannetje. "Bah", is diens kordate reactie. "Heb ik hem geleerd," zegt de PSV'er en op zijn gezicht plooit een balorige van oor- tot-oor-grijns.

In het Olympisch Stadion staan Ajax en PSV morgen voor de derde keer dit seizoen al tegenover elkaar. De inzet is een plaats in de kwartfinales van de KNVB-beker. In de competitie is de balans tussen beide rivalen in perfect evenwicht gebleven: PSV was de baas in Eindhoven (2-2), Ajax in Amsterdam, waar drie weken geleden de cijfers 1-0 op het scorebord stonden.

Erwin Koeman beschouwt overigens niet Ajax, maar Feyenoord als de voornaamste concurrent in de strijd om de landstitel. Niet dat hij de Rotterdamse ploeg qua voetbal hoger inschat dan die uit Amsterdam; integendeel zelfs. "Maar," zegt hij, "mooi spel levert niet altijd punten op. Dat is jammer, maar wel de realiteit. Feyenoord voetbalt minder flitsend, maar is heel moeilijk te verslaan. Ik vergelijk Feyenoord wel eens met mijn eerste jaar bij KV Mechelen. Zij gingen toen uit van een hele goede organisatie en dat doet Feyenoord nu ook, waardoor het heel weinig doelpunten tegen krijgt."

Over het wel en wee dit seizoen wil PSV, wil Koeman niets kwijt. Natuurlijk, hij heeft een mening over Bobby Robson, de aimabele Britse coach en diens onvermijdelijke afmars aan het eind van deze competitie uit Eindhoven.

Zoals hij ook een mening heeft over Romario, de goalgetter uit Rio, die dit seizoen maar niet fit wil worden. "We, de spelers, hebben onderling afgesproken dat we die zaken intern zullen houden. En aan die afspraak houd ik me."

Opvolger

Over de komst van Hans Westerhof als opvolger van Bobby Robson, wil Koeman wel praten. "Ik ken hem niet als trainer. Maar mijn vader (technisch manager bij FC Groningen-red.) is vol lof over hem. Hij zegt dat Westerhof enorm veel kwaliteiten heeft. Hij beschikt volgens mijn vader over hele gevarieerde oefenstof en heeft ook een goed tactisch vermogen. Dat zijn belangrijke dingen voor een trainer. En 'ze' kunnen dan wel zeggen dat hij te zacht is, dat geloof ik niet. Ik kan me niet voorstellen dat hij niet kwaad kan worden. Ik ben in ieder geval blij met zijn komst."

Koeman richt ook alvast enige waarschuwendes woorden tot Westerhof. "PSV," zegt hij, "en hij laat weten zich nog eufemistisch uit te drukken, 'is niet één van de makkelijkste clubs om te leiden. Er is hier de laatste jaren nogal wat gebeurd. Dat maakt de club aan de ene kant natuurlijk ook boeiend, maar aan de andere

● Het gezin Erwin Koeman. Zoontje Len - met Oranje-pet - zegt 'bah' als zijn pa vraagt 'wat is Ajax?'.
Foto: PETER SMULDERS

kant voor een trainer ook enorm moeilijk. Al zal dat laatste voor Westerhof misschien ook wel weer een uitdaging zijn om eraan te beginnen. Het belangrijkste dat hij moet doen is van PSV een team maken. En ik dicht Westerhof toe dat hij dat kan. Hij is geen domme jongen... geen blaaskak... niet iemand met een zonnebrillette op, een sigaretje in de mond, en een lange regenjas aan..."

Met de opmerking dat Westerhof "een team" van PSV moet maken, geeft Koeman aan dat de landskampioen dat nu niet is. De 30-jarige international wil er niet nader op ingaan. "Je kunt," gaat hij het over een andere boeg, "nu wel gaan filosoferen over de groep die er volgend jaar staat, maar dat heeft geen enkele zin. Want wie vertrekken er straks allemaal en wie komen er bij? Ja, ik lees en hoor de namen van de versterkingen waarmee PSV bezig zou zijn ook. Bosz (Vitesse) zou komen, Van de Brom

(eveneens Vitesse), Taument (Feyenoord) wordt genoemd, Winter (Ajax), Numan (FC Twente)... ik weet het niet. We zullen moeten afwachten. Ik neem aan dat Westerhof ook een stem zal willen hebben in het aan- en verkoopbeleid."

Voor de rust binnen de selectie is het van belang, oordeelt Koeman, dat de clubleiding van PSV snel voor duidelijkheid zorgt. Hij noemt Gerald Vanenburg - gaat hij wel, of gaat hij niet? - als voorbeeld. "Vanenburg lonkt al een hele tijd naar het buitenland. Maar hij zegt voortdurend dat hij nog niet weet wat hij precies wil. Ik vind dat verkeerd, want dat zorgt steeds maar weer voor onrust. Vanenburg moet nu eens definitief stelling nemen, waardoor er voor iedereen duidelijkheid ontstaat." Datzelfde, vindt Koeman, geldt voor Romario, al beseft hij maar al te goed dat de Braziliaan een geval apart is bij PSV.

Zelf peinst de Groninger er niet over de Philips Sport Vereniging de rug toe te keren, al wordt ook zijn naam wel eens in verband gebracht met mogelijk vertrekkende spelers. "Natuurlijk blijft ik bij PSV," spreekt Koeman al le geruchten dienaangaande vastberaden tegen. "Mijn contract loopt na dit seizoen nog één jaar door en het bevalt me hier goed. Vorig jaar had Valencia belangstelling voor me, maar PSV wilde me toen absoluut niet laten gaan. Ik heb ook nog van niemand bij PSV gehoord dat ze niet tevreden over mij zijn. En als PSV vindt dat Numan als linkermiddenvelder moet worden aangetrokken, dan moeten ze hem kopen. Daar maken ze mij niet gek mee. Ik ben bovendien niet gebonden aan één positie."

Oordeel

Koeman zegt zich volledig te kunnen vinden in het beleid van PSV ten aanzien van de aanstel-

ling van de nieuwe trainer. De clubleiding ging daarbij niet te rade bij de spelers, maar sprak zich zelf, unaniem, voor Hans Westerhof uit. En zo hoort het ook, vindt Koeman. "Dat soort zaken behoort tot de verantwoordelijkheden van de manager en het bestuur."

"Bovendien," zo stelt hij vast, "is het voor een voetballer heel moeilijk een oordeel te geven over een trainer met wie hij nog niet eerder gewerkt heeft. Je hebt natuurlijk wel je gedachten over een trainer, maar dat zijn vooroordelen, want je kent hem niet. Er zullen bij PSV best wel enkele spelers zijn die liever iemand anders dan Westerhof als trainer hadden gezien, maar dat blijft je altijd houden. Als Advocaat of Vonk was gekomen, waren die spelers er ook geweest."

Koeman zal ook nooit meer meedoen aan een spelers-stemming over de komst van een nieuwe trainer. Die ene keer dat hij zich daartoe liet verleiden, zit hem nu

nog wel eens dwars. Bijgeekomen in Hilton Schiphol, spraken de voetballers van het Nederlands elftal zich twee jaar geleden uit voor de komst van Johan Cruyff als coach op het WK in Italië. Het bestuur betaald voetbal besloot later overigens Leo Beenhakker als interim-bondscoach naar de 'laars' te sturen, maar dat is in dit verband bijzaak, evenals Erwin Koeman's keuze destijds voor Aad de Mos. "Achteraf," bekent Koeman kleur, "is het belachelijk wat wij toen gedaan hebben. Ik zat nog in België en ben speciaal voor die poppenkast van Mechelen naar Amsterdam gereden. Ik heb mij als het ware mee laten sleuren, maar ik vind dat zo iets nooit meer mag gebeuren. Wij hebben Thijs Libregts toen ook flink beschadigd. Ik heb daar spijt van. Nee, ik heb nooit contact met hem gezocht om hem dat te vertellen. Ik heb hem daarna nog wel één keer ontmoet, heb hem toen ook gedag gezegd en ook even met hem gesproken. Maar er waren toen allerlei andere mensen bij en dan ga je niet over dat onderwerp praten. Met Raymond, zijn zoon, heb ik er wel eens over gesproken. Hem heb ik toen ook gezegd dat ik spijt heb van die hele gang van zaken."

Polemiek

De polemiek die ook nu weer gaande is rond de opvolging van de nationale keuzeheer, Michels, neemt na het EK immers afscheid als bondscoach, is Koeman een doorn in het oog. "Michels en Advocaat moeten in ieder geval met zijn tweeën naar het EK; daar moet niet meer aan getornd worden. Maar wat er daarna moet gebeuren...? Hij haalt zijn schouders op. "Advocaat kennende zal die wel voor een goede club kiezen. Zeker nu Feyenoord vrij is gekomen is die kans groot. En wat Cruyff betreft? Het is mij niet duidelijk wat die precies wil."

De voorbarige benoeming van Cruyff als bondscoach van Oranje tijdens de eindronden van het WK in Amerika in 1994, vindt Koeman een blunder van het bestuur betaald voetbal van de KNVB. Hij drukt zich, besmuikt glimlachend, evenwel diplomatiek uit. "Het lijkt mij onlogisch iemand alvast aan te stellen voor de eindronden, terwijl de voorronden nog moeten komen." Berustend: "Het schijnt er allemaal bij te horen, al zorgt het wel voor onrust en dat komt het voetballen niet ten goede. De spelers worden er zo langzamerhand ook moe van. Het zou goed zijn als het geouwehoer eens afgelopen was."

De grenzen zijn er nog, maar sinds jaar en dag wordt hun aanwezigheid genegeerd. Nederlandse Limburgers gaan in de aangrenzende Belgische provincie wonen, Duitsers betrekken woningen in Vaals en Kerkrade. Financiële redenen spelen in beide gevallen een rol – zij het dan dat er verschil in prijsklasse is. De een doet het om de Nederlandse vermogensbelasting, de ander om de lage prijzen van de huizen in Nederland. Het verschil uit zich in de aard van de woningen. Geen verschil is er op het sociale vlak: integratie is geen probleem.

Duitse integratie in Kerkrade met behoud van eigen taal en brood

DOOR BENTI BANACH

„Duitsers hier in de wijk? Daar geef ik mijn mening liever niet over. Maar als je ze wilt spreken, dan moet je naar die eerste straat daar. In de hele kring woont daar maar één Nederlander. Ja, daar heb je bijna altijd prijs,” zegt een bewoner van de Kerkrade wijk Feldbiss. De wijk ligt tegen de Nieuwstraat aan. Achter een schamel leiconmuurtje ligt exact dezelfde straat, alleen daar heet het Neustraße. Daar begint Herzogenrath, Duitsland.

„De huizen zijn hier veel goedkoper,” verklaart een Duitse vrouw haar aanwezigheid in Kerkrade. Ze woont sinds enkele maanden in de wijk Feldbiss. Groot is de omschakeling niet voor haar. „We komen uit Kohlscheid, hier aan de andere kant van de straat.” Ze wijst met haar vinger richting Nieuwstraat. „Ik heb niet het gevoel dat ik hier in het buitenland zit. We zijn dan ook van plan hier te blijven wonen.”

Het aantal Duitsers dat zich in Kerkrade vestigt, groeit. De laatste twee jaar heeft Kerkrade bijna 1100 mensen met de Duitse nationaliteit kunnen inschrijven in het bevolkingsregister. Ondanks de aanwas uit het oosten groeit de Kerkrade bevolking nauwelijks. De reden: Duitsers komen en Nederlanders vertrekken.

Momenteel heeft ruim acht procent van de Kerkradenaren de Duitse nationaliteit. Of: schiet twaalf mensen aan op de Markt en je hebt één Duitser te pakken.

F. Vinken is werkzaam bij de Heerlense makelaar Duijst, die regelmatig met Duitse woningzoekenden geconfronteerd wordt. Hij vindt het zeer begrijpelijk dat Duitsers in Nederland willen wonen. „Premie-A-woningen zijn bijvoorbeeld in Nederland 70.000 tot 100.000 gulden goedkoper.” De oorzaken voor het prijsverschil zijn legio. „De grond is in Duitsland een stuk duurder. Hier betaal je 100 tot 120 gulden per vierkante meter. In Horbach of Richterich is dat al gauw 300 gulden. Ga je meer de kant van Aken en Keulen op, dan wordt het 400 gulden. Dit maakt een huis al snel 60.000 gulden duurder. Verder wordt er in Duitsland heel degelijk gebouwd, met degelijke fundamenteën en kelders. In Nederland is het vaak prefab. En in Duitsland betaal je Straßengebühen, dat betekent dat je meebetaalt aan de straat, zoals aan de lantaarnpalen. Tot slot heeft je in Nederland de makelaar niet te betalen,” aldus Vinken.

Vinken laat weten dat zijn firma niet agressief bezig is Duitse woningzoekers aan te trekken. „Er zijn Duitse makelaars die gooien huis-aan-huis briefjes in de bus met de vraag: „Wilt u a.u.b. uw huis verkopen?”. Dat doen wij niet.” Wel heeft Stienstra pas een vestiging in Aken geopend. „Dat is een informatiepunt waar Duitsers naar toe kunnen als ze vragen hebben,” aldus Vinken.

K. Rademacher werkt bij de Duitse makelaar Van Lier in Herzogenrath. Hij juicht de Duitse trek naar Kerkrade toe. „Ik vind het een positieve ontwikkeling. We hebben ook Nederlandse klanten. Die vinden het ook positief. En de Nederlanders in Kerkrade? Die krijgen een *guten Preis*.” Voorlopig ziet hij nog geen eind komen aan de volksverhuizing. Rademacher: „Er wordt in Duitsland wel gebouwd. Er zijn nationale woningbouwprogramma's. Maar er is een woningtekort van 2,7 miljoen woningen. Dat bouw je niet in een paar jaar.”

Hij heeft wel eens vage klachten van Nederlanders in Kerkrade gehoord. „Maar de hoeveelheid Duitsers in Kerkrade is niet van vandaag op morgen gegroeid. Toen de

Lanaken staat met open armen:

DOOR LUC SOMERS

'De Goudkust' en 'De Zilverkust'. Zo noemen ze in het Belgisch-Limburgse Lanaken de wijken die voor het grootste deel worden bewoond door Nederlanders en een enkele verdwaalde Duitser. Belgen wonen er nauwelijks. Geld hebben ze er allemaal in overvloed, dat is duidelijk. De villa's zijn van het 'Dallas'- en 'Dynasty'-kaliber, met enorme tuinen en dienovereenkomstige omheiningen.

Feldbiss gebouwd werd, tien jaar geleden, woonde er misschien één Duitser. En als Nederlanders klagen, dan is het zeker niet omdat ze geen woning kunnen krijgen,” aldus Rademacher.

Zijn Nederlandse collega Vinken plaatst wel enkele kanttekeningen bij de huidige ontwikkeling. „Op korte termijn werkt het positief. Er is een marktverbreding en een grotere toeloop. Op de langere termijn wordt de markt vertroebeld. Het wordt moeilijker voor Nederlanders om in hun eigen stad een huis te kopen. Je komt er minder snel voor in aanmerking,” legt Vinken uit.

Duidelijk is dat de woningen in de grensstreek duurder worden, duurder dan vergelijkbare woningen die verder van de grens liggen. Rademacher en Vinken erkennen dat beiden. Rademacher wijst naar Vaals, waar de prijzen enorm gestegen zijn.

De Kerkrade gemeenteraad liet onlangs blijken dat het niet kies is om de ontwikkeling een halt toe te roepen. Europa 92 en de samenwerking met Herzogenrath onder de titel *Eurode* liggen op veler lippen. Burgemeester Jan Mans antwoorde letterlijk: „Why not? We leven in Europa,” toen hem gevraagd werd wat hij van de Duitse toestroom vond.

'Hoe rijker, hoe beter'

• Huizen als uit de tv-serie Dallas

Voor de garages of op de immense opritten staan flitsende boliden. Een zwembad completeert

meestal al dat fraais. De Belgen vinden het prachtig, want al die rijke Nederlanders brengen toch

wat extra geld in het laadje. „En je hebt niet veel last van die mensen. Je ziet ze nauwelijks.”

Slechts de Belangen Behartiging Kerkrade (BBK) van Jo Bok wilde even blijven stilstaan bij de problematiek. Bok is van mening dat de Kerkrade volkshuisvesting is verstoord. „Er werd in de raad heel eenvoudig gezegd 'laat ze maar komen'. Dat is ons in het verkeerde keelgat geschoten. Ik vind dat de problematiek eerst fatsoenlijk in beeld gebracht moet worden. We constateren dat er van alles gebeurt. Je kunt of niks doen, of de zaak bestuderen en de gevolgen kaart brengen,” aldus Bok. De Kerkrade politicus noemde vorig jaar enkele mogelijke oplossingen voor de verstoordte woningmarkt in zijn stad. Hij dacht bij voorbeeld aan de beperking die Duitsers opgelegd kan worden bij het kopen van grond.

Bok zegt onderscheid te maken tussen de problematiek op het gebied van de volkshuisvesting en de psychologische aspecten. Zijn partij richt zich op de verstoordte volkshuisvesting. Maar wie even verder denkt, komt ogenblikkelijk uit bij de diepgewortelde vooroordelen van Nederlanders jegens Duitsers. Bok heeft het aan den lijve ondervonden. Hij heeft een hele kwade reactie ontvangen van een Duitse vrouw. Zij betichtte hem van discriminatie. „Ik heb haar proberen duidelijk te maken dat ik geen waardeoordeel over Duitsers heb uitgesproken. Ik heb ook posi-

tieve reacties gehad. Maar die gingen vaak in de richting van het *gesundes Volksempfinden*. Ik wil er dus voorzichtig mee zijn. Het gaat namelijk al gauw iets oproepen. Dat wil ik vermijden,” zegt Bok. Hij voegt eraan toe dat hij slechts wil kijken of de huidige ontwikkeling te sturen is zonder daarbij discriminerend te zijn.

Op het gemeentehuis in Kerkrade zal binnenkort worden gestart met een onderzoek naar de gevolgen van de Duitse trek naar Kerkrade. Het onderzoek gebeurt in samenwerking met Herzogenrath. Volgens Stadtdirektor H. Lesmeister van Herzogenrath heeft de aanwezigheid van Duitsers in Nederland twee kanten: „Ik vind het een positieve ontwikkeling als de integratie op cultureel en menselijk gebied wordt bevorderd. Maar als de Duitser in Kerkrade daar alleen woont om financieel voordeel te halen, dan vind ik dat laakbaar.” Op het stadhuis in Aken onderkent men de tendens wel, maar het is totaal geen item. Er wordt niet over gesproken.

Integreren de Duitsers in een Nederlandse maatschappij? De Duitse makelaar Rademacher vindt dat er geen onderscheid is tussen Nederland en Duitsland. „Er is helemaal geen sprake van buitenland. Ik kan *plat moelen* en Nederlanders praten Duits,” is zijn uitleg. Integreren hoeft dus niet. H. Lesmeister van Herzogenrath heeft

Inderdaad, op een doordeweekse dag rijdend door de Sijjesstraat, Nachtegalenstraat, Lijsterstraat en hoe die plechtstatige wegen aan de rand van de bossen in Neerharen verder ook mogen heten, kom je echt geen spelende kinderen tegen. Hier en daar zie je enkel een tuinman of portier.

Even verder, in het 'dure' gedeelte van Rekem, van hetzelfde laken een pak.

De bewoners van die kasten van huizen zijn meestal al lang de vijfing gepasseerd. De kinderen zijn de deur uit en pa en ma hebben de handen vrij. Het belastingklimaat in België is aantrekkelijker dan in Nederland, zeker voor mensen met stevig wat geld op de bank. En waarom dan niet verkassen als het nog kan?

Ze geven het ook eerlijk toe, alle Nederlanders die bereid zijn de verslaggever iets te vertellen over hun verhuizing naar België. „Maar ik wil geen namen in de krant, meneer. We willen hier graag nog wat langer in alle rust wonen. Dus van publiciteit zijn we eigenlijk helemaal niet geïnteresseerd.”

Zie verder pagina 31

worden volledig geaccepteerd in de wijk, ook door Nederlanders. „Het enige dat me in het begin gestoord heeft, is dat iedereen met wie je praat overschakelt op het Duits. Zelfs bij openbare instellingen gebeurt dat,” aldus de echtgenote, die benadrukt geïntegreerd te zijn.

Maar als de mate van integratie valt af te lezen aan de beheersing van de taal van het land waar je woont, het Nederlands, dan zijn de Duitsers nog ver van huis.

De agent en zijn vrouw sturen zijn kinderen naar een school in Duitsland. „We zijn bang dat er anders taalproblemen ontstaan. Ik zou ze niet kunnen helpen met de Nederlandse taal,” legt vader uit. De studiobouwer stuurt zijn kinderen voorlopig iedere morgen naar een Nederlandse school. Ze zijn nog te jong om naar een Duitse basisschool te gaan. Een kleuteronderwijs is in Duitsland erg duur. Al snel kost de opvang van een kind op een kleuterschool 200 mark per maand. Het Duitse echtpaar weet echter dat over een tijdje de kinderen met de bus naar school in Duitsland zullen gaan. „Vanwege de taalproblemen. Anders kan ik ze niet meer verstaan. Met kinderen uit de buurt zullen ze toch wel spelen. De ene gaat naar die school, een andere naar die school, weer een andere naar een derde

school en op straat komen ze allemaal weer samen,” stelt de Duitser gerust.

Helmut Lesmeister van Herzogenrath ziet zich voor problemen gesteld als het gaat om de scholen. „We weten niet of de Duitsers hun kinderen naar een Nederlandse school sturen of naar de Duitse. Ik weet dus niet hoeveel klassen en leraren ik moet inroosteren. Het kan gebeuren dat ik plotseling een extra klas moet inlassen. En in Nederland kan men opeens met een overschot aan leraren blijven zitten,” aldus Lesmeister. De Duitse bestuurder ziet wel een oplossing. „Je moet naar iets nieuws zoeken. Bijvoorbeeld een tweetalige school waar leerlingen uit Nederland en Duitsland naar toe gaan. Dan bevordert je ook de integratie. Brussel moedigt dat ook aan.” Concrete plannen voor deze vorm van onderwijs bestaan er nog niet.

Niet alle Duitse kinderen uit Kerkrade zitten in Duitse scholen. Op basisschool De Dominiale in de Feldbiss hebben 36 leerlingen de Duitse nationaliteit. Op 278 leerlingen is dat dertien procent. Volgens directeur J. Gerards van de school leiden deze aantallen niet tot noemenswaardige problemen. „We zijn een Nederlandse school en we spreken hier Nederlands. De Duitse kinderen moeten zich aanpassen. Dat gebeurt ook. Alleen in het eerste en tweede jaar hebben we een aantal kinderen dat alleen Duits spreekt. Dat zijn de *Kindergarten-touristen*. Ze zitten hier op de kleuterschool, omdat het gratis is,” aldus Gerards.

In de wijk Gracht, op luttele meters afstand van grensovergang De Locht, is de situatie vergelijkbaar met die in de Feldbiss. Naar de basisschool in deze wijk lopen iedere ochtend 35 Duitse kinderen. Op een totaal van 278 is dat ruim twaalf procent.

Delegaties van Kerkrade en Herzogenrath komen regelmatig bijeen om de ontwikkelingen te bespreken. Kerkrade werkt aan een onderzoek naar de gevolgen van de vele enkele reizen Duitsland-Kerkrade. Maar valt er wel iets te sturen? In 1993 kan iedere onderdaan van de EG zich vrij vestigen en krijgen alle burgers – nu ook op papier – dezelfde rechten. Bok's idee om Duitsers uit te sluiten wordt dan onmogelijk. Een particuliere eigenaar die buitenlanders beperkingen oplegt kan dan wegens discriminatie voor het Europese Hof worden gedaagd.

Beter is het wellicht om alvast te wennen aan de aanwezigheid van Duitsers, of beter gezegd: mede-Europeaan. Dat kan bijvoorbeeld in de supermarkt.

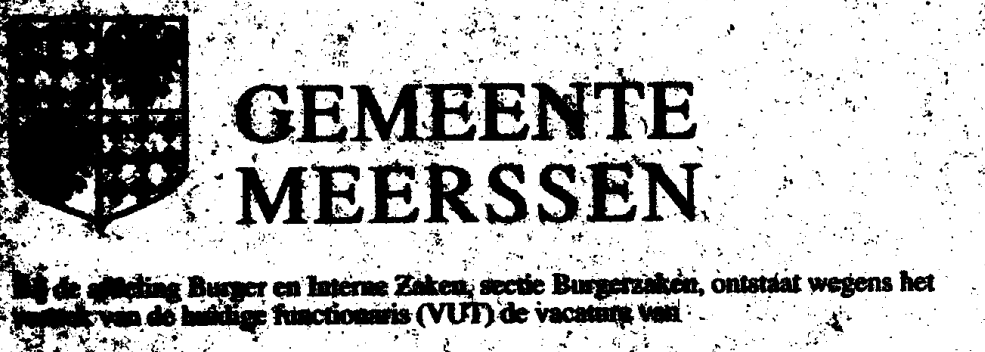
De Duitsers doen aan weerszijden van de grens boodschappen, net als de Nederlanders. De echtgenote van de agent: „Boodschappen doen we zowel in Nederland als in Duitsland. Na verloop van tijd kom je erachter waar wat het goedkoopst is.” Het verhaal van de studiobouwer klinkt identiek. „Alleen brood kopen we altijd in Duitsland. Het Nederlandse brood dat is niks, dat kun je zo induwen,” en de Duitse Kerkradenaar maakt een harmonikabeweging met zijn handen.

• Duitsers rijden Kerkrade binnen.

Foto: CHRISTA HALBESMA

DE LIMBURGSE m/v PERSONEELSGIDS

GEMEENTE MEERSSEN

De afdeling Burger en Interne Zaken, afdeling Burgerzaken, ontstaat wegens het samenvoegen van de huidige functionarissen (VUT) de vacature voor:

medewerker burgerzaken m/v

Algemene informatie:
De afdeling Burger en Interne Zaken bestaat uit de secties burgerzaken en interne zaken en werkt samen met de afdeling Algemeen Juridische Zaken en het bureau Personeelszaken. Het doel van de afdeling is de burgerzaken te ondersteunen en te begeleiden.

Functie-informatie:
De medewerker zal primair bestaan uit alle overnamezaken, het beheer van de burgerlijke stand en de coördinatie daarvan, zoals het verstrekken van alle akten van de burgerlijke stand, het verstrekken van akten van overname, het verstrekken van akten van overname, het verstrekken van akten van overname.

Arbeidsvoorwaarden:
Het salaris bedraagt, indien volledig bevoegd, maximaal f 5.174,- bruto per maand, exclusief 8% vakantiegeld. Het wordt opgepompt in het PGM-pensioenfonds en er is een collectieve ziekteverzekering van toepassing. Voor het overige is het Rechtspositiereglement van Bijzonder Jeugdwerk van toepassing.

Informatie en sollicitatie:
Nadere inlichtingen worden verstrekt door de coördinator van het daghulpcentrum, de heer A. van Baal, telefoon 045-710101. Uw sollicitatiebrief kunt u binnen 10 dagen richten aan de directeur van BJ-Limburg, mevrouw L.M.F. van Soest-Mertens, Oosterweg 15, 6301 PX Valkenburg.

Unieke uitzendbureau zoekt:
LTS'ER METAAL m/v
voor een bedrijf in Kerkrade. Als je tevens een beetje Engels spreekt en ervaring hebt met elektrotechniek en hydrauliek is deze baan geknipt voor jou.

Medewerker met mechanische achtergrond m/v
voor een bedrijf in Landgraaf. Als je kunt draaien en frezen op een normale conventionele bank ben jij de man voor deze job. Betaling conform Metaal-CAO.

Secretaresse m/v
voor een groot kantoor in Heerlen. Het gaat om een functie met veel verantwoordelijkheid en een WP 5.1 is een voordeel. Deze baan is vooraf 3 maanden.

Tempo-team uitzendbureau
INDUSTRIE
Bijrijder/chauffeur grootvervoer m/v voor een meubelfabriek in Heerlen. Wij zoeken een kandidaat die in de toekomst opgeleid wordt tot chauffeur en bezorger. Werktijden: maandag tot en met vrijdag van 9.00 tot 18.00 uur. Deze baan is een vast dienstverband met een uitlooptijd tot een vast dienstverband niet is uitgesloten. De verdiensten zijn goed! Informatie: 045-71 83 66, Mariëtte Muljens Heerlen, Op de Nobel 1/Akerstraat

14 februari Valentijnsdag
De dag voor de liefste wensen
Ook via een piccolo vanaf f 13.25
Voor meer info 045-719966

Registeraccountants Belastingadviseurs
Met 7 vestigingen in Limburg en 1 in België behoort de ZR-Groep tot de middelgrote accountants- en belastingadvieskantoren. De ZR-Groep verzorgt een breed scala aan diensten, waaronder:

een FISCALIST (m/v), federatie-belastingconsulent of vergelijkbaar niveau, met ervaring
Functieomschrijving:
• het opstellen van jaarrekeningen;
• het verzorgen van aangiften vennootschaps-, inkomsten- en vermogensbelasting;
• mede-adviseren van cliënten en ondersteunen van de collega's met betrekking tot fiscale aangelegenheden.

een MEDEWERKER (m/v) die in staat moet zijn zelfstandig jaarrekeningen en fiscale aangiften te verzorgen
Functievereisten:
• SPD, bij voorkeur met ervaring of MBA, met ruime ervaring;
• aantoonbare affiniteit met het belastingrecht strekt tot aanbeveling.

Reken Centrum Limburg
Ter versterking van ons ontwikkelingsteam voor het systeem IBM AS/400 zijn wij op zoek naar:

automatiseerders
Bij een van de vacante functies ligt de nadruk op informatie-analyse en ontwerp en bij de andere op analyse en programmering in RPG/400.

Reken Centrum Limburg B.V.
Postbus 1122
6460 BC Kerkrade

Gehele vestiging in een geheel nieuw bedrijfspand met showroom in Sittard.
In één van de grotere bedrijven in Zuid-Nederland gespecialiseerd in binnen/buitenverlichting, rolluiken, vouw-/paneelwanden, garagedeuren en bedradingen, beveiliging- hekwerken.

administrateur m/v
De administrateur werkt in opdracht van en legt verantwoording af aan de directie.

De functie omvat:
• Het uitvoeren van administratieve en boekhoudkundige werkzaamheden;
• Het verzorgen van sub-administratieve werkzaamheden;
• Het verzorgen van nakalkulaties;
• Het i.s.m. onze accountant samenstellen van jaarrekeningen en begrotingen;
• Het doen van belastingaangiften;
• Het beheren van het automatiseringsproces.

Voor deze zelfstandige functie zoeken wij representatieve kandidaten met een HBO- c.q. SPD-opleiding, met ervaring in administratie en automatisering in een commerciële productiebedrijf.

Uw interesse voor deze functie kunt u binnen 10 dagen kenbaar maken aan:
Gehlen, t.a.v. de directie,
Postbus 5351,
6130 PJ Sittard.

Gehlen

Klevarie

De uitdaging voor een briljant koopman
Autobedrijf Jasper B.V., reeds jaren een begrip op autobedrijf, met name voor Peugeot, zoekt voor spoedige indiensttreding:

ervaren autoverkoper (m/v)
Een dynamisch automani in hart en nieren met een representatieve uitstraling, die de kneepjes van het verkoopvak kent. Hij zal in het algemeen belast worden met de verkoop van nieuwe en gebruikte personenauto's.

Catharina Pijls:
het is
eigenlijk
s van
'n vader'

Geleense apotheekster geeft prijzen aan RL

DOOR GEERT DEKKER

de ene kant praat ze er niet graag over en aan de
ere kant weer wel. „Als je toch ziet dat we hier nu
ht jaar mee bezig zijn, dan vraag ik me toch af
om er dan nu ineens iemand komt praten.”

Catharina Pijls is 82 jaar, in
n had ze achtentwintig jaar
potheek, waarna ze haar
verbond aan een stichting
arlijks financiële steun ver-
aan studenten en onderzoe-
van de faculteit gezondheids-
schappen van de Rijksuni-
teit Limburg in Maastricht.
vraag naar het waarom ver-
ze naar haar vader, vroeger
ente-architect van Schinnen.
heeft me altijd voorgelaten:
je later goed gaat, moet je
en voor anderen die zich
veel kunnen veroorloven.”

wetenschappers arme sloebers
wil juffrouw Pijls niet zeggen,
toen ze in 1984 een foto in de
zag van een prijsuitreiking
de RL, zag ze dat als een goede
neming voor het geld dat ze
kbaar had.

dat is een goed idee, dacht ik
„Waarna gesprekken volgde
universitaire ingewijden, die
proppen kwamen met de fa-
gezondheidswetenschap-
de jaar zou worden opge-
ge.”

twee jaar gaat er nu 20.000
naar een uitzonderlijk on-
ker en daarnaast komen af-
scriptions van studenten in
erking voor (kleinere) aan-
gingsprijzen en kunnen stu-
en wetenschappers aanva-
rden voor financiële steun
studietoelagen of andere bijzon-
projecten.

hebben als algemeen uit-
punt het bevorderen van de
deling van gezondheidswe-
schappen,” zegt juffrouw Pijls,
overigens niet direct be-
der de bestemming van het
is een bestuur, dat voor
te geven bedrag de hulp in-
van gerenommeerde deskun-
den.”

ak nu elk jaar een bepaald
over en na mijn dood krijgt
stichting een legaat. De rente-
sten daaruit moeten vol-
zijn om op dezelfde wijze
te gaan.”

ijel
belangeloos ondersteunen van

wetenschappers en studenten:
geen alledaagse keuze. Belang-
ling voor de 'sappige' details van
haar initiatief wijst ze echter af,
zoals de gewezen apotheker in het
hele gesprek lijkt te twijfelen tus-
sen bekendheid en anonimiteit
rond haar eigen persoon. „Ik vind
aandacht wel leuk hoor, maar ik
zou liever zien dat de jaarlijkse
winnaars van de Catharina Pijls
Prijzen in het zonnetje werden ge-
zet.”

Acht jaar geleden wilde ze eigen-
lijk dat niemand wist dat zij er
achter zat. „Tijdens de openbare
zitting die ter gelegenheid van de
instelling gehouden werd, stootte
iemand me aan: 'Is dat soms fami-
lie van je,' vroeg ze.”

Eigen baas

In haar levensloop zijn dan ook
weinig aanknopingspunten te vin-
den om het latere 'weldoen voor de
wetenschap' te verklaren. Of het
moest haar eigen studie farmacie
zijn, van 1926 tot 1935 in Utrecht.
Het was haar vader die haar daar-
toe aanzette.

„Zelf wilde ik na de hbs eigenlijk
lerares worden, in een van de mo-
derne talen, maar hij zei 'dat is
niks, dan ben je nog geen eigen
baas.' Dus moest ik, echt tegen
mijn zin in het begin, naar
Utrecht.”

Ze woonde zeven jaar in een meis-
jes-studentenhuis van de parochie:
„Als je bezoek kreeg, kon je de
mensen ontvangen in de spreekka-
mer op de begane grond.”

Na Utrecht volgde Amsterdam, zes
jaar in dienst van een familie die
wel een apotheek had, maar geen
papieren. „Toen werd het oorlog
en vond ik het tijd om terug te
gaan naar Limburg.”

De apotheek in Geleen heeft ze
vanaf 1945 tachtallen jaren voor-
spoedig geleid, waardoor de moge-
lijkheid ontstond van de nu inge-
stelde prijs. Een Limburgse vrouw
als gulle gever voor een Limburgse
universiteit.

De onbekendheid van de Prijs is
ook de huidige voorzitter van de
stichting, belastingadviseur drs P.
Meertens in Geleen, gewone tijd
een doorn in het oog geweest.

„Met name in het verleden zijn we
een beetje verantwoordelijk om het
maar voorzichtig uit te drukken,”
zegt Meertens. „Het is dat
onbegrijpelijk. Als universiteit zou
je toch gebruik moeten maken van
een stichting om het belangeloos
inspanst voor een van haar facultei-
ten. We hoeven niet elke dag in de
krant maar min of meer doodge-
swegen worden is natuurlijk ook
niet de bedoeling.”

Bestuurslid van de stichting, prof.
dr J. Maarse van de RL-faculteit,
kent de klachten uit het verleden.

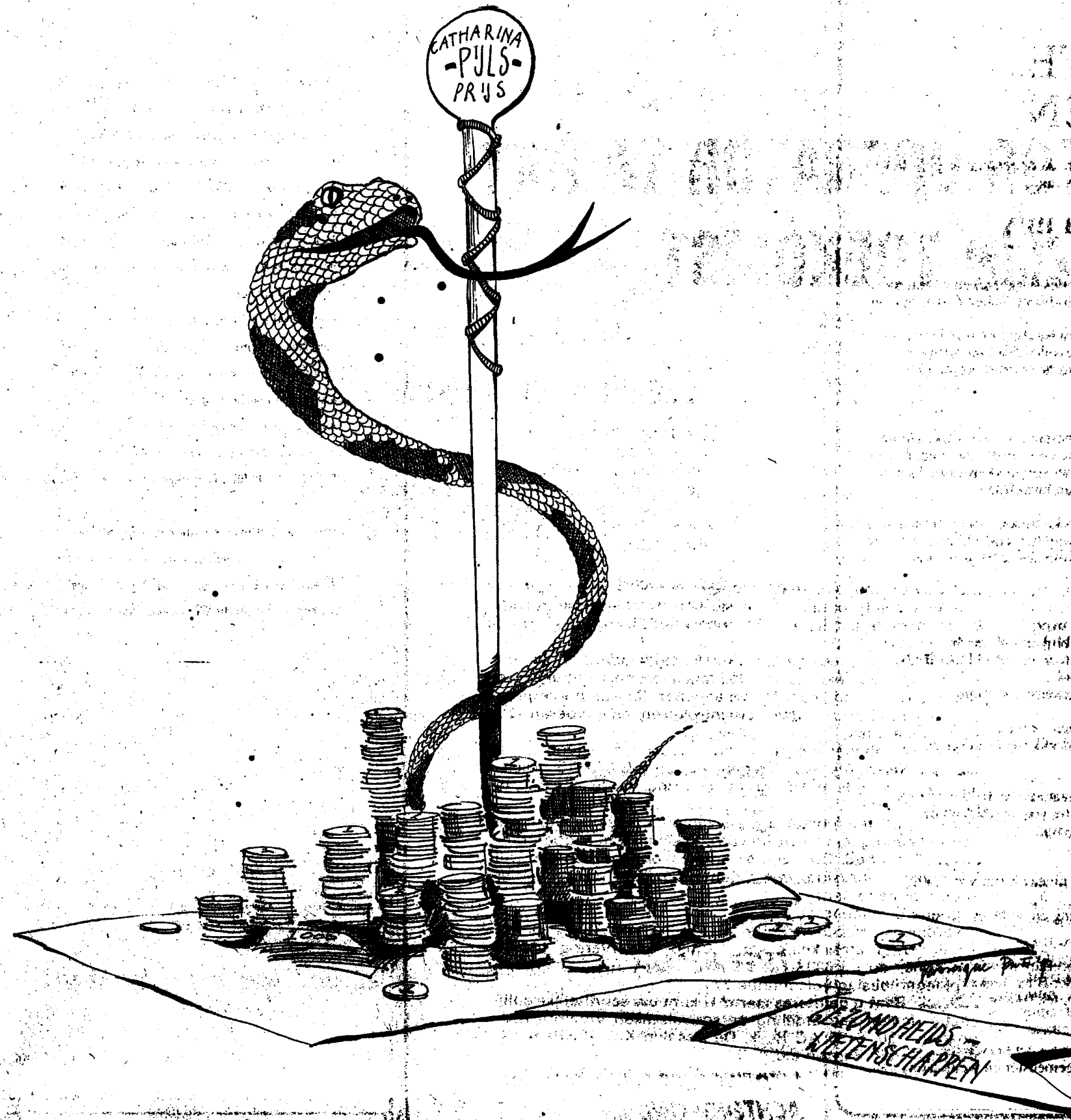
We proberen het sinds een jaar of
drie beter te doen. De studenten
kennen volgens hem de weg naar
de stichting al uitstekend, vooral
als het gaat om financiële bijdra-
gen voor buitenlandse reizen.

„De grote prijs moet misschien

nog wat aan belang winnen. Maar
ik moet benadrukken dat dit geen
Limburgs onderonsje is. De prijs
kan net zo goed gaan naar een ge-
zondheidswetenschapper die niet
aan de RL werkt.”

„Bovendien,” vervolgt Maarse,
„proberen we steeds meer de prijs-
uitreikingen te combineren met
momenten waarop de aandacht
toch al naar de faculteit uitgaat.”

De vrucht van de
leense apotheekster Cath-
arina Pijls Stichting
beloont gezondheidswe-
tenschappers en studen-
ten van de Rijksuni-
teit Limburg voor bijzon-
dere prestaties.
Tekening: VERONIQUE PUTS

ander

Z
ij
d
s

Wacht

DOOR SANTE BRUN

Frederik Hendrik zou zich toch
kapot geschaamd hebben als hij de
Slag op de Mokerhei zou hebben
verloren doordat de avond tevoren
een zootje musketten, ponjaarden
en hartsvangers onklaar was
gemaakt door een actiegroep die
opkwam voor meer loon en betere
arbeidsvoorwaarden voor het
schorriemoorde dat toen niets
beters wist dan zich te melden
voor vreemde krijgsmacht?

Verloren heeft Frederik de slag
toch, maar dan gewoon door
overmacht, de verkeerde tactiek,
een kapotte wekker of gesloten
overwegbomen, daar zou ik de
boeken op moeten naslaan. (Die
mogen weer te voorschijn komen,
heb ik begrepen, nu aan de
schooljeugd wederom
geopenbaard mag worden dat er
voor Michael Jackson ook al leven
was.)

Toen ik in militaire dienst was,
sprak opa, en de bescheiden doch-
terzame rang van soldaat der
eerste klasse bekleedde, hadden ze
nog geen helikopters - al is het
ook weer niet zo lang geleden dat
ze in die tijd nog Zwitserse
huurlingen konden belasten met
het bewaken van de goedendags
en de hellebaarden.

Ik heb in elk geval menig uurte-
de een gezonde jongeman alleen,
met de handen boven de dekenen,
in een tot verkwikkende nachtrust
ingericht bed zo moeten
doorbrengen, knikkebollend stuk
gelegen in het kader van de
bewaking van wat er uitgaat als een
eenvoudige zandhoop te vuigt.
Dat bij mij en enkele van mijn
mede-dienstplichtigen bange
vermoedens de kop opstaken, als
zouden zich onder die zandhoop
op scherp staande en op
medemenselijke te Minak en Gort-
gerichte kernkoppen bevinden,
dat durfden wij in die tijd koude
jaren vijftig natuurlijk niet te
denken. Wij liepen wacht, en wij
bleven wakker omdat wij niet bij
de slaap, of zelfs maar op de
grond zitten, overlopen wensten te
worden door de officier van piket.
Die was ook wakker, ook heel
opzichtig tegen zijn zin, maar deed
zijn plicht en de wachloper die
betreft werd op verzuken van de
zijne kon rekenen op een stevige
douw.

Je kunt nu wel relativeren: wat
moeten we met die helikopters nu
als de vijand is gevallen? Maar,
sprak de zuigende Melander, die
dingen en het overvloedig
waarin zij tot bewaking stonden
opgesteld hebben de
belastingbetalers toch zeker twintig
miljoen gulden gekost, een bedrag
dat ik, moet ik deemoedig
toegeven, niet dagelijks zwart
blijfverdien.

In die laatste dag niet min of meer
onbewaakt langs de openbare weg
staan, zou ik denken. Als was het
maar om ze een beetje fatsoenlijk
heel te houden zodat ze over een
aantal jaren, in het kader van een
voordelige transitie, kunnen
overgaan in de handen van een
initiatiefgroep op een manier te
bepalen plaats in de wereld - die
ze dan weer zal benutten bij het
de eigen vijand van de Slag op de
Mokerhei niet te verzuken
in dat ze, vanzelf, ook behoorlijk
zich laten bewaken.

De Mokerhei overheid heeft
dan toch laten doorschieten
het moet niet alles kan te weten
niet dat zou er nog bij weten
vragen. Maar als jullie nu eens
beginnen met het wel bewaken
van dingen die een hoop geld
hebben gekost, wat zou u van dit
voorstel vinden? En dan meteen
de gevangenen ook een beetje
vrij.

Een suggestie: haal, bij
ontgintenis van voldoende
personeel, eens wat bewaking weg
bij de asielzoekers. Die doen toch
geen vlieg kwaad, relatief, en het
vluchtgevaar is nihil; daarmee
neem je die actievoerders gelijk
ook wat wind uit de zeilen.

En dan kan ik tenminste nog tijds
genieten van het gevoel niet van
niets wacht gelopen te hebben, te
vught en ontrek-

De erotiek van de macht

DOOR RENÉ DIEKSTRA

Voor wie even doordraait, is die uitleg natuurlijk
onzinnig. Als je bevestigd hebt om je geweten te
wasen, dan weet je toch niet gelijk maar even een
persconferentie. De media zijn niet de meest voor-
de hand liggende keus als bichtstok. Ze zijn ook
bepaald niet de 'gouden standaard' voor eerzich-
heid en dat geldt althans voor het boulevard-
blad Star waarin de zangers voor het eerst met
haar onthullingen kwam.

De media zelf roffelden op de tamtam van de heb-
zucht. Gennifer zou een flits bedrag tussen de
50.000 en 200.000 dollar, voor haar van Star heb-
ben gekregen. Zelfs als dit motie heeft uitge-
speeld: dan was het het uiterst onwaarschijnlijk dat
geld naar enige of bekijnde tekste bewezen is.
Gewest: Want Gennifer heeft nauwelijks verdien-
goed beseft, dat met haar verhaal de vroegere
minnaar(?) grote en misschien wel onherstelbare
averij zou oplopen in zijn race naar het president-
schap.

De meeste vrouwen hebben de macht om hun
mannen of minnaars in moeilijkheden te brengen
door het rondhangen in een buurt, stad of land, van
hulpe bij onderhanden. Als ze van die macht ge-
bruik maken, is het niet anders dan de vrijheid altijd sprake
van wraakzucht, van behoefte om te vernederen,
naar benedend te baken. Die behoefte komt meestal
voort uit vernedering of afwijzing: uit de averij aan
hun ego, die zij op hun hart van de zijde van man
of minnaar hebben opgelopen.

In veel (er)relaties zijn mannen en vrouwen tot in
jaren verleden in een harde en vaak gemeene
machtsstrijd vervikeld, maar het risico daarop is
broter als de relatie zelf uit macht is geboren, zoals
bij Gennifer en Bill ongetwijfeld het geval is ge-
weest.

Ik denk bijvoorbeeld dat Gennifer nooit aan een
relatie met Bill, een getroude man, zou zijn ge-
gonnen als hij geen goede politieke ster was ge-
gewest maar bijvoorbeeld een werkloze bouwvak-
ker. Voor het aangaan van een seksuele relatie met
een man stellen vrouwen, bewust of onbewust,
meestal een hele reeks van voorwaarden - uiterlij-
ke aantrekkelijkheid, respect, invoering, vermogen,
intelligentie en vooral ook status of succes dat
tenminste op hetzelfde maar liever nog op een
(veel) hoger niveau ligt dan dat van hun man.

Bij het uitzoeken van een partner of minnaar kie-
zen vrouwen vrijwel altijd 'naar boven'. Daarom
hebben machtige mannen op veel vrouwen zo'n
erotiserende uitwerking of zelfs Henry Kissinger,
de vroegere Amerikaanse minister van Buitenland-
se Zaken het ooit zei: macht is de ultieme liefdes-
drank.

Mannen daarentegen, vooral ook machtige man-
nen, stellen voor een seksuele relatie aan een
vrouw meestal maar een enkele voorwaarde, name-
lijk dat ze lichamelijk aantrekkelijk is. Ze mag best
een werkloze danseres, zangeres of stewardess zijn
als ze maar een 'stuk' is.

De erotiserende uitstraling van macht en het ver-
schil in voorwaarden die mannen en vrouwen aan
een seksuele relatie stellen, maakt dat machtige
mannen vaak uit een groep van het 'echte' leven
vrouwen kunnen kiezen. En, zoals alle katers die
op het spel worden gebonden, doen ze dat ook. De
president Roosevelt, Eisenhower, Johnson en
'most of all' John F. Kennedy zijn sprekende voor-
beelden in dit opzicht.

Wat dat betreft, verschildt de menselijke soort nog
altijd weinig van de eerste de beste apesoort, zoals
de bavianen. Ook daar geldt dat de machtigste,
sterkste mannetjes de meeste en de beste vrouwtjes
hebben - de vrouwtjes kiezen zich ook daar
aanbieden - terwijl de 'mindere' mannetjes het
toekijken hebben. (Al doen bavianen dat niet via
de televisie.)

Het valt overigens te betwijfelen of het wat de
mens betreft alleen maar om een biologisch be-
paald patroon gaat. Reclame-psychologen hebben
al sinds jaar en dag vastgesteld dat er maar één ge-
meenschappelijke noemer is, waaronder alle man-
nen van alle sociale klassen 'gepakt' kunnen wor-
den: hun verlangen om door de mooiste vrouwen
in hun cultuur geaccepteerd te worden.

We kunnen het ook omdraaien: de gemeenschap-
pelijke noemer is hun angst om door deze vrouwen
afgevoerd te worden. Hoe groter de angst, hoe
waarschijnlijker de kans dat hij het product koopt
dat hem belooft dat die angst overbodig is. Met een
veertienjarige jongen die, zoals in onze cultuur,
werkelijk constant door de media wordt gebom-
bardeerd met beelden van de veertien- tot tiege-
rentwintjarige medevrouw, gebeuren twee in-
grupeerende dingen.

Allereerst gaat dit ideaalbeeld een centrale plaats
in zijn fantasie-wereld innemen en heeft hem in
zijn macht. Het tweede is dat hij, met zijn puijs-
te en onbeholpenheid, zich dit type meisje of vrouw
volstrekt onwaardig voelt. De meisjes uit zijn om-
geving die enigzins lijken op het ideale beeld, heb-
ben door hun schoonheid macht over hem.

Zijn diepste verlangen is dat zij net zo met hem
 bezig zijn, niet zo achter hem aan lopen, als hij zich
ter hen. Dan zou hij het gevoel kunnen hebben: 'Ik
ben okay'. Maar meestal is hij niet zo gelukkig. In
zijn verlangen om toch door hen opgemerkt of ge-
accepteerd te worden, en in zijn angst dat hij niet ge-
beurt, gaat hij op zoek naar manieren waarop hij
zich kan bewijzen: sport, spullen, status of be-
roepsprestaties. Het streven naar maatschappelijke
macht van veel mannen is daarom voor een belang-
rijk deel ingegeven door een gevoel van onzeker-
heid ten opzichte van het idee dat hij de vrouw
dat in hun innerlijk rondwaart.

En dan gebeurt er op een dag iets bij de hand die
de wereld status, succes en macht weet te ver-
ver. Het is dat althans voor hemzelf strekend verras-
send is. Vrouwen, die het idealtypische beeld van de
reën, beginnen werkelijk te kijken naar hem. Het
succes begint zijn erotische vruchten af te wer-
pen. In het begin heeft hij maar wat hoeft hij te
met handenvol te grijpen, als een kind in een sla-
waakte snoepwinkel. Totdat er een moment komt
dat hij beseft dat hij voor het behoud van zijn
macht de erotische voordelen ervan moet laten
De mooie minnares moet aan de haak.

Maar die laat zich die krenking - ondanks haar
uiterlijk is ze bij elkaar niet meer aantrekkelijk ge-
noeg om de relatie voort te zetten. Het succes is een
aan doen. Onder het motto 'als hij niet komt, kom ik
niet opruimen, wanneer hij geen behoefte meer
aan mij heeft, dan zal ik er wel een voor mij
dat hij iemand wordt waar ik geen behoefte meer
aan heb' onderneemt ze pogingen om de aandacht van
zijn aantrekkelijkheid, van zijn macht dus, af te
helpen. Zoals altijd in de strijd tussen twee ego's is
dan al gauw geen middel, ook geen mededingend
meer te grof.

En net als bij de bavianen geldt ook bij mensen, dat
de kans zich voordoeft de mindere mannetjes
mag al te graag het knappe vrouwtje helpen om
zowel het machtige mannetje als hun eigen afgan-
een stuk kleiner te maken.

Een mooie vrouw, zich
overduidelijk van haar
uitstraling bewust, komt op
een persconferentie aan de
hele wereld uitleggen dat ze
jarenlang een relatie met
een getroude vent heeft
gehad. Nieuws van het
ergste soort, want de man in
kwestie is toevallig
presidentskandidaat. Wat
doet de pers daar? Die gaat
zichzelf en het publiek
dagenlang opwinden over
deed-ie het nou of deed-ie
het niet? Maar dat is
natuurlijk niet de
hamvraag. Die is: 'waarom
doet zij het?'

Waarom klapte zij, zangeres
Gennifer Flowers zo
publiekelijk uit de school
over Bill Clinton,
Democratisch gouverneur
van Arkansas? De
verklaring die zij er zelf bij
gaf, was niet erg
overtuigend. Net als
trouwens de verklaring die
de media voor haar
ontbetseming in petto
hadden. Gennifer bespeelde
de trom van de eerlijkheid
door te zeggen dat ze
besloten had te praten
omdat zij had gelezen tegen
de pers en ziek was van alle
bedrog en leugens.

Economisch zwakkere wordt goed beschermd, maar:

Eigen schuld blijft 'dikke bult'

De wet wordt klantvriendelijker en de burger wordt beter beschermd. Kort kan de essentie van het Nieuw Burgerlijk Wetboek (NBW) voor de niet-jurist niet worden samengevat. Dat NBW is op 1 januari jl. van kracht geworden en bevat een groot aantal wijzigingen die iedere burger kunnen raken. Reden voor het Limburgs Dagblad om in samenwerking met een aantal juristen in serievorm aandacht te besteden aan enkele markante veranderingen, weergegeven in fictieve voorbeelden.

Aan deze serie werkten mee:

mr J.L.H.M. Adelmeijer en mr P.J. Nevelstein van Adelmeijer Advocaten te Heerlen; mr J.P.J.M. Föllings, mr Ch. F.M.P. Spreksel, en mr J. H. Welling van Föllings & Spreksel c.s., advocaten te Heerlen; en mr C. Leussink, notaris te Heerlen.

De regels in het Nieuw Burgerlijk Wetboek inzake de algemene voorwaarden (de zogenaamde 'kleine lettertjes' in een contract), consumentenkoop en productaansprakelijkheid, hebben duidelijk de bedoeling de economisch zwakkere partij te beschermen. Onder het oude recht was er geen wettelijke regeling en kon worden afgesproken wat men wilde, zij het dat in de rechtspraak correcties werden aangebracht.

Een producent is in beginsel aansprakelijk voor schade die veroorzaakt wordt door een gebrek in zijn produkt. Als niet duidelijk is wie de producent is, kan de leverancier als producent worden beschouwd, tenzij deze binnen redelijke tijd aan de benadeelde de identiteit van de producent (of degene die hem het produkt heeft afgeleverd) bekendmaakt.

De benadeelde moet het gebrek aantonen, de schade, en voldoende verband tussen die twee.

Die aansprakelijkheid gaat natuurlijk niet in alle gevallen op: bijvoorbeeld wanneer de benadeelde eigen schuld kan worden verweten. Wist hij van het gebrek af? Het is immers niet verwonderlijk dat er schade komt als iemand weet dat een door hem gekochte ladder gammel is, en een belasting van meer dan honderd kilo niet kan doorstaan.

Als die persoon zelf 150 kilo weegt en op die ladder klimt met twee zware gereedschapskisten, gaat het natuurlijk mis. Hij heeft de schade dan geheel aan zichzelf te wijten. Overigens is het dan wel aan de eventueel aansprakelijk gestelde producent van de ladder om aan te tonen dat de benadeelde inderdaad van het gebrek afwist (door er bv. op te wijzen dat zijn even zware buurman de dag ervoor door dezelfde ladder gezakt was).

Gebrekkig

De productaansprakelijkheid is beperkt tot schade door dood of lichamelijke letsel. Schade die door een gebrekkig produkt wordt toegebracht aan een andere zaak, heeft alleen aansprakelijkheid tot

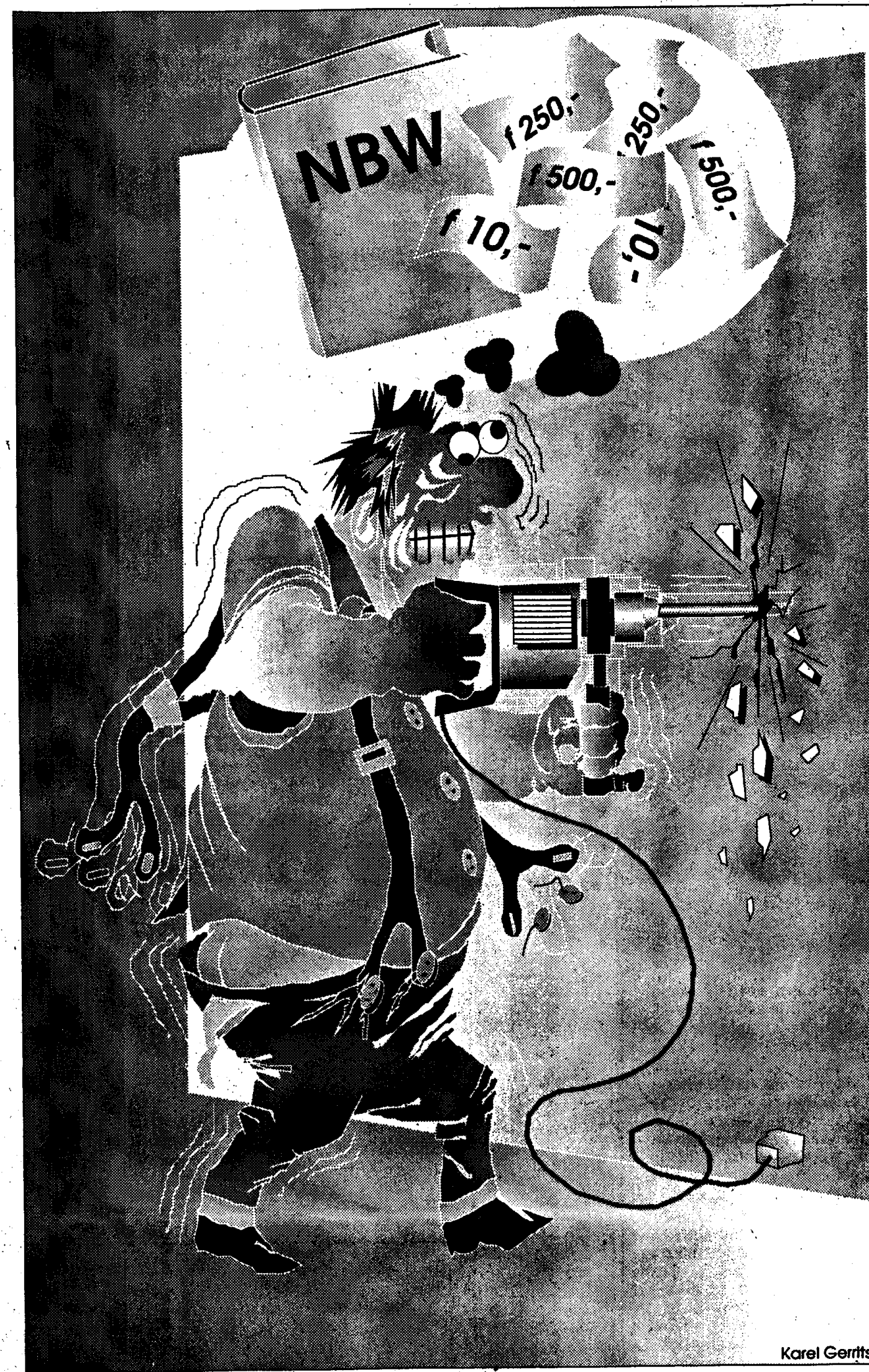
gevolg als de beschadigde zaak gewoonlijk voor gebruik in de privé-sfeer is bestemd en door de benadeelde ook hoofdzakelijk zo is gebruikt.

In dat geval geldt er echter een minimumbedrag aan schade dat moet zijn geleden, de zg. 'franchise'. Dat bedrag is thans 500 ECU (Europese 'munteenheid') oftewel f1.263,85.

Als de echtgenote van een winkelier dus haar gloednieuwe stofzuiger gebruikt en dit apparaat vernietigt vervolgens de vloerbedekking, dan geldt de (haast automatische) productaansprakelijkheid wanneer het de vloerbedekking in het woonhuis betreft, en niet die in de winkel. Bovendien moet er voor minstens f1.263,85 vernield zijn. De schade in de winkel kan pas gecompenseerd worden als aangetoond is dat de producent verwijtbaar, dus onrechtmatig, heeft gehandeld.

Risico

Net zoals een producent in principe aansprakelijk is voor gebreken in het produkt dat hij op de markt brengt, zijn er ook andere gevallen waar men voor de veiligheid van voorwerpen moet instaan. Zo zal de bezitter van een boommachine die niet voldoet aan de normaal daar aan te stellen eisen, aansprakelijk zijn voor de schade die daar door zou ontstaan. Tenslotte is de eigenaar degene die dat apparaat in het verkeer brengt en vormt hij zo een onmisbare schakel in het ontstaan van de schade. Dan is hij aansprakelijk als hij had moeten beseffen dat het ongedeelte apparaat een bijzonder gevaar voor personen of zaken oplevert. Hij loopt dan dus het risico voor ongedeelte schade; maar dat betreft dan alleen een gebrek dat niet van begin af aan in het pro-

Karel Gerrits

dukt begrepen lag, maar ontstaan is door bv. onzorgvuldig onderhoud of toevoeging van vreemde onderdelen. Bij een gebrek dat er van begin af aan in zat, hebben we immers weer te maken met de 'echte' productaansprakelijkheid en moet degene die schade leed zich wenden tot de producent.

Als u uw buurman dus willessen en wetens een defecte boommachine leent en deze wordt hierdoor geknakt, dan bent u aansprakelijk voor de schade die hij hiervan ondervindt. Als uw buurman hierdoor arbeidsongeschikt raakt, hebt u dus voor de gevolgen daarvan op te komen.

En als de buurman overlijdt, kunnen ook de nieuwe regels over vergoeding van begrafeniskosten aan de orde komen, die wel onder het nieuwe recht verschuldigd zijn, maar niet onder het oude (toen het motto nog gold dat het tenslotte toch ooit tot een begrafenis voor iemand zou komen). Apart regelt de wet dat de bezitter van gebouwen of andere met de grond verbonden werken, aansprakelijk is voor de schade die door een gebrek daaraan veroorzaakt wordt. Zo moet de eigenaar de schade vergoeden die door een instortende muur of een afgewaaid

dakpan wordt toegebracht. In het oude recht was dat ook al zo, maar de aansprakelijkheid is nu uitgebreid tot alle zaken die duurzaam met de grond verbonden zijn. Maar dan moeten zij wel door menshand gemaakt zijn, want voor bomen geldt weer de 'normale' regel dat de bezitter alleen aansprakelijk is voor schade die hij had kunnen - en daardoor had moeten - vermijden. Dat betreft bv. het geval van een afgebroken tak, veroorzaakt door onvoldoende onderhoud, hetgeen natuurlijk meestal de oorzaak van het afbreken van een tak is.

Dieren

Net zo'n aansprakelijkheid geldt voor de bezitter van dieren, omdat het ook hier juridische zaken zijn met een potentieel element van gevaar waar de eigenaar voor heeft in te staan. Los daarvan staat weer de verlengde aansprakelijkheid van werkgevers voor hun ondergeschikten en van opdrachtgevers voor hun aannemers. Dat was in het oude recht ook al zo: wanneer men een ander in zijn opdracht werk laat uitvoeren, is men aansprakelijk voor de gevolgen. De busmaatschappij is dus aansprakelijk voor schade die haar chauffeurs bij een botsing veroor-

zaken en de bouwondernemer is bv. aansprakelijk voor de schade die bij het passeren van de bouw wordt geleden door de knappe jongedame in een open sportwagen die door de bouwvakkers zo bewonderend wordt aangestaard dat zij hun beton in de auto en niet op de bouwplaats storten.

Kooprecht

Wat het nieuwe kooprecht betreft, is er sprake van een duidelijk onderscheid tussen zakelijk en privé. De speciale regels gelden alleen voor de zg. 'consumentenkoop'. De nieuwe stofzuiger van de eerdergenoemde echtgenote van de winkelier valt daar alleen onder indien hij niet voor de zaak is gekocht, maar voor privégebruik (in het woonhuis). Dat onderscheid is van belang, want de bepalingen van consumentenkoop bieden flink wat bescherming. Als bv. u een gekocht artikel (voor privégebruik) laat thuisbezorgen, gaat het risico pas over op de koper op het moment van bezorging. Als het dus vóór die tijd kapotvalt, is het risico niet voor u. Zo bevat de wet nu voor de koper een aantal gunstige regels, en wanneer de verkoper daarvan af zou willen wijken, is dat nietig in het geval van consumentenkoop.

Iets dergelijks kent de wet in de bescherming van privépersonen tegen de 'kleine lettertjes' in de algemene voorwaarden die hun rechtspositie danig kunnen aantasten. Daar worden zij nu goed tegen gewapend. De wet geeft namelijk van een aantal dergelijke bedingen aan, dat zij onredelijk bezwarend zijn. De volstrekt onaanvaardbare bedingen staan in de zg. 'zwarte lijst' en de dubieuze staan in de zg. 'grijze lijst'. Die laatste bevat bedingen waarvan vermoed wordt dat zij onredelijk bezwarend zijn.

Als je als consument in de kleine lettertjes iets tegenkomt dat in de zwarte lijst staat, is dit zonder meer vernietigbaar. Kom je iets tegen dat in de grijze lijst staat, dan mag degene die de voorwaarden oplegt, aantonen dat het niet onredelijk is. Een omkering van de bewijslast, dus.

Bedingen

Er staan heel wat bedingen in de zwarte lijst. Een voorbeeld: u sluit een overeenkomst met de huisschilder J om uw woning op te laten knappen. De heer J is u aanbevolen als serieus en zeer betrouwbaar. Het is dan voor u zeer vervelend als J zijn werkzaamheden zomaar zou mogen uitbesteden aan een ander. Het mag dan ook niet, tenzij u het recht heeft om dan de overeenkomst te ontbinden of als J aansprakelijk zou blijven voor het werk van die ander.

Het gaat hier om een beding uit de zwarte lijst, namelijk dat de gebruiker bij voorbaat toestemming verleent om zijn uit de overeenkomst voortvloeiende verplichtingen op een ander over te doen. Dat mag dus niet.

Dat geldt ook voor een beding dat de bevoegdheid van de tegenpartij om bewijs te leveren, uitsluit of beperkt. Het beding 'niet ruilen zonder bon' kan op grond daarvan onredelijk bezwarend zijn. Indien u als consument een gebrekkig produkt wilt ruilen omdat u niet gekregen heeft wat u mocht verwachten, kan u niet worden tegengeworpen dat u geen bon meer heeft. U mag ook op andere wijze de aankoop bewijzen.

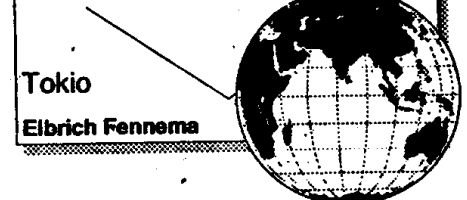
Garantiebewijs

In veel garantiebewijzen wordt aansprakelijkheid voor gebreken na de garantietermijn (bv. 12 maanden), uitgesloten. Stel, u koopt een videorecorder met 12 maanden garantie. In de veertiende maand gaan de videokoppen stuk. Dit is een gebrek dat na een dergelijke tijd nog niet behoort op te treden.

Dan helpt de regel van de algemene voorwaarden u niet direct, omdat daar als uitgangspunt geldt, dat de koper zich kan weren tegen een garantie die voor minder dan twaalf maanden is gegeven. Dat doet zich hier niet voor. Maar dan komen de bepalingen van de consumentenkoop te hulp, omdat de regeling van koop de mogelijkheid opent om het contract bij ongedeelte levering tot twee jaar na de ontdekking te ontbinden, en afwijking van die regel nietig is ten opzichte van de consument-koper. De 'privé-koper' is dus niet aan de termijnverkorting gehouden.

Tot slot nog een voorbeeld uit de grijze lijst: wanneer een reisbureau volgens zijn voorwaarden bij annulering van een reis 50% kosten in rekening brengt, dan lijkt dit wel een erg hoog bedrag. Men kan niet meer verlangen dan een vergoeding van geleden verlies of van gederfde winst, en zal de hoogte daarvan moeten kunnen aangeven. Het vaste percentage is dus niet verplichtend voor de reiziger, tenzij het reisbureau kan aantonen dat dit redelijk is. Voor het beoordelen van afspraken in het NBW blijven redelijkheid en billijkheid de maatstaven.

STANDPLAATS:

Jaargetijden

Japanners hebben een extra reden om zich zorgen te maken over de gevolgen van het broeikas-effect. Hun innerlijke seizoenskalender zou er wel eens door van slag kunnen raken. Japanners claimen graag een speciale gevoeligheid voor de natuur, en met name voor de wisselingen van de seizoenen. Nederlands enthousiasme voor de eerste crocus of zelfs het eerste kievietje is er niets bij. Japanners vereeren hun jaargetijden.

Niet spontaan, maar eerder ceremonieel. Het Japanse leven is doortrokken van de verwijzingen naar de seizoenen. De dichtkunst gaat hierin het verst. Een traditionele 'haiku', een gedicht van drie regels, is niet compleet zonder een verwijzing naar het seizoen. Eigenlijk geldt hetzelfde voor het schrijven van brieven. De opening bevat stevast een toespeeling op de hitte of juist de kou, vallende blaadjes of ontluikende bloesems. Van een dichter wordt natuurlijk een oorspronkelijke kijk op de natuur verwacht.

Een Japanse briefschrijver is van die plicht ontslagen. Er zijn handzame boekjes te koop, die ook uitgebreid worden geraadpleegd, over 'hoe schrijf ik een brief' waarin voor elke maand een tiental suggesties worden aangedragen voor een toepasselijke opening. Ook krijgt het verstrijken van de seizoenen zijn culinaire neerslag. Wij kennen in december specifiek snoepgoed als pepernoten en borstplaat. In Japan gaat dat het hele jaar door, met typische lekkernijen voor nieuwjaar, voor onder de kersebloesem, ter verkoeling in de zomer en voor bij de verkleurende herfstbladeren in het najaar. Een zichzelf respecterend restaurant zal ook in de opmaak van zijn menu een hint van het seizoen meegiven.

De verering van de wisseling der seizoenen kent ook zijn minder poëtische variaties. Zo versiert elke winkeliersvereniging in Japan haar straat in het voorjaar met knalroze plastic kersetaken. Tegen de zomer worden die vervangen door plastic grashalmen, in de herfst volgen de roodbruine herfststakken van plastic. In de winter maak je dan kans op een heuse bamboestengel met pijnboomtakken, de Japanse tegenhanger van de kerstboom.

Het onbetwiste hoogtepunt in de cyclus is de eerste helft van april, wanneer de kersebloemen bloeien. Elke klas, elke club en elk bedrijf belegt wel een middag om te zingen en te drinken onder de kersebloesems. Deze 'sakura' laat niemand onberoerd. De een vindt dat er een erotische magie uitgaat van zo'n knalbloei in volle tooi, de ander wordt juist aangegrepen door de kortstondigheid van deze uitbundige schoonheid. Langer dan tien dagen houdt de sakura het namelijk niet uit.

Er zijn Japanners die beweren dat de sakura de reden is dat in Japan het nieuwe jaar in april begint. Het fiscale jaar begint in Japan in april, het schooljaar begint in april en op 1 april treedt de nieuwe lichting recruta's aan in het Japanse bedrijfsleven voor een loopbaan die de rest van hun leven zal duren. Een perfecte gelegenheid voor de nieuwkomers om te verbodderen met hun collega's of hun ouderejaars.

Stel nu eens dat door het broeikas-effect de 'sakura' steeds vroeger bloeit. Niet alleen is dan is het excuus weg om het nieuwe jaar eens met een flinke zuipartij te beginnen, maar ook zijn de dichters hun april-referentie kwijt en 'hoe schrijf ik een brief' handelingen zijn op den duur achterhaald. NHK, de Japanse tegenhanger van de NOS, heeft aan deze dreigende verstoring van Japans innerlijke seizoenskalender al een documentaire gewijd. Gelukkig viel er het afgelopen weekende in Tokio meer dan twintig centimeter sneeuw, een troost voor Japans cultuursmissisten.

'Hoe rijker, hoe beter'

Vervolg van pagina 27

In Lanaken zelf en de deelgemeenten Neerhaeren, Rekem, Gellik en Veldwezelt woonden op 1 januari 1991 precies 2.897 buitenlanders op een totaal van 22.167 inwoners. „En het worden er elk jaar meer,” zegt de ambtenaar vreemdelingen-dienst in het stadhuis. „We hebben er veel profijt van. Dus het maakt mij ook niet zoveel uit of die mensen nu actief deelnemen in het verenigingsleven of niet. Iedereen is vrij om te gaan en staan waar hij wil. Straks vallen de grenzen in Europa helemaal weg. Wat moeten wij dan moeilijk gaan doen?”

Een zakenman uit Maastricht legt uit waarom België zo'n paradijs is voor kapitaalcrachtige mensen. „Dit land kent geen vermogensbelasting. En als je hier je pensioen afkoopt, kun je het belastingvrij meenemen. In Nederland is dat wel anders!” Maar er zijn ook andere redenen, zo blijkt. In België zijn er heel wat minder regels en regeltjes. Er valt nog wel eens wat te ritelen. Dat is best prettig als je een nieuw huis gaat bouwen.

De bestaande bouw in de duurdere prijsklasse is evenwel niet echt goedkoper meer dan in Nederland. „De trek van de buitenlanders die hier om fiscale redenen komen wo-

nen, heeft de prijzen van de woningen omhoog gejaagd,” zo verklaart een Belgische dame, die haar hondje uitlaat. Maar echt erg vindt ze het niet. „Met rijke mensen in de wijk heb je ook nooit problemen, hè. Hoe rijker, hoe beter.”

Problemen heeft wel de Limburgse zakenman gehad die nog niet zo lang in Lanaken woont. „Toen ik mijn huis hier kocht, bleek er van alles defect. Ik heb echt pech gehad. De riolering stonk, de isolatie klopte van geen kant en ook met het zwembad in de tuin ging het mis. Ik dacht dat ik op een lokatie ging wonen waar alles tiptop in orde zou zijn, maar dat viel behoorlijk tegen. De makelaar heeft de zaak veel te rooskleurig voorgere-

steld en ik heb dan ook een proces tegen hem aangespannen. Ik vertouwde hem, maar hij heeft mij bedonderd. Dat pik ik niet.”

Was de start niet bepaald florisant, tegenwoordig zijn hij en zijn vrouw redelijk tevreden met hun stulp in het Belgische. „Het is hier alleen heel erg rustig. In onze vorige woonomgeving hadden we veel meer contact met mensen in de buurt. Onze burens kennen we nauwelijks. Dat komt ook omdat we 's morgens naar Maastricht rijden, waar wij nog onze zaak hebben.

Tegen de avond pas komen we terug. En dan bouw je natuurlijk niet snel contacten op. Dat komt mis-

schien wel later. Over een paar jaar stoppen mijn vrouw en ik ermee en dan gaan we hier van een goede oude dag genieten.”

Boodschappen

Net als de meeste Nederlanders die nog een zaak in het moederland hebben, doet mevrouw voorname biddschappen in Maastricht. „Daar kan ik overdag tussen de bedrijven door snel alle inkoop doen. Hier winkel ik zelden. Ik haal weleens bloemen of zo. Want je woont in België, dus je moet hier zo nu en dan toch ook wat kopen, vind ik.”

In de Ero-supermarkt in Neerhaeren is het die ochtend vrij rustig. Geen Nederlanders te zien, zo lijkt het. Toch is de bedrijfsleider niet ontevreden. „Maar natuurlijk niet. Ik schat dat de helft van de Nederlanders hier boodschappen doet in Maastricht. De andere helft doet haar inkoop in België. En dat pik-

ken we toch weer mee. Ik moet trouwens zeggen dat de Nederlandse klanten die hier komen, goede klanten zijn. Dus mij zult u niet horen klagen.”

Toch zijn er ook enkele woorden van kritiek te beluisteren. „De huizen en de bouwgrond wordt al maar duurder door die buitenlanders,” zegt een Belg. „Maar veel vervelender vind ik nog dat deze mensen zich nauwelijks in het normale leven hier begeven. Ze zonden zich af in hun dure wijken. De Nederlands-Limburgers, dat gaat nog wel, die kunnen hier redelijk goed aarden. Maar de Hollanders voelen zich naar mijn mening helemaal niet zo thuis. Ze zeggen dat Turkijn en Marokkanen zo moeilijk in de gemeenschap integreren, maar met de Nederlanders is het volgens mij veel erger. Dat gaat op de lange termijn misschien wel eens voor problemen zorgen.”

Op 20 januari 1972 werd Jo Gijsen tot bisschop van Roermond benoemd, op 13 februari in Rome gewijd en op 4 maart 1972 in Roermond geïnstalleerd.

Naar aanleiding van dit kristallen ambtsjubileum waren er 48 aanvragen voor een interview met de jubilaris. „Uit binnen- en buitenland,” aldus de perschef van het bisdom, Ad Jansen. „Zelfs was er een aanvraag uit Amerika. Inclusief de KRO kregen allen 'nee' als antwoord. Pastorale bewogenheid noopt de bisschop tot stilzwijgen. Hij wil geen mensen beschadigen. Hij is van mening dat in stilte meer goeds tot stand komt dan door lawaai.”

Ook in 1982, toen 36 journalisten uit binnen- en buitenland mgr Gijsen naar aanleiding van zijn tinnen ambtsjubileum wilden interviewen, werden alle verzoeken afgewezen. De bisschop zag er, volgens de toenmalige perschef, Jan Spanjaard, het nut niet van in. „Geeft hij een interview, dan volgen veertien dagen lang allerhande commentaren, zodat aan het eind van de rit niemand meer weet wat de bisschop heeft gezegd. De gelovigen worden erdoor in de war gebracht.”

Ondanks de interviewstop was er geen bisschop die de afgelopen jaren zo vaak in de publiciteit heeft gestaan.

FOTO 1

Jo Gijsen 20 jaar bisschop

DOOR JAN VAN LIESHOUT

Johannes Mathias Gijsen werd op 7 oktober 1932 op Kruispunt Beugen, in de Brabantse gemeente Oeffelt, geboren en is in Sittard getogen. In 1957 werd hij tot priester gewijd. Hij was twee jaar kapelaan in Valkenburg; studeerde in Tilburg MO-geschiedenis en promoveerde aan de universiteit van Bonn 'cum laude' tot doctor in de theologie; gaf geschiedenis aan het klein seminarie op Rolduc en kerkgeschiedenis aan het groot seminarie in Roermond; doceerde als rector van een tehuis voor gehandicapte kinderen in Schinnen aan de Limburgse Academie voor Bouwkunst in Maastricht en als rector van een rusthuis voor zusters in Nunhem aan het Bisschoppelijk College in Echt en aan de Pedagogische Academie in Venlo; gaf conferenties en retraites en schreef over historie van gewest, bisdom en kerkprovincie.

Van zijn hand was ook de schets van de geschiedenis van het katholicisme in Holland, tussen 1700 en 1970, in het (Duitstalige) boek 'Exempel Holland': in feite een bundel van theologische analyses en kritieken op het Landelijk Pastoraal Concilie dat tussen 1966 en 1970 in Noordwijkerhout was gehouden. De kritiek spitste zich toe op de pogingen om via het Pastoraal Concilie tot een democratisering binnen de kerk te komen. Gelaakt werd ook de resolutie waarin de vergadering de ontkoppeling van het priesterambt en het celibaat bepleitte. De Nederlandse bisschoppen hadden weliswaar niet meegestemd, maar het besluit wel in Rome verdedigd. De meerderheid van het wereldepiscopaat was erop tegen.

In zijn brochure 'De priester en de crisis in de kerk' verweet dr Jo Gijsen de Nederlandse bisschoppen laksheid en toegankelijkheid.

De toenmalige bisschop van Roermond, Piet Moors, was niet langer tegen 'het geschap' van conservatieven en progressieven bestand. Hij tobde al langer met een zwakke gezondheid. Om die reden had hij in 1965 een hulpbisschop gekregen. In 1970 vroeg en kreeg hij zijn ontslag.

Op basis van een profielschets maakte het kathedraal kapittel een voordracht voor de opvolging van mgr Moors. Zijn bisschopskandidaten waren dr Leo Pelzer, de deken van Maastricht, Pierre Jochims, de deken van Heerlen, en dr Wim van Kempen, de personeelschef van het bisdom Roermond.

In de 'Offertenzeitung für die katholische Geistlichkeit Deutschlands' van september 1971 werden zij in een artikel van de Duitse theoloog prof. dr Gerhard Fittkau, die als waarnemer van de Duitse bisschoppen het Pastoraal Concilie in Noordwijkerhout had bijgewoond, als 'modernisten' aan de kaak gesteld.

Vermeende 'Duitse invloeden' deden de discussies hoog oplopen, nadat bekend werd dat Jo Gijsen op 20 januari 1972 tot bisschop van Roermond was benoemd. Velen ervoeren de benoeming als een afwijzing van het pastorale beleid en als een diskwalificatie van de personen die dat beleid gestalte hadden gegeven. Voor de aartsbisschop van Utrecht, Bernard kardinaal Alfrink, had de gang naar Rome, waar Jo Gijsen op 13 februari 1972 door paus Paulus VI tot bisschop werd gewijd, iets van 'een gang naar Canossa'.

Mgr Gijsen had lering getrokken uit de moeilijkheden die zijn vriend, dr Ad Simonis, als bisschop van Rotterdam had ondervonden, doordat hij de vicarissen van zijn voorganger had overgenomen. Mgr Gijsen zette hulpbis-

schop Ed Beel en vicaris-generaal drs Piet van Odijk aan de dijk en benoemde in hun plaats Fons Castermans, zielzorger in het ziekenhuis in Sittard, tot vicaris-generaal. Ook stelde hij voor staffuncties enkel mensen met dezelfde grondgedachten aan. Van het verzet trok hij zich niets aan. 'Niet sparen en sussen', was zijn devies. Want: „wanneer men steeds maar kool en geit wil sparen dan verrot de kool en gaat de geit dood van honger,” lichtte hij in een interview, dat ik op 6 april 1972 met hem had, toe.

Beleidslijnen stippelde hij uit in zijn 'Proeve van een visie op de verkondiging en beleving van het christen-zijn in rooms-katholiek kerkverband voor het diocees Roermond anno 1972'. „De kerk moet weer de kerk worden waarin het geloof in God, zijn almacht en genade voor de mensen een vanzelfsprekende zaak is,” schreef hij. „En dat geloof moet worden uitgedrukt in een intense beleving van de liturgie, in gebed en goede devoties.”

Alom rees er verzet tegen dit restauratieve beleidsvoornemen. Namens de opstandigen vroeg de deken van Roermond, dr Piet van den Baar, op het Landelijk Pastoraal Overleg, onder welke naam het Landelijk Pastoraal Concilie in Noordwijkerhout in januari 1973 werd voortgezet, de helpende hand van de Nederlandse kerkprovincie bij de leniging van de nood en de pijn die in het bisdom Roermond werd geleden. Aalmoezenier Frits Adams bespeurde in de benoeming van mgr Gijsen een 'oprukkend Duits-Italiaans religieus fascisme'.

Demonstratief verliet de nuntius, mgr Angelo Felici, de zaal. Ook mgr Gijsen liet op de tweede dag verstek gaan. Hij was ziek. Of leed hij aan een 'diplomatieke kwaal'? Journalisten bestookten het bisdom met de vreemdste vragen en

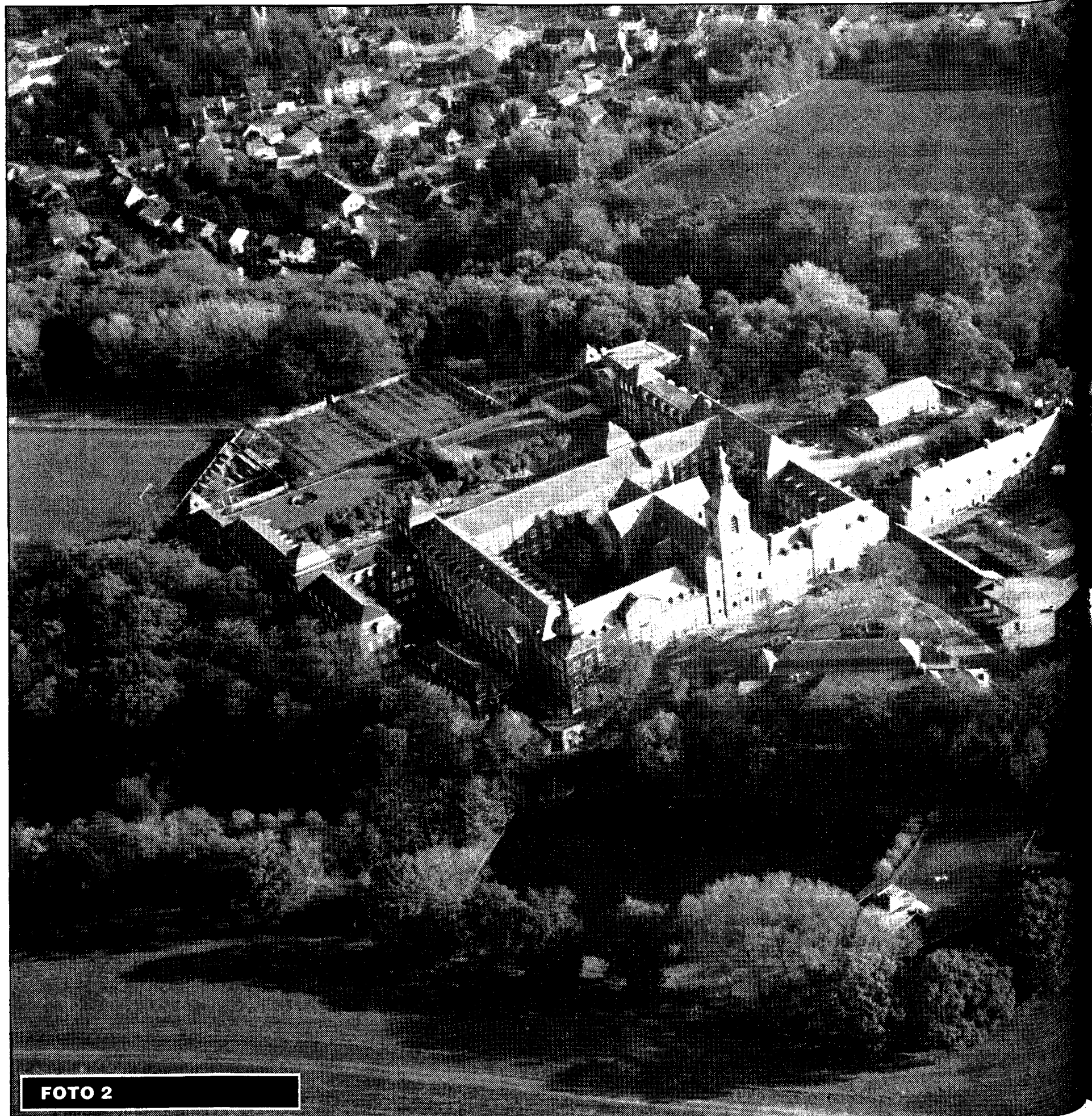

FOTO 2

'het kwam allemaal zo verkeerd in de krant'. Om die reden werd het bisdomblad, dat in 1970 ter ziele was gegaan, in 1973 heropgericht. Hoofdredacteur en perschef van het bisdom werd Jan Spanjaard, voorlichter van het NKV, die zich na de fusie van het NKV en het NVV, niet meer thuis voelde in de 'eenheidsbond'.

In een van de eerste afleveringen van het Informatiebulletin van het bisdom Roermond werd aangekondigd dat op Rolduc een convict zou worden gesticht voor studenten van de Hogeschool voor Theologie en Pastoraat (HTP) in Heerlen die voor het priesterschap opteeden. Op de HTP, in feite een voortzetting van het groot seminarie van het bisdom Roermond en een drietal religieuze congregaties, werden ook meisjes en jongens

met verkering opgeleid. Geen klimaat om celibataire priesters te vormen, oordeelde de bisschop. Te minder daar, zijns inziens, ook de spiritualiteit te wensen overliet.

In een brief aan de faculteitsraad zei een achttal stagiairs, in mei 1973, 'neen' tegen 'het kerkelijk systeem waarvan Gijsen de vertegenwoordiger is'. Voorts maakten zij de dekens van het bisdom deelgenoot van hun verontrusting. „We zien een kerk-zijn opkomen dat gedragen wordt door wet en dogma en dat nauwelijks meer ruimte laat voor een meer menselijk cq evangelisch gezicht,” schreven zij. Omdat meer HTP-studenten geen ruimte meer zagen voor een pastorale opzet waarin zij waren gevormd, richtten rector en prefekt van de HTP zich in een separate brief tot de dekens met de vraag of

de dekens bereid waren om afgestudeerde HTP'ers tewerk te stellen.

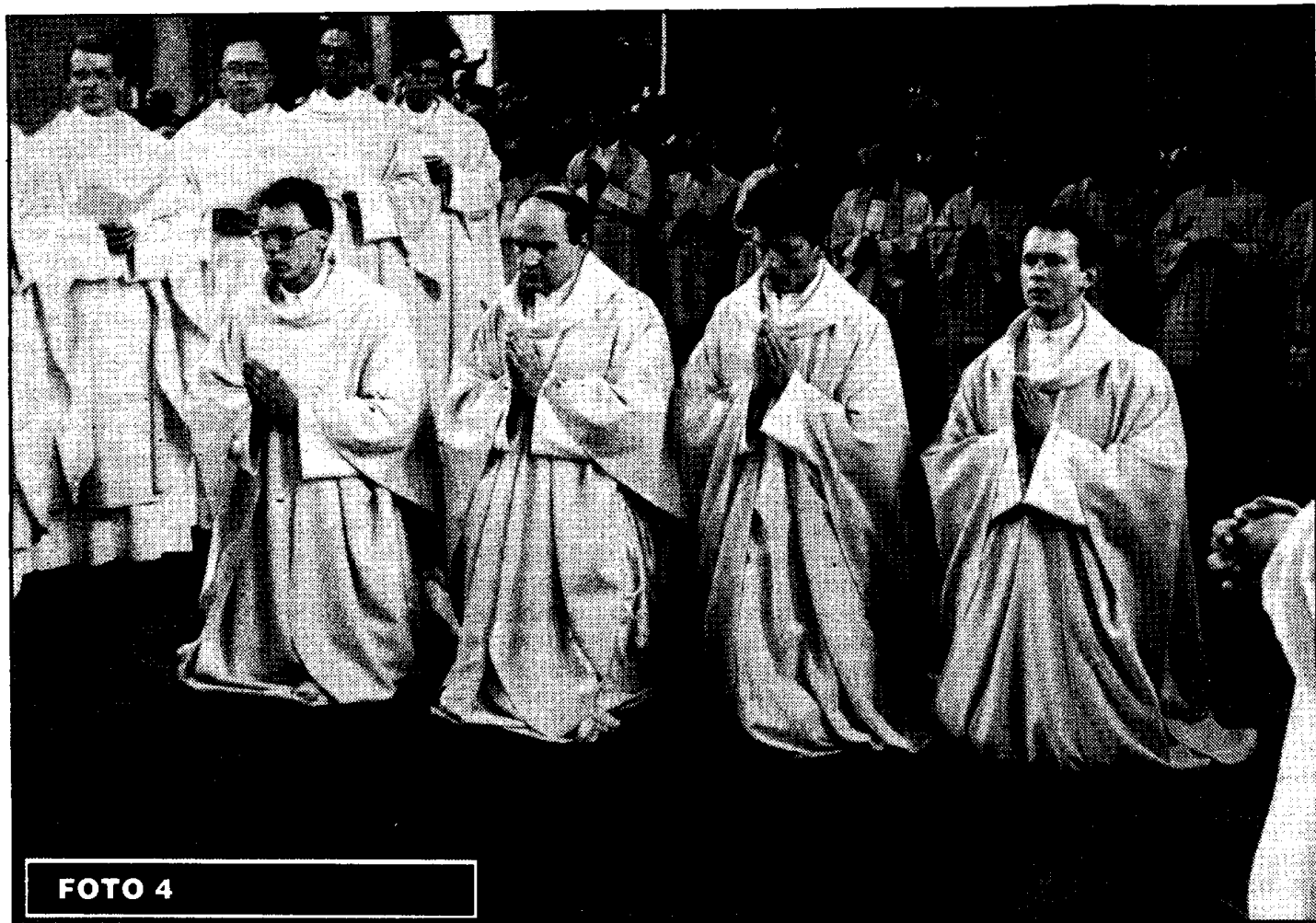
Mgr Gijsen nam de brieven 'zeer serieus'. In een schrijven aan de faculteitsraad en het curatorium van de HTP vroeg hij om een duidelijk en onomwonden antwoord op de vraag of zij instemden met de houding en het standpunt van de studenten of dat zij zich daarvan distantiëerden. Ook wilde hij van de dekens weten welke houding zij tegenover de HTP-studenten en medestanders zouden aannemen.

In een interview met de hoofdredacteur van het Limburgs Dagblad, Pierre Huyskens, lichtte de bisschop de beweegredenen van zijn ultimata toe. „Het gaat om de vraag of de priesters bedienaren van de rooms-katholieke kerk wil-

len zijn dan wel van een Nederlands-katholieke kerk, wat dat ook mag inhouden. Er is binnen de rooms-katholieke kerk geen plaats voor een Nederlands-katholieke kerk. Nu gebleken is dat er mensen zijn die zo'n kerk toch willen, nu zij hun keuze hebben gemaakt, voor zo'n kerk, moeten zij zich distantiëren. Dan moet het maar tot een scheuring komen, hoe diep ook dat ook spijt.”

Weliswaar werd de zaak in der minne geschikt - de dertien priesters-terkandidaten die op Rolduc een leefgemeenschap vormden, bleven op de HTP college lopen, maar in september 1974 koos de bisschop voor een integraal seminarie op Rolduc. Aan HTP'ers die tot priester wilden worden gewijd, zou hij aanvullende eisen stellen. Pater Piet Nelen werd op 1 februari

FOTO 4

oor Romeinse nauratie dinaalshoed diend'

- **Bisschop Jo Gijsen van Roermond.**
Foto: PAUL KUIT
- **Rolduc in Kerkrade, waar behalve het seminarie een aantal andere bisschoppelijke instituten is gevestigd.**
Foto: FRANS RADE
- **Paaszaterdag 1979: betoging van homofielen voor het bisschoppelijk paleis in Roermond.** Foto: JO COBER
- **De priesterwijding van 9 juni 1990, die later tot grote opschudding zou leiden.**
Foto: PAN
- **Kanunnik Willem van der Valk tijdens de Hubertuspreek in het MECC in 1989.**
Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

oap

In 1975 ontslagen als directeur van het Diocesaan Instituut voor Internationale Solidariteit (DIVIS). In een interview met Jan Deric van het Dagblad voor Noord-Limburg had de redemptorist mgr Gijsen op een lijn geplaatst met de farizeeërs uit de tijd van Christus. Farizeeërs waren, volgens Nelen, ook 'mensen die verstrikt zaten in wetten en voorschriften' en 'het systeem belangrijker vonden dan het doel'. Mgr Gijsen droeg de leiding van het diocesane missiewerk over aan een nieuwe vicaris, mgr dr J.B. Theunissen, oud-aartsbisschop van Blantyre (Malawi).

Omdat de Nederlandse Missieraad contacten bleef onderhouden met het Bureau voor Internationale Solidariteit (BIS), dat pater Nelen na zijn ontslag als directeur van DIVIS had opgericht, droeg het bis-

dom Roermond de collectiegelden voor de missie vanaf 1977 rechtstreeks aan Rome af. In 1978 organiseerde mgr Gijsen in plaats van een 'Week voor de Nederlandse Missionaris' een 'Week voor de Limburgse Missionaris' en verbrak hij de samenwerking met de landelijke Bisschoppelijke Vastenactie.

Eveneens ging de knip op de beurs voor het Centraal Adviesbureau voor Priesters en Religieuzen (CAPER) in Utrecht, voor de Nederlandse Raad van Kerken en de Nationale Raad voor de Katechese. Voor CAPER, omdat het priesters en religieuzen aanraaide hun seksualiteit ten volle te beleven zonder daartoe dispensatie te hebben gekregen. Voor de Raad van Kerken, omdat hij zich niet had uitgesproken tegen abortus en een meerderheid positief tegenover de beleving van homofilie stond. Voor de Nationale Raad voor de Katechese, omdat hij zich niet had gedistantieerd van het 'Werkboek voor de Katechese' dat het Hoger Katechetisch Instituut te Nijmegen in oktober 1977 had uitgegeven.

Ondubbelzinnig wees de bisschop de 'ervaringskatechese' af. 'Katechese is opvoeden tot geloven in God, in de Kerk van Jezus Christus', waren titel en boodschap van de brochure waarin hij het Hoger Katechetisch Instituut terecht wees. Een jaar later verscheen het door de bisschop zelf geschreven katholieke geloofsboek 'Zekerheid en Vrede'.

Naar aanleiding van dit boek had Rex Brico van Elseviers Magazine 'het laatste interview'. 'Paus moet ingrijpen' was de kop boven de coverstory in de editie van 20 januari 1979. Onomwonden verklaarde mgr Gijsen dat de bisschoppen van Nederland niet op één lijn zaten voor wat betreft de priesteropvoeding, 'die geschiedt aan instellingen waar ex-priesters doceren', de oecumene en moraalkwes- ties. Homofilie zou niet kunnen worden geaccepteerd. Homofielen zouden daarom niet als volwaardige leden kunnen worden opgenomen. Hun zouden de sacramenten moeten worden geweigerd.

en broederlijke betrekkingen te verdiepen'. In elk diocees zou een priesteraad komen. Daarentegen zouden verenigingen (van priesters) met vakbondstrekken onverenigbaar zijn met de inrichting en de geest van de kerk.

De bisschoppen erkenden dat priesters het best in seminaries zouden kunnen worden gevormd. Rolduc werd door paus en prefecten van de congregaties tot voorbeeld gesteld. Een commissie van bisschoppen zou nagaan in hoeverre faculteiten of theologische hogescholen aan te stellen voorwaarden voldoen.

'Eenstemmig' verwierpen de bisschoppen 'een soort van derde weg die geleefd wordt als een dubbelzinnige staat tussen het celibaat en het huwelijk in'. 'Eensgezind' beleiden zij hun 'trouw aan de besluiten van de pausen om de celibaatsregel te handhaven'.

Een commissie van bisschoppen zou een analyse maken van de pastorale taken die leken vervulden. Het ontstaan van een parallelle clerus moest worden vermeden.

En tenslotte werd vastgelegd dat de bisschop van Roermond de samenwerking met de andere bisschoppen op het gebied van de Pauselijke Missiewerken, de Vastenactie en de 'Week voor de Nederlandse Missionaris' zou herstellen.

In een sociologische analyse concludeerde de jezuïet dr Jan Bots dat de bijzondere synode de weg voor een lekenkerk heeft geblokkeerd. Deze blokkade weerhield de dekens van Brunssum, Heerlen, Hoensbroek, Kerkrade, Schaesberg en Schinnen er niet van om in de zomer van 1980, tegen de wil van de bisschop, een Pastorale School op te richten. Vanaf 1981 werden er op hun verantwoordelijkheid leken voor taken in de pastoraal toegerust. In het dekenaat Maastricht deed dat een dekenaal team en in de dekenaten Gennep, Helden, Horst, Tegelen, Venlo en Venray dr Wim van Kempen, de voormalige personeelschef van het bisdom die in juli 1973 tot coördinator van het dekenaal overleg in Noord-Limburg was aange- steld.

Voorts werd in maart 1981 een Vereniging van Pastoraal Werkenden opgericht. Ook de Limburgse Solidariteitsgroep van geestelijken die zich in 1972 uit onvrede over de benoeming van mgr Gijsen had gevormd, sloot zich daarbij aan. Het verzoek tot een gesprek weigerde de bisschop te honoreren. Wel wilde hij met de leden afzonderlijk communiceren, maar niet met het collectief.

In aller ijl klom mgr Gijsen in de pen, toen in oktober 1983 een brochure verscheen waarin 44 prominente katholieke geloofsgenoten opriepen 'om stem te geven aan een loyale oppositie' tegen het kerkelijk gezag. 'Getuigen van de geest die in ons leeft', was de titel van hun brochure die in het klooster Mariënburch in Den Bosch was voorbereid.

'Onderzoek de geesten of zij wel van God komen', was de titel van de brochure waarin mgr Gijsen de Mariënburchgroep in januari 1984 van repiek diende. Hij bespeurde in het Mariënburchstuk 'een opnieuw naar voren brengen van denken en verlangen van het Landelijk Pastoraal Concilie in Noord-wijkerhout'.

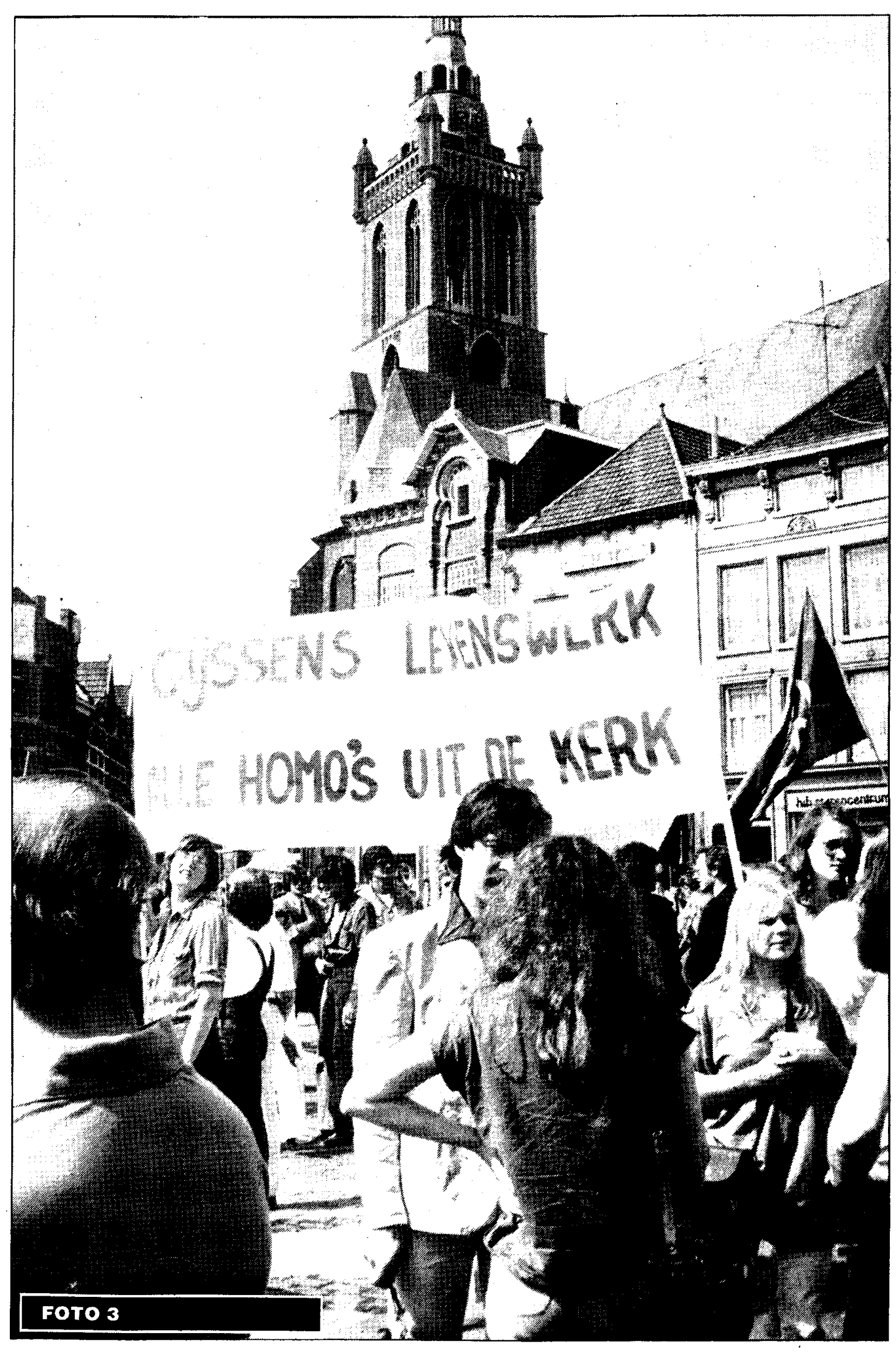
Meer dan tienduizend 'kritische katholieken' kwamen op 8 mei 1985, aan de vooravond van het bezoek van de paus aan Nederland, op het Malieveld in Den Haag bijeen om hun grieven uit te bazunen. Zij hadden de paus 'het andere gezicht van de kerk' willen laten zien. Maar, volgens kardinaal Simonis, waren zij 'het gezicht van een andere kerk' en werden zij om die reden niet tot de paus toegelaten.

Hoe 'het andere gezicht van de kerk' er uit zag, bleek in 1986, toen de Acht-Meibeweging in de vee-markthallen in Den Bosch bijeenkwam. De abt van de Norbertijnenabdij in Heeswijk, Ton Baeten, ging met een pastoraal werksater voor in de eucharistieviering. In de basiliek van Meerssen sprak mgr Gijsen er schande over. Het was voor de bisschoppen aanleiding om de abt als lid van de Bisschoppelijke Beleidsadviescommissie te royeren.

'De kerk in Nederland is ziek', schreef mgr Gijsen in een artikel dat op 23 mei 1986 op de voorpagina van de Osservatore Romano werd afgedrukt. Slechts 'een klein deel' van de 4,5 miljoen gedoopte katholieken in Nederland 'beaamt echt bewust en overtuigd het volle katholieke geloof en de katholieke levenswijze'.

Met de re-evangelisatie werd in het bisdom Roermond Willem van der Valk belast, een late roeping, die in april 1979 mgr Theunissen als directeur van het Diocesaan Missie- bureau was opgevolgd, in juli 1983 aalmoezenier van het jeugdpastoraat was geworden en in oktober 1986 tot lid van het nieuwe kathedraal kapittel was benoemd.

Een aanzet tot die re-evangelisatie had de bisschop eind 1985 reeds

gegeven met de oprichting van het Bisschoppelijk Instituut voor Schriftelijk Onderwijs in de theologie, spiritualiteit en pastoraal.

In oktober 1987 vaardigde hij een eigen reglement voor het katholiek onderwijs uit. Daarin claimt de bisschop het recht om de katechesele- raren te benoemen alsmede het bestuurslid dat zijn veto kan uit- spreken, indien regels niet worden nageleefd. Tot januari 1993 hebben scholen de gelegenheid om hun statuten aan het diocesaan regle- ment aan te passen.

Zonder schroom benoemde de bis- chop dertigters en veertigters tot pastoor of deken. In 1979 had Rol- duc de eerste priesters afgeleverd; in 1980 de eerste diakens. De derde vicaris-generaal, pater Jan ter Schure van de Salesianen van Don Bosco, was in 1987 met de perma- nente vorming en begeleiding van priesters, diakens en leken belast.

De eerste vicaris-generaal, Fons Castermans, was in 1982 tot hulp- bisschop gewijd. Eind 1984 volgde Jan ter Schure. Twee maanden later werd Ter Schure tot bisschop van Den Bosch benoemd. Mgr Gijsen vroeg Rome om een nieuwe hulpbisschop. Hij zou dr Pierre Moonen, de vicaris voor katechese

en onderwijs, als kandidaat heb- ben voorgedragen. Kandidaat van de nuntius, mgr Edward Cassidy, was echter kanunnik Willem van der Valk. Om diens benoeming te verwijderen zou mgr Gijsen zijn aan- vrage hebben ingetrokken.

Naar aanleiding van de uitslag van een enquête van het Limburgs Dagblad, in maart 1989, waaruit bleek dat slechts 11,1 procent van de ondervraagden met het beleid van de bisschop instemde, dron- gen Willem van der Valk en Ben Janssen, de dekens van Sittard, er bij de bisschop op aan zijn zetel beschikbaar te stellen. 'Een zaaier hoeft niet per se de maaiër te zijn', zo zeiden zij.

In Rome zou Cassidy, die in augus- tus 1988 als nuntius door mgr Au- drys Backis was opgevolgd, een soortgelijke poging hebben onder- nomen. Ook hij had op het beleid van mgr Gijsen niets aan te mer- ken. Maar voor de kerk zou het beter zijn, als hij zich zou terug- trekken. De prefect van de Congre- gatie voor de Geloofsleer, Joseph kardinaal Ratzinger, zou het toen voor mgr Gijsen hebben opgeno- men.

Op 12 november 1989, bij gelegen- heid van de Hubertusviering in het

Mecc, laakte kanunnik Van der Valk de autoritaire gezagsopvat- ting van de bisschop. In diens woorden zou te weinig liefde door- klinken. 'De kerk mag geen koud karkas worden', predikte Van der Valk. 'Het kan niet zo zijn dat de blijde boodschap uitsluitend wordt gereserveerd voor kleine restgroepen die zich in een elite- kerke de beteren voelen.'

Mgr Gijsen was door deze aanval volledig verrast.

Nog erger greep hem de affaire Van Opstal aan. Vincent van Op- stal was een van de Rolduciëns die hij op 9 juni 1990 tot priester had gewijd. Terwijl de wijding voor het altaar lag, zat op de eerste rij in de kathedraal de getrouwde vrouw die van hem in verwachting was.

De bisschop voelde zich geheel 'geblokkeerd'. Hij wilde geen priesters meer wijden en deleger- de een aantal bevoegdheden aan René Maessen, de dekens van Maas- tricht, en dr Jos Punt, de dekens van Heerlen, die per 1 januari 1991 tot vicaris werden benoemd.

'Als herboren' keerde de bisschop, in maart 1991, van een particuliere audientie bij de paus uit Rome te- rug. Zoals een piloot na een crash

onmiddellijk weer het luchtruim in moet, zo zou de bisschop met on- middellijke ingang het wijden van priesters moeten hervatten. De de- legaties aan de nieuwe vicarissen bleven overeind.

Mede daardoor heeft mgr Gijsen meer tijd voor MEDO, wat staat voor Mater Ecclesiae Domesticae: vertaald: de Moeder van de Huis- kerk - een theologische omschrij- ving van het gezin. Het is een inter- nationaal instituut voor studies over huwelijk en gezin dat sedert oktober 1990 op Rolduc is geves- tigd. Mgr Gijsen is grootkanselier van het instituut. Hij zorgt voor de centen, benoemt de docenten en werft de studenten.

'Een doodgeboren kindje', scham- peren tegenstanders.

Overigens zien ook zij in de benoe- ming van de nieuwe vicarissen, van een afgestudeerde van de Uni- versiteit voor Theologie en Pasto- raat (UTP) tot dekens van Brunssum en in het feit dat mgr Gijsen de UTP als instroomlocatie van de theologische faculteit van de Ka- tholieke Universiteit van Nijme- gen niet heeft willen blokkeren, een kentering in de starheid van de bisschop.

Ook heeft hij de 'communio' met de overige bisschoppen van Neder- land hersteld. Sinds vorig jaar wor- den de collectes voor de missie weer aan de Nederlandse Missie- raad afgedragen en doet Roer- mond weer mee met de landelijke Bisschoppelijke Vastenactie en de 'Week voor de Nederlandse Missio- naris'. Verder zal de bisschop zich niet verzetten tegen deelname van zijn vicarissen en de Diocesane Pastoraal Raad aan het Landelijk Pastoraal Overleg dat hij in 1984 de rug toekeerde.

Geruchten dat de relatie tussen kardinaal Simonis en mgr Gijsen zou zijn bekoeld werden gelogen- straft door de 'laudatio' die kardi- naal Simonis onlangs in 'Kruis- punt' afstak. 'Mgr Gijsen is mijn permanent geweten,' beledde hij. Volgens de aartsbisschop zal mgr Gijsen als een 'grote bisschop' de geschiedenis ingaan. 'In zijn grote trouw aan het geloof en de leer van de kerk is hij een eigen priesterop- leiding begonnen op een moment dat niemand dit aandurfde. Daar- mee was hij de motor voor heel Nederland.'

'Al heeft Rolduc inmiddels meer dan 120 priesters en 30 diakens af- geleverd, toch redt de bisschop het niet met zijn Rolduciëns,' oordeelt het dagelijks bestuur van de 220 leden tellende Vereniging van Pas- toraal Werkenden (VPW). 'Zij heb- ben te weinig ervaring voor de ambten waarvoor zij worden be- noemd. Wel zijn ze een waarborg voor macht.'

'Maar dank zij orden en congrega- ties kunnen pastorale werkers en werkers ook buiten de hiërarchi- sche lijnen zinnig pastoraal werk verrichten,' getuust Koos van Vugt zich. Hij is beleidsmedewer- ker van de VPW die in het redemp- toristenklooster in Roermond kantoor houdt. Aan de Heinsber- gerweg is ook het Bureau voor In- ternationale Solidariteit gevestigd en heeft de werkgroep 'Vrouw. Ge- loof en Leven' haar secretariaat. Van die werkgroep maakt ook de Limburgse Vrouwenbeweging deel uit.

Vele malcontenten hebben zich aangesloten bij de Mariënburch- vereniging, die inmiddels 6.000 leden telt dan wel bij de Acht-Meibewe- ging, die 15.000 sympathisanten heeft. Zij vormen 'het andere ge- zicht' van de katholieke kerk in Nederland die door mgr Gijsen in Romeinse stijl werd terugge- bracht. Voor die restauratie heeft hij vinden medestanders, de kar- dinaalshoed verdiend.

FOTO 5

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

BLM WEG- EN WATERBOUW BV

Wegens uitbreiding van onze activiteiten vragen wij:

HOOFDUITVOERDER WEGENBOUW

Uw taak zal bestaan uit het begeleiden van projecten in Midden-Limburg en het verder uitbreiden van de postie van BLM in Midden-Limburg.

Onze gedachten gaan uit naar:
een uitvoerder met de nodige ervaring die meer wil, echter met duidelijk aanwezige commerciële en representatieve kwaliteiten.
Leeftijd: 33-45 jaar.
Opleiding: MTS of HTS Weg- en Waterbouw.

Wij bieden goede primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden.
Een medische keuring behoort en een psychologische test kan tot de selectieprocedure behoren.
Het spreekt voor zich dat wij uw sollicitatie vertrouwelijk behandelen.

Voor inlichtingen omtrent deze vacature kunt u contact opnemen met de heer E. Barbou, tel. 043-213751 na 20.00 uur.

Tevens vragen wij:

ALLROUND WEGENBOUWERS

- met algemene ervaring met in de wegenbouw voorkomende werkzaamheden, zoals riool leggen, afproeven etc.;
- u zult in ploegverband op een van onze projecten in Zuid- en Midden-Limburg tewerkgesteld worden.

Voor inlichtingen omtrent deze vacature kunt u contact opnemen met de heer J. Habets, tel. 043-252327 na 18.00 uur.

Uw schriftelijke sollicitatie gelieve u te richten aan onderstaand adres:

BLM WEG- EN WATERBOUW BV
Postbus 5540, 6202 XA Maastricht, tel. 043-648640.

WONINGVERENIGING

SITTARD

Postbus 13, 6130 AA Sittard

De Woningvereniging "Sittard" is werkzaam op het terrein van de volkshuisvesting. Zij beheert o.m. een bestand van 6100 verhuureenheden. De Woningvereniging "Sittard" is een efficiënt functionerende organisatie, waarbinnen een klantgerichte opstelling voorstaat. De afdeling Financieel-Economische Zaken heeft een belangrijke ondersteunende rol binnen de Woningvereniging "Sittard". De afdeling bestaat uit de secties bedrijfsadministratie, huuradministratie, informatie en documentatie en beleidsvoorbereiding.

Voor deze sectie zoeken wij kandidaten voor de functie van

SECTIELEIDER BELEIDSVOORBEREIDING tevens PLAATSVERVANGEND AFDELINGSHOOFD M/V

Functie-inhoud:

- verzorgen van de financieel-economische beleidsinformatie ten behoeve van het bestuur, directie en managementteam;
- samenstellen van de jaarrekening, begrotingen en overige periodieke financieel-economische verslaggeving;
- ontwikkelen en bewaken van administratief-organisatorische procedures binnen de afdeling en adviseren van andere afdelingen op dit vlak;
- financieel-administratief begeleiden en afwikkelen van bouw- en onderhoudsprojecten;
- bepalen van applicaties en bestanden binnen de sectie;
- verantwoorden van het hoofd financieel-economische zaken bij de directie.

Financiële kennis:

Vereist is een opleiding op het niveau van SPD I en II, alsmede kennis op het gebied van regelgeving in de volkshuisvesting. Uiteraard is het een pré indien ervaring in een soortgelijk functiegebied binnen een woningcorporatie werd opgedaan. Voorts is ervaring met geautomatiseerde gegevensverwerking noodzakelijk. Het spreekt vanzelf dat ook leidinggevende capaciteiten nodig zijn voor een goede functie vervulling.

De arbeidsvoorwaarden zijn conform de c.a.o. voor personeel in dienst van woningcorporaties.

Nadere informatie omtrent deze vacature kunt u inwinnen bij het hoofd van de afdeling Financieel-Economische Zaken, de heer J.F.M. Scholtes, tel. 046-510460.

Schriftelijke sollicitaties met volledige gegevens dienen binnen 10 dagen na verschijnen van dit blad te worden gericht aan: Woningvereniging "Sittard", t.a.v. de heer B.G.J.E. van Raaij, postbus 13, 6130 AA Sittard.

Uw gegevens worden vertrouwelijk en zorgvuldig behandeld. Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectieprocedure.

Pizza Hut de pizza uit een betere wereld

PIZZA HUT is een restaurantketen die is ontstaan uit een visie op alle behoeften van de beste Pizza en heeft nu al meer dan 6000 restaurants over de hele wereld.

Voor de opening voor onze pizzabezorgdienst te Heerlen, zijn wij op zoek naar enthousiaste:

PIZZAKOERIERS

tussen 16 en 35 jaar

8 tot 20 uren per week - u wordt door ons opgeleid

Werk op maandag

10.00 uur - 14.00 uur

Gouden Teller Hout
(ex. Boven Hout)
Vrijheidslaan 17
6 Heerlen

Stichting Ziekenzorg Westelijke Mijnstreek

Deze stichting met ruim 3200 medewerkers, beheert de volgende instellingen:

- Maaslandziekenhuis, op de lokaties Sittard en Geleen (820 bedden)
- Verpleeghuis St. Jansgeleen (209 bedden en 9 dagbehandelingsplaatsen)
- Verpleeghuis St. Odilia, Geleen (148 bedden en 12 dagbehandelingsplaatsen)
- Verpleeghuis Invia, Sittard (118 bedden en 15 dagbehandelingsplaatsen)
- Verpleeghuis St. Agnetenberg, Sittard (75 bedden en 15 dagbehandelingsplaatsen)

Ten behoeve van de poli Longziekten op de lokatie Sittard zoeken wij

sekretaresse

vakaturen.: HN 541

- functie-informatie:
- ontvangt, schrijft in en verwijst patiënten;
  - bedient de telefoon;
  - maakt afspraken, verricht typewerkzaamheden met behulp van dictafoon;
  - verricht diverse administratieve werkzaamheden van algemene aard;
  - werkt klinische staten af en codeert deze.

Het betreft een tijdelijk part-time (80%) dienstverband. Men werkt op gemiddeld 4 dagen per week.

- functie-eisen:
- diploma MAVO/MAVO;
  - medisch sekretarische opleiding/evt. doktersassistentie-opleiding;
  - goede typewerkvaardigheid;
  - bekendheid met de computer.

Arbeidsvoorwaarden: Salarieschalen VAO, 30-35, 36-40, 41-45, 46-50, 51-55, 56-60, 61-65, 66-70, 71-75, 76-80, 81-85, 86-90, 91-95, 96-100, 101-105, 106-110, 111-115, 116-120, 121-125, 126-130, 131-135, 136-140, 141-145, 146-150, 151-155, 156-160, 161-165, 166-170, 171-175, 176-180, 181-185, 186-190, 191-195, 196-200, 201-205, 206-210, 211-215, 216-220, 221-225, 226-230, 231-235, 236-240, 241-245, 246-250, 251-255, 256-260, 261-265, 266-270, 271-275, 276-280, 281-285, 286-290, 291-295, 296-300, 301-305, 306-310, 311-315, 316-320, 321-325, 326-330, 331-335, 336-340, 341-345, 346-350, 351-355, 356-360, 361-365, 366-370, 371-375, 376-380, 381-385, 386-390, 391-395, 396-400, 401-405, 406-410, 411-415, 416-420, 421-425, 426-430, 431-435, 436-440, 441-445, 446-450, 451-455, 456-460, 461-465, 466-470, 471-475, 476-480, 481-485, 486-490, 491-495, 496-500, 501-505, 506-510, 511-515, 516-520, 521-525, 526-530, 531-535, 536-540, 541-545, 546-550, 551-555, 556-560, 561-565, 566-570, 571-575, 576-580, 581-585, 586-590, 591-595, 596-600, 601-605, 606-610, 611-615, 616-620, 621-625, 626-630, 631-635, 636-640, 641-645, 646-650, 651-655, 656-660, 661-665, 666-670, 671-675, 676-680, 681-685, 686-690, 691-695, 696-700, 701-705, 706-710, 711-715, 716-720, 721-725, 726-730, 731-735, 736-740, 741-745, 746-750, 751-755, 756-760, 761-765, 766-770, 771-775, 776-780, 781-785, 786-790, 791-795, 796-800, 801-805, 806-810, 811-815, 816-820, 821-825, 826-830, 831-835, 836-840, 841-845, 846-850, 851-855, 856-860, 861-865, 866-870, 871-875, 876-880, 881-885, 886-890, 891-895, 896-900, 901-905, 906-910, 911-915, 916-920, 921-925, 926-930, 931-935, 936-940, 941-945, 946-950, 951-955, 956-960, 961-965, 966-970, 971-975, 976-980, 981-985, 986-990, 991-995, 996-1000.

inlichtingen: Telefonisch in te winnen bij dr. L. Westerhof, longarts, telefoonnr. 046-597777, toestel 6411.

Alle functies staan in principe open voor zowel mannen als vrouwen.

Schriftelijke sollicitaties binnen 10 dagen richten aan:
Dienst Personeel en Organisatie
Stichting Ziekenzorg Westelijke Mijnstreek
Postbus 5500, 6130 MB Sittard

In de linker-bodemhoek van brief en enveloppe het vakaturnummer vermelden.

CENTRAAL ADMINISTRATIE- EN BESTUURSBUREAU VAN DE VERENIGING VOOR MIDDEN- EN NEDER-LIMBURG

Postbus 143
6130 AC Sittard

Het Centraal administratie- en bestuursbureau van de Vereniging voor Midden- en Neder-Limburg houdt ten behoeve van 21 scholen/schoolgemeenschappen voor lbo, mavo, havo en vwo, verspreid over de gehele provincie Limburg, een docentenvervangersbestand bij. Ter actualisering van het bestand roepen wij

SOLLICITANTEN m/v

- op met een onderwijsbevoegdheid - eerste- of tweede graads (1,2,2a) - in een of meer van de vakken die aan de genoemde schooltypen worden gegeven.
- Van de kandidaten wordt verwacht dat zij op afroep beschikbaar zijn; eveneens kunnen zij een voorkeur voor bepaalde scholen uitspreken.
- Overname basis van de wettelijke verplichting vacatures bij voorrang aan te bieden aan garantiekopers en eigen wachters van de besturen.
- Belangstellenden gelieve vóór 15 februari a.s. een sollicitatieformulier aan te vragen bij het c.a.b.b., postbus 143, 6130 AC Sittard, tel. 046-506565.
- Degenen die al in het bestand opgenomen zijn, verzoeken wij zulks telefonisch te bevestigen en eventuele mutaties door te geven.

DOMYBERGH

vraagt voor directe indiensttreding

ONDERHOUDS- MONTEUR

voor grote huishoudelijke apparaten.
Mogelijkheid tot interne opleiding is aanwezig.
Sollicitaties uitsluitend schriftelijk te richten aan:
Dom van den Bergh, Voorstad 25, 6181 CP Sittard.

VERTAALWOORDENSTER

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

Postbus 20-000 Sittard

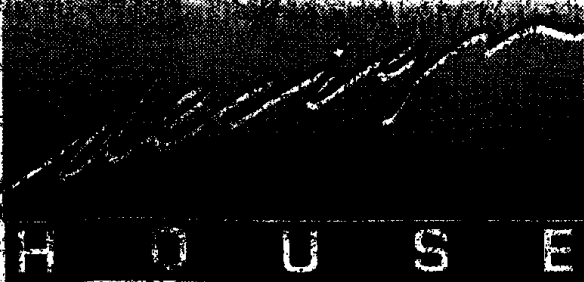
TOPDESIGNKOLLEKTIES IN EEN GIGANTISCH DESIGNCENTRUM AAN DE WOONBOULEVARD HEERLEN!

Designbelden worden doorgaans aangeboden in interieurboutiques van bescheiden formaat. Design House doet anders. Deze traditie en brengt de kollekties topmerken-kompleet bij elkaar in een gigantisch designcentrum.

B&B Italia - de Sede - Memphis - Leolux - Cassina - Moroso - Behr - Meloni - Roni Benz Forum - Arflex - Armani - Gelderland - Cappellini - Tonon - Rosset - Arco - Maliform - Houten - Long - Kettal - Rosenthal - Duravit - Loro - Jans Roesel - J&B - Schaeff - Pirelli - Gherzi - Hooz - van der Wal - Hout - Aramide - Antica - Saporiti - Young - Tecno - Heller Design - Gollini - Bank Band - Danekina - Enghart - Jori.

Aan de Woonboulevard in Heerlen vindt u het absolute hoogste van de zalm op designgebied. Het gevoel dat daarbij hoort, dat zult u toch persoonlijk moeten komen ervaren. Tot gauw!

In de Cramer 188 - Woonboulevard Heerlen - Telefoon 043 - 752200.

Openingsdagen: Maandag 13.00 - 18.00 uur. Di. t/m vr. 9.00 - 18.00 uur. Zaterdag 9.30 - 17.00 uur. Donderdag koopavond.

Eik want zijn lieve vrouw
het allerbeste
Plaats trok zo'n prairie op
Valentijnsdag?
Vanaf 1.13.25 maakt u het mogelijk.
Voor meer info 045-719966

Judith Mok maakt romandebuut met 'Argelozen in het circus'

'HOE DIEPER DE VERDIEPING, HOE POËTISCHER DE TAAL'

DOOR JOS FRUSCH

Ze is een vrouw van de wereld, zelfbewust, een tielkeltje uitdagend, extravert, eigenzinnig. In de muziekwereld inmiddels een gevestigde naam, in de literaire scene hard op weg dat te worden. Judith Mok (33), sopraan, dichteres, schrijfster. Bij uitgeverij Thoth maakte ze vorige maand met Argelozen in het circus haar prozadebuut.

Haar biografie maakt gewag van grote muzikale bedrijvigheid. Internationale zangconcoursen, festivals, recitals, concerten op belangrijke Europese podia. Maar ook van twee dichtbundels en artikelen in bladen als De Revisor, De Held, Optima en Lover. Judith Mok, een schrijvende zangeres of een zingende schrijfster? „Beide,” zegt ze, ontplooiend nippend aan een glaasje fris, eens in een Amsterdams etablissement. „De twee carrières lopen volkomen simultaan.” Haar antwoord klinkt resoluut en vanzelfsprekend, al vraagt het om nadere uitleg.

„Ik kom uit een cultureel zeer ontwikkeld milieu. Mijn vader, Maurits Mok, was schrijver en dichter. Ik ben in de literatuur groot gebracht, vanaf mijn prille jeugd was ik een verwoed lezer. Maar in ons gezin werd ook veel gezongen. En we gingen regelmatig naar concerten en exposities. Het was een enorm voorrecht in dergelijke omstandigheden op te groeien.”

Vanaf haar tiende kreeg Judith Mok pianoles, op haar twaalfde begon ze met zingen. En toen ze vijftien was, verliet ze het gymnasium en begon haar zangstudie aan het conservatorium van Den Haag. Een bijzonder kind met bijzondere interesses was Judith Mok echter allerminst. Ze schijnt als ik het beelddes van een ijerig meisje dat teruggetrokken op haar kamer of achter haar piano haar eigen leventje leidt. „Ik ben een ontzettend sociaal mens, ik ben dol op feesten en swingen. Toen ik vijftien was, had ik evenveel belangstelling voor popmuziek, vriendjes en mini-rokjes als voor klassieke muziek of literatuur.”

Dat neemt niet weg dat Judith Mok altijd al de behoefte heeft gehad de indrukken die ze opdoet - „Ik ben een veelvraat, alles interesseert me” - op papier te zetten. En dat aan anderen te laten lezen. „Mijn vader leverde aanvankelijk niet malse kritiek op wat ik schreef. Maar ik stuurde mijn kopij

gewoon naar uitgevers en tijdschriften. De ambitie om schrijver te worden was er steeds al. Een soort natuurlijk exhibitionisme.”

Dat natuurlijk exhibitionisme kreeg onder meer zijn beslag in de goed ontvangen dichtbundels Sterkwater (1985) en Materiaal (1991) en nu dus ook in haar eerste roman 'Argelozen in het circus'. Een verhaal over een jonge, Nederlandse vrouw die in Frankrijk belandt en daar een romantische verhouding aangaat met een Fransman. Een romance die voortkabbelt in een dromerige, ietwat zwaarmoedige sfeer en vanaf de eerste bladzijden voorbestemd lijkt te mislukken. Een verhaal met autobiografische elementen; de schrijfster bracht grote delen van haar jeugd in Frankrijk door, studeerde in Parijs en treedt regelmatig in haar tweede vaderland op. En de hoofdrolspeelster uit het boek is zangeres en - zoals Judith Mok wenst te benadrukken - een vrouw in ontwikkeling. Een vrouw ook die graag lekker eet. In de talrijke verwijzingen naar spijs en drank, die voor een grappig accent zorgen in het boek, kan de lezer de schrijfster herkennen. „Ik ben een echt Bourgondisch type. Mooie kleren en lekker eten, daar hou ik van.”

Argelozen in het circus is geschreven in een poëtisch soort proza dat weinig voorkomt in de Nederlandse literatuur. Fijnzinnig en zorgvuldig taalgebruik, vol metaforen, gevoelige beelden en suggestieve sfeerschilderingen. In het begin soms wat gekunsteld aandoend, maar als je er eenmaal aan bent gewend, intrigerend als een film van Fellini of Bergman. Wat niet in de laatste plaats heeft te maken met de melancholische toonzetting, waarvan motregen, mist en de droefgeestige stemmingen van de hoofdpersoon bepalende ingrediënten zijn. „Die positieve melancholie, je laten gaan in een plezierig soort droefenis om daarna weer vrolijk te zijn, spreekt me wel aan. Dat is een vrij gezonde staat van zijn. De hoofdpersoon uit het boek is een dromerige, jonge vrouw vol wilskracht. Mijn poëtische stijl is zeer geschikt om haar te profileren.”

Evenals de afwisseling tussen legato en staccato in de muziek, zo bedient Judith Mok zich soms van een korte, kernachtige taal, die in schril contrast staat met die lyrische beeldspraak. Zo lezen we op pagina 86 de fraaie landschaps-

schildering: „De rivier murmelt onder de gebarsten brug, de zon zet hem een kroon van vonken op. Aan de in blauw gedompelde hemel trekken vogels vrijheidslijnen. De gebochelde maar trotse huizen buigen zich over de kronkelende straten.” Nog geen halve pagina later gevolgd door: „Zij drinkt koffie. Zij praat met haar, de boeren verkopen hun waren, we gaan dadelijk weg, ik ben duizelig. Ik hoor jullie mijn naam roepen, ik was even van de wereld, gewoon door de hitte, ik ben niet ziek.”

Heel bewust en gedoseerd blijkt Judith Mok deze stylistische veranderingen in te bouwen. „De hoofdpersoon is iemand die haar balans zoekt. Dat heb ik ook qua stijl uitgewerkt. Bovendien probeer je als schrijver het concrete te verdiepen. Hoe dieper die verdieping, hoe poëtischer de taal.”

„Circus staat in het boek voor op snelle manier je kunsten vertonen. Circus is zingen - uit, afgelopen. Het is niets duurzaam. Ik heb behoefte dat wat weg is, te verworpen.” Judith Mok komt bij de essentie van haar kunstenaarschap. Muziek en schrijven zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. „Maar ik zal nooit minder studeren door het schrijven. Oefeningen doen, techniek, nieuw repertoire instuderen, rollen repeteren. Daar ben ik zes uur per dag mee bezig. Dan pas kan ik het opbrengen om te gaan schrijven. Ik zet mezelf onder druk, ik kan er tegen.” En even later: „Ik ben een toneelbeest, ik voel me thuis op de Bühne. Ik vind het gezellig als tienduizend mensen naar me komen luisteren, dan voel ik me ontspannen. Het is een positieve opwinding, die zich dan van me meester maakt.”

En geldt die positieve opwinding ook voor hoe haar eerste roman ontvangen zal worden? Aarzeland geeft ze toe dat het naar inderdaad niet onberoerd laat. „Met het schrijven van een boek daag je mensen uit te reageren. Die respons heb je nodig. Maar mijn boek is afwijkend van wat er in Nederland verschijnt. Kennelijk is dat mijn taak. Ik wil eigen zijn en daar heeft men in ons land nog wel eens moeite mee. Dat merk ik ook in mijn zangcarrière. Ik oog anders, ik ben anders, ik ben niet braaf. Soms zie ik mensen denken: Wat komt die hier doen of wat denkt ze wel. Ook daar leer je mee leven.”

Argelozen in het circus - Judith Mok: Uitgeverij Thoth f. 24,50.

'ZWIJNESTREKEN' VAN HUGO MATTHYSSEN

DOOR EMILE HOLLMAN

Wanneer je het wil hebben over humor in België ben je gedoemd schaamteloos te generaliseren, ongenueanceerd te zijn en kan je al gemakkelijk verweten worden open deuren in te trappen. Die humor lijkt voor progressief Vlaanderen onmisbaar in de strijd tegen het zo beruchte Belgische establishment. Het betreft niet zo zeer cynische of sarcastische humor, veeleer een positieve, optimistische variant daarvan, waarbij graag gespot wordt met geldende wetten, regels of gebruiken. Zo naait weekblad Humo tot grote hilariteit regelmatig de journalistieke gebruiken een oor aan en kan het toch au serieux genomen worden. Donderdags op de televisie is het de beurt aan de makers van het 'Huis van Wantrouwen' om het wapen in steiling te brengen. Met succes, want 'Het Huis' is het enige TV-programma dat de strijd met de commerciële zender VTM kan volhouden. Kamagurka en Herr Seele, karikaturen van tegendraadse humor, zijn misschien wel de grote voortrekkers op dit gebied. Schrijvers als Herman Brusselmans en Tom Lanoye verbinden humor aan hun leedwezen en worden om die reden geliefkoosd door progressief België.

Humor en cultuur. Ook de filosoof Hugo Matthysen bedient zich ervan. Op zondagmiddag maakt hij met zanger Bart Peeters kolder bij Studio Brussel, zijn cedece (Red onze planeet) en recentste boek staan in de respectieve hijlissen.

Het boekje 'Verre Zwijneestrecken' bestaat uit een verzameling verzinsels en heeft weinig literaire pre-

tenties. Het zijn korte verhaaltjes die eerder verschenen in Humo. Verre Zwijneestrecken is alweer het vierde boekje op rij. Matthysen schetst steeds doldwaze, wereldvreemde situaties die vaak belachelijk aflopen. Zo zit in het korte verhaaltje 'De vrouw van zijn Leven' een jonge postsorteerder een broodje te eten in een café als hij bij de bushalte een vrouw ziet staan die hij herkent als de vrouw van zijn leven. Hij rent naar buiten en laat de vrouw dat onomwonden weten. Zij bloost en hij vraagt of zij zich bewust is van de consequenties. Hij bedoelt dat er geneukt moet worden. Het verhaaltje eindigt in de trant van bij jou of bij mij?

In andere verhalen schrikt Matthysen er niet voor terug om Hercule Poirot, Zorro of Ben Hur tot leven te wekken. De verhalen zijn zonder meer grotesk en om die reden wel grappig, maar ook erg flauw. Juist in de vonsten zit 'm de kracht. In 'Het Ouderlijk Huis' keert een man op leeftijd sinds lange tijd terug naar de plaats waar hij is grootgebracht. Hij draagt een korte broek zoals tien jaar geleden, heeft een schooltas in de hand, knikkers in de broekzak. Hij verwacht dat de rotzakken van Vandevelde in een hinderlaag zullen liggen. Die 'rotte apereten' wil met braamtakken op je blote benen slaan, je modder laten eten. De hoofdpersoon meent dat het wel los zal lopen aangezien vader vast de haag in de voortuin staat te snoeien. Dan pas bedenkt hij zich dat vader al vijftien jaar dood is en geeft de knikkers aan een jongetje dat van school komt. De vondst is prachtig, de uitwerking zo absurd dat van ontroering

geen sprake kan zijn. Het is Matthysen ten voeten uit. Verhaal naar verhaal wordt de absurditeit zo overdreven dat het gaandeweg begint te irriteren. Hetgeen waarschijnlijk niet het geval zou zijn wanneer je om de week een dergelijk verhaaltje als column in een weekblad krijgt voorgeschoteld.

Wel heeft de schrijver componist veel taalgevoel in huis. Schrijft hij de teksten van liedjes al het moet in sonnetvorm, in 'Verre Zwijneestrecken' speelt hij hier en daar dat met allerlei misvattingen die plaats kunnen grijpen door verkeerd gebruik van de Nederlandse taal. In 'De oude eik' wandelen een jongen en een meisje door een park. Het meisje blijft staan voor een oude eik en zegt: 'Deze boom heeft mijn grootvader geplant.' (...) 'Vergeef me mijn scepsisme,' zei ik beleefd, 'maar ik kan toch moeilijk geloven dat je grootvader ooit werd geplant.' 'Ach, is het geen verrukkelijk park?', riep ze uit... Het meisje houdt vol, en beweert zelfs dat de vijver haar grootvader eigenhandig heeft gegraven. Maar ook hier geldt dat de vondst de uitwerking van het verhaal overtreft.

Nee, voor een avondje plezier kun je beter 'De man die werk vond' van Brusselmans kopen dat qua kolder en prijs overeenkomt met dat het wel los zal lopen aangezien vader vast de haag in de voortuin staat te snoeien. Dan pas bedenkt hij zich dat vader al vijftien jaar dood is en geeft de knikkers aan een jongetje dat van school komt. De vondst is prachtig, de uitwerking zo absurd dat van ontroering

Verre Zwijneestrecken - Hugo Matthysen: uitgeverij Dedalus.

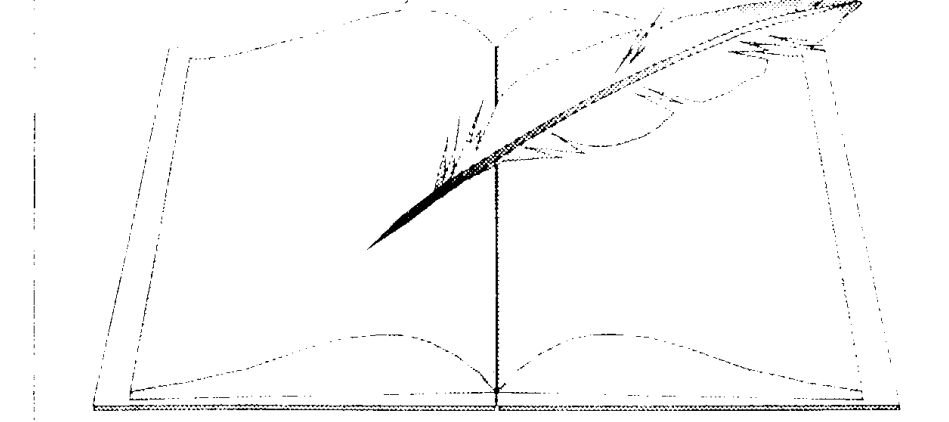

● Judith Mok

Foto: FOTOPERSBURO DIJKSTRA

BOEKENPAGINA

De boekenpagina van het Limburgs Dagblad verschijnt om de drie weken

● Bas Heijne

'SUEZ' VAN BAS HEIJNE, EEN BOEK ALS OPERA

DOOR EDDY SCHAAFSMA

Zijn langverwachte nieuwe roman, 'Suez', ligt dan eindelijk in de winkel. Ruim acht jaar na zijn eerste, 'Laatste woorden', die onder meer een satire op de Amsterdamse kunstscene en een ingehouden verslag van een rouwproces was. 'Suez' speelt rond de eeuwwisseling op een passagierschip, gaat over een driehoeksverhouding en werkt op de lezer, als het me gelukt is, als een opera. „Elke hoofdfiguur heeft zijn aria, die ondanks de uitgegrote emoties ontroert, iets zegt over liefde en hartstocht.”

Bas Heijne's eerste en enige roman dateert van eind '83. Hij was toen 23, studeerde Engels en bewonderde E.M. Forster, Evelyn Waugh en Truman Capote. In de jaren na zijn studie vertaalde hij Engelse en Amerikaanse literatuur, werd lito-

ratuurrecensent bij NRC Handelsblad en Vrij Nederland. In '87 kreeg hij een wekelijkse column in de Boekenbijlage van VN. Geen hoekje zoals in veel dag- en weekbladen, vol persoonlijke ontboezeningen, opgeklopte schandaaltjes en zelfgenoegzaamheid. Heijne maakt in zijn column eigenzinnig de stand van zaken op in Cultuur, Literatuur en De Wereld. Met hem zelf, net als in zijn boeken, op de achtergrond.

'Suez' haalde al lang de aanbiedingsfolders van zijn uitgever, maar verscheen deerd het niet. „Ik groeide een beetje uit van veelbelovend schrijver tot meest belovende schrijver, zo heb ik het voor mezelf eens in een biografische schets onschreven. Het duurde zo lang omdat het boek in mijn hoofd aldoor weer anders werd, omdat ik

COLUMBUS IN NIEUW JASJE

DOOR PETER ST. EKEMA

Zoals te verwachten was heeft het Columbus-jaar een halfzandse stroom loeden, geschreven en krante- en tijdschriftartikelen opgeleverd. Het zelf en bovendien, naar uit dat die stroom nog lang niet is opgedroogd. Integendeel zou je haast zeggen.

Nu is lang niet alles wat er verschijnt ook daaroveral nieuw. Columbus de Zeevaarder van de Amerikaan Samuel Eliot Morison is al in 1942 in de VS uitgegeven. Een Nederlandse vertaling ervan verscheen in 1957 bij Het Spectrum als Prisma-boek. Die uitgave is nu door de op dit terrein bijna onverminderde Brudewijn Baten van een voorwoord voorzien en opnieuw op de markt gebracht.

Het herontdekkingsjaar 1492 nodt de gemoederen levig bezig en velen willen er een situatie uit slaan. Daartoe zijn mogelijkheden te over, dit jaar wordt niet alleen de tocht van Columbus herdacht, maar is het ook vijfhonderd jaar geleden dat Granada, de laatste Arabische stad van Spanje, weer in christelijke handen viel. De verovering door de troepen van Ferdinand van Aragon en Isabella van Castile leidde een nieuw tijdperk in. Het was vooral daaraan te danken dat Columbus zijn reis kon maken. Het ging volgens de toenmalige raadsman, in Spanje de 'ontdekking' van Amerika door Columbus, de opkomst van de Incu-

sitie en de vestiging van een wereldrij. Een nieuwe tijd was aangebroken en de middeleeuwen waren ten einde.

Columbus kreeg en greep zijn kans in 1492 toen de Katholieke vorsten Ferdinand van Aragon en Isabella van Castile in de juiste stemming verkeerden: zij hadden het de laatste Maarten het land uitgeleend en waren toe aan iets nieuws. Columbus mocht op zijn naar de zee weg naar Indië via het Westen. Zijn lang gekoesterde wens ging in vervulling. Hij reed naar de Oost voor goud, zilver, parels en specerijen. Tijdens de reis kwam hij erin overtuigd te raken dat de oostkant van Indië ook werkelijk te hebben ontdekt. Samuel Eliot Morison, bekend maritiem historicus van Amerika, heeft het per toeval, dat in totaal vier reizen van Columbus over de Atlantische Oceaan opnieuw gemaakt. Hij deed dat eind jaren dertig, begin jaren veertig. Aan die vijf heeft hij alle mogelijkheden in deze vaak verruilde waternen wilt ontvullen.

Lezend in zijn boek 'Columbus de Zeevaarder' krijgt men grote bewondering voor Columbus' reismanschap alsmede de voortdurende en de nuchterheid tegen alles en iedereen in te gaan. Zoals voor zijn tijdseppige vasthoudendheid aan wat hij voor juist hield en zijn moed over een doodslag en opstandige bemanning.

Columbus de Zeevaarder - Samuel Eliot Morison: Hollandia De Boer, Maritiem, f. 29,50

GEBORGEN IN EIGEN SCHOOT

DOOR FRANS BUDÉ

Waarom langst het Belgische weekblad Humo aan twintig bekende Vlaamse dichters de vraag voorlegde: waar goede poëzie aan moest voldoen, en merendeel diepzinging op het ontstaanproces van een gedicht, volgend Leonard Nolens met een kort citaat van Pessoa: 'Een geslaagd gedicht is een muzikaal schilderij van ideeën'. Waarmee hij in een adem alle poëzie en poëzie-achtige alle metaforen en klankwaarden samenbrengt tot die ene zweepsaag die zijn eigen persoonlijke poëtica zo kenmerkt.

'Dicht bij de wortels en wormen, in een koud, en ongemakkelijk leven probeer ik mijn leven', zo schrijft hij in 1990 in zijn bundel 'Liedes verklaringen', bekrond met de Jan Campertprijs. En de lezer die hem de afgelopen vijftien jaar heeft gevolgd, herkent in deze bekentenis meteen de droefgeestige melancholie die deze poëzie, vol van herinnering en verlangen, zo belangrijk maakt.

Nolens is een onthoudende. In 1947 geboren in Bree, wonend in het Antwerpse, schrijvend in het Nederlands en als vertaler vertrouwd geraakt met het goed van Franse en Italiaanse schrijvers. „Ik droom in het Brees,” hoorde ik hem eens zeggen. „Dat Brees staat voor een andere wereld: de cultuur van de driehoek Aken-Luk-Maastricht.” In het gedicht 'Plaats en datum' legt hij deze verklaring af: „Ik ben geboren in Limburg, koud. Een koude, koude provincie. Ik heb het er heet gekregen. Ik ben ook geboren in Bree, Loons. En Luiks, een dodenstad, een Middenstand. Met een zangerig, klagerig plat, dat me hardop droomt als ik slaap. Als ik slapend wordt ondergompeld. In langzaam Nederlands...”

Dat is muziek. Die ouder, me vertrouwd is dan dit, en die ik hier probeer te transporteren.

Een zekere vervreemding dus, maar ook het testament van een dichter die niet vrij is van een heet zelfhaat, die in 'Stukken van mensen' zijn dagboek, schrijft hoe zwaar de melancholie we drukt. Dat alles nu is samengebracht in de omvangrijke tiemeezing 'Hart tegen Hart', als hoogtepunt van een integer oeuvre. In dit boek staat alles wat ik goed vind, verklaart Leonard Nolens heel kort aan de lezer. Daar zijn dan zo'n 450 bladzijden met gedichten aan vooraf gegaan, waarin hij bijna uitsluitend aanwezig is met alle pijn en schoonheid waarmee het leven hem had te straffen. Met nauwelijks ingehouden retoriek en reker niet zonder symboliek zoekt Nolens een huis voor zijn taal, zijn onafscheidelijke geliefde, die de intieme verlangens naar de wereldse geliefde maar al te vaak te na komt.

Misschien wel het opvallendst in deze poëzie is dan ook de integer, zuivere toon die in alle gedichten doorklinkt. De lezer rouwt mee met het verdriet van de dichter, ongeacht of het, zoals in 'In memoriam matris', om het verlies van de moeder gaat of de eeuwige doorknagende vraag naar het verband tussen het ik en het jij, dat bij Nolens graag uitroept tot een 'mijn jij'. Poëzie dus die onontkoombaar confronteert, rijk is aan schakeringen en tevens uiterst kwetsbaar. Het is duidelijk dat Leonard Nolens nog veel te zeggen heeft, de schitterende tiemeezing bevestigt dat in elke regel. 'Ik roep van jullie, van de mensen, waken zijn', lees ik in een gedicht uit 1978. En in een later gedicht: 'Ik ben geborgen in mijn eigen schoot'.

Leonard Nolens leeft aan alle kanten. Elk gedicht is een nieuwe geboorte. De dood biedt vooralsnog geen vertier.

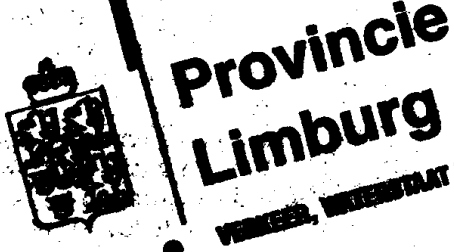
Hart tegen Hart. Gedichten 1975-1990 - Leonard Nolens: Querido, f. 49,90.

gierschip op weg naar Nederlands-Indië. De feiten kloppen wel, zoals het toert in historische romans, maar wat vooral telt is wat er op dat schip tussen de passagiers gebeurt, niet wat ze toen aten. Dat soort burgerlijk realisme, hoordevel feiten die geen betekenis krijgen, is er al teveel. Dat het anders kan zie je bijvoorbeeld aan 'The Passion' van Jeanette Winter, een prachtig boek, dat was een openbaring voor me. Ook een historische roman, maar ze zet de geschiedenis naar haar hand. En ze zegt ze meer over deze wereld dan veel van het op de actualiteit geente realisme van tegenwoordig. Als er in boeken van het laatste soort niet om de vijf minuten een nieuw type Alfa Romeo uit de bocht vliegt of heftig de liefde wordt bedreven met een cokesnijdende heroïnehoortje, is het geen echte literatuur. Maar wat zegt het als roman over deze wereld? Niet veel. Nieuw is niet hetzelfde als actueel. Een roman is geen krantenbericht. Dan heb je Ezra Pounds 'Make it New!', nog steeds de enige opdracht voor een schrijver, toch verkeerd begrepen.

Suez - Bas Heijne, Uitgeverij Prometheus, f. 29,90, f. 45,00 geb.

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

**Provincie
Limburg**

WISSEN, WERKZAAM EN MILIEU

In het eerste provinciale milieubeleidsplan zijn de doelstellingen voor het Limburgse milieubeleidsplan vastgesteld. Daarbij zal aandacht worden geschonken aan zaken als het realiseren van aanzienlijke emissie-reducties, het verder ontwikkelen van handhaving en vergunningverlening en het ontwikkelen van geïntegreerd (gebiedsgericht) beleid. In dit proces heeft de afdeling Milieu van de hoofdgroep Verkeer, Water- en Milieu naast een coördinerende taak ook een belangrijke uitvoerende rol te vervullen.

In de afdeling Milieu zijn de volgende functies vacant. Bij het bureau Vergunningen:

A. Projectingenieur Vergunningverlening v/m

B. Projectingenieur Vergunningverlening v/m voor de duur van 3 jaren

Functie-inhoud: In deze functie wordt u onder meer betrokken bij de voorbereiding, ontwik-

keling en uitvoering van het vergunningenbeleid voor industriële bedrijven. Daarbij krijgt u te maken met procedures in het kader van de hinderwet, de wet luchtverontreiniging, de wet geluidshinder en de afvalstoffenwet, alsmede met de introductie van milieusystemen. U ontwikkelt nieuwe vergunningvoor-schriften en evalueert het huidige vergunningenbeleid. Tevens fungeert u als projectleider bij complexe vergunningaanvragen. Hiervoor onderhoudt u als provinciale contactambtenaar intensieve contacten met functionarissen van industriële bedrijven. Voorts levert u een technische bijdrage bij de ontwikkeling van het beleid en de uitvoering van programma's. Uiteraard houdt u zich door studie en onderzoek op de hoogte van de ontwikkelingen van de stand van de techniek ten aanzien van emissiebeperkende maatregelen (vacaturenummers: functie a. V.91.47 en functie b. V.92.25).

Functie-eisen: voor het vervullen van deze functies is een volledige academische opleiding (milieukunde of chemische technologie) aan een technische universiteit vereist. Het is echter ook mogelijk dat u door een afgeronde HBO-opleiding aangevuld met de nodige ervaring hetzelfde niveau heeft opgebouwd. Daarnaast heeft u enige jaren ervaring op het gebied van het verlenen van milieuvergunningen, of praktische ervaring als proces-technoloog bij o.m. een chemische industrie. Voorts beschikt u over goede communicatieve en redactionele vaardigheden en kunt u zowel zelfstandig als in teamverband werken.

gshiteerde bestuursrechtelijke maatregelen en werkt u mee aan opsporingsonderzoeken. Ook doet u onderzoek naar aanleiding van calamiteiten en andere bijzondere omstandigheden. Naast deze hoofdtaken levert u een bijdrage aan de ontwikkeling van een adequaat provinciaal handhavingbeleid.

Functie-eisen: voor het vervullen van deze functies gaan om gedachten uit naar een enkele en doortastende medewerkers met een volledige HBO-opleiding (proces-techniek of chemische proces-technologie), aangevuld met enkele jaren ervaring op het terrein van de milieuwetgeving. Naast gevoel voor bestuurlijke verhoudingen en inzicht in maatschappelijke ontwikkelingen vergt deze functie een grote mate van zelfstandigheid en goede communicatieve en redactionele vaardigheden. Wanneer u nog geen opsporingsbevoegdheid heeft, wordt van u verwacht dat u bereid bent de desbetreffende opleiding te volgen.

bare informatie, voert zonodig controle-berekeningen uit en adviseert de projectleider t.a.v. in te nemen standpunten. Voorts bent u verantwoordelijk voor het bijhouden van diverse automatiseringsgegevens. Tenslotte geeft u algemene ondersteuning aan medewerkers van het bureau op het gebied van automatisering (vac. nr. TV.91.14).

Functie-eisen: U heeft een hogere beroeps-opleiding voltooid in een technische studierichting die een goede basis vormt voor een specialisatie in de chemische technologie. Bij voorkeur heeft u zich deze specialisatie in de richting van de proces-technologie in teamverband verworven. Beschikt u over het vermogen tot samenwerken. Verder kunt u complexe zaken ook voor niet technische belangsopten hielder uiteenzetten, zowel mondeling als schriftelijk. Tenslotte heeft u gewend te werken met PCs (MS-DOS), geautomatiseerde tekstsystemen op basis van dBase III, e.d.

u zich wenden tot de heer Ir. D.J.P.J. van Nierop, tel. 043-897564.

Vrouwen, die aan de functie-eisen voldoen, worden nadrukkelijk uitgenodigd te solliciteren. De mogelijkheid tot kinderopvang is aanwezig. Deze functies kunnen ook in deeltijd worden uitoefend. In de laatste fase van de procedure zal een delegatie van de afdeling worden ingeschakeld, terwijl een psychologisch onderzoek tot de procedure kan behoren.

De provincie maakt werk van Limburg

D. Tijdelijk Medewerker Industriële waaier v/m voor de duur van 4 jaren

Functie-inhoud: In deze functie verleent u technische ondersteuning bij academische onderzoek-ten die betrekking hebben op industriële waaier. Dit kunnen zijn onderzoeken die door bedrijven zijn uitgevoerd in het kader van de vergunningsaanvraag of onderzoeken die in opdracht van de provincie worden uitgevoerd t.b.v. de sanering van industriële terreinen. In beide gevallen controleert u de onderzoeksrapporten op correctheid en volledigheid, beoordeelt of de gegevens sporen met andere beschik-

Salaries: afhankelijk van opleiding, leeftijd en ervaring wordt voor de functies A t/m C een salaris geboden van maximaal f. 6.592,- per maand en voor de functie D een maximaal salaris van f. 5.627,- per maand.

Sollicitaties en inschrijvingen: indien u belangstelling heeft voor een van deze functies zien wij uw schriftelijke sollicitatie graag binnen 14 dagen toekomen. U kunt deze richten aan het College van Gedeputeerde Staten, t.a.v. de Directeur van de Stads- en Gemeentepersoneel en Organisatie, Postbus 5700, 6200 MA Maastricht, onder vermelding van het vacaturenummer op brief en enveloppe. Voor informatie over de functies A, B en C kunt u zich wenden tot de heer drs. F.W.M. Span, tel. 043-897708. Voor inschrijvingen over de functie D kunt u zich wenden tot de heer Ir. D.J.P.J. van Nierop, tel. 043-897564.

**Polynorm
automotive**

Polynorm Automotive B.V. is één van de vier zelfstandig opererende divisies die tot de Polynorm Groep behoren. De overige drie divisies zijn Polynorm Roosendaal B.V. (halfafabrikanten en kunststof persproducten voor onder andere de automobiel-industrie), Polynorm Bouwprodukten B.V. (stalen deuren, binnen-deurkozijnen en garagedeuren) en de divisie Installatieproducten (componenten voor verwarmings- en drinkwaterinstallaties). Meer dan 1800 medewerkers zorgen voor een groeiende omzet van ruim 400 miljoen gulden, waarvan ongeveer tweederde deel in het buitenland wordt gerealiseerd.

De divisie Polynorm Automotive bevindt zich internationaal in een toonaangevende positie op het terrein van koud vervormen van plaatmateriaal. In samenwerking met de automobielindustrie construeert Polynorm Automotive haar gereedschappen en matrijzen voor diverse modellen. Deze matrijzen en gereedschappen worden in eigen gereedschap-makery vervaardigd en geëvalueerd door technische vakmensen.

Voor deze gereedschapmakery zoeken wij uitbreiding met zowel ervaren als aankomende M/V

Gereedschapmakers

Vakmensen die zelfstandig of nog onder leiding, verantwoordelijk zijn voor onderhoud en reparatie van grote (tot 60 ton zware) kostbare matrijzen en precisiegereedschappen.

Wij bieden
- Het aanvangssalaris is afhankelijk van leeftijd en ervaring en kennis op de volgende punten:

- Ervaring met toucheren en bijbehorende bewerkingen.
- Minimaal een LTS-metaleel aangevuld met een SOM-opleiding.
- Werken binnen zeer kleine tolerantiegebieden.
- Leertijd is minder van belang. Ervaring in een soortgelijke functie wordt zeer sterk gewaardeerd.
- Een medische keuring maakt deel uit van de sollicitatieprocedure.
- Geïnteresseerd? Bel met Technisch Consult Nederland voor toezending van een sollicitatieformulier of nadere informatie met de heer R.J. Borger. Schrijven mag natuurlijk ook.
- T.G.N. telefoon 02154-16220 (tijdens kantooruren).
- R.J. Borger privé (ma. t/m vr. van 20.00-22.00 uur) 06-52129220.
- Postadres T.G.N., Antwoordnummer 95, 3740 WB Baarn.

Wij vragen
Praktische ervaring en kennis op de volgende punten:
- Ervaring met persgereedschap-

- Praktische kennis van snij- en persgereedschappen.
- Minimaal basiskennis van pneumatiek en hydrauliek.
- Kunnen werken met grote zware delen met behulp van kranen en loopkatten.

TCN is intermediair bij het werven en selecteren van gekwalificeerd technisch personeel. Door het hanteren van korte verbindinglijnen en een open, zorgvuldige wijze van communiceren is de werkwijze van TCN efficiënt en toegespitst op praktische oplossingen voor bedrijfsspecifieke situaties. TCN is één van de werkmak-schappijen van de Stuwag Organisatie.

TCN
TECHNISCH CONSULT NEDERLAND

Amstardamsstraatweg 39
3744 MA Baarn
Telefoon 02154-16220

De verpleegkliniek 'Klevarie' en 'De Zeven Bronnen' resorten onder de Stichting Burgerlijk Ambestuur, die tevens de bejaardenverzorgings-tuizen 'Molenhof', 'Leukewijk' en 'Kongelhof' beheert.

Ten behoeve van de verpleegkliniek Klevarie en De Zeven Bronnen bestaat, i.v.m. uitbreiding van het aantal uren, op korte termijn plaatsingsmogelijkheid voor een parttime

ergotherapeut (m/v)

voor 18 uren per week (waarvan 10 uren t.b.v. verpleegkliniek De Zeven Bronnen en 8 uren t.b.v. verpleegkliniek Klevarie).

- Functie-inhoud:
- observatie en behandeling (onder andere gericht op ADL, neuropsychologische functiestoornissen);
  - advies en instructie omtrent hulpmiddelen en hulpmiddelen;
  - in het bezit zijn van het diploma H.B.O. ergotherapie;
  - flexibele en contactueel vaardige persoonlijkheid;
  - ervaring in een soortgelijke functie strekt tot aanbeveling.

Algemeen:
- het salaris bedraagt, afhankelijk van leeftijd en ervaring, minimaal f. 2000,- en maximaal f. 3863,- bruto per maand op fulltime basis;
- Een reeks postingsmogelijkheid analoog aan die van de Gemeente Maastricht is van toepassing;
- De Stichting Burgerlijk Ambestuur Maastricht en de Algemene Burgerlijke Personeelsdienst zijn van toepassing.

Informatie kan worden ingewonnen bij Mevr. S. Mourmans (ergotherapeut) telefoon 043-210541, toestel 314, en Dhr. D. Knaal, hoofd-directeur De Zeven Bronnen telefoon 043-210533.

Belangstellenden kunnen binnen 14 dagen solliciteren door een brief te sturen aan: Stichting Burgerlijk Ambestuur Maastricht, Postbus 241, 6200 AB Maastricht t.a.v. Hoofd Personeelszaken.

BISDOM ROERMOND

Binnen de afdeling Economie en Bouwzaken van het Bisdom Roermond is vacant de functie van

SECRETARESSE

- Functie-inhoud:
- typewerkzaamheden m.b.v. een personal computer;
  - verzorgen van binnenkomende en uitgaande correspondentie;
  - notuleren van besprekingen en vergaderingen;
  - agenda-beheer;
  - telefoonbeheer;
  - mede verzorgen van verzendingen;
  - diverse ondersteunende (secretariaats) werkzaamheden;
  - opzetten en bijhouden van archieven.

Functie-eisen:
- VWO-opleiding aangevuld met secretaresse-opleiding Schoevers, B of gelijkwaardig;
- ruime ervaring met tekstverwerking (Wordperfect 5.1);
- goede contactuele eigenschappen;
- goede schriftelijke uitdrucksvaardigheid;
- enkele jaren ervaring als secretaresse.

Leertijd:
- tot circa 25 jaar.
Woonachtig in Roermond of naaste omgeving (Standplaats: Roermond). Van kandidaten wordt een positieve kerkelijke betrokkenheid (Rooms-Katholiek) gevraagd.
Salaris:
afhankelijk van leeftijd en opleiding. De salarisschalen van het Bisdom Roermond komen overeen met die van de provincie Limburg.
Sollicitaties:
Geïnteresseerde kandidaten, die volledig aan de functie-eisen voldoen, worden verzocht schriftelijke sollicitaties met uitvoerige inlichtingen over persoon, opleiding en ervaring en zo mogelijk met vermelding van referenties binnen 10 dagen te richten aan het Bisdom Roermond, t.a.v. de heer A.H.A. Floit RAI Postbus 470, 6040 AL Roermond.

Nationale Houthandel in Heerlen is een van de belangrijkste toeleveranciers van producten voor de bouw in de provincie Limburg.

Het assortiment is zeer veelzijdig en bevat onder meer zacht hout, hardhout, plaatmateriaal, hardplastic producten en diverse andere aanverwante producten. Het bijzondere van dit bedrijf is dat het deel uitmaakt van de Jongeneel groep, die als marktleider gezien mag worden. Op deze manier vormen wij een grote groep betekenisvolle mogelijkheden, die niet beperkt tot één bedrijf.

Mensen die een werkomgeving zoeken met doorgroei-kansen kunnen uitstekend bij ons terecht. Momenteel is er een schitterende kans. Wij zoeken een

VERTEGENWOORDIGER M/V

De man of vrouw die deze post krijgt zal beschikken over een ongesproken commercieel talent.

Om de (middelhoge) beroepsopleiding zal dat ook blijken. U krijgt te maken met bouwbedrijven en industrieën. Men verwacht van u een deskundig advies. Gelukkig vertegenwoordigt u een assortiment met bekende merken. Motivatie en inzet zijn bovendien ingrediënten waarop de meeste transacties tot stand komen. Het is een zeer verantwoordelijke functie. Er komt een grote mate van zelfstandigheid aan te pas. Daar staat natuurlijk wat tegenover. De honorering is in overeenstemming en dat geldt ook voor de secundaire arbeidsvoorwaarden, zoals een gunstige regeling, etc.

Wanneer u denkt de capaciteiten voor deze job in huis te hebben, dan nodigen wij u graag uit om schriftelijk contact met ons op te nemen. Het is mogelijk dat wij u een psychologische test laten ondergaan, maar dan omfist in nauw overleg.

U kunt uw sollicitatiebrief zenden naar Nationale Houthandel, t.a.v. de heer T.J.L.M. Rinders, Postbus 45, 6400 AA Heerlen. Telefoon 045-811052.

Paralietweg 4, 6411 ND Heerlen

**Nationale
Houthandel**

Nationale Houthandel is een onderdeel van Jongeneel B.V.

STICHTING BURGERLIJK
AMBESTUUR MAASTRICHT

sicar bv

Sicar B.V., gevestigd in Sittard, is een joint venture van Roth Freres S.A. en ECAN V., en is gespecialiseerd in het ontwikkelen, produceren en afwerken van complete stoelen en banken voor de automobielindustrie. De eisen die de automobielindustrie stelt aan het Just In Time afleveren van de goederen, vormt de belangrijkste reden voor het opstarten van een productieplant in Sittard. In deze plant zal het productieproces in hoge mate worden bepaald door efficiency waarbij de werknemers een belangrijke bijdrage zullen gaan leveren aan het eindresultaat. De waarde van de bijdrage van deze werknemers in het proces zal tot uitdrukking moeten komen in een goed voorraadbeheer, productieve flexibiliteit, integrale kwaliteitszorg en het Just In Time afleveren van het eind-product. Voor de afdeling Engineering, Methodiek en Onderhoud zijn wij op zoek naar kandidaten (m/v) voor de functie van:

Manager engineering & methoden

die in staat is processen te optimaliseren en mensen te motiveren

De functie:
Als Manager Engineering & Methoden bent u verantwoordelijk voor:
- de realisatie van opstart-, uitbreidings- en vernieuwingsprojecten, de werkvoorbereiding en controle op de technische activiteiten binnen de plant, onderzoek op (proces)technologisch gebied en kostenbewaking t.a.v. investeringen, lay-out, onderhoud enz. verregaande optimalisatie en rationalisatie van het productieproces en productiemiddelen en de motivatie en werkmethode van de productiemedewerkers waarbij training en opleiding een belangrijke rol spelen. Het beheer en onderhoud en de engineering van gebouwen en terreinen, nuts- en andere algemene voorzieningen.
- het invoeren, voldoen aan en naleven van normen en eisen op het gebied van veiligheid

(ARBO) en milieu (hinderwet) die garant staan voor een verantwoorde werkomgeving.
U maakt deel uit van het management team en rapporteert aan de Plantmanager.

Sicar B.V. zoekt:
- Een praktisch ingestelde manager met een technische opleiding op HBO niveau (M.T.S., M.T.S.-SWT) aangevuld met een brede engineeringervaring.
- Een doener die geprikkeld wordt door de uitdaging tot verregaande rationalisatie en optimalisatie.
- Ervaring met de binnen deze vakdiscipline toe te passen automatisering.
- Werkbare kennis van de moderne talen (m.a. Frans).
- Leertijd 25-35 jaar.

Sicar B.V. biedt:
- De gelegenheid om vanuit een opstart-

aan een actieve bijdrage te leveren aan de rationalisatie en optimalisatie van productie en productiemiddelen.
- De mogelijkheid uw huidige ervaring verder te bouwen in een managementfunctie bij een dynamisch, internationaal bedrijf.
- Een compleet pakket arbeidsvoorwaarden.

Heeft u belangstelling voor deze veelzijdige, technische functie? Schrijf dan een korte sollicitatiebrief met c.v. onder vermelding van ref.nr. 63.7452 aan Mercuri Urval B.V., Vrijhof 80-81, 6211 LP Maastricht. Voor telefonische informatie (tijdens kantooruren) 043-481291.

Mercuri Urval

OPHEFFINGSUITVERKOOP
Nog slechts enkele weken kunt u profiteren van de totale opheffingsuitverkoop van onze afdeling damesconfectie. Zowel winter- als voorjaarsmantels, rokken, truien, vesten, bloezes, pantalons, pakjes, blazers alsmede de gehele afdeling spreien, bedrijfskleding en huishoudschorten. Op alles:

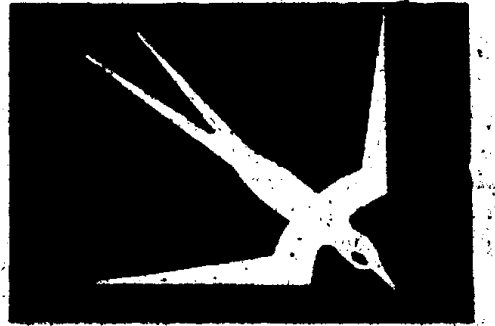
60% KORTING

Tevens te koop: Husqvarna tafeldnaaimachine met stoeltje, grootbeeld kleuren-tv, lederen clubfauteuils, brandkast, Gazelle Tour de France fiets.

DE ZWALUW

PROMENADE 137

HEERLEN

BECKER B.V. is een toonaangevend fabrikant van industriële, computergestuurde brood- en banketovens, deegconditionerings-, koel- en vrieskasten.

Op korte termijn zoeken wij een

HOOFD FINANCIËLE ADMINISTRATIE (m/v)

ken en verantwoordelijkheden:

- leiding geven aan de financiële administratie en de automatisering ervan;
- debiteuren, crediteuren en budgetbewaking;
- opstellen financiële rapportages;
- adviseren van de directie bij het financiële beleid;
- eindverantwoordelijkheid voor alle boekhoudkundige en bijkomende zaken, zoals communicatie met o.a. fiscus, externe accountant en bedrijfsvereniging.

Profiel van de geschikte kandidaat:

- leeftijd 30-35 jaar;
- opleiding op HBO-niveau;
- relevante werkervaring op administratief en organisatorisch gebied;
- capaciteiten en ervaring op leidinggevend gebied;
- affiniteit tot administratieve automatisering (PC-gebruik) van het gehele bedrijf;
- commerciële instelling;
- affiniteit tot de metaalverwerkende branche.

U bieden:

- goede primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden;
- een afwisselende, verantwoordelijke functie;
- een prettige werkomgeving in een dynamisch bedrijf.

Uw schriftelijk sollicitatie, voorzien van curriculum vitae, gaarne naar:

BECKER ROERMOND
BROOD- EN BANKETOVENS • REINIGINGSMIDDELEN • KOEL- EN VRIESKASTEN • COMPUTERS

Meerlaan 4, 6042 HZ Roermond

In ons bejaardenverzorgingscentrum „De Regenboog“ wonen 160 ouderen. Daarnaast exploiteert onze stichting 64 appartementen. In ons huis zijn diverse projecten gerealiseerd: voortkomend uit het flinkerechtsleed, evenals groepsvorming, huisdiertherapie en activiteitenbegeleiding.

Wij streven ernaar om voor bewoners een optimaal woon- en leefklimaat te creëren. Daarom zoeken wij een enthousiaste medewerker (m/v) die met ons wil meedelen en meewerken.

Schriftelijke sollicitaties (met recente pasfoto) binnen 7 dagen richten aan de directie van Bejaardenverzorgingscentrum „De Regenboog“ Postbus 4451, 6401 CZ Heerlen.

Voor het team van het secretariaat van onze instelling vragen wij op zo kort mogelijke termijn een:

SECRETARESS M/V

(full-time)

Functie-inhoud:

alle voorkomende secretariale werkzaamheden, waaronder het notuleren van vergaderingen en behandelen van de inkomende en uitgaande correspondentie.

Functie-eisen:

- een afgeronde secretaresse-opleiding of een door de overheid erkend vergelijkbaar niveau;
- ruime ervaring op een vergelijkbare functie;
- ervaring met de afwerking van 5.0 of 5.1;
- kunnen werken in teamverband;
- zelfstandigheid en nauwkeurigheid.

Arbeidsvoorwaarden en opleiding conform de CAO Bejaardenhuizen (aanpak van opleiding en/of ervaring max. f 2522,-).

Op korte termijn wordt men over te gaan tot de aanstelling van een:

Slager

Wij verwachten voor deze functie iemand met:

- ruime ervaring;
- flexibele instelling;
- kunnen werken in teamverband;
- vakdiploma.

Chauffeur

graadrijbewijs met chauffeursdiploma

De kandidaat wordt verzocht zijn sollicitatie te richten aan:

W. van der Vlist, 28-02-1992
Schiedijk 17
6415 ES Heerlen
Tel. 043-2100410

Erik wenst zijn

lieve vrouw

het allerbeste.

Plaats u ook zo'n

piccolo op

Valentijnsdag?

Vanaf f 13,25 maakt u

het mogelijk.

Voor meer info

045-719966

m/v DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Beveiligingsbeambte m/v, een beroep met toekomst!

Binnenkort start het rijbewijsopleidingsinstituut O.P.B. in uw omgeving met de volgende mondelinge opleidingen:

BEVEILIGINGSBEAMSTE

Basisdiploma: medio maart SITARD

Vakdiploma: bij voldoende aanmeldingen

Kaderdiploma: bij voldoende aanmeldingen

overals de

BASISNIEUCURSUS: medio april

Caution:

In het kader van de bovenvermelde opleidingen. Stuur mij naar

informatie over de cursus

(naam) (adres) (telefoon)

(naam)

(adres)

(telefoon)

Dit formulier in een ongeopende enveloppe sturen naar:

OPLEIDINGSINSTITUUT O.P.B.

Postbus 600

6100 AP Sitard

gemeente posterholt

De gemeente Posterholt is een aantrekkelijke woongemeente en telt ca. 11.000 inwoners en ligt in het natuur-schoonrijke Midden-Limburg aan de grens met Duitsland en op korte afstand van Roermond.

Bij de afdeling ruimtelijke zaken wordt gevraagd een:

TECHNISCH MILIEUMEDEWERKER OP HBO-NIVEAU M/V

voor 38 uur per week

Eigenschappen:

De bestuursdienst is onderverdeeld in de afdelingen algemene zaken, financiën, welzijn en ruimtelijke zaken. De functie maakt deel uit van het bureau VROM van de afdeling ruimtelijke zaken. In grote lijnen houdt de functie in dat in nauw overleg en in samenwerking met een administratief/juridisch milieumedewerker, het volgende wordt verricht:

- de technische werkzaamheden ten behoeve van de uitvoering van de milieuwet, zoals vergunningverlening, controle en klachtenbehandeling;
- de akoestische inbreng in de ontwerpplanning van een bestemmingsplan, de reconstructie van een weg of bouwactiviteiten;
- de beoordeling en begeleiding van bodemonderzoek;
- de ontwikkeling van een preventief milieubeleid, met als doel het bevorderen van milieubewust gedrag bij burgers en bedrijfsleven; het voeren van overleg in regionaal verband;
- de beleidsadviesgeving over maatregelen betreffende het milieu met betrekking tot de toepassing van de milieuwetgeving en de daaruit voortvloeiende werkzaamheden;
- het verrichten van overige werkzaamheden.

Voor deze functie denken wij aan een kandidaat met een beroepsmatig gedreven milieu-instelling; met een voorkeur een H.B.O.-opleiding milieukunde, waarvan niet een opleiding op het gebied van chemische technologie en applicatie gebied, danwel met de bereidheid tot het volgen van zo'n aanvullende opleiding;

ervaring in vermeldde werkzaamheden; redactionele vaardigheid, goede contactuele eigenschappen en flexibele werkingstelling; affiniteit of ervaring met automatisering.

Wat bieden wij?

Afhankelijk van opleiding en ervaring, vindt inschaling plaats in:
- aanslooppunt 8 (max. f 4402,- bruto per maand);
- aanslooppunt 9 (max. f 5057,- bruto per maand).

Belangstelling? Nadere informatie over deze baan kan worden ingewonnen bij de heer H. Krijn, bureauhoofd VROM, of de heer J. Piomponi, afdelingshoofd ruimtelijke zaken. Belangrijke zijn telefonisch bereikbaar onder nummer 0478-8328.

De juiste geschiktheid wordt aan een vrouw de voorkeur gegeven. Vrouwen worden dan ook uitdrukkelijk verzocht te solliciteren.

Stuur uw sollicitatiebrief binnen 14 dagen na het verschijnen van dit blad, aan burgemeester en wethouders van Posterholt, postbus 8000, 6060 AA Posterholt. Wij verzoeken u om in de linkerbovenhoek van de enveloppe „sollicitatie“ te vermelden.

Randstad heeft volop werk

Stafmedewerker m/v communicatie

Voor een overheidsinstelling in Heerlen. U schijft artikelen voor een intern bulletin, u werkt mee aan de opzet van een intern en extern communicatieplan en u draagt bij aan het beleidniveau. De opdracht duurt 6 maanden en is voor 16 uur per week.
Informatie bij Karina Massens, tel. 045-24 89 40, Heerlen, Alsterstraat 25.

Zelfstandige secretaresse m/v

U beheerst de Engelse taal in woord en geschrift en heeft enkele jaren werkervaring m.b.t. verspreiden van informatie.
Informatie bij Lilian Fijen, tel. 045-52 95 35, Sittard, Roelenstraat 15.

Administratief medewerker m/v

Voor een exportbedrijf in de omgeving van Sittard. U beheerst de Franse en Engelse taal in woord en geschrift en heeft ervaring met computerboekhouding. Het betreft een part-time functie in de middaguren. U heeft enkele jaren relevante werkervaring.
Informatie bij Petra Meijers, tel. 045-52 95 35, Sittard, Roelenstraat 15.

Balkenmedewerker m/v

Wij hebben regelmatig werk voor u op diverse plaatsen in een grote bakkerij. De werkzaamheden bestaan o.a. uit het inschrijven van brood en het oplossen van velden a.d. U werkt in ploegstelsel en bij geboden geschiktheid kunt u lange tijd aan de slag.
Informatie bij Marjolijn van den Berg, tel. 045-52 95 35, Sittard, Roelenstraat 15.

Part-time verkoper m/v

Voor een supermarkt in de regio Breda/Sittard. U wordt ingezet voor de verkoop van diverse producten in de winkel. Het betreft een part-time functie van 16 uur per week.
Informatie bij Yolanda Alberts, tel. 045-52 95 35, Sittard, Roelenstraat 15.

Part-time schoonmaker m/v

Voor diverse projecten in de omgeving van Sittard. Het betreft werk in de middag- en/of avonduren, uitsluitend 5-25 uur per week.
Informatie bij Ingrid Cuppers, tel. 045-52 95 35, Sittard, Roelenstraat 15.

Productiemedewerker m/v

Voor diverse bedrijven in de omgeving van Sittard, worden er gemiddeld 4 tot 6 vacatures voor het werken in de productie. De duur van de opdracht varieert. Heeft u interesse, neem dan zo spoedig mogelijk contact op.
Informatie bij Debra Aerts, tel. 045-52 95 35, Sittard, Roelenstraat 15.

Part-time schoonmaker m/v

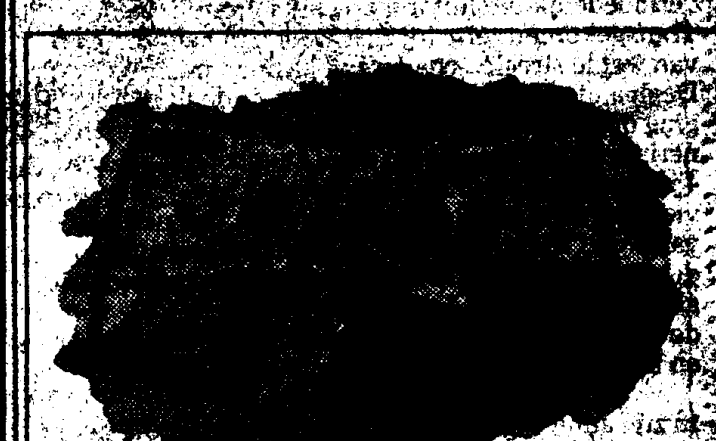
Voor een langdurig project in Maastricht. Het betreft een part-time functie van 16 uur per week.
Informatie bij Marjolijn van den Berg, tel. 045-52 95 35, Sittard, Roelenstraat 15.

randstad uitzendbureau

Licht-Studio 2000

FULL-TIME MEDIWERKER

De informaat heeft als taak het geven van de telefonische informatie over het totale openbaar vervoer in Nederland. De functie wordt vervuld op basis van een roosterend dienstverband van 4 uur per dag, geroldeld 20 uur per week. De diensten liggen tussen 08.00 en 22.00 uur op maandag t/m vrijdag, tussen 09.00 en 21.00 uur op zaterdag en tussen 09.00 en 22.00 uur op zondag.

**WILT U ER OOK
ZO EEN DIT VERBOD
MET AAN VINDEN
NEMEN?**
EERST DENKEN, DAN DOEN

APOTHEKERS- ASSISTENTE M/V

fulltime

De apothekers-assistente verricht werkzaamheden in de apotheek van voorbereiding, bereiding en aflevering van geneesmiddelen. Het is de taak van de apothekers-assistente om de apothekers-assistent te ondersteunen bij de aflevering van geneesmiddelen aan de patiënt. De apothekers-assistente is verantwoordelijk voor de aflevering van geneesmiddelen aan de patiënt.

De apothekers-assistente wordt een breed scala aan werkzaamheden bereikt danwel via OPG in ziekenhuis of in de praktijk. O.a. cytotaxica worden bereid en afgeleverd.

De apothekers-assistente heeft ook administratieve, voorraad- en kwaliteitscontrolefuncties tot het takenpakket van de apothekers-assistente.

De apothekers-assistente heeft de apothekers-assistent te ondersteunen bij de aflevering van geneesmiddelen aan de patiënt.

De apothekers-assistente heeft de apothekers-assistent te ondersteunen bij de aflevering van geneesmiddelen aan de patiënt.

De apothekers-assistente heeft de apothekers-assistent te ondersteunen bij de aflevering van geneesmiddelen aan de patiënt.

De apothekers-assistente heeft de apothekers-assistent te ondersteunen bij de aflevering van geneesmiddelen aan de patiënt.

De apothekers-assistente heeft de apothekers-assistent te ondersteunen bij de aflevering van geneesmiddelen aan de patiënt.

De apothekers-assistente heeft de apothekers-assistent te ondersteunen bij de aflevering van geneesmiddelen aan de patiënt.

Op 25 februari is het 150 jaar geleden dat de omstreken Duitse schrijver Karl May, de geestelijke vader van Winnetou, Old Shatterhand en Kara Ben Nems, in Hohenstein-Ernstthal in het toenmalige koninkrijk Saksen werd geboren. Hij stierf op 30 maart 1912 in Radebeul bij Dresden, dit jaar dus 80 jaar geleden. In Duitsland wordt Karl May in verband met deze beide data op grootse wijze herdacht. Er worden enkele televisie-uitzendingen aan hem gewijd, terwijl veel films uit de jaren zestig en (begin) zeventig die aan zijn werken zijn ontleend, opnieuw worden uitgezonden, zowel op de reguliere

Duitse tv-netten als op de commerciële zenders RTL Plus en Sat 1. Jammer is dat de meeste van deze films maar heel weinig hebben uit te staan met het werk van May. De verhalen zijn uit hun verband gerukt. Om commerciële redenen zijn met name de Winnetou- en Old Shatterhand-films voorzien van wat vrouwelijk schoon, dat in de boeken slechts sporadisch voorkwam. Wat nog veel erger is: er zijn ook staaltjes van typisch Duitse humor (spreek uit Hoemoor) toegevoegd. En dat levert tamelijk stuitende, hoewel kolderiek bedoelde, beelden op.

DOOR PETER STIEKEMA

Hij schokte en sidderde over zijn hele lichaam, er kwam een stroom bloed uit zijn mond. Het opperhoofd der Apachen drukte nog eenmaal mijn handen en strekte zijn ledematen. Toen gleden zijn vingers langzaam van de mijne af – hij was dood.

Vrijwel alle jongens van tussen de twaalf en zestien jaar (en hun vaders en opa's) kennen deze regels, die de dood van het indianenopperhoofd Winnetou beschrijven. De Apache sterft in de armen van zijn bloedbroeder Old Shatterhand, de ik-figuur, de personificatie van de schrijver Karl May. Was deze Karl May werkelijk bevriend met het indianenopperhoofd of kwam Winnetou slechts voort uit zijn rijke fantasie? Hoe teleurstellend het antwoord voor velen ook mag zijn, Winnetou heeft nooit bestaan. Old Shatterhand in zekere zin wel. Hij was May's alter ego, de man die hij graag had willen zijn, maar nooit werd.

Er zijn vrijwel geen schrijvers geweest, die tegelijkertijd zo verheerlijkt en verguisd zijn als Karl May, de veelschrijver van reisavonturen met een sterk moralistische inslag. Zijn omvangrijke werk is nog altijd een bestseller in een groot deel van Europa en ook het leven van de auteur zelf ligt nog steeds onder de microscoop.

Dat komt niet in de laatste plaats door de autobiografie, die May aan het eind van zijn leven schreef, een onontwaaierbaar mengsel van leugen en waarheid, fascinerend om te lezen en vol intrigerende constatering. Een duidelijk beeld van de waarheid over het leven van de schrijver krijg je er echter niet van. Daarvoor staan er te veel verdicht en verzinsels in, die de auteur in een zo gunstig mogelijk daglicht moesten plaatsen.

Blind

Karl May werd op 25 februari 1842 in het toenmalige koninkrijk Saksen geboren. Saksen werd pas onder Bismarck onderdeel van de Duitse eenheidsstaat, kwam na de Tweede Wereldoorlog aan de DDR en behoort sinds 1990 weer tot dat ene grote Duitsland. Zijn vader was een arme wever. Al als baby werd hij blind, vermoedelijk als gevolg van de armoedige omstandigheden en de povere medische bijstand. Dat bleef hij tot in zijn vijfde levensjaar. Dank zij die blindheid werden de fantasie en het voorstellingsvermogen van de jonge May aangescherpt. Zijn grootmoeder van vaderskant schijnt die eerste jaren een grote rol in zijn opvoeding te hebben gespeeld en hij heeft zijn latere vertellersgaven waarschijnlijk van haar geërfd. May schreef hier zelf over: 'Grootmoeder was mijn alles. Ze was mijn vader, mijn moeder, mijn opvoeder, mijn licht en zonneshij, die aan mijn ogen ontbraken. Alles wat ik met lichaam en ziel opnam kwam van haar. Ze was een dichteres bij de gratie Gods, een sprookjesvertelster'.

Maar eerst moest er geleerd worden, veel geleerd en toen Karl op zijn vijfde jaar weer kon zien 'was mijn kindheid ten einde'. Zijn vader had namelijk gedaan gekregen dat zijn zoon al naar school mocht. Naast het schoolprogramma moest de jongen van zijn vader alle mogelijke verouderde leerboeken doorworstelen en overschrijven teneinde een zo groot mogelijke kennis te verwerven. Om wat hij te verdienen kwam hij als kegeljongen in de dorpskroeg terecht, waar zich ook een uitleenbibliotheek bevond. Daar haalde de jonge May zijn enige ontspanningslectuur vandaan, sensatieverhalen over edele rovers en een ontaarde maatschappij. Hij ging er zo in op, dat hij werkelijkheid en verbeelding door elkaar haalde en wegliep om zich bij de (fictieve) benedeide Rinaldo Rinaldini aan te sluiten. Gelukkig werd hij binnen een dag opgespoord en naar huis gebracht. Maar de kiem voor een leven, waarin verbeelding en werkelijkheid in een continu gevecht met elkaar waren, was gelegd.

Gevangenis

Na zijn lagere schooltijd ging de weverszoon naar de kweekschool voor onderwijzers. Hier werd hij voor het eerst betrappt op diefstal. Dat zou later nog vaker gebeuren. Zijn 'criminaliteit' bestond uit kleine vergrijpen. Kleptomane zou men nu zeggen, geen geval voor een strafrechter, maar eerder voor de psychiater. De Duitse justitie blonk echter in die tijd niet uit in subtiliteit en enkele keren bevestigde de schrijver in de dop in de gevangenis. Naar de dachhut van een herberge bracht hij in september en oktober 1862 zes weken door in de gevangenis van Chemnitz. May beweerde zelf dat hij het herbergje alleen maar geleend had. In 1865 werd hij wederom gearresteerd, nu voor kleine zwendeldaden, waarbij hij zich voor iemand anders schuldig maakte. Zelf schreef May daarover dat hij innerlijk onvrede was en stemmen hoorde, die hem tot vreselijke waanden dwongen. De moderne psychiatrie zou dat wellicht schizofrenie noemen. Hierna werd hij tot 49 maanden cel veroordeeld. Vanaf 14 juni 1865 tot 2 november 1865 zat hij gevangen in Zwickau. Hij werd vervroegd vrijgelaten wegens goed gedrag. In die jaren verzorgde hij echter niet de gevangenisbibliotheek en las hij niet alles wat los en vast zat. Na zijn vrijlating leidde hij enige maanden een zwerfend bestaan, vermoedelijk uitsluitend op Duits grondgebied. Thuisgekomen zette hij zich weer aan het schrijven van wat je streekverhalen zou kunnen noemen. Doch anderszins verviel hij in zijn oude fout en ging op het diepvand, weer onder invloed van innerlijke stemmen, die hij moest gehoorzamen. Op 4 januari 1870 werd hij opnieuw gearresteerd en tot vier jaar veroordeeld. Karl May bracht de periode van 3 mei 1870 tot 2 mei 1874 in de gevangenis door, waar hij werkte als sigarenmaker en koordier. Hij was een voorbedeelde gevangene, die van de directeur alle medewerking kreeg om te studeren en zich binnens de gevangenis nuttig te maken.

In zijn autobiografie zegt de schrijver over die periode: 'Ik moet zeggen dat deze vier jaar van ongestoorde eenzaamheid mij goed vooruit hebben geholpen. Ik kon de beschikking krijgen over elk boek dat ik wilde lezen. Ik begon weer te schrijven. Zodra ik iets klaar had, stuurde ik het naar huis'.

Uitgevers

Via een omweg kwam hij in contact met enkele uitgeverijen, die enige verhalen onder pseudoniem – het

mocht immers niet bekend worden dat May in de gevangenis zat – plaatsten in tijdschriften. Na zijn ontslag uit de gevangenis begon hij verhalen voor die tijdschriften te schrijven, als het ware op bestelling. Hij kwam vervolgens in contact met de uitgever Münchmeyer in Dresden, voor wie hij zogenaamde colportageromans schreef, die huis-aan-huis werden verkocht. Het werden niet zijn beste werken. Ze waren bedoeld voor een simpel publiek en waren doordrenkt met avontuur en sensatie en bezaten weinig diepgang. Hij voelde dat hij zijn boodschap – simpel gezegd de liefde voor God en de naaste – hier niet kwijt kon en brak met Münchmeyer, die hem kort tevoren nog zijn zuster als echtgenote had aangeboden.

Vast contract

May had in die tijd al verkering met Emma Pollmer, met wie hij in 1880 trouwde. In de tussentijd moest hij een keer naar de gevangenis. In 1878 stierf een oom van Emma Pollmer onder geheimzinnige omstandigheden. May stelde zelf een onderzoek in naar de dood van de man, waarbij hij weer in zijn oude fout verviel: hij gaf zich uit voor een hoge opsporingsambtenaar. Natuurlijk liep hij tegen de lamp en werd wegens zijn verleden, ondanks de komische kant van de zaak, tot drie we-

ken gevangenis veroordeeld, die hij in september 1879 uitzat.

In 1880 kreeg de schrijver een vast contract bij het blad 'Deutscher Hausschatz' in Regensburg, dat hem in staat stelde ongeremd toe te geven aan zijn dichterlijke wensdromen. Als een soort revanche op zijn eigen leven liet hij zijn 'ik' onder de namen Old Shatterhand en Kara Ben Nems (Karl, zoon der Duitsers, in het Arabisch) optreden als verdieners van de verdrukten en bestraffers van het boze. Hij was op dat moment weliswaar nooit in Amerika of de Oriënt geweest, maar toch klopten zijn reisverhalen precies. Elke rivier, elke indianenstam, elke mijl werd nauwkeurig beschreven. Zijn kennis over de geografie van verre streken en vreemde talen van alle mogelijke volkeren had hij uit boeken, die hij speciaal voor dit doel aanschafte. Vandaar ook dat met name zijn verhalen in het Wilde Westen anachronistisch zijn. De meeste indianenstammen waren al lang uitgemoord of zaten bijna handtam in reservaten, terwijl May ze nog wild over de prairie liet jagen. In de boeken, die hij las, was dat laatste immers nog wel het geval.

Succes

De krachtigste succesfactor voor de schrijver is,

volgens May-kenner bij uitstek, dr F.C. de Rooy, de illusie dat de schrijver en zijn literaire ik één zouden zijn. May kreeg na 1892, toen zijn werken over het Wilde Westen voor het eerst in boekvorm werden uitgegeven, honderden en honderden brieven, waarin lezers om inlichtingen verzochten. Als er pijnlijke vragen bij waren, zoals waarom de auteur niet had deelgenomen aan de Frans-Duitse oorlog van 1870/1871, kon hij daar gemakkelijk een antwoord op vinden: 'Ik zat in Amerika'. Over zijn criminele verleden kon hij uiteraard niet spreken. Dat zou zijn reputatie in één klap vernietigd hebben. Hoe groter de bekendheid van May als auteur werd, hoe minder hij zich verwijzingen naar zijn verleden kon veroorloven. Zo ontstond er een web van leugens en intriges rondom de auteur, wiens fantasie zo sterk was dat hij in zijn eigen fantasie ging geloven. Enige vorm van grootheidswaanzin moet hem daarbij niet vreemd geweest zijn. Hij is immers in bijna al zijn boeken de alles overheersende held, die bij voorkeur met hulp van andere Duitsers, het kwade bestrijdt en steeds overwint. Lezers met vragen kregen altijd antwoord. In de loop der jaren werden die brieven steeds ongelofwaardiger: 'Ik ben werkelijk Kara Ben Nems en Old Shatterhand en ik heb beleefd wat ik vertel. Ik heb die reizen echt gemaakt en spreek de talen van de volkeren die ik heb bezocht. Geen enkele van

de personen en geen enkele van de gebeurtenissen die ik beschrijf, zijn verzonnen. Nog onlangs ben ik in Arabië bij mijn brave Hadji Halef Omar geweest'.

Valse titel

Zijn populariteit steeg in de jaren negentig tot grote hoogte. De gigantische verkoop van zijn boeken bracht hem tot rijkdom.

„In het jaar 1896 wordt May's grote wens vervuld, als hij zijn eigen villa 'Shatterhand' in Radebeul bij Dresden verworft," stelt dr. De Rooy in het boek 'Karl May en zijn wereld'. Dr. Karl May, alias Old Shatterhand wordt vereerd als held en geleerde. Zijn doctorstitel was weliswaar vals en afkomstig van een obscuur instituut in de Verenigde Staten, maar dat mocht de pret niet drukken. Zijn werk omvatte ongeveer tweeduizend werken van geografische, taalkundige en theologische aard. Een speciaal rek stonden de drie geweren, die May had laten vervaardigen, de Henry-buks, de beredder en de zilverboks, het geweer dat hij aan Winnetou toeschreef.

Tegen het eind van de negentiende eeuw was May de populairste schrijver van Duitsland. Hij gaf lezingen, waarbij hij gekleed ging als de woudloper Shatterhand, compleet met geweren. Hij beschreef zijn reisverhalen tot in de puntjes. Ook toen was hij nog altijd niet buiten Europa geweest. Dat gebeurde eerst in 1899, toen hij een reis naar het Midden- en Verre-Oosten maakte. Pas in 1909 bezocht hij ook de Verenigde Staten, maar bleef daarbij ver van de buurt van wat toen nog van het Wilde Westen over was, hoewel hij in het boek dat hij over die reis schreef, 'Het testament van Winnetou', een heel andere indruk wakte.

Wie veel succes heeft kan gemakkelijk onderwerp van jaloezie worden. Dat gebeurde ook met May. Op het toppunt van zijn roem, in 1898, zette de Frankfurter Zeitung een felle aanval in op de schrijver, daartoe aangemoedigd door afgunstige vroegere uitgeverrelaties. Andere bladen namen de hefte over. Vooral de journalist Rudolf Leibniz groef in zijn verleden. Toen de auteur in 1900 terugkeerde van zijn reis naar het Oosten was het met de idealisering van May en Shatterhand dan ook goeddeels gedaan. De sensatiepers had er weinig moeite mee om de eens gevierde schrijver van zijn voetstuk te stoten. Er werd volop in zijn leven gespit, waarbij het eenvoudige volk in May bleef geloven en hem nog steeds als zijn held beschouwde.

In de tijdschriftenperiode had May de zogenaamde colportageromans onder pseudoniem geschreven, die genoemd naar de uitgever Münchmeyer, als Münchmeyer-romans hun weg naar de lezer hadden gevonden. Dat waren natuurlijk flutgeschrijftjes, maar toen hij eenmaal grote roem oogstte met zijn reisverhalen werden ze herdrukt, en dit keer wel onder zijn eigen naam. Toen er ook nog sprake was van geknoei in de manuscripten – van de kant van de uitgever – kostte dat May zijn literaire k

De uitgeverijen, die de rechten van de romans hadden, deden ook maar raak. Ze stopten er, om de verkoop te bevorderen, wat pikanterie in; zoals de schrijvingen van doorzichtige gewaden, wat voor die tijd al heel gewaagd was, en dergelijke. Deze toevoegingen werden aangegrepen om May eens misdadig schendschrijver, een gevaarlijke zedebederver, een schurk en een crimineel te noemen.

Beledigingen

In de eerste jaren van deze eeuw stond May bloot aan een onafgebroken reeks van vervolgingen, wachtmakingen en beledigingen. Daarbovenop kwam een echtscheidingsaffaire. In 1903 scheidde hij van Emma en trouwde met Klara Plöhn. Emma koos in de jaren daarna de kant van de tegenpartij. Zelf spande de auteur proces na proces aan tegen de uitgeverijen, die in zijn werken knoeiden zonder zijn toestemming. Een aantal daarvan won hij, maar het kwaad was reeds geschied: hij klapte te komen in elkaar nadat de verzwezen feiten van zijn leven boven tafel waren gekomen. Hij kon er niet langer tegenop en in 1912 stierf hij in zijn villa in Radebeul. Zijn weduwe Klara May daarover: „Op 30 maart 1912 was ik de enige die in zijn stervensuur aan zijn zijde vertoefde. Daar die dag onze huwelijksverjaardag was, sprak hij met mij over verleden en toekomst. 's Middags verviel hij in een eigenaardige droomtoestand, waarin hij zich me veel gestalten uit zijn fantasie onderhield, zoals zo vaak deed. Tegen achten richtte hij zich plotseling in bed op, keek met stralende ogen in de verte en zei met heldere stem: 'Sieg, grosser Sieg. Ich habe alles gewonnen'. Toen zonk hij met een oneindig vreugdevolle glans op zijn gelaat in de kussens terug en stierf."

Na zijn dood verflauwde de hefte. In 1913 al werd in Radebeul de 'Karl May-uitgeverij' opgericht, bolwerk van de May-verdedigers. Na de Tweede Wereldoorlog verhuisde de uitgeverij naar Bamberg in West-Duitsland. Daar is ook het May-museum gevestigd, waar een groot aantal van de door hem gebruikte attributen te bezichtigen is, zoals zijn geweren, boeken en kleding. In Radebeul (in de voormalige DDR) bevindt zich het 'Indianenmuseum', in zijn vroegere villa 'Shatterhand'. Dat museum leidt de laatste jaren, na de eenwording van de twee Duitslanden, echter een kwijnend bestaan.

Sinds de jaren vijftig worden in Bad Segeberg (Noord-Duitsland) jaarlijks de Karl May-Festspiele gehouden, die de herinnering aan de auteur en de schepping levend moeten houden. Het werk van May is inmiddels in dertig talen vertaald. Alleen in Duitsland zijn negentig miljoen exemplaren verkocht. Rond het midden van de jaren zestig werden er naar aanleiding van de boeken films gemaakt, Duits-Joegoslavische producties, waarbij de inhoud maar weinig met de oorspronkelijke werken te maken heeft. De Franse acteur Pierre Brice (Winnetou), wordt er een ster door, terwijl Amerikaanse Lex Barker (Tarzan, in de VS in onnade gevallen door een incestaffaire) een tweede kans krijgt als Old Shatterhand en Kara Ben Nems. May's boeken blijven door de jaren heen een groot publiek boeien. Zijn werk trekt nog steeds nieuwe lezers. Genoeg in elk geval om uitgeverijen biografen nog heel lang forse inkomens te verschaffen.

De werkelijkheid achter Karl May

Geen fiscale voordelen voor Nederlanders Duits bouwsparen niet aantrekkelijk

Het systeem van sparen voor een eigen woning dat een Duitse bank in het noorden van het land wil introduceren, is voor Nederlanders niet aantrekkelijk. Volgens een woordvoerder van het ministerie van Financiën kunnen zij op geen enkele manier profiteren van de fiscale voordelen die het zogeheten bouwsparen in Duitsland kent. De vereniging Eigen Huis meent zelfs dat de spaarvorm voor Nederlanders enkel nadelen heeft.

Het bouwsparen is in Duitsland al jaren populair. Het systeem houdt in dat een spaarder maandelijks geld inlegt bij een 'Bausparkasse'. Over het gespaarde bedrag ontvangt hij een lage rente. Daar staat tegenover dat de spaarder later te-

gen een lage rente een hypotheek kan afsluiten bij dezelfde bank. De Duitse Leonberger Bausparkasse ziet voor deze aanpak ook kansen in Nederland. Over enkele maanden opent de bank een filiaal in Winstschoten. Later wil ze proberen elders in het land vaste voet aan de grond te krijgen.

Lage rente

In een interview in het Nieuwsblad van het Noorden zegt een woordvoerder van de bank dat spaarders tegen een rente van 5,75 procent een hypotheek kunnen krijgen. Dat is aanzienlijk lager dan de bijna 10 procent die Nederlandse hypotheekbanken berekenen. De rente over de gespaarde som bedraagt bij de 'Leonberger' echter maar 2 procent.

Bovendien hebben Nederlanders niets aan de fiscale voordelen die het bouwsparen in Duitsland oplevert. Daar is de rente over het gespaarde bedrag onbelast. In Nederland dient echter wel degelijk een deel van de spaarpenningen naar de fiscus gebracht te worden, ook al zou het bedrag in Duitsland bijeen-gepaard zijn, aldus de woordvoerder van Financiën. Hij zou dan ook niet weten welke voordelen Nederlandse cliënten van de Leonberger Sparkasse tegemoet kunnen zien.

'Achterruit'

Een woordvoerder van Eigen Huis ontraadt zelfs met klem met deze bank in zee te gaan. „Het sparen gaat zo langzaam dat je de geldont- waarding en de waardevermindering van de huizen niet bijhoudt. Je spaart dus als het ware achteruit.”

Vorig jaar is er door diverse partijen op aangedrongen in Nederland ook een fiscaal gestimuleerde vorm van bouwsparen in te voeren. De spaar- banken, de bouwwereld en de makelaars bepleiten toen een aanpak die min of meer overeenkwam met het Duitse model. De PvdA ontwikkelde een eigen variant, die vooral was toegespitst op de lagere inkom- mens. Die zouden van het rijk premies moeten ontvangen over het gespaarde bedrag.

Staatssecretaris Heerma (Volks- huisvesting) heeft op verzoek van de Tweede Kamer de voor- en nade- len van het bouwsparen op een rijtje gezet. Hij kwam in een voorlopig rapport tot de conclusie dat er wein- igh aanleiding is dit systeem te omarmen.

De manier waarop in Nederland het eigen-woningbezit wordt gestimu- leerd is verre te verkiezen boven welke vorm van bouwsparen ook, aldus de staatssecretaris. Zelfs het Duitse ministerie van Volkshuis- vesting steunt die opvatting.

Nederland kent – in tegenstelling tot Duitsland – volledige fiscale af- trekbaarheid van de hypotheekren- te. Daarnaast kunnen er hypothe- ken met gemeentegarantie worden afgesloten en is er een premierege- ling voor de lagere inkomensgroe- pen.

De Raad voor de Volkshuisvesting, het belangrijkste adviesorgaan van de staatssecretaris, liet vorige week weten deze bevindingen te delen. De definitieve nota over bouwspa- ren die Heerma binnenkort naar de Kamer stuurt, zal vermoedelijk dan ook niet meer zijn dan een opsom- ming van de nadelen.

• De entree en de gang van Turfmarkt 5: 150 vierkante meter is betegeld.

Wonen tussen ontelbare kleurige tegeltableaus

DOOR JEANETTE STUROP

Sinds 1987 – na het overlijden van mevrouw A. Tichelaar-Kramer – is Turfmarkt 5 onbewoond gebleven, totdat zoon ir Pieter Jan er zijn in- trek nam. Toen Tichelaars Konink- lijke Makkumer Aardewerk- en Tegelfabriek vier te kennen gaf alle bedrijfsactiviteiten te willen samen- brengen op de twee fabriekster- reinen en derhalve de historische vestiging in een rijtje fraaie oude panden wilde afstoten, heeft de oud-directeur het complex voor zichzelf gekocht. Onder zijn leiding is na de bouwvakvakantie van 1990 op basis van de premieregeling ver- betering huurwoningen een om- vangrijk restauratie- annex recon- structieproject op gang gebracht, waarvoor in totaal zes ton subsidie is verstrekt.

Dat geld is losgepeuterd met het ar- gument dat de gebouwen 'uit bouw- kundig en cultuur-historische oog- punt een uitzonderlijk en waarde- vol geheel vormen' en bovendien bijna driehonderd jaar door elkaar van vader op zoon uit één geslacht van onder 7 nemers zijn bewoond. De tegelbakkers hebben stuk voor stuk hun sporen achtergelaten.

De meeste wanden van de huizen zijn uitbundig betegeld. Zo zijn 150 vierkante meter van de entree en de gang van nummer 5 volbetegeld met onder andere twee tableaux van zeventig tegels, zitten achter het be- hang van de voorkamer 'een luister- rijk ensemble', acht grote tableaux van Gatses Sytjes (1776) en achter het behang van de opkamer een nogal beschadigd paars bijbels ta- bleau van Eimert (1730), alsmede paar- se bloemen. In de kelder vindt men 35 vierkante meter zeven-

tiende-eeuwse tegellandschapjes uit Harlingen, achttiende-eeuwse grote paarse en negentiende-eeuwse klei- ne paarse bloemen.

In de uit 1730 daterende tuinkamer zijn een barok bedschot en 7 bete- gelde lambrizeringen gevonden van de hand van Eimert met aanvullin- gen uit 1800 van Adam Sijbel en Douwe Klazes Hofstra. De uit 1876 daterende geheel betegelde keuken is gesierd met een verscheidenheid aan tableaux, in de bijkeuken, hal en gang zitten zestig vierkante me- ter tegels. Ook heel opmerkelijk is het geheel betegelde kantoor met een tableau van Adam Sijbel en twee van de hand van Willem ten Zweege. Op de eerste verdieping vindt men twee waardevolle ta- bleaus, kortweg als zeventiende- eeuws Harlingen en achttiende- eeuws Makkum aangeduid.

Ir Tichelaar, die tot nu toe bij de restauratie van zo'n twintig panden in Makkum betrokken is geweest, heeft het project voortvarend aan- gepakt. In 1993 moet het worden afgerond. Van de acht in het com- plex geplande appartementen zijn er al vijf klaar. De andere panden die deel uitmaken van het project, maken met hun beeldbepalende on- dersteunende functie deel uit van het beschermde dorpsgezicht.

Wie straks naast ir Tichelaar de ap- partementen zullen bewonen, is nog niet bekend. Vast staat dat ze bijvoorbeeld op Monumentendag 'open huis' zullen moeten houden en ook aan andere manifestaties hun medewerking zullen moeten verlenen. Dat zal in de huurover- eenkomst worden geregeld. Dat men letterlijk 'tussen de tegels' zal wonen, zal al een aantal gegadigden afschrikken, zo vermoedt Tichelaar. Aan de andere kant is het een uniek

Je moet er maar op ko- men: hoe monteert je een roede voor vitrage in of op een kozijn van kunststof of aluminium ? In zulke holle kozijn- profielen moet je niet (zoals in een houten ko- zijjn) gaan boren want dat leidt tot inwendig en vernielend condens- vocht. Zo'n gordijnroede erop lijmen loopt vaak ook verkeerd af omdat de zonnwarme of de tem- peratuur van de c.v. de

Vitrageroede met telescopische veer

lijm op den duur laat verouderen, dus los gaat. De firma Kleine intro- duceerde de simpele oplossing: de Presto vi- trageroeden die met een telescopische veer op of tussen de kozijnstijlen

100 cm. In wit lacqué of gevernist koper. De Presto's passen zo- wel op haakse als schuin afgewerkte ko- zijnp profielen, 'in- of op- de-dag', zoals dat in vaktaal heet. Ook heel handig bij een schoon- maakbeurt; je haalt de roeden er voor het sop- pen en zemen van de ramen gewoon even uit.

Voor meer informatie: Kleine. Leiden, 071-132645.

Ontwerpen Elspeth Pikaar Bewegend water inspiratiebron zwart/wit dessins

DOOR EVELIEN BAKSE

Klots, kabbel, klater, sijpel, duwen en roeren ofwel het wilde leven van water. De Amsterdamse ontwerpster Elspeth Pikaar heeft alle mo- gelijke bewegingen van wa- ter benut als inspiratiebron voor haar dessins. „Water te- kenen is heel ingewikkeld,” zegt de 29-jarige Amsterdam- se. Ze houdt in haar werk van lijnen en structuren, kleur zegt haar veel minder. Haar meeste ontwerpen worden daarom uitgevoerd in zwart en wit. Een deel daarvan is vanaf morgen te zien op de Rotterdamse beurs Binnen- huis en tegelijkertijd in Fa- briCati aan de Nieuwe Bin- nenweg, waar een kleine expositie is ingericht.

De in Engeland geboren Elspeth Pikaar ontwerpt sinds een jaar of drie. Haar eerste grote opdracht sleepte ze in '88 binnen toen ze voor het Nederlands Instituut in Rome een enorm gordijn ont- wierp: 'Geplooid marmer'. Door haar studie aan de Rijkscade- mie voor Kunsten in Amsterdam was ze in het instituut beland om Rome te zien. „In Nederland ben ik verder gaan werken met wat ik daar had gezien,” zegt Els- peth.

Onlangs volgde een opdracht van de LAK-galerie in Leiden, waar haar 'waterdessins' werden tentoongesteld. Ze heeft haar werk 'roeren en duwen' ge- noemd. „Door te roeren krijg je uitstulpingen en door te duwen krijg je plooiën. Ik vind het het mooiste om met zwart en wit te werken. Met kleur wordt het een heel ander verhaal. Een aantal is wel gedrukt in kleur maar het

dessin komt daardoor niet meer stevig naar voren. Het is niet wat ik wil,” zegt Elspeth.

Functioneel

De dessins komen volgens haar het meest tot hun recht op grote oppervlakken. In ruimten waar veel mensen komen. Om zich evenwel niet al te veel te bepe- ren, heeft ze ook een aantal klei- nere ontwerpen gemaakt, die gebruikt kunnen worden als wandtapijt of spreij maar alles in zwart-wit. En van het ontwerp 'kolgjes' heeft ze kleine, ronde kussentjes vervaardigd. Pikaar ziet haar werk eerder als functio- nele beeldende kunst dan als een lapje dat als gordijn wordt ge- bruikt. Het gaat tenslotte om de dessins.

„Ik ben nog maar aan het begin,” legt ze uit. „Het is enorm moei- lijk om als beginnend ontwerper aan de slag te komen. Je bent maar stalen aan het drukken maar het is natuurlijk wel de be- doeling dat er iets mee gebeurt. Kijk, dit ontwerp 'water' moet in productie blijven. Eigenlijk zou ik dat moeten uitbesteden want ik wil zelf natuurlijk wel aan het ontwerpen blijven. Ik zou ook best met een meubelontwerper willen samenwerken. Stoffen ontwerpen voor meubels. In elk geval wil ik dit zeefdrukken wel blijven doen.”

Het thema water is wat haar be- treft afgerond. Elspeth is al weer aan het tekenen geslagen, maar wat het volgende dessin wordt, weet ze nog niet. „Het zijn meest- al wel organische vormen. Dat doet me iets. Daarom hou ik ook veel van Jugendstil en Art Nou- veau.”

Het werk van Elspeth Pikaar is op de beurs te zien in de stand van FabriCati.

• Elspeth Pikaar met enkele van haar ontwerpen.

(ADVERTENTIE)

C&C

- ★ tegels - natuursteen - marmer
- ★ badkamers
- ★ tegelzettersbedrijf

De betere merken, de beste vakmensen, volledige garantie

EXCLUSIEF BETAALBAAR - BETAALBAAR EXCLUSIEF

SHOWROOM

KLEINHAASDAL 67 SCHIMMERT
04404-1916 of 1996

Houdbaarheid afhankelijk van plaats in huis

Hyacint geurt hartje winter al indringend

● Ingekuilde bolbloemen kunnen nu binnenshuis opgekweekt worden. Binnenkort bloeien ze in geuren en kleuren.

geurende bloem te voorschijn komt.

Ouderwetse hyacintglazen zijn weer verkrijgbaar, soms in een gemoderneerde uitvoering, met een prijskaartje van rond de vier gulden. Het is wel zaak om het water net niet de bol te laten raken. Laat een halve centimeter luchtruimte tussen de wortels vrij. Zet de bol in het begin op een koele plaats. Dan verschijnen de wortels en als de spruit zo'n 7 à 8 cm groot is kan het glas met de hyacinten naar de wat warmere woonkamer verplaatst worden. Houd er wel rekening mee dat daar het uitbloeien sneller gaat dan in een koele ruimte.

Voeg regelmatig water bij. Til daarbij het bolletje enigszins op, zonder de wortels te beschadigen. Doe verder geen voedsel in het water, want de bol bevat van zichzelf voldoende 'eten' dat via de waterregulatie gedistribueerd wordt. Toevoeging van voedsel kan de bloemstengel lang en iel uit 'n krachten doen groeien, en hem doen omvallen. In plaats van op glas kunnen hyacintbollen ook in grind gezet worden. Daarbij geldt eveneens de regel: weinig water geven en er geen voedsel in doen.

Tenslotte nog een advies voor wie de bollen in de tuin heeft, of in potten of bakken op het balkon. In februari/maart wil de vorst nog wel eens stevig toeslaan. Houd dus materiaal bij de hand om de gewassen te beschermen. Dit geldt zeker de hyacinten, maar ook alle andere bolgewassen zullen daarvoor dankbaar zijn. Dennetakken, rietmatten, een combinatie van gaas met blad of wat je verder bij de hand hebt. Ook een modern materiaal als dubbelzijdig met aluminiumfolie beklede noppenisolatie (Noppisol) is uitstekend bruikbaar. Bakken die tilbaar zijn kun je overigens ook tijdelijk binnens halen. Vooral als ze van keramisch materiaal zijn, want dat kan gauw kapot vriezen.

Wie nu, hartje winter, de lente in huis wil opsnuiven zet wat gesneden hyacinten in een vaas. Ze kosten pakweg een daalder per stuk en ze zijn meestal in rose en blauw verkrijgbaar, maar ook wel in rood, paars of wit. Wie die stoere, puur Hollandse bloemen wat stijfjes vindt, doet er een paar takjes vanblad omheen. Snijd een stukje van de stelen af en zet ze dan meteen in het vaaswater waarin bolbloemenvoedsel opgelost is. Zet de hyacinten op een koele plek, bijvoorbeeld in de hal. Daar gaan ze langer mee dan in de kamer, waar ze het al gauw te warm krijgen. De houdbaarheid varieert van twaalf tot zestien dagen.

Voor sommige mensen is de indringende lentegur van hyacinten te sterk; ze krijgen er hoofdpijn van, of een hoestbui. Dan doe je er des te meer goed aan ze koel te zetten. Wat we de hyacintbloem noemen is een tros die uit acht tot veertien kleine bloempjes bestaat. De kweker noemt ze 'nagels'. Ze spelen vaak een hoofdrol als materiaal voor de opbouw van bloemencorossen die in het voorjaar gehouden worden.

Van oorsprong komen de wilde hyacinten uit landen ten oosten van de Middellandse Zee tot in Klein-Azië. Ze zijn bij wijze van spreken even oud als de tulpen, maar kunnen niet op zo'n bewogen geschiedenis bogen als de tulp. De naam van de hyacint wortelt in de Griekse mythologie. De knappe jongeling op wie Apollo verliefd werd heette Hyacinthos. Helaas werd hij door diezelfde Apollo vermoord...klein foutje!

Als wilde plant brengt de hyacint violetblauwe bloemen voort. Kwekers zijn erin geslaagd ze in allerlei nuances verkrijgbaar te maken: violet, rose, zalmkleurig, wit, crème, zalm-oranje en wie weet wat er verder nog komt. Alleen geel blijft moeilijk te winnen.

Van de rassen noemen we de rose Anne Marie, de karmijnrode Jan Bos, de witte Carnegie en Delfts Blauw, wiens tint voor zichzelf spreekt.

Tot maart/april zullen er nog voortrokken bollen te koop zijn, die op glas tot bloei gebracht kunnen worden. Vroeger moest je ze eerst in een donkere kast of iets dergelijks zetten, maar ze zijn nu al zo ver dat je aan de knop kunt zien welke kleur de bloem krijgt. Daar moet je wel goed op letten. Een bol kost twee à drie gulden. Het is leuk om te zien hoe de bol wortels maakt; vooral kinderen hebben daar lol in. Daarna gaat de spruit zich verder ontwikkelen totdat tenslotte de

'Recipro', afkorting van het Engelse reciprocating, betekent zo veel als heen en weer gaand, hetgeen op de beweging van het zaagblad duidt. Andere namen die voor deze machine gebezigd worden zijn: alleszaag, sabelzaag, heavy duty zaag, bajonetzaag, universele zaag en elektrische schrobzaagmachine.

Diverse fabrikanten richten zich met deze machine nu ook rechtstreeks op de particuliere gebruiker, de doe-het-zelver. Aan het assortiment van Black & Decker ontbrak tot dusver een dergelijke zaag, maar dit gat is nu op overtuigende wijze ingevuld met de verschijning van de BD575E, een elektronisch gestuurde machine met een opgenomen vermogen van maar liefst 710 Watt, waaruit een reële capaciteit van 440 Watt resulteert.

Daarmee, en ook door zijn zaagsnelheid, steekt de uit een puur professioneel machineconcept ontwikkelde en daaraan vrijwel gelijkwaardige dhz-recipro, waarvoor de fabri-

kant terecht de goed Nederlandse benaming 'schrobzaagmachine' koos, boven vele andere uit. Zijn zaagsnelheid heeft hij o.m. te danken aan de zaagslaglengte van 29

mm die het bijv. mogelijk maakt een balk van 5 bij 10 cm in 12 seconden door te zagen, een klusje waarvoor andere recipro's meer dan de dubbele tijd nodig hebben.

De machine wordt standaard geleverd met drie zaagbladen, waarmee resp. hout, non-ferro metalen, staal, kunststoffen, fiberglas en gipsplaat gezaagd kunnen worden. Voor elk

van deze toepassingen kan het aantal slagen aangepast worden, van stilstand traploos tot 2.400 slagen per minuut.

De zaagbladen zijn flexibel, zodat het mogelijk is ook in lastige situaties te zagen, zoals vlak langs een muuropervlak een obstakel (afgedankte leiding o.i.d.) te verwijderen. Het standaard metaalzaagblad is vrij kort, maar er is als afzonderlijke accessoire ook een langer bi-metaal metaalzaagblad verkrijgbaar dat zich bij een dergelijke klus flexibel opstelt.

De 'zool' van de machine is in tegenstelling tot de collega-recipro's niet verstelbaar, dus vast. Hij heeft echter een open voorkant en een gebogen vorm, waardoor het zicht op zaagblad en materiaal optimaal is. Bovendien maakt die softe zoolvorm het zogeheten invalsagen (het zaagblad zonder voorboren in het hout duwen) beter mogelijk.

De veiligheidsadviezen in de handleiding kunnen misschien de indruk wekken dat je met een enigszins riskant gereedschap te maken hebt. Maar al die raadgevingen zijn per definitie gebaseerd op de toegescherpte eisen inzake de wettelijke aansprakelijkheid waarop fabrikanten/leveranciers aangesproken zouden kunnen worden. Als je met nuchter verstand met de machine omgaat is hij beslist niet gevaarlijker dan een doodgewone handzaag. En het verschil tussen die twee is dat je de schrobzaagmachine niet hoeft te bewegen: het zaagblad werkt zich met geringe druk op de machine vanzelf door het materiaal.

Aan de machine hangt een adviesprijskaartje van 349 gulden.

dubbel zo ruim. Dat de naam 'meterkast-vouwdeur' te betwisten valt is af te leiden aan andere mogelijke toepassingen. Je kunt ook je garderobe in elk ander vertrek achter de in decent wit frame gevatte zilvermatte profielen wegwerken. Combinaties met plaatmaterialen zoals hardplastic of gefibreerd board zijn eveneens mogelijk. Uitdaging voor de inventieve doe-het-zelver! Een praktisch advies: pas bij zo'n klus ook meteen bijpassend deurbeslag en hang- en sluitwerk toe. Belichting met (halogen)spotjes kunnen er ook nog een extra waarde aan toevoegen. Voor meer informatie: JéWé, Gorchinchem, 01830-51521.

Hal ruimer en vriendelijker door glazen 'meterkastdeur'

Karwei geïntroduceerd, en in Europa door JéWé op de markt gelanceerde toepassing van spiegelglas-vouwdeuren heeft de (ietwat betwistbare) naam 'Meterkastdeur' meegekregen. In ontelbare woningen die sinds de bouwexplosie van de afgelopen tientallen jaren uit de grond gestampt zijn, werden elektriciteits-, gas- en vaak ook watermeters weggewerkt achter smalle

en ondermaatse deuren. Met zo'n verroeste sleutel in het slotgaatje. Zo'n deur hoefde slechts eens per jaar geopend te worden om de opnemer van het energiebedrijf de meterstanden te laten opschrijven. De spinraggen waren vaak duidelijk zichtbaar dan de tellers.

Die kaal-geschilderde deur kan ook een functioneel onderdeel

van je huis-entree worden. De zogeheten dagmaat is standaard 63,5 x 1,99 cm en daarop is de meterkast-spiegelvouwdeur afgestemd. Er kunnen zich in die afmeting verschillen voordoen, maar aanpassingen zijn mogelijk. Het oppervlak van de uitermate soepel lopende vouwdeur vormt tevens een mans- en vrouwshoogte passpiegel. Het kleinste halletje lijkt meteen

EEN BETER MILIEU
BEGINT BIJ JEZELF

DOE MEE SCHRIJF MEE BEZUINIG MEE

Stooktabel week:
van zondag: 26 januari t/m zaterdag: 1 februari 1992

Bij een normaal jaarverbruik in m³ van:	hoort een streefverbruik voor de afgelopen week van: (meterkaart kolom 3)	Het weekstreefverbruik kost u:	en een totaal streefverbruik sinds 13 oktober 1991 (meterkaart kolom 5)
800	37	f 21,09	417
900	41	f 23,37	470
1000	46	f 26,22	522
1100	51	f 29,07	577
1200	55	f 31,35	627
1300	60	f 34,20	681
1400	65	f 37,05	735
1500	69	f 39,33	787
1600	74	f 42,18	840
1700	79	f 45,03	896
1800	83	f 47,31	948
1900	88	f 50,16	1001
2000	93	f 53,01	1055
2200	102	f 58,14	1160
2400	111	f 63,27	1265
2600	121	f 68,97	1373
2800	130	f 74,10	1478
3000	139	f 79,23	1584
3300	153	f 87,21	1743
3600	167	f 95,19	1904
3900	181	f 103,17	2061
4200	195	f 111,15	2221
4600	214	f 121,98	2434
5000	233	f 132,81	2653
5500	256	f 145,92	2912
6000	279	f 159,03	3178
6500	302	f 172,14	3442

Tip: Lucht regelmatig kort maar krachtig en ventileer bewust

overzicht hypotheekrente

Hypotheekrente 4 februari 1992

Sinds half december is het renteniveau op de kapitaalmarkt met 0,6 procent gezakt. De hypotheekrente werd enkele weken terug met nog slechts 0,3 procent omlaag gebracht. Ook deze week is daar nog geen verloop op gekomen.

Naam bank		rente vast gedur.	afsl. prov. in pct.	rentepercentages		
				opgave bank	nwr bij fisc. besparing van constant	
					35,1%	50%
ABN-AMRO	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,50	5,35	3,74
ABN-AMRO	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,50	5,35	3,74
ABN-AMRO	spaarhyp.	15 jaar	1,00	9,70	5,49	3,86
ABN-AMRO	ann. hyp.	variabel	1,00	9,70	6,33	5,13
ABN-AMRO	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,30	6,07	4,92
ABP	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,20	5,16	3,60
ABP	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,20	5,16	3,60
ABP	spaarhyp.	15 jaar	1,00	9,20	5,16	3,60
ABP	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,00	5,87	4,76
ABP	ann. hyp.	10 jaar	1,00	9,00	5,87	4,76
AEGON	spaarhyp.	5/10 jr.	1,00	9,40	5,33	3,74
AEGON	spaarhyp.	15/20 jr.	1,00	9,40	5,33	3,74
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	5 jaar	1,00	9,10	5,11	3,56
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	10 jaar	1,00	9,10	5,11	3,56
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	15 jaar	1,00	9,10	5,11	3,56
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	5 jaar	1,00	8,90	5,80	4,71
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	10 jaar	1,00	8,90	5,80	4,71
CDK-bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,40	5,33	3,73
CDK-bank	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,50	5,40	3,79
CDK-bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,30	6,07	4,92
CDK-bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,20	6,00	4,87
Centraal Beheer	spaar gar.h.	5/10 jr	0,25	9,40	5,28	3,69
Centraal Beheer	spaar gar.h.	15/20 jr	0,25	9,40	5,28	3,69
Centrale Volksbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,10	5,07	3,50
Centrale Volksbank	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,40	5,27	3,67
Centrale Volksbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	9,10	5,94	4,82
Centrale Volksbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,00	5,87	4,76
Direktbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,00	5,51	3,86
Nationale Ned.	spaarhyp.	5/10 jr	1,00	9,40	5,33	3,73
Nationale Ned.	spaarhyp.	15/20 jr	1,00	9,40	5,33	3,73
NMB	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,50	5,35	3,75
NMB	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,50	5,35	3,75
NMB	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,20	6,00	4,87
NMB	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,30	6,07	4,92
Postbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,40	5,31	3,72
Postbank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	9,50	5,38	3,78
Postbank	spaarhyp.	12 jaar	1,00	9,60	5,45	3,84
Postbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	9,10	5,82	4,72
Postbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,20	5,89	4,77
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	3 jaar	1,00	9,50	5,38	3,77
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	10 jaar	1,00	9,50	5,38	3,77
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	stabiel	1,00	9,50	5,38	3,77
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	var/1 jr	1,00	9,50	6,20	5,03
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	4/5 jr	1,00	9,50	6,07	4,92
SNS Bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,40	5,27	3,67
SNS Bank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	9,50	5,34	3,73
SNS Bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,00	6,20	5,03
SNS Bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,20	6,00	4,87
Westland Utrecht	lage last h.	7 jaar	1,00	9,30	5,23	3,65
Zwolsche Algemene	zA-hyp plan	5 jaar	1,00	9,20	5,17	3,61
Zwolsche Algemene	zA-hyp plan	10 jaar	1,00	9,20	5,17	3,61
SNS Bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,40	5,27	3,67
Bouwf. Hypotheken	sp.vasthyp.	5 jaar	1,00	9,20	5,18	3,62
Bouwf. Hypotheken	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,00	5,87	4,76

De vermelde tarieven hebben betrekking op hypotheeken met gemeentegarantie. De netto werkelijke rente (nwr) is gebaseerd op de netto lasten van de hypotheek. De vermelde nwr-percentages gelden voor een man van 30-jarige leeftijd en een hypotheek ad. f 150.000,-. Voor vrouwen en/of bij andere leeftijden kunnen andere nwr-percentages gelden. Bij andere hypotheekbedragen wijkt de nwr bij een aantal instellingen enigszins af.

©Copyright 'Vereniging Eigen Huis' te Amersfoort.

'Groen Klussen Boek' wijst op alternatieven

Doe-het-zelven, een activiteit die voor honderdduizenden mensen zowel een hobby als een noodzaak is, kan vanuit verschillende standpunten bekeken worden. Auteur Willem Aalders, die al enkele tientallen dhz-boeken op zijn naam heeft staan, bekeek het in zijn 'Groen Klussen Boek' vooral vanuit een oogpunt van milieubescherming en veiligheid. Hij heeft het nogal gedurfd aangepakt, en dat resulteerde in verwerping van materialen die voor mens en wereld niet zo gezond zijn. Daar tegenover wijst hij op alternatieven.

Het 'Groen Klussen Boek' is geen show-uitgave; vele pagina's tekst, eenvoudig uitgevoerde maar begrijpelijke illustraties van de hand van de schrijver, een veelzijdig vakman op bouw-

gebied, verschaffen voldoende duidelijkheid.

Zijn zelf bedachte pictogrammen die materialen en technieken waarden (of onderwaarden) in plus- of mintekens, kunnen de gebruiker van deze in enigszins encyclopedische vorm opgezette uitgave de weg wijzen. Soms klinkt de tekst nogal dramatisch: als er jaarlijks zo'n dertigduizend Nederlandse dhz'ers in het ziekenhuis terechtkomen, gelukkig meestal met goede afloop, is er toch van een zeker risico sprake.

Als je het boek vanuit die gezichtshoek hanteert kun je er wel een heleboel van opsteken. Om de prijs hoeft je het niet te laten: f 16,90 voor bijna 500 pagina's is behalve milieu- ook portemonnee-vriendelijk. Afbeeldingen van bepaalde gereedschappen (booromslag, de vrijwel van het toneel verdwenen Yankee-pompshroefvedraai, e.d.) geven aan het boek ook nog een zekere nostalgische waarde. Uitgever: M&P, Weert, ISBN 90 51122187.

HUIS VERKOPEN?

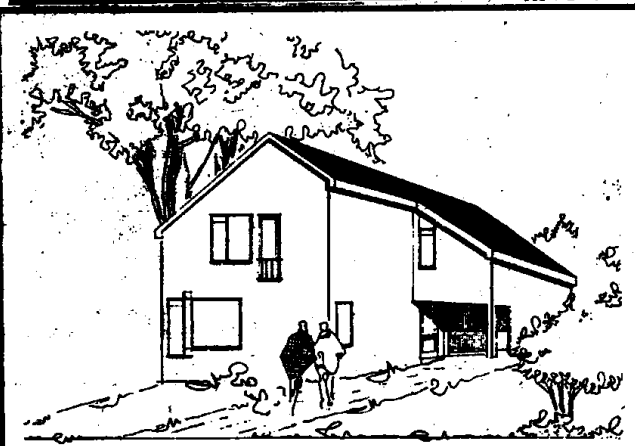
Uw NVM-makelaar bellen!

Deze 8 NVM-makelaars werken aan de verkoop van Uw huis!

1. Aquina	Heerlen	045-715566
2. ABC	Heerlen	045-712040
3. Leenheers	Heerlen	045-717237
4. Van de Pas	Heerlen	045-741616
5. De La Haye	Hoensbroek	045-223434
6. Pickée	Landgraaf	045-320707
7. Simons	Landgraaf	045-318182
8. Erms	Voerendaal	045-752142

TE KOOP

4 riante landhuizen te Eygelshoven.

Op unieke ligging. Folder op aanvraag. Prijzen v.a. f 275.000,- v.o.n.

Heerlen-Wetten
De Komint 75
Patijsburg, met
twee garage, entree
met toilet, living ca. 40
m² met open haard en
schuifpui naar patio.
Hoger gelegen open
keuken met installatie,
bijkamer en drie
slaapvertrekken. Badkamer met ligbad, douche, dub-
bele v.w. en tweede toilet.
Prijs f 235.000,- k.k.

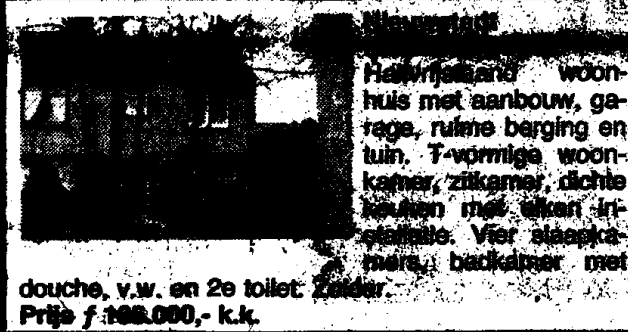
Heerlen, de Erk
Dr. Huetendaal 24a
Halfvrijstaand woon-
huis met ruime garage
en tuin. Twee etal-
sies, royale living
met tegelvloer, dichte
keuken. Vier slaapkamers, badkamer met
ligbad, v.w. en 2e toilet.
Prijs f 239.000,- k.k.

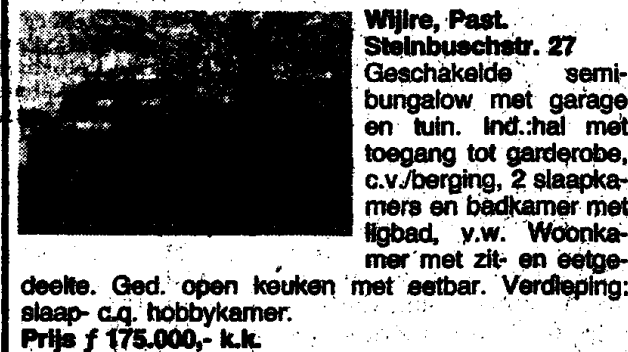
Hoensbroek
(gemeente Heerlen)
Julianastraat 42
Halfvrijstaand winkel/
woonhuis met zijport,
magazijnruimte (45 m²)
en grote tuin. Winkel-
ruimte (40 m²) met
aangelegde keuken,
berging, doucheruimte en toilet. Bovenwoning met
woonkamer aan voorzijde en slaapkamer. Zolderruimte
met twee manskameren, en keuken.
Prijs f 199.000,- k.k.

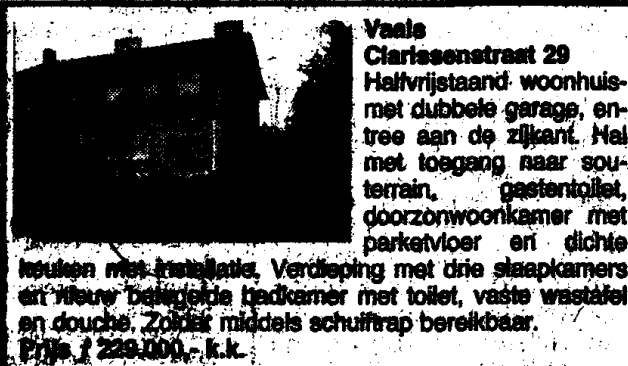
Kerkrade
Chevreumont
St. Pieterstraat 86
Tussengelegen woon-
huis, geschikt voor win-
kel of twee gezinnen.
Provisiekelder, ruime
woonkamer met schuif-
deur naar tussen- en
achterkamer. Dichte eenwoudige keuken, met toegang
naar binnenplaats en ca. 20 m diepe tuin. Verdieping
met L-vormige woonkamer, keuken en slaapkamer
met veranda, toegang naar binnentuin. Dak: twee
verdieping met twee manskamers, berging
en ruimte met douchebad.
Prijs f 199.000,- k.k.

Heerlen
Halfvrijstaand woon-
huis met aanbouw, ga-
rage, ruime berging en
tuin. T-vormige woon-
kamer, zijkamer, dichte
keuken met open haard.
Vier slaapkamers, badkamer met
douche, v.w. en 2e toilet. Zolder.
Prijs f 199.000,- k.k.

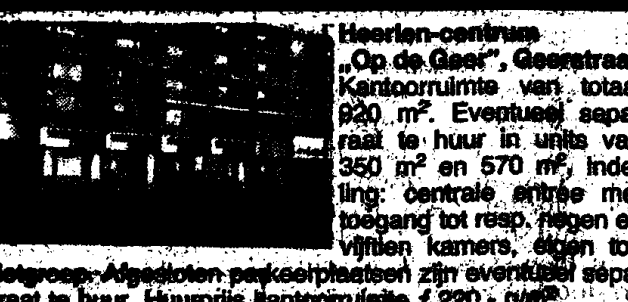

Wijre, Past.
Steinbuschstr. 27
Gescheiden semi-
bungalow met garage
en tuin. Ind. hal met
toegang tot garage, o.a.
c.v.-berging, 2 slaapkamers
en badkamer met ligbad.
Woonkamer met v.w. Woon-
kamer met zit- en eetge-
bied. Verdieping:
deelte. Ged. open keuken met eetbar. Verdieping:
slaap-c.v. hobbykamer.
Prijs f 175.000,- k.k.

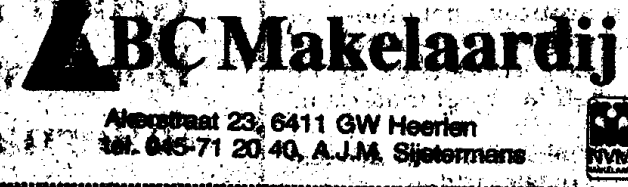

Vaals
Clarijensstraat 29
Halfvrijstaand woonhuis
met dubbele garage, en-
tree aan de zijkant. Hal
met toegang naar sou-
terrein, gastentoilet,
doorzien woonkamer met
parketvloer en dichte
keuken met installatie. Verdieping met drie slaapkamers
en twee badkamers met toilet, vaste wastafel
en douche. Zolder: middelste schuiftrap bereikbaar.
Prijs f 229.000,- k.k.

TE HUUR

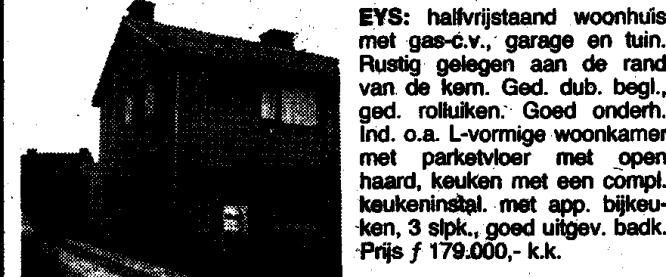
Heerlen-centrum
„Op de Geet“, Goeststraat
Kantoorruimte van totaal
220 m². Eventueel sepa-
raat te huur in units van
350 m² en 570 m². Inde-
ling: centrale entree met
toegang tot reep, negen en
vijfentien kamers, eigen toi-
letgroep. Afgelegen parkeerplaatsen zijn eventueel sepa-
raat te huur. Huurprijs kantoorruimte f 220,- p.w.p.

Alfredstraat 23, 6411 GW Heerlen
tel. 045-71 20 40, A.J.M. Oijsternans

Pickée, Van Huis Uit Aktief!

BRUNSSUM: nabij centrum. Halfvrijstaand woonhuis met c.v.-gas, berging en tuin. Ind. o.a. provisiekelder, woonkamer, serre, keuken, bijkamer, 3 slpk. en badkamer. Vaste trap naar zolder. Vraagprijs: f 129.000,- k.k.

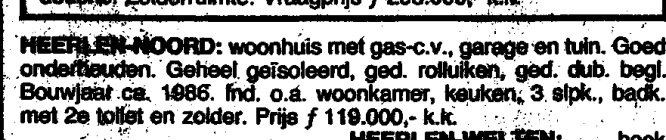
EYS: halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage en tuin. Rustig gelegen aan de rand van de kern. Ged. dub. begl., ged. rolluiken. Goed onderh. Ind. o.a. L-vormige woonkamer met parketvloer, met open haard, keuken met een comp. keukeninstall. met app. bijkamer, 3 slpk., goed uitgev. badk. Prijs f 179.000,- k.k.

HEERLEN-HEERLENHEIDE: rustieke ruime woning met c.v.-gas, berging en tuin. Dak geïsoleerd, rolluiken, goed onderh., achterom bereikbaar. Ind. o.a. kelder, royale hal, woonkamer (ca. 42 m²) met elken parketvloer, openhaardpartij, tuindeuren naar overdekt terras en goed aangelegde tuin. Eetkeuken, comp. ingericht. 1e verd.: drie slpk., badkamer. 2e verd.: drie slpk., zolderruimte. Prijs f 155.000,- k.k.

HEERLEN-SCHIELS-BERG: vrijstaand woonhuis met kantoor/winkelruimte. Ook geheel als woonruimte te gebruiken. Ind. o.a. winkel/kantoorruimte, garage, berging, 1e verd.: woon-, keuken met comp. keukeninstall., grote tuin met hobbyruimte (ook als woonkamer te gebruiken). 2e verd.: 3 slpk., badk. met o.a. ligbad en douche. Zolderruimte. Vraagprijs f 155.000,- k.k.

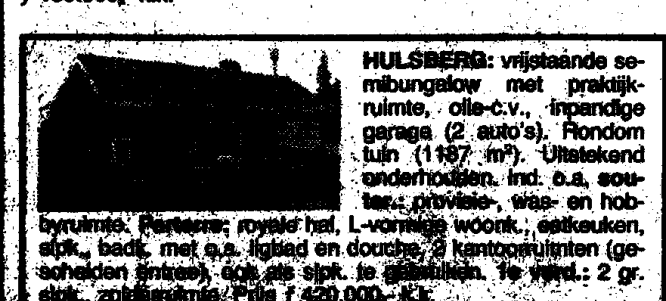
HEERLEN-NOORD: woonhuis met gas-c.v., garage en tuin. Goed onderhouden. Geheel geïsoleerd, ged. rolluiken, ged. dub. begl. Bouwjaar ca. 1985. Ind. o.a. woonkamer, keuken, 3 slpk., badk. met 2e toilet en zolder. Prijs f 119.000,- k.k.

HEERLEN-WETLEN: hoek drive-in woning met goed aangelegde grote tuin (op 1 zuiden gelegen). Goed onderh. Ged. dub. begl. Ind. o.a. begane grond: hal, tuinkamer, playruimte, 1e verd.: woon-, keuken met comp. keukeninstall., ruime eetkamer met een goed uitgev. keukeninstall. met app. 2e verd.: 3 slpk., badkamer met comp. keukeninstall., grote tuin met hobbyruimte (ook als woonkamer te gebruiken). 2e verd.: 3 slpk., badk. met o.a. ligbad en douche. Zolderruimte. Vraagprijs: f 155.000,- k.k.

HOENSBRÖEK: ruim halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage en tuin. Gelegen aan de rand van het centrum. Bouwjaar 1981. Goed onderhouden, geïsoleerd. Ind. o.a. entree, hal, ruime L-vormige woonk., keuken met een keukeninstall. met app., bijkamer. 1e verd.: 3 slpk., badkamer. 2e verd.: vaste slaapkamer, zolderruimte. Vraagprijs: f 159.000,- k.k.

HULSBEEK: vrijstaande semi-bungalow met parketvloer, o.a. c.v., inrijde garage (2 auto's). Prondom tuin (110 m²). Uitstekend onderhouden. Ind. o.a. sou-
terrein, ruime, was- en hobbyruimte, ruime hal, L-vormige woonk., eetkamer, slpk., badk. met o.a. ligbad en douche, 2 kantoorruimten (ge-scheiden ruimten), o.a. als slpk. te gebruiken. 1e verd.: 2 gr.-slpk., zolderruimte. Prijs f 159.000,- k.k.

badkamer, zolder. Vraagprijs f 129.000,- k.k.

HOENSBRÖEK

Vraagprijs f 95.000,- k.k.
In het centrum van Heensbroek bieden wij een
vrijstaand huis aan. Dit object dient grondig
te worden gerenoveerd. Perceeloppervlakte 690
m². Na renovatie een goed beleggingsobject
(kamerverhuur). Beziichtiging na telefonische af-
spraak.

BRUNSSUM

Vraagprijs f 269.000,- k.k.
Een in uitstekende staat verkerend vrijstaand
woonhuis met garage en tuin (met privacy), op
een goede locatie en van goed materiaal voor-
zien.
INDELING: sout.: provisiekelder. Beg. gr.: ent-
ree, hal, woonk. met parketvloer en een fraaie
open haard, keuken met aanbouw, garage, fraaie
ruimte tuin met zonneterras. 1e verd.: 3 slaapkamers,
uitstekende badkamer. 2e verd.: middels
vleeztrap bereikbare zolder. Alig.: goede staat
van onderhoud. Mooie ligging. Deels geïsoleerd.
EEN PAND DAT BESLIST GEZIEN MOET WORDEN.

HEERLEN

Vraagprijs f 99.000,- k.k.
Wij bieden op een goede locatie een uitstekend
onderhouden modern woonhuis met achtertuin
aan.
INDELING: beg. gr.: tuin (zuiden), entree, woon-
kamer, moderne keuken (begane grond geheel
voorzien van parketvloer, berging, berging, achter-
gang. 1e verd.: overloop 2 ruime slaapk., geheel
bet. badkamer met ligbad, vaste wastafel en an-
schuifing wask., c.v.-ruimte. Alig.: zeer goede staat
van onderhoud, kindveilige badk. Gedes-
telijk rijkssubsidie overdraagbaar, dak- en spij-
sietele, alsmede dubbele beglazing.

HOENSBRÖEK

Vraagprijs f 149.000,- k.k.
Halfvrijstaand huis woonhuis, grote garage, ruime
tuin en vaders aanhorigheden.
INDELING: beg. gr.: ent-
ree, bet. toil., L-vormige
woonk. (circa 45 m²), moderne ruime keuken (17
m²), grote tuin met achtertuin, garage (ge-
schikt voor meerdere auto's). 1e verd.: 3 ruime
slaapkamers, badkamer met ligbad, 2e toilet en
vaste wastafel. 2e verd.: d.m.v. een vlieringtrap
bereikbare ruime zolder (eenwoudig 4e slaapkam-
er te maken). Alig.: goede ligging, perceelopp.v.
430 m², duurzame materialen, rolluiken, nieuwe
HR-ketel.

HOENSBRÖEK

NEUWBOUWPROJECT
Vraagprijs f 144.000,- v.o.n.
Op een goede locatie starten wij op korte termijn
met de bouw van luxe premie-A-woningen. De
woningen zijn optimaal geïsoleerd en kenmerken
zich door ankerloze spouwmuuren (geen ontgaa-
geluiden), grote tuin, buitenberging, hal geheel
wordt op een uitstekende locatie gerealiseerd.
INDELING: beg. gr.: entree, 1e bet. toilet met
fontein, woonkamer, keuken, berging, tuin, ach-
tertuin, eventueel garage. 1e verd.: overloop,
3 ruime slaapkamers, badkamer met douche,
vaste wastafel en aansluiting 2e toilet. 2e verd.:
d.m.v. een vlieringtrap bereikbare zolder welke
eenvoudig ingericht kan worden als 4e slaapkam-
er. Alig.: met uw wensen kan de bouw
rekening getrokken worden.

HOENSBRÖEK

CENTRUMTE HUUR
Luxe etagewoning in het „Hartje van Heens-
broek“.
INDELING: trappentrap, hal, woonkamer, luxe
keuken, twee slaapkamers, betegelde badkamer
met douche, toilet, bijkamers (zowel op verdie-
ping als parterre), balkon, c.v.-installatie, geheel
voorzien van dubbele beglazing, mechanische
ventilatie, aanverding per 1-2-1992, huurprijs
f 770,39 excl. Belangstellenden kunnen zich via
ons kantoor inschrijven.

Steen
ASSURANTIE-AD-
GE
maandag t/m
kantoor
's za
10.00-12

ogge
OEREND GOED
OEK
TRAAT 88
HOENSBRÖEK
23434
0933

PAUL SIMONS

MAKELAARDIJ BV
ASSURANTIE-TAXATIE
HYPOTHEKEN-FINANCIËN

EUROPAWEG 214 UBACH OVER WORMS

Heerlen
In jonge woonwijk gel. ruime eengezinswoning
met gar. en berg. Ind. o.a. hal, woonk., open-
keuk., 3 slaapk., badk. en zold. Vr.p. f 127.000,-
k.k.

Brunssum
Goed onderhouden en centraal gel. halfvrij-
staand woonhuis met berg., garage en diepe tuin. Ind. o.a.
entree, 2 kamers, keuken, bijkamer, en badk.
Verdieping: ruime overloop, 3 kamers (één m.
aanrecht), badcel, kelder en zolder. Vraag-
prijs f 159.000,- k.k.

Schaesberg
Goed en rustig
gel. hoekwoning
met fraaie tuin en
achtertuin (gar-
age mogelijk).
Ind. o.a.: L-woonk.
met open haard,
uitgeb. luxe keu-
ken, bijkamer, 3 slpk., badcel, kelder en vlier-
pand is in perfecte staat en heeft veel extra
Prijs f 168.000,- k.k.

Op zaterdag zijn wij geopend van 10.00 tot 13.00 uur

045-318182

HUIZENKOPERS OPGELET

**DE HYPOTHEEK
OP UW
DROOMHUIS
WORDT GOEDKOPER
MET ONS
GRATIS ADVIES.**
Bel voor info:
045-741616
Za. van 10.00-13.00 uur.

VAN DE PAS MAKELAARDIJ
HYPOTHEECENTRUM LIMBURG
Burg, de Hesselplein 13, Heerlen
Telefoon: 045-741616
de beste Hypotheek.

verandas Genk N.V.

Showroom Genk-België: Hasseltweg 194 - 3600 GENK - Tel. 09 32 11 36 37
Autobaan Heerlen-Antwerpen Afrit Genk-Oost 5 km.

Showroom geopend iedere werkdag van 10h-18h. Zaterdag en zondag van 14h-18h
U kunt ons ook bellen voor een vrijblijvend bezoek bij u aan huis of verstuurt de antwo

AZ verandas: exclusiviteit tegen betaalbare prijzen.
Uitbreiding van uw woon- leefruimte, 12 maanden per jaar.
Unieke reflecterende dakbedekking en super isolerende beglazing.
Uw bouwvraag T.b.v. Vergunning kosteloos door ons verzorgd.
Vakkundige begeleiding en plaatsing van A tot Z.

Antwoordboek (in getypteerde enveloppe A.U.B.)

Ja, ik wens een bezoek aan huis voor vrijblijvende veranda informatie.

Naam _____
Straat _____
Postcode _____ Gemeente _____
Telefoon _____

14 februari Valentijnsdag
Verras hem of haar
met een leuk gebaar
Via een piccolo vanaf f 13.25/
Voor meer info 045-719966

Je huis in de krant brengt mensen over de vloer.
En de makelaar weet van wanten en kranten.

De gebroeders Van Toor op avontuur in Europa Lachen en leren met Bassie en Adriaan

Van onze rtv-redactie

HILVERSUM – Wie Bassie dronken wil zien, moet naar de tweede aflevering van Bassie en Adriaan en de Geheimzinnige Opdracht kijken. De kleine clown bestelt op een Frans terras een lekkere pannenkoek. Als de ober vraagt of er Calvados op moet, zegt Bassie ja. „Calva betekent natuurlijk pannenkoek en dos is twee. En ik wil er wel twee!” Hij wordt dronken van de pannenkoeken en begrijpt daar niets van. Adriaan brengt uitkomst. „Calvados betekent niet twee pannenkoeken”, maar dat is een heel sterke drank die er op is gegoten!” Waarop Bassie zingt: „Pannenkoek op, laat je rijden...”

Deze scène geeft goed aan waar het in de nieuwe serie van Adriaan en Bas van Toor om draait. Gisteravond was bij de Tros het eerste deel te zien. Leren, maar vooral ook veel lachen. Lachen om de grappen, en leren van de avontuurlijke reis die het duo maakt door de twaalf EG-landen. Bassie is de domme August en Adriaan kan daardoor al zijn wijsheid spuien.

Weer buitenland

De voormalige acrobaten is het vorige avontuur, dat in Griekenland speelde, goed bevallen. En omdat de Tros en vooral ook de kijkers erg tevreden waren met het eindproduct, werd besloten ook het nieuwe avontuur in het buitenland te laten spelen. „Het publiek vindt het blijkbaar leuk om andere landen te zien,” verklaart Aad van Toor. De „slimme” van de twee clowns schreef het script voor Bassie en Adriaan en de Geheimzinnige Opdracht, een serie die het 'nieuwe Europa' wat meer moet laten leven voor de kijkende kinderen. „We zijn eerst door de twaalf landen gaan reizen om indrukken op te doen. Pas daarna ben ik gaan schrijven. We willen graag een beeld geven van het land waar de aflevering zich afspeelt, maar geen vooroordelen bevestigen. We laten in Duitsland bijvoorbeeld dus wel iets van het land zien, maar geen Bratwurst en Lederhosen.”

De reden om op reis te gaan, is een brief die Bassie en Adriaan krijgen van een geheimzinnige

opdrachtgever. Hij vraagt Bassie en Adriaan pakjes op te gaan halen, die door heel Europa verspreid liggen. Elke opdracht is in raadselvorm opgeschreven, zodat de twee helden heel wat moeten afreizen om de juiste plaats te vinden, waar ze de pakjes uiteindelijk aantreffen. Tijdens die reis laten ze veel zien van de twaalf EG-landen, veelal dank zij de medewerking van de toeristenbureaus. Die hebben het team tijdens de voorbereiding meestal al de bijzondere plekjes gewezen.

Bassie en Adriaan hebben weer een aardige serie gemaakt. De humor wordt goed verdeeld tussen de helden en de boeven, van wie B 100, gespeeld door Hans Beijer, een van de leukste is. De afleveringen zijn afwisselend genoeg, want behalve dat er elke keer een ander land belicht wordt, een ander avontuur beleefd wordt en een speciaal lied gezongen wordt, reizen Bassie en Adriaan ook nog eens elke aflevering met een ander voertuig. Van vliegtuig tot scooter en van paard tot luchtballon, de acrobaten stappen overal in en op. En de kijkers met hen. Bovendien leren die met Bassie en Adriaan pas in aflevering twaalf de geheimzinnige opdrachtgever kennen.

Alvast een tipje van de sluier: voor die rol zijn minister Van den Broek en staatssecretaris Dankert (Buitenlandse Zaken) benaderd. Een van hen zal waarschijnlijk de rol van de geheimzinnige opdrachtgever spelen.

Franse prijs voor weerman Erwin Kroll

HILVERSUM – NOS-weerman Erwin Kroll is op het tweede Internationale Festival van de Meteorologie in Parijs onderscheiden.

Aan dit congres deden 47 televisiestations uit 32 landen mee. Kroll kreeg tijdens het evenement de Mediaprijs, die werd toegekend door een jury, bestaande uit Franse communicatie-deskundigen.

• Mediaprijs voor Erwin Kroll. Foto: ANP

Louis van Dijk's Mozart-cd slaat toch aan Frisdrank in de rol van vorst Eszterhazy

DOOR ELS SMIT

DALFSEN – De dag begint met Louis van Dijk. Van negen tot tien uur op woensdagochtend presenteert hij sinds kort op Radio 4 bij de NCRV het programma Musica Sacra, en gezien de luisterdichtheid, met succes. Om half elf treffen we elkaar in Hilversum. Louis heeft er al een 'dag' op zitten. Om vijf over half zeven uit Dalfsen, z'n woonplaats, vertrokken. „Ik ben een ochtendmens. Eigenlijk heb ik het verkeerde vak gekozen.” Aanleiding voor het gesprek is de sinds kort ook voor het grote publiek verkrijgbare cd 'Mozart/Van Dijk'. Aanvankelijk konden slechts zij die waren geïnteresseerd in de frisdrankenfirma Riedel in het bezit van de cd komen. „Maar er was zo veel vraag naar dat de platenmaatschappij het heeft aangedurfd hem voor de verkoop uit te brengen.”

– Erg vind ik dat. Ik bedoel: je loopt je een ongeluk te zoeken naar cd's van jou, maar er is relatief weinig van je uitgebracht.

– Omdat de doelgroep te klein is.

– Van jou?

– Ja hoor, vergis je daar niet in.

Platenmaatschappijen zijn in andere zaken geïnteresseerd. Het gaat hen ook goed. Dat zeggen ze zelf. Maar dan hebben ze het wel over Michael Jackson. Ze hebben niet zoveel belang bij klassieke muziek, althans muziek waarop je dat predikaat kunt drukken. En ik begrijp dat ook wel. Ik wil geen klagverhalen ophangen, want daar heb ik een hekel aan.”

„Maar ik vind het heel aardig dat bijvoorbeeld uit het bedrijfsleven initiatieven komen die de totstandkoming van zo'n cd als deze mogelijk maken. Ik blijf die mensen zien als een substituuut van vorst Eszterhazy die Haydn in staat stelde te werken. We hebben geen vorsten meer, maar we hebben nu dan het bedrijfsleven. En zolang ze de plaat niet gebruiken bij agressieve verkoop van hun product vind ik geen reden om m'n medewerking niet te verlenen. Ik speel en schrijf niet anders dan ik voor een reguliere uitgave zou doen.”

Idee – Vanwaar is het idee voor een Mozart-cd gekomen?

„Alle eer voor Ko Kooijman van CBS. Hij heeft het Riedel voorgesteld toen ze met het verzoek om een special kwamen. En ook

hulde aan John Vis, met permisie een van de weinige platenmensen van kaliber in Nederland, die de productie heeft aangedurfd.”

– En hoe keek jij er tegenaan?

„Ik had er al eens over gedacht, maar het werk van Mozart kun je niet op dezelfde manier aanpakken als dat van Bach. Ik heb vroeger vaak Bach als uitgangspunt voor improvisaties genomen. Zijn muziek, barokmuziek in het algemeen heeft in zich al een swingend ondergrondje dat veel verwantschap heeft met de swing in de jazz. Met Mozart ligt dat anders. Zijn muziek is veel opener, veel doorzichtiger. Er valt minder in te rommelen.”

„Maar ik vind dat de bewerkingen die op de plaat staan wonderwel zijn geslaagd, ook dankzij de arrangementen van Dick Bakker. Ze kunnen de toets der kritiek die je toch aanlegt als je met Rogier van Otterloo hebt samengewerkt, glansrijk doorstaan. En ik ben heel trots op het allegro uit het veertiende pianoconcert dat niet tot nauwelijks is bewerkt. Dat hebben we er expres opgezet: om alle critici die voortdurend roepen 'een gewoon stuk kan hij niet spelen' bij voorbaat de wind uit de zeilen te nemen.”

• Jerney Kaagman: „We hopen dat RNN een springplank wordt voor het nationaal produkt.” Foto: GPD

Volgens zangeres Jerney Kaagman, tevens bestuurslid van de organisatie PALM die de belangen van haar collega's behartigt, „tonen reacties aan dat er een enorme behoefte bestaat aan een station met puur Nederlands repertoire”. „We hopen,” aldus Jerney, „dat RNN een springplank wordt voor het nationaal pro-

• Programmamaleider Edvard Niessing zal voorlopig in zijn eentje de muziekbanden samenstellen. Foto: Kippa

dukt, zoals in vroeger jaren de illegale Noordzee-zenders.”

Programmaleider Edvard Niessing zal voorlopig in zijn eentje de muziekbanden samenstellen, die zonder onderbreking in elk geval tot april worden uitgezonden. Pas als het wettelijk mogelijk is 'via de voordeur' op de

• Louis van Dijk

– Je hebt de cd in Londen opgenomen, met The London Studio Symphony Orchestra.

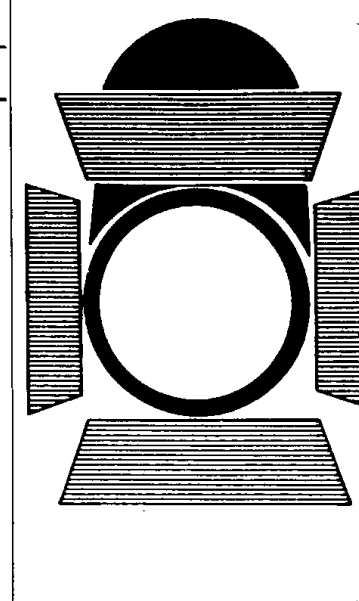
„Topmusici. Het is een gezelschap van mensen afkomstig van de gerenommeerde Engelse orkesten: The London Symphony, The Academy. En een plezier dat ze in deze vorm van muziek maken hebben! Ze kijken er niet op neer wil ik maar zeggen.”

– Waarom zouden ze?

„Kijk: dit soort bewerkingen: ik

hou geen pleidooi om muziek zo uit te voeren, maar het geeft wel een verdieping: met gevoel zo te stoeien dat het geheel geen geweld wordt aangedaan, dat er een dimensie wordt toegevoegd en dat er een eigen signatuur aan wordt gegeven.”

„Ik heb plezier in het stoeien met die muziek. En waarom ook niet. Strawinsky maakte in de Pulcinella-suite schitterende bewerkingen van Pergolesi. Duke Ellington heeft De Notekraker prachtig bewerkt, Stan Getz

Lex de Rooi weg bij Avro

HILVERSUM – Amusementsmanager Lex de Rooi van de Avro stapt op bij deze omroep om per 1 mei in dienst te treden bij Philips als corporate director communications van Medical Systems International.

De Rooi heeft ruim twee jaar bij de Avro gewerkt. Volgens de Rooi is er geen sprake van een conflict tussen hem en de Avro. Het feit dat de Avro en De Rooi het niet eens konden worden over de aandacht voor het amusement binnen de Avro-programmering heeft overigens wel een rol gespeeld bij zijn besluit om te vertrekken.

„Maar het is een samenspel van factoren. Bij de Avro had ik ook te maken met allerlei historisch gegroeide zaken. Ik ga echter weg met pijn in mijn hart. Ik heb ook heel lang getwijfeld of ik wel zou vertrekken.” Onder leiding van De Rooi introduceerde de Avro programma's als Glamourland, De Uitdaging en Fort Boyard.

Cd met repertoire Don Quishocking van weleer

UTRECHT – In 1981 stopte cabaret Don Quishocking. Na veertien jaar. De groep bestaat weliswaar alleen nog op papier, maar helemaal dood is ze niet. Fred Fluruse, Anke en George Groot, Pieter van Empelen en Jacques Klöters vinden dat er een reden is om het zilveren jubileum te vieren.

De aanleiding zit in de verschijning van een verzamel-cd met 22 cabaretnummers uit de periode 1967-1981. Ze maken er zondagavond 9 februari een feestje annex reünie van in café De Smoeshaan aan de Leidsekade in Amsterdam.

Dat wordt dus nageniet van nummers als De mooiste meid, Oude school, Dingen die je niet meer ziet, Opa, WC lied, Boeken lenen, Wilhelmina. Omdat we zelf van die zakkenwassers zijn... De kerkhofgangers, enz., enz. Op en top Don Quishocking.

Vara: geen haast met plannen voor toekomst

Van onze rtv-redactie

HILVERSUM – De Vara is niet van plan zich te haasten bij het nemen van een besluit over een toekomst buiten het publieke bestel. De omroep wil eerst een notitie van minister d'Ancona en een Kamerdebat over die notitie afwachten alvorens een definitief besluit te nemen.

Het onderzoek van de de Vara naar de mogelijkheden van een private omroep is nog steeds gaande, evenals de bestudering van het rapport-Donner. „Het rapport bevat naast heldere passages ook enkele onduidelijkheden,” aldus de Vara. „Eerst willen we duidelijkheid over de procedures en criteria die moeten worden ontwikkeld om et herzendtijd te verkrijgen.”

De Vara verwacht dat de notitie over deze criteria, die minister d'Ancona van WVC in maart aan de Tweede Kamer gaat aanbieden, wat meer helderheid zal verschaffen. „Op de notitie zal vrijwel zeker een Kamerdebat volgen en als het goed is maakt dat een hoop duidelijk.”

In opdracht van minister d'Ancona onderzocht de commissie-Donner de mogelijkheden van een duaal bestel, waarin zowel publieke als commerciële omroep kan uitzenden via de ether. De commissie concludeerde dat publieke omroepen die vrijwillig uit het bestel stappen geen garantie kunnen krijgen op een vrijkomende etherfrequentie. Zij zullen op gelijke voet mee moeten dingen met andere gegadigden.

De Vara voelt zich ook niet verplicht snel een besluit over de toekomst te nemen nu minister d'Ancona heeft geweigerd Vara-voorzitter Marcel van Dam in het STER-bestuur te benoemen. Volgens d'Ancona moet de Vara zich eerst duidelijk uitspreken over de toekomst, alvorens die benoeming plaats kan vinden.

tory of the Musical. Met aan de ene kant oude musicals en aan de andere de moderne.”

– Lloyd Webber en Lloyd Webber en L...

„En Sondheim, maar inderdaad aan Lloyd Webber ontkom je niet. Ik weet wel dat zijn melodien miljoenen mensen ontroeren, maar er wordt gebruik gemaakt van oppervlakkig luisteren. Er zitten compositorische fouten in: lopende oktaven, wandelende kwinten. Het is van het niveau Richard Claydeman. Muziek waarvan Liberace zei: 'I cried all the way to the bank' en waarvan Jules de Corte zegt: 'Daar krijg ik misselijke polsen van.' Maar ach, met een paar bewerkingen is het wel te doen.”

– Wat me altijd heeft verbaasd is dat je nooit naar het buitenland bent gegaan.

„Dat moet je in je hebben. Chris Hinze kon dat goed: ambassadeur van zichzelf zijn. Ik jaag! et niet na. Ik ben namelijk ook ontzettend graag thuis. Ik heb het geluk dat ik een hartstikke fijn gezin heb. We zijn allemaal gabbers van elkaar. En ik hou ontzettend van wat heet: in mezelf zakken. Ik kan rustig een avond alleen thuis zijn en dan een vijf-gangendiner wegwerken. Dat Bommelaanse gevoel. Ik hou erg veel mensen en ik ben ook graag met mensen samen. Ik denk alleen dat daarvoor een voorwaarde is dat je goed met jezelf moet kunnen opschieten. Zo maakt het me ook niets uit of ik voor een klein publiek optreed. Ik speel net zo lief voor zestig mensen in een zaaltje in Wolphaertsdijk op zondagochtend. Voor mijn gevoel speel ik dan zelfs beter. Waar het om gaat is puur het plezier van muziek maken.”

Een woning van Ruijters, vast goed!

RUIJTERS

makelaardij onroerend goed - sittard maastricht heerlen

Te koop

AMSTENRADE, Hoofdstraat
Goed onderhouden, dubbel woonh. met c.v., kelder, aanb. en tuin. Perc.opp.: ± 445 m². Event. geschikt voor praktijk of winkel. Kantoorruimte.
Vraagprijs: f 250.000,- k.k.

BEEK, Dr. Beckersstraat

Op goede stand gel. vrijst. bungalow met c.v., kelder, inp. garage en tuin met veel privacy. Perc.opp.: ± 450 m². Ind. o.a.: L-vorm. living, keuken, bijkeuken, 3 slaapk., doucheruimte. Aanv.: i.o.
Vraagprijs: f 269.000,- k.k.

ECHT, Pr. Irenestraat
Gunstig gel., geheel onderkelderd, vrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Perc.opp.: ± 500 m². Ind. o.a.: voork., woonk., keuken, 4 slaapk., badk., zolder. Aanv.: spoedig. Vraagprijs: f 215.000,- k.k.

HOENSBROEK, Eikenweg
Goed gel. halfv. woonh. met c.v., inpandige garage, kantoor en tuin. Ind. o.a.: souterrain: garage, c.v.-ruimte, provisiekelder. Beg. gr.: hal, toilet, keuken met app., woonk., 19 verd.: 3 slaapk., moderne badk., 2 verd.: zolder te bereiken middels vlioztrap. Ind.: kantoor: wachtruimte, 2 kantoren, toilet, kitchenette. Het geheel verkeert in prima staat van onderhoud. Aanv.: i.o. Prijs: f 225.000,- k.k.

KERKRADE, De Locht
Goed gel. winkel-woonh. met div. magazijnruimten, c.v.-gas. Ind.: o.a. kelder, winkel, keuken, garage, binnenplaats, werkplaats, bakkerij, div. mag. ruimten, aparte entree naar bovenw. Overloop, toilet, v.w., open keuken met app., slaapk., badk., met ligbad, douche en v.w. Vaste trap naar 2 slaapk. en zolder. Aanv.: i.o. Prijs: f 180.000,- k.k.

KERKRADE, Kokelestraat
Rustig gel. halfv. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: kelder, entree, toilet, woonk., eetk., keuken, bijkeuken, doucheruimte. 19 verd.: 4 slaapk., 2 verd.: vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Koopprijs: f 130.000,- k.k.

MUNSTERGELEEN, Watersleyweg
Gunstig gel. halfv. woonh. met c.v., kelder, garage, berging en tuin. Ind. o.a.: woonk., keuken, bijkeuken, 3 slaapk., vaste trap naar zolder. Pand is tevens geschikt voor kantoor aan huis. Aanv.: spoedig. Vraagprijs: f 169.000,- k.k.

NUTH, Pastorijstraat
In het centrum rustig gel. appartement met c.v. ind.: hal, toilet, woonk. ca. 40 m², met dakterras, moderne keuken met balkon. Verd.: 2 slaapk., luxe badk. Het geheel verkeert in prima staat van onderhoud en de afwerking is luxe. Aanv.: i.o. Prijs: f 160.000,- k.k.

SCHAESEBERG, Streepersstraat
Goed gel. woonh. met berging en tuin. Ind.: kelder, beg. gr.: entree, 2 kamers, keuken, berging, doucheruimte. 19 verd.: overloop, 4 kamers, keuken, doucheruimte met toilet. 2e verd.: vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Prijs: f 98.000,- k.k.

SCHINVELD, Dr. Poelsstraat
Prachtig aan de rand van de Brunsummerheide gelegen, vrijstaand landhuis met c.v. en royale tuin. Perc.opp.: ± 2.500 m². Ind. o.a.: riante op-tuin-gerichte living (± 55 m²) met open haard, moderne keuken met app., bijkeuken, 4 slaapk., 1 study, 1 kleedk., hobbyk., 2 badk. Aanv.: i.o. Prijs op aanvraag.

SITTARD, Elsterweg
Zeer goed onderh. geïsol. vrijst. herenh. met c.v., garage, overdekt terras en tuin. Perc.opp.: 365 m². Ind. o.a.: ruime living, keuken met app., bijkeuken, kelderkast, 4 slaapk., badk. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f 249.000,- k.k.

België

MORESNET
In bungalowwijk prima gel. semi-bungalow met inpandige garage, c.v. en tuin. (perc. opp.: 1483 m²). Ind. Souterrain: garage, c.v.-ruimte, bij-waskruimte, provisiekelder, 2 slaapk., douche, toilet. Beg. gr.: ruime hal, toilet, luxe keuken, woonk. met o.h. ca. 42 m², balkon, badk. met ligb., v.w., slaapk. Aanv.: i.o. Prijs: f 325.000,- k.k.

KINROOY-GEISTINGEN
Op 5 km. afstand van Maaseik gelegen vrijst. semi-bungalow met inp. garage, kelder en tuin. Perc.opp.: ± 300 m². Ind. o.a.: woonk., keuken met app., 3 slaapk., badk., apart toilet, grote zolder. Aanv.: direct. Prijs: f 210.000,- k.k.

Bouwkavels

Bouwkavels te koop te Amsternade, Spaubeek en Stramproy.

Nieuwbouw

Premie C-woningen te Geleen-Maastrichterbaan. Landhuis te Puth-Schinnen. Premie A- en VS-woningen te Stramproy. Appartementen te Berg aan de Maas. Documentatie op aanvraag.

Te huur

AALBEEK, Nieuwenhuisstraat
TE HUUR. Loods (verwarmd) opp. ca. 360 m². Huurprijs: f 1.500,- per mnd.

HUURWONINGEN SITTARD
34 Halfvrijstaande woningen te Sittard, Haagsittard-Park. Huurprijs vanaf f 975,- per maand.

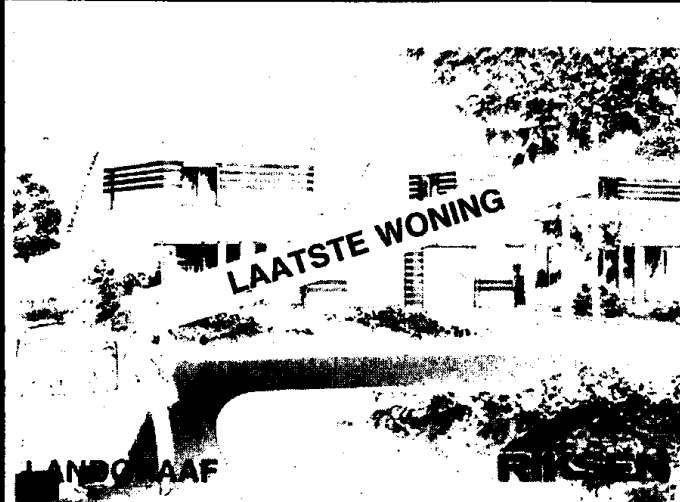

RUIJTERS

makelaardij onroerend goed - sittard maastricht heerlen
6131 AL sittard - rijksweg 35 - tel 046 - 511611
6411 AT heerlen - van grunsvenplein 12 - tel 045 - 713746

S - Inlichtingen kantoor Sittard
M - Inlichtingen kantoor Maastricht

Hypotheek-Financieringen
Taxaties-Verzekeringen

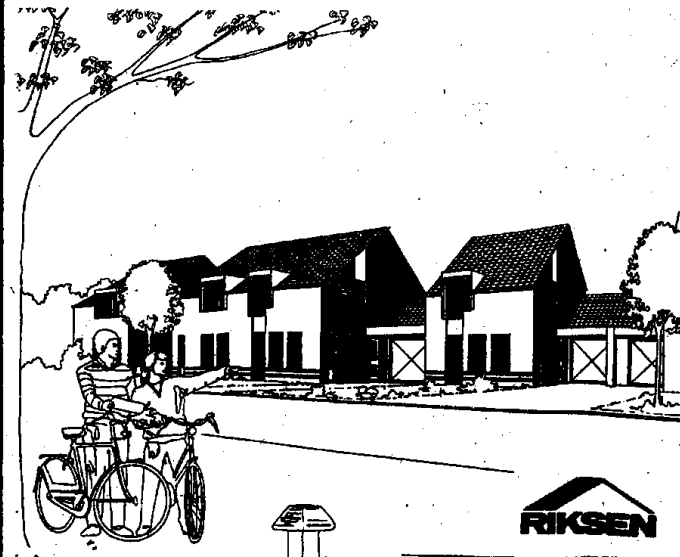

Vrijstaande seniorenwoning met garage

met éénmalige bijdrage van f 5000,- (Premie C bestaatsvrij). Perceels grootte ca. 325 m².

Prijs f 182.200,- v.o.n. (excl. renteverlies)

Indeling begane grond: woonkamer incl. keuken ca. 35 m², slaapkamer ca. 15 m², badkamer met verdiepte douchevloer, wastafel en tweede toilet, toilet en garage. Indeling verdieping: 2 slaapkamers ca. 12 resp. 8 m², berging ca. 8 m² en cv-ruimte. Woningen worden zodanig uitgevoerd dat deze invalidevriendelijk zijn.

LANDGRAAF

Vrije sectorwoningen

Perceels grootte van ca. 250 m² tot 320 m².

Prijzen vanaf f 220.000,- t/m f 235.000,- v.o.n.

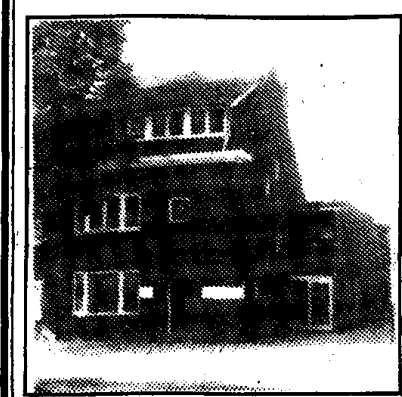
Indeling beg. grond: L-vormige woonkamer ca. 37 m², incl. open keuken, hal en garage met pannendak. Indeling verdieping: 3 slaapkamers resp. groot ca. 13,5 m², 9,5 en 8 m², badkamer met ligbad en 2e toilet. Hobbyzolder bereikbaar via vaste trap, mogelijkheid voor 4e kamer.

Inlichtingen/verkoop:
van maandag t/m vrijdag
van 9.00-17.00 uur
en volgens afspraak.
Zaterdag volgens
afspraak.
Edisonstraat 9,
6372 AK Landgraaf
045-316222.

STIENSTRA BEDRIJFSMAKELAARDIJ ZAKELIJK VASTGOED

KANTOORRUIMTE
HEERLEN-NOORD,
AKERSTRAAT NOORD

Zeer representatief kantoorpand met een totaal vloeropp. van ruim 300 m². Perfecte indeling. Parkeerloc. Koopprijs f 340.000,- k.k. excl. B.T.W.

HEERLEN, GEESTRAAT
Kantoorruimte te huur. Goede locatie. Perfect bereikbaar. Ca. 400 m². Aanvordering spoedig. Huurprijs op aanvraag.

HEERLEN, NOBELSTRAAT
Op goede locatie kantoorruimten ca. 520 m² met showroom ca. 120 m² en parkeerterrein. Te huur en/of te koop.

HEERLEN, HET OVERLOOP 4
Uitstekend kantoorpand te huur. Netto opp. 270 m². Ligging nabij Autoweg en Winkelcentrum 't Loon. Prijs op aanvraag.

KERKRADE, HEERLEENSTEEUWEG
Zeer representatieve kantoorruimte. Bouw start binnenkort. Units vanaf 250 m². Eigen parkeerloc. Huurprijs f 210,- per m². p. jr.

BEDRIJFSRUIMTE

HEERLEN, DE BIELE 2
Grootschalig bedrijfsobject (9.500 m² hal met kantoren). Ideale ligging. Goede beleving. Koopprijs f 3.900.000,- k.k. excl. B.T.W.

HEERLEN, IN DE CRAMER
Op de beste ligging biedt belegger nog te realiseren bedrijfsruimte met kantoor aan. Grote, bouwbaar en indeling naar wens. Buitenplaats!

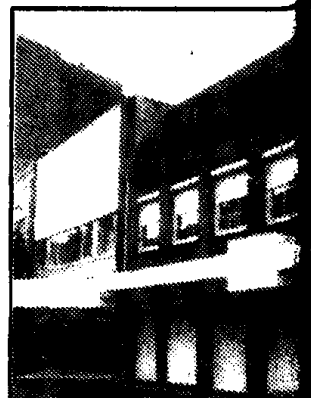
HEERLEN, DE KOUKEN
Op industrieterrein 'De Kaumen' moderne bedrijfsruimte te koop/te huur. Opp. 900 m². Nookhoogte 9 m. 2 Elektrische poorten, kantoorruimten. Vraagprijs f 585.000,- k.k. excl. B.T.W. Huurprijs f 5.000,- p. mnd. excl. B.T.W.

KERKRADE, TUNNELWEG 112
Op industrieterrein Dentergelaan. Moderne bedrijfsruimte 1.000 m² met magazijn 614 m², werkplaats ca. 170 m², kantoorruimten 155 m², showroom 80 m² en verhard binnenplaats. Huurprijs f 125.000,- p. jr. excl. B.T.W.

KERKRADE, HEERLEENSTEEUWEG 113
Perfect onderhouden bedrijfsruimte 1.600 m² met kantoren. Voor vele doeleinden geschikt. Nabij toevluchtsweg en autoweg. Koopprijs f 1.400.000,- k.k. Huurprijs f 180.000,- p. jr.

WINKELRUIMTE

HEERLEN, GELEENSTRAAT
Te huur A1 winkelruimte ca. 100 m² excl. verdiepingen en magazijn. Huurprijs op aanvraag.

KERKRADE, EINDESTRAAT 13
Te huur winkelruimte ca. 121 m². Huurprijs f 2.750,- p. mnd.

LANDGRAAF, HOOGSTRAAT 147
Nabij winkelcentrum Op de Kamp op perfecte locatie winkel met bovenwoning te koop. Koopprijs f 275.000,- k.k.

VAN ALLE OBJECTEN IS OP VERZOEK EEN UITGEBREIDE BROCHURE VERKRIJGBAAR

EEN BEDRIJFSPAND VAN STIENSTRA: DAT ZIT ZAKELIJK VAST GOED

Heerlen: Kruisstraat 56, 6411 BW.

Tel. 045-712255

Maastricht: Wycker Brugstraat 50, 6221 ED.

Tel. 043-252933

Aken: Jesuitenstraße 2, 5100

Tel. 0949-241-407540

Stienstra bouwt aan wonen in Zuid-Limburg

Stienstra biedt in tal van gemeenten in Zuid-Limburg nieuwbouw woningen te koop aan. Onderstaand vindt u een selectie uit ons totale aanbod. Mocht het huis van uw keuze er niet bij staan, maak dan uw wensen aan ons kenbaar. Mocht dat we samen uw huis vinden.

BEEK, Broekhovenlaan
Halfvrijstaande herenhuizen met royale tuinen gelegen op het zuiden.

Indeling:
L-vormige woonkamer ca. 35 m², incl. open keuken. Garage ca. 18 m². 3 Slaapkamers ca. 13, 9 en 8 m². Badkamer met ligbad en 2e toilet. Vaste trap naar ruime zolder ca. 40 m² (mogelijkheid voor 4e kamer). Tuin gelegen op het zuiden (ca. 15 m. diep).

Prijs f 178.990,- v.o.n. Netto maandlast vanaf ca. f 850,-
10091076

SITTARD, Zuid-Oost
Op bewoning gereed riante herenhuizen met attractieve architectuur.

Indeling:
Z-vormige woonkamer ca. 32 m². Aparte eetkeuken. Garage/berging. 3 Slaapkamers ca. 13, 10, en 9 m². Luxe badkamer met ligbad en 2e toilet. Vaste trap naar hobbyzolder ca. 46 m².

Prijs f 186.598,- v.o.n. Netto maandlast vanaf ca. f 920,-
10010910

EYSDEN, Poelveld
Vrijstaande herenhuizen met het bijzondere van een dakterras.

Indeling:
Overdekte entree. U-vormige woonkamer ca. 45 m², incl. open keuken. Aparte bijkeuken. Inpandige garage/berging. 3 Royale slaapkamers ca. 15, 9 en 8 m². Luxe badkamer met ligbad, douche en 2e toilet. Dakterras ca. 9 m². Vaste trap naar zolder ca. 44 m² (mogelijkh. voor 4e kamer).

Prijzen vanaf f 224.500,- v.o.n. 10091068

HEERLEN, Corisberg
Halfvrijstaande herenhuizen in een ruim opgezet plan.

Indeling:
L-vormige woonkamer ca. 35 m², incl. open keuken. Garage/berging. 3 Ruime slaapkamers ca. 13, 9 en 8 m². Badkamer met ligbad en 2e toilet. Vaste trap naar zolder ca. 39 m².

Prijzen vanaf f 194.983,- v.o.n. tot f 231.718,- v.o.n. 10092003

BRUNSSUM, Schifferstraat
Nog te bouwen 4 appartementen in het centrum van Brunssum.

Indeling:
Woonkamer ca. 30 m², incl. gedeeltelijk open keuken. 2 Slaapkamers ca. 12 en 8 m². Badkamer met douche en v.w. Berging. Terras of balkon.

Prijzen vanaf f 157.000,- v.o.n. tot f 164.000,- v.o.n. Netto maandlast vanaf ca. f 735,- 10092002

SCHINVELD, Merkelbeekstraat
Vrijwel voor bewoning gereed vrijstaande woningen in een natuurlijke omgeving.

Indeling:
Doorzonwoonkamer ca. 32 m², incl. open keuken. Garage/berging. 3 Slaapkamers ca. 14, 8 en 7 m². Badkamer met ligbad en 2e toilet. Vaste trap naar zolder ca. 22 m². Ruime tuinen tot ca. 25 m. diep.

Prijzen vanaf f 178.855,- v.o.n. Netto maandlast vanaf ca. f 965,- 10091001

SITTARD, Lahrhof
In aanbouw attractieve huizen met een éénmalige subsidie.

Indeling:
Doorzonwoonkamer ca. 34 m², incl. open keuken. Garage/berging. 3 Slaapkamers ca. 13, 10 en 6 m². Badkamer met douche. Vlioztrap naar zolder.

Prijzen vanaf f 149.990,- v.o.n. (excl. een éénmalige subsidie van f 5.000,-). Netto maandlast vanaf ca. f 760,- 10090071

VOERENDAAL, Kunderhoe
In aanbouw sfeervol vrijstaand herenhuizen.

Indeling:
L-vormige woonkamer ca. 38 m², incl. open keuken. Garage/berging met zoldermogelijkheid ca. 19 m² (mogelijkh. om garage uit te breiden). 3 Slaapkamers ca. 14, 8 en 7 m². Badkamer met ligbad en 2e toilet. Vaste trap naar zolder.

Prijs f 206.249,- v.o.n. 10091067

SUSTEREN, Middelveld
Parterre-plus woning met het gemak van wonen en slapen op de begane grond.

Indeling:
De parterre-plus woning is een bungalow waarbij de mogelijkheid bestaat de verdieping uit te breiden met 1 of 2 slaapkamers. L-vormige woonkamer ca. 33 m², incl. open keuken. Slaapkamer ca. 14 m². Badkamer met ligbad en v.w. Inpandige garage/berging ca. 18 m². Vaste trap naar zolder ca. 36 m².

Prijs f 160.650,- v.o.n. Netto maandlast vanaf ca. f 805,- 10091059

SITTARD, Haagsittard-park
In aanbouw halfvrijstaande woningen nabij het nieuwe wijkpark.

Indeling:
Doorzonwoonkamer ca. 34 m², incl. open keuken. Garage/berging ca. 19 m². Terras. 3 Slaapkamers ca. 13, 11 en 7 m². Badkamer met douche en mogelijkheid voor 2e toilet. Vaste trap naar zolder (mogelijkheid voor 4e kamer).

Prijs f 164.500,- v.o.n. Netto maandlast vanaf ca. f 825,- 10091060

* op basis van LoonVast Hypotheek (rekeninghoudend met fiscaal voordeel en 100% financiering).

STIENSTRA
MAKELAARDIJ B.V.

Maandag t/m vrijdag geopend van 9.00-21.00 uur. Zaterdag van 9.00-18.00 uur. Aken: Maandag t/m vrijdag van 9.00-13.00 en 14.00-18.00 uur. Zaterdag van 9.00-14.00 uur. "Langer Samstag" van 9.00-16.00 uur.

Voor inlichtingen:
H: kantoor Heerlen, Tel: 045-712255
Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen
M: kantoor Maastricht, Tel: 043-252933
Wycker Brugstraat 50, 6221 ED Maastricht.
Kantoor Aken, Tel: 0949-241-407540
Jesuitenstraße 2, 5100 Aken

Gaarne vrijblijvend volledige informatie over woning nr. ....

Naam: ..... Adres: .....
Postcode: ..... Plaats: .....
Telefoon: .....
In gesloten enveloppe zonder postzegel zenden aan Stienstra Makelaardij BV, Antwoordnummer 40, 6400 VB Heerlen.

Te koop/te huur

HEERLEN, Burg. van Grunsvenplein
Te huur: representatieve kantoor/c.q. praktijkruimte, opp. 127 m² gelegen in centrum op loopafstand van station. Uitv. gegevens op aanvraag.

HEERLEN, Zeswegenlaan 281
In winkelcentrum "Zeswegen" is nog een winkel te huur welke huurmogelijkheid biedt voor bijv. drogist, kapsalon, tabak, vlootheek, slager. Opp. 94 m². Uitv. inlichtingen over huurpr. etc. op aanvraag.

KERKRADE, SPEKHOLZERHEIDE, Akerstraat

Gezellige winkelstraat te huur goed afgewerkte winkelruimte ter grootte van 320 m² B.V.O., voorzien van o.a. kassa, vloer. Interesse? Bel dan even voor uitv.inform. c.q. bezichtiging ter plaatse!

LANDGRAAF, Hoofdstraat 106-108
Te huur op zichtlocatie winkelruimte v.a. 77 m² met uitbr. mogelijkheid tot 194 m². Goed afwerkingsnivo en royale frontgevel. Zeer geschikt voor o.a. kadoshop, huish. art. krosst. Huurprijs op aanvraag.

SITTARD, Dempseystraat 32
In winkelcentrum gelegen winkelruimte ter grootte van 83 m² B.V.O., zeer geschikt voor o.a. AGF, slager, slijter, krosst. wettaren, optiek, boekhandel of CD shop. Huurprijs f. 250,- mnd excl. B.T.W. Aanv. spoedig.

RUIJTERS

Ruijters Commercieel Vastgoed B.V.
6131 AS Sittard - stationsplein 1 - tel 046 - 523344
buiten kantooruren:
046-519882 / 04492-6046

Erik wenst zijn lieve vrouw het allerbeste

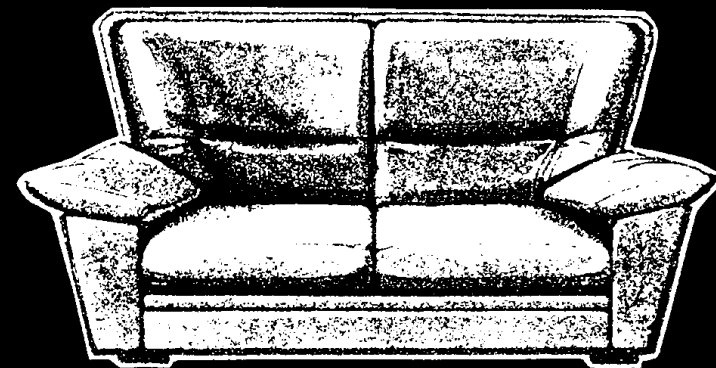
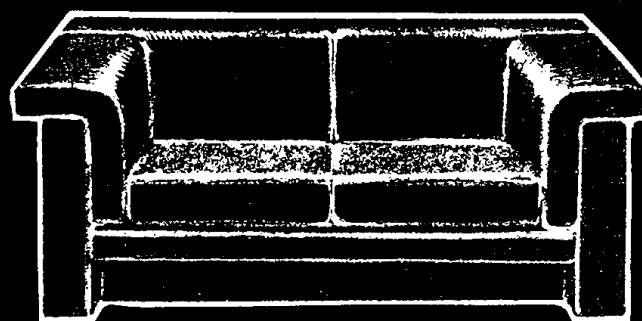
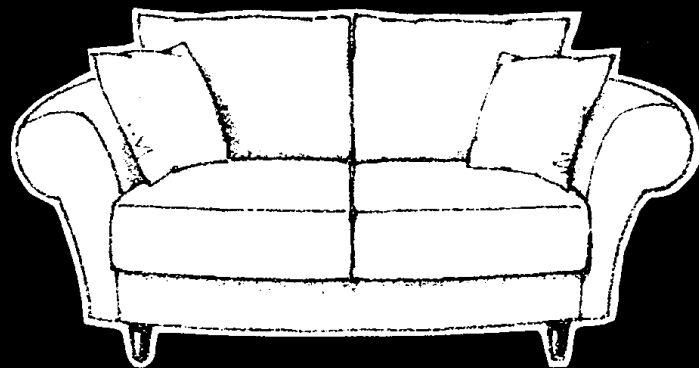
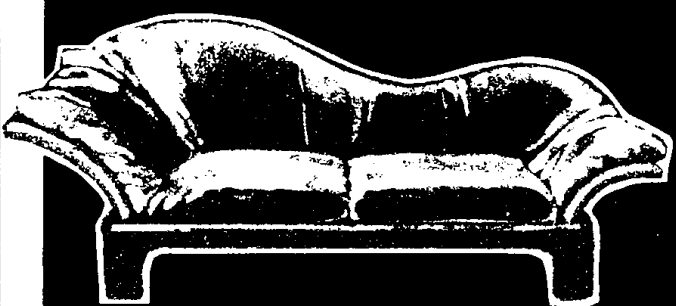
Plaats u ook zo'n piccolo op Valentijnsdag?
Vanaf f 13.25 maakt u het mogelijk.
Voor meer info 045-719966

DAAR MOET U EVEN BIJ GAAN ZITTEN!

Nieuwe moderne bankstellen bij Wooncultuur

Zâlig zitten is het, in zo'n bankstel van de moderne Wooncultuur-collectie. Om stil van te worden. Ook in de keuze zijn we niet krenferig: tien-talen modellen in leder of met stoffen bekleding, en probeer maar eens te zeggen welk u het mooist vindt. Om lyrisch van te worden. Tenslotte de meevallende prijzen van al dat moois...om meteen eigenaar te worden!

P.S. Houdt u meer van de klassieke stijl?
Ook daarin heeft Wooncultuur een keuze om warm van te worden.

Dorpsstraat 2-4, 3690 Zutendaal. Telefoon: 011/61.11.36.
Telefoon vanuit Nederland: 09-3211 611136.
Iedere dag open van 10 tot 18 uur; woensdag gesloten.

Levering franco aan huis zonder grenskosten.

zutendaal
wooncultuur

Iedere zondag open van 10 tot 18 uur.

VERHUUR
VIA ONS
BIEDT
VELE
MOGELIJK-
HEDEN

Appartementen

in de hogere prijsklasse kunnen wij snel en op de beste voorwaarden voor u verhuren of verkopen. Bij verhuur keuze uit verhuur voor korte of langere termijn, al dan niet gemeubileerd.

Woonhuizen

in geheel Zuid-Limburg en België kunnen eveneens door ons worden verhuurd op de beste voorwaarden.

rent Service og

Rechtstraat 93, 6221 EH Maastricht
Tel. 043-254771 Fax. 043-254675

OOL/HERTEN, MAASSTRAAT 17

Op schitterende locatie gelegen aan watersportgebied kunnen wij u het historische 'Brouwershoes' aanbieden met bijbehorende schuren. De oppervlakte bedraagt 1755 m². Indeling: sout.: provisiekelder. Begane grond: gang, toilet, grote slaapkamer, woonkamer en suite met gedeeltelijk klassieke tegelvloer, woonkeuken. 1e verdieping: badkamer met ligbad, douche, vaste wastafel, 3 zeer royale slaapk. met houten vloeren, 1 met bergkast. 2e verdieping: vaste trap naar grote onbeschoten zolder met c.v.-inst.

Verder behoren bij het pand een voormalige koestal en schuren en tuin. Vanwege de historische waarde van dit pand en de mate van belangstelling wordt het bij inschrijving verkocht.

Kijkdagen: 15 en 22 februari a.s. van 11.00 uur tot 13.00 uur.

Uiterlijke inschrijfdatum 21 maart 1992.

Informatie:

makelaardij **midden limburg** B.V.

Heythuysen, Dorpsstraat 16, telefoon 04749-2600.

m/salemink
zonweringsbedrijf

ROLLUIKEN
KUNSTSTOF RAMEN EN DEUREN
DUBBELE BEGLAZING
VERANDA'S

VERANDA
NEDERLAND B.V.

kantoor - showroom - montageplaats
Wattstraat 20 6372 AL Landgraaf Tel. 045 - 314132
Fax 045 - 325667

Limburgs Dagblad
piccolo's
Voor meer resultaat!

WAT VERANDERT ER TOCH MAAR WEINIG IN DE LOOP VAN DE JAREN...

Al lopen hun smaken mijlver uiteen, de liefde voor muziek hebben ze gemeen, vader en dochter.

Ook in financiële zaken hebben ze dezelfde karaktertrekken. Neem nu hun hypotheek. Die hebben ze allebei van het Bouwfonds, de hypotheekinstelling waar, al twee generaties, de meeste Limburgers voor kiezen. Want de hypotheek van het Bouwfonds zijn met hun tijd meegroeid zonder hun unieke voordelen te verliezen.

Betrouwbaarheid, zekerheid en financieel maatwerk zijn waarden die niet veranderen.

Wat wel veranderd is, dat is de keuze aan Bouwfondshypotheek. Omdat ieder z'n eigen leven leidt, biedt het Bouwfonds moderne hypotheekvormen die daarop aansluiten.

De bekende Annuïteiten Hypotheek, de Rente Rust Hypotheek,

de SpaarVast Hypotheek en de Aflossingsvrije Hypotheek. Kortom: voor iedere levenswijze, elk inkomen en elk type woning levert het Bouwfonds financieel vakwerk uit eigen regio.

Wat dat betekent, merkt u aan de menselijke benadering, de manier waarop er met uw wensen rekening wordt gehouden. Bij het Bouwfonds is de klant nog steeds een persoonlijke

relatie en geen nummer. En als u daarbij ook nog de gunstige rente neemt, dan begrijpt u dat er

in de hypotheek van het Bouwfonds generaties lang muziek blijft zitten.

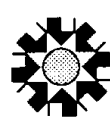
Praat er eens over met uw makelaar of assurantieadviseur.

Voor meer informatie kunt u ook even bellen met het Bouwfonds of de coupon insturen.

Financieel vakwerk uit eigen regio

EEN BOUWFONDSDHYPOTHEEK BLIJFT DE BESTE KEUS.

Bouwfonds Limburgse Gemeenten

Geleen, Jos Klijnenlaan 288, Tel. 046 - 788588
Roermond, St. Christoffelstraat 10, Tel. 04750 - 16555

Stuur mij, geheel vrijblijvend, uitgebreide informatie over de Hypotheekmogelijkheden van het Bouwfonds.

Naam:

Adres:

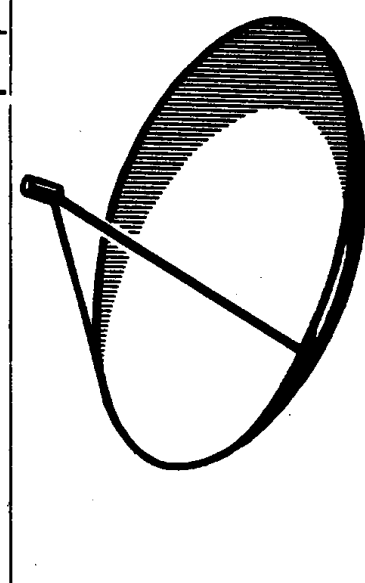
Telefoon:

Mijn makelaar/verzekeringsadviseur is:

Stuur de bon in een ongefrankeerde envelop aan:
Bouwfonds, Antwoordnummer 28, 6160 AA Geleen.

COUPON

Nederland 1

11.00 (TT) Omroep Pastorie. Eucharistieviering vanuit St. Franciscus kerk in Amersfoort.
11.25 Schoolse zaken. Onderwijsmagazine.
12.12 Nieuws voor doven en slechthorenden.
12.30 Health & Beauty.
13.00 Waar blijf je anders? Thema: functie van kerkgebouwen.
13.00 Journal.
13.05 Heren op hol. Afl. Hoe groot is mijn kans? Hans Böhm op zoek naar de grenzen van het menselijk vernuft.
13.05 Klekeboe. Kleutermagazine.
13.10 Oren van je kop. Poppenserie.
13.20 Gezusters Kokkel. Jeugdserie.
13.40 De sprookjesstoel. Sprookjes van de gebroeders Grimm.
13.50 Boggle. Woordspel.
14.00 Nummer 28. Soap-opera over voor- en tegenspoed van zeven jongeren, samen in één huis in de grote stad.
14.35 Dagboek van een gezondheidsreus. Engelse jeugdserie over het wel- en wee van Peter Payne.
14.05 Perfect Strangers. Amerikaanse comedyserie. Afl.: Hoog en droog. Voor een wedschap gaat Larry op het dak van een wolkenkrabber zitten. Balki heeft rust nodig en gaat naar naast hem zitten.
14.27 (TT) Waku waku. Quiz over die-ten.
14.30 Journal.
14.35 (TT) Vreemde praktijken. Comedyserie. Afl.: De gebeten hond. Sjaan denkt dat Lex een hond houdt en het huurcontract verbiedt dat.
14.40 Ook dat nog. Satirisch consumptiemagazine. Presentatie: Aad van den Heuvel, Sylvia Millicam, Gregor Frenkel Frank, Hans Böhm en Bavo Galama.
14.50 Brandpunt. Actualiteitenrubriek.
15.05 Inspecteur Dalgliesh. Misdaadserie naar het boek van P. D. James. Afl.: Melodie des doods.
15.05 Kruispunt. Actuele informatie uit kerk en wereld. Presentatie: Ad Langebant.
15.30-23.55 Journal.

Nederland 2

09.00 De grote dikke beer vertelt. Tekenfilmserie. Afl.: Leeuwenbek en zijdenpootje.
09.30 Purno de purno. Tekenfilmserie. Afl. 6: Het wonderlijk van Pad Pong.
09.45 Hoe zit dat en waarom. Actueel kindermagazine.
10.00 Sterren van de hemel. Muziekprogramma. Afl. 2: Toetsen.
10.20 Smeekkes. Engelse tekenfilmserie. Afl. 6: Smeekkes en Cynthia de egel.
10.30 Winjin'pom. Engelse poppen-serie.
11.00 Reiziger in muziek. Live muziekprogramma met Han Reiziger.
12.00 TROS Voetbal Plus. Sportprogramma vanaf een voetballocatie ergens in Nederland.
12.45-13.34 De VARA matinee. Met Vadim Repin, violoncel en Pavel Gillovi, piano. 1. Sonate in A 162 (574), Franz Schubert. 2. Sonate nr. 1, Prokofjev.
18.00 Journal.
18.05 Paul Haenen vijf over zes. Cultureel-humorishtisch programma vanuit het Betty Asfalt Complex in Amsterdam.
18.35 Jongens van De Witt. Magazijn over de moderne tijd.
19.00 The wonder years. Amerikaanse comedyserie. Afl. The lake.
19.27 Onrust! Hyperrealistisch magazine van Bram van Splinteren.
20.00 Journal.
20.10 Van Kooten en De Ble's Keek op de week. Actuele satire met Kees van Kooten en Wim de Ble.
20.37 Van Dis in de Amsterdamse IJsbreker. Praatprogramma met Adriaan van Dis.
21.30 Let the blood run free. Australische comedyserie. Afl. 6.
21.56 Prima Vista! Met medewerking van o.a. Pay-Uun Hui, Saskia van Schaik e.a.
22.46 For the greater good. Engelse drama-serie. Afl. 2: Mandarin. Gillian Savage, ambtenaar van Binnenlandse Zaken ontdekt dat er is geknoeid met de laboratoriumgegevens over het nieuwe Aids-medicijn.
23.46-23.51 Journal.

Nederland 3

08.55-09.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.
09.30 Olympische Winterspelen 1992. Studio Hilversum. Achtergronden en beschouwingen gepresenteerd door afwisselend Victor De Coninck, Annette van Trigt en Griseld Visser Met onder andere terugblik vorige dag.
10.00 Cross country. 15 km dames.
11.15 Rodelen. 1e en 2e run heren.
12.00 Journal.
12.10 Skiën. Afdaling heren.
12.30 Skispringen.
15.55 Schaatsen dames.
18.15 Sesamstraat.
19.00 Studio Hilversum.
20.00 Journal.
20.15 Kunstrijden en IJshockey.
22.30 Studio Moutiers. Achtergrondinformatie en beschouwingen vanuit de studio in Frankrijk.
22.50 Journal.
23.00 Studio Moutier. Samenvatting van o.a. IJshockey Italië-USA.
23.50-23.55 Nieuws voor doven en slechthorenden.

RTL4

07.00 Ochtendprogramma.
07.30 Religieus programma.
08.00 Telekids. Kinderprogramma, gepresenteerd door Irene Moors.
12.00 RTL4 classique.
14.40 Columbo. Amerikaanse politie-serie.
15.50 Soundmixshow. (herh.).
17.00 Match. Actueel sportprogramma.
17.35 Full House. Amerikaanse serie.
18.00 Zes uur nieuws. Presentatie: Jaap van Meekren.
18.25 Bios. Film- en videomagazine.
19.05 Jake & de Fatman. Serie.
19.30 RTL 4 avondnieuws.
19.39 Jake & de Fatman. vervolg.
20.00 Match: voetbal.
20.45 Freek de Jonge. De pretentie, deel 2.
21.40 De reis van je leven. Reisquiz.
22.25 Ursul de Geer. Talkshow.
23.15 Laatste nieuws.
23.30 Studio Rembrandt. Artistensociëteit van Jeroen Pauw.
00.20 Dallas. Amerikaanse serie.
01.10 Nachtprogramma.

België/TV 1

09.00 Samson. Gevarieerd kinderprogramma.
10.00 Eucharistieviering. Vanuit de St.-Seraasabdij in Grimbergen.
11.00 De zevende dag. Praatcafé.
12.45 Sportmiddag.
13.15 Nee-wijze. Hongaarse animatiefilm van Jozsef Nepp.
15.00 1 voor iedereen. Gevarieerd familieprogramma.
15.15 Op verzoek.
15.35 De Britse Kanaal-eilanden.
16.00 Mijn hart is vol muziek.
16.35 Op verzoek.
17.05 Gerty en Gulliver. Vandaag: De Franse Haute-Maurienne.
17.30 De Edison tweeling. Amerikaanse jeugddreks.
17.55 Journal.
18.00 Tik tak.
18.05 Merlina. Jeugddreks.
18.30 Meester, hij begint weer. Comedyserie.
19.00 De Cosby show. Amerikaanse comedyserie. Afl.: De loodgieter.
19.25 Mededelingen en programma-overzicht.
19.30 Journal en sport.
19.45 Sportweekend.
20.30 Made in Vlaanderen. Alfa Papa Tango. Met: Nolle Versijp, Machteld Ramoudt, Jo de Meyere. Afl. 11.
21.30 Mr. Bean. Humoristisch programma met Rowan Atkinson. Afl.: Mr. Bean in de stad. Mr. Bean komt in zijn Mini thuis aangereden.
22.00 I.Q. Quiz met denk- en weetvragen. Presentatie: Herman van Moll.
22.30 Vandaag en sport.
22.50 Ziggurat. Een ruimte voor kunst. De zeven kunsten, wekelijks op actuele wijze belicht. Gast: Arno Siebens, toneelschrijver, met 'Uw hoofd is een huis'.
23.20-23.30 Coda - Plastische kunsten. Portret van de vrouw van de kunstenaar, van Hans Holbein. Kunstmuseum Bazel uit de reeks 100 Meesterwerken).

België/RTBF 1

11.00 Protestantse kerkdienst. 12.00 Faire le point. 12.55 Weerbericht. 13.00 Nieuws. 13.20 Baby boom, Amerikaanse komedie uit 1987. 15.05 La conquête de l'Everest, documentaire. 16.05 Génies en herbe. 16.45 Noubou noubou. 17.25 Jeu des dictionnaires. 18.00 Autovision. 18.30 Week-end sportif. 19.30 Journal en weerbericht. 20.05 Magic show. 21.10 Bangkok Hilton. Australische tv-film. 23.25 Weerbericht en laatste nieuws. 23.50-00.00 Tribune économique et sociale. Vandaag: Les organisations patronales.

België/Télé 21

13.55 Reflets, reportages. 14.55 Genesis: No admittance, muziekspecial. 15.50 Radio 21. 18.20 Félix, jeugdmagazine. 18.50 Une histoire du cinéma de Belgique: La perle de Henri d'Urcel, 1929. 19.30 Journal en weerbericht. 20.00 Les belles de nuit, Franse komedie uit 1952 van René Clair. 21.30 Laatste nieuws, weerbericht en beursberichten. 22.00 François Mitterrand, documentaire over de Franse president. 22.55-23.50 Week-end sportif

TV 5

07.00 Ochtendprogramma. 12.00 Nieuwsflits. 12.05 Objectif Europe. 12.30 Référence. 13.00 Nieuws. 13.10 Amusementsprogramma. 14.00 Dierenprogramma. 14.30 Policier, serie. 16.05 Nieuws. 16.15 Correspondances. 16.30 Autrement dit. 17.30 Tant que coulent les rivières, documentaire. 18.30 Nieuws. 19.00 Spelprogramma. 19.30 Belgisch nieuws. 20.00 Actualiteiten. 21.00 Nieuws. 21.30 Champagne amer, film. 23.00 Nieuws. 23.30 Filmmagazine. 00.30-01.00 Videofilms.

België/TV 2

Geen uitzending.

BBC 2

07.35 Open university. 13.00 Reg. programma's. 13.30 Cricket vanuit Wellington. 14.00 Olympic Grand Stand met o.a. schansspringen, cross country en rodel voor mannen. 16.00 Snooker. 18.00 Rugby special. 19.00 Olympics Today. Samenvatting. 19.35 Ecoomisch magazine. 20.15 Natuurdocumentaire. Afl.: Haaien. 21.05 Goodbye comrades. Vervolg op een documentaire. 21.55 Serie over de moderne tijd. Afl.: The visit. 22.25 Did you see...? 23.00 Screen two: The lost language of Cranes, tv-spel van Nigel Finch naar de roman van David Leavitt. 00.30 Heartbreakers, Amerikaanse speelfilm uit 1984 van Bobby Roth. 02.00 Muziekmagazine. Met o.a. The brand new heavies en Daisy Chainsaw and rappers. Herh.

Sportnet

07.30 IJshockey: Zweden-GOS. 09.00 Atletiek. 10.30 Internationale danswedstrijden. 11.30 Profboksen. 13.30 Snooker league 1992. 15.30 Voetbal: Uruguay-Ecuador. 16.30 Voetbal: Argentinië-Bolivia. 17.30 Golf. 18.30 Skiën voor mannen. 19.00 Basketbal: Steiner Bayreuth-TTL Bamberg, live. 20.30 Rallysport. 21.30 NBA Basketbal. 00.30 Golf. 01.30-02.00 Tafeltennis voor vrouwen: België-Zweden.

Eurosport

06.00 Magazine met interviews, prognoses en weerberichten. 06.30 IJshockey. 07.00 Magazine. 07.30 IJshockey. 08.00 Magazine. 08.30 Openingsceremonie OS. 09.00 Skiën. 11.20 Rodelen. 12.00 Skiën. 13.45 Samenvattingen en uitslagen. 14.00 IJshockey. Aansl.: Skispringen. 16.00 Skiën. 16.30 IJshockey. Aansl. hardrijden op de schaats. 19.00 Samenvattingen en uitslagen. 19.30 Kunstrijden. Aansl.: IJshockey. 23.00 Samenvattingen en uitslagen. 00.00 IJshockey. 02.00 Samenvattingen en uitslagen. 03.00 IJshockey. 05.00 Skiën (heren).

Super Channel

06.30 Videoclips. 10.00 All mixed up. 11.00 Religieus magazine. 12.00 Videoclips. 13.00 Religieus magazine. 13.30 Muziekmagazine. 14.50 Sports news. 15.00 Religieus magazine. 15.30 Toeristisch magazine. 16.00 Sportnieuws. 17.00 Jongerenmagazine. 17.30 Religieus magazine. 18.00 Business weekly. 18.30 Duitstalig religieus magazine. 19.00 Videofashion. 19.30 The last resort, comedyserie. 20.00 White lions, speelfilm. 21.50 Sports news. 22.00 News. 22.30 Concertserie. 23.30 Filmmagazine. 00.00 All mixed up. 00.30 Videoclips.

MTV Europe

06.00 Awake on the wildside. 11.30 European top 20. 13.30 XPO. 14.00 The big picture. 14.30 Ray Cokes. 18.30 Live in rock. 19.00 US Top 20 video countdown. 21.00 120 Minutes. 23.00 XPO. 23.30 Headbangers ball. 02.00 Kristiane Backer. 03.00-07.00 Night videos.

CNN

07.10 Moneyweek. 07.40 Healthweek. 08.10 Showbiz. 08.40 Science and technology week. 09.40 The big story. 10.10 Pinnacle. 10.30 World business this week. 11.15 Larry King weekend. 12.10 Showbiz. 12.40 Style with Elsa Kienisch. 14.30 Inside business. 14.40 Evans and Novak. 15.40 Your money. 16.10 On the menu. 16.40 Newsmaker Sunday. 17.10 CNN Travel guide. 18.00 World business. 18.40 International correspondents. 19.10 Futurewatch. 19.40 Moneyweek. 20.00 The week in review. 21.00 CNN World report.

radio

Radio 1
7.05 KRO's Ontbijtshow (7.30 Nws.), 7.53 Ter overweging, 8.09 Groot nieuws, 9.05 De verbeelding, 9.30 De andere wereld van zondagmorgen op één, 10.05 Wegwezen, 11.05 Ophel en vertier (12.30 Nws.), 13.10 Hier en nu, 14.05 Lange de lijn, sport en muziek (17.30 Nws.), 19.04 Van 0 tot 80, 20.04 Jazz uit het historisch archief, ca.20.30 NOS Jazzgeschiedenis, 21.04 Appels en peren, 22.04 New age music magazine, 23.07 Met het oog op morgen, 0.02-7.00 TROS Nachtwacht.

Radio 2

8.02 Vroege vogels, 10.04 Tony van Verre ontmoette Fons Jansen (7.04), 10.30 Muziekmaakt, 12.04 Nederlands op AVRO 2, 13.04 AVRO Radiojournaal, 14.04 Café op twee, 15.30 Mezzo, 17.04 De taalmeesters, 17.30 Tour de chant, 18.04 Album, 20.04 3 x belien, 20.30 The great American songbook, 22.00-7.00 Zie radio 1.

Radio 3

7.02 Wakker, 8.02 Popsjop, 10.04 Dolce vita, 12.04 Eén, 13.04 Popparazzi, 15.04 Paperclip, 17.04 Basta, 18.04 Het steen tijperk, 19.04 Forza, 20.04 LeidseкадеLive, 22.04 Rock City, 23.07-24.00 Liefdeslijn.

Radio 4

8.00 Nws, 8.04 Liefde op 1 eerste

Radio 5

6.30-6.50 Scheepvaart- en marktberichten en uitgebreid weerbericht, 9.00 Nws, 9.02 Woord op zondag, 9.30 Te deum laudamus, 9.55 Waarstanden, 10.00 Het verhaal, 10.10 Kerkdienst, 10.58 Wie de ganzen, 11.00 De andere wereld van zondagmorgen op vijf, 12.00 Nws, 12.05 Het zwarte gat, 14.00 Radio Romantica, 16.00 Club Veronica Trend, 16.55 Mededelingen en schippersberichten, 17.00 Kerkdienst, 17.58 Wie de ganzen, 18.00 Nws, 18.10 Mensen, 18.25 Liturgie & kerkmuziek, 18.40 De onbekende islam, 19.00 Nieuws in het Turks, 19.05 Nieuws in het Marokkaans/Arabisch, 19.10 Nieuws in het Berbers, 19.15 Nieuws in het Chinees, 19.20 Suren, 19.25 Liturgie, 19.30 Nieuws, 19.35 Tambu, 20.30 Zorg en Hoop, 21.20-22.20 Mededelingen Nederlanders.

Radio 6

gehoor, 9.00 Musica religiosa et profana, 9.55 Programma-overzicht, 10.00 Eucharistieviering, 11.00 Aspecten van de kamermusiek: Pianomuz, 12.00 De Nederlanden: NH Philhar. Ork. met sopr. 13.00 Nws, 13.04 Diskotabel, 14.15 Concert op zondagmiddag: Nederlandse Kamerork, met cello (in de pauze: Praten over muziek), 16.30 Vokalise, 18.00 Nws, 18.04 Muziek uit duizenden, 19.00 Continuï, 20.00 Nws, 20.02 Specialiteiten à la carte, 22.00 Kammerconcert: Strijkkwart, 23.00-24.00 Finale.

Radio 7

6.30-6.50 Scheepvaart- en marktberichten en uitgebreid weerbericht, 9.00 Nws, 9.02 Woord op zondag, 9.30 Te deum laudamus, 9.55 Waarstanden, 10.00 Het verhaal, 10.10 Kerkdienst, 10.58 Wie de ganzen, 11.00 De andere wereld van zondagmorgen op vijf, 12.00 Nws, 12.05 Het zwarte gat, 14.00 Radio Romantica, 16.00 Club Veronica Trend, 16.55 Mededelingen en schippersberichten, 17.00 Kerkdienst, 17.58 Wie de ganzen, 18.00 Nws, 18.10 Mensen, 18.25 Liturgie & kerkmuziek, 18.40 De onbekende islam, 19.00 Nieuws in het Turks, 19.05 Nieuws in het Marokkaans/Arabisch, 19.10 Nieuws in het Berbers, 19.15 Nieuws in het Chinees, 19.20 Suren, 19.25 Liturgie, 19.30 Nieuws, 19.35 Tambu, 20.30 Zorg en Hoop, 21.20-22.20 Mededelingen Nederlanders.

Radio 8

gehoor, 9.00 Musica religiosa et profana, 9.55 Programma-overzicht, 10.00 Eucharistieviering, 11.00 Aspecten van de kamermusiek: Pianomuz, 12.00 De Nederlanden: NH Philhar. Ork. met sopr. 13.00 Nws, 13.04 Diskotabel, 14.15 Concert op zondagmiddag: Nederlandse Kamerork, met cello (in de pauze: Praten over muziek), 16.30 Vokalise, 18.00 Nws, 18.04 Muziek uit duizenden, 19.00 Continuï, 20.00 Nws, 20.02 Specialiteiten à la carte, 22.00 Kammerconcert: Strijkkwart, 23.00-24.00 Finale.

Radio 9

6.30-6.50 Scheepvaart- en marktberichten en uitgebreid weerbericht, 9.00 Nws, 9.02 Woord op zondag, 9.30 Te deum laudamus, 9.55 Waarstanden, 10.00 Het verhaal, 10.10 Kerkdienst, 10.58 Wie de ganzen, 11.00 De andere wereld van zondagmorgen op vijf, 12.00 Nws, 12.05 Het zwarte gat, 14.00 Radio Romantica, 16.00 Club Veronica Trend, 16.55 Mededelingen en schippersberichten, 17.00 Kerkdienst, 17.58 Wie de ganzen, 18.00 Nws, 18.10 Mensen, 18.25 Liturgie & kerkmuziek, 18.40 De onbekende islam, 19.00 Nieuws in het Turks, 19.05 Nieuws in het Marokkaans/Arabisch, 19.10 Nieuws in het Berbers, 19.15 Nieuws in het Chinees, 19.20 Suren, 19.25 Liturgie, 19.30 Nieuws, 19.35 Tambu, 20.30 Zorg en Hoop, 21.20-22.20 Mededelingen Nederlanders.

Radio 10

gehoor, 9.00 Musica religiosa et profana, 9.55 Programma-overzicht, 10.00 Eucharistieviering, 11.00 Aspecten van de kamermusiek: Pianomuz, 12.00 De Nederlanden: NH Philhar. Ork. met sopr. 13.00 Nws, 13.04 Diskotabel, 14.15 Concert op zondagmiddag: Nederlandse Kamerork, met cello (in de pauze: Praten over muziek), 16.30 Vokalise, 18.00 Nws, 18.04 Muziek uit duizenden, 19.00 Continuï, 20.00 Nws, 20.02 Specialiteiten à la carte, 22.00 Kammerconcert: Strijkkwart, 23.00-24.00 Finale.

Radio 11

6.30-6.50 Scheepvaart- en marktberichten en uitgebreid weerbericht, 9.00 Nws, 9.02 Woord op zondag, 9.30 Te deum laudamus, 9.55 Waarstanden, 10.00 Het verhaal, 10.10 Kerkdienst, 10.58 Wie de ganzen, 11.00 De andere wereld van zondagmorgen op vijf, 12.00 Nws, 12.05 Het zwarte gat, 14.00 Radio Romantica, 16.00 Club Veronica Trend, 16.55 Mededelingen en schippersberichten, 17.00 Kerkdienst, 17.58 Wie de ganzen, 18.00 Nws, 18.10 Mensen, 18.25 Liturgie & kerkmuziek, 18.40 De onbekende islam, 19.00 Nieuws in het Turks, 19.05 Nieuws in het Marokkaans/Arabisch, 19.10 Nieuws in het Berbers, 19.15 Nieuws in het Chinees, 19.20 Suren, 19.25 Liturgie, 19.30 Nieuws, 19.35 Tambu, 20.30 Zorg en Hoop, 21.20-22.20 Mededelingen Nederlanders.

Radio 12

gehoor, 9.00 Musica religiosa et profana, 9.55 Programma-overzicht, 10.00 Eucharistieviering, 11.00 Aspecten van de kamermusiek: Pianomuz, 12.00 De Nederlanden: NH Philhar. Ork. met sopr. 13.00 Nws, 13.04 Diskotabel, 14.15 Concert op zondagmiddag: Nederlandse Kamerork, met cello (in de pauze: Praten over muziek), 16.30 Vokalise, 18.00 Nws, 18.04 Muziek uit duizenden, 19.00 Continuï, 20.00 Nws, 20.02 Specialiteiten à la carte, 22.00 Kammerconcert: Strijkkwart, 23.00-24.00 Finale.

Radio 13

6.30-6.50 Scheepvaart- en marktberichten en uitgebreid weerbericht, 9.00 Nws, 9.02 Woord op zondag, 9.30 Te deum laudamus, 9.55 Waarstanden, 10.00 Het verhaal, 10.10 Kerkdienst, 10.58 Wie de ganzen, 11.00 De andere wereld van zondagmorgen op vijf, 12.00 Nws, 12.05 Het zwarte gat, 14.00 Radio Romantica, 16.00 Club Veronica Trend, 16.55 Mededelingen en schippersberichten, 17.00 Kerkdienst, 17.58 Wie de ganzen, 18.00 Nws, 18.10 Mensen, 18.25 Liturgie & kerkmuziek, 18.40 De onbekende islam, 19.00 Nieuws in het Turks, 19.05 Nieuws in het Marokkaans/Arabisch, 19.10 Nieuws in het Berbers, 19.15 Nieuws in het Chinees, 19.20 Suren, 19.25 Liturgie, 19.30 Nieuws, 19.35 Tambu, 20.30 Zorg en Hoop, 21.20-22.20 Mededelingen Nederlanders.

Radio 14

gehoor, 9.00 Musica religiosa et profana, 9.55 Programma-overzicht, 10.00 Eucharistieviering, 11.00 Aspecten van de kamermusiek: Pianomuz, 12.00 De Nederlanden: NH Philhar. Ork. met sopr. 13.00 Nws, 13.04 Diskotabel, 14.15 Concert op zondagmiddag: Nederlandse Kamerork, met cello (in de pauze: Praten over muziek), 16.30 Vokalise, 18.00 Nws, 18.04 Muziek uit duizenden, 19.00 Continuï, 20.00 Nws, 20.02 Specialiteiten à la carte, 22.00 Kammerconcert: Strijkkwart, 23.00-24.00 Finale.

Radio 15

6.30-6.50 Scheepvaart- en marktberichten en uitgebreid weerbericht, 9.00 Nws, 9.02 Woord op zondag, 9.30 Te deum laudamus, 9.55 Waarstanden, 10.00 Het verhaal, 10.10 Kerkdienst, 10.58 Wie de ganzen, 11.00 De andere wereld van zondagmorgen op vijf, 12.00 Nws, 12.05 Het zwarte gat, 14.00 Radio Romantica, 16.00 Club Veronica Trend, 16.55 Mededelingen en schippersberichten, 17.00 Kerkdienst, 17.58 Wie de ganzen, 18.00 Nws, 18.10 Mensen, 18.25 Liturgie & kerkmuziek, 18.40 De onbekende islam, 19.00 Nieuws in het Turks, 19.05 Nieuws in het Marokkaans/Arabisch, 19.10 Nieuws in het Berbers, 19.15 Nieuws in het Chinees, 19.20 Suren, 19.25 Liturgie, 19.30 Nieuws, 19.35 Tambu, 20.30 Zorg en Hoop, 21.20-22.20 Mededelingen Nederlanders.

Radio 16

gehoor, 9.00 Musica religiosa et profana, 9.55 Programma-overzicht, 10.00 Eucharistieviering, 11.00 Aspecten van de kamermusiek: Pianomuz, 12.00 De Nederlanden: NH Philhar. Ork. met sopr. 13.00 Nws, 13.04 Diskotabel, 14.15 Concert op zondagmiddag: Nederlandse Kamerork, met cello (in de pauze: Praten over muziek), 16.30 Vokalise, 18.00 Nws, 18.04 Muziek uit duizenden, 19.00 Continuï, 20.00 Nws, 20.02 Specialiteiten à la carte, 22.00 Kammerconcert: Strijkkwart, 23.00-24.00 Finale.

Radio 17

6.30-6.50 Scheepvaart- en marktberichten en uitgebreid weerbericht, 9.00 Nws, 9.02 Woord op zondag, 9.30 Te deum laudamus, 9.55 Waarstanden, 10.00 Het verhaal, 10.10 Kerkdienst, 10.58 Wie de ganzen, 11.00 De andere wereld van zondagmorgen op vijf, 12.00 Nws, 12.05 Het zwarte gat, 14.00 Radio Romantica, 16.00 Club Veronica Trend, 16.55 Mededelingen en schippersberichten, 17.00 Kerkdienst, 17.58 Wie de ganzen, 18.00 Nws, 18.10 Mensen, 18.25 Liturgie & kerkmuziek, 18.40 De onbekende islam, 19.00 Nieuws in het Turks, 19.05 Nieuws in het Marokkaans/Arabisch, 19.10 Nieuws in het Berbers, 19.15 Nieuws in het Chinees, 19.20 Suren, 19.25 Liturgie, 19.30 Nieuws, 19.35 Tambu, 20.30 Zorg en Hoop, 21.20-22.20 Mededelingen Nederlanders.

Radio 18

gehoor, 9.00 Musica religiosa et profana, 9.55 Programma-overzicht, 10.00 Eucharistieviering, 11.00 Aspecten van de kamermusiek: Pianomuz, 12.00 De Nederlanden: NH Philhar. Ork. met sopr. 13.00 Nws, 13.04 Diskotabel, 14.15 Concert op zondagmiddag: Nederlandse Kamerork, met cello (in de pauze: Praten over muziek), 16.30 Vokalise, 18.00 Nws, 18.04 Muziek uit duizenden, 19.00 Continuï, 20.00 Nws, 20.02 Specialiteiten à la carte, 22.00 Kammerconcert: Strijkkwart, 23.00-24.00 Finale.

Radio 19

6.30-6.50 Scheepvaart- en marktberichten en uitgebreid weerbericht, 9.00 Nws, 9.02 Woord op zondag, 9.30 Te deum laudamus, 9.55 Waarstanden, 10.00 Het verhaal, 10.10 Kerkdienst, 10.58 Wie de ganzen, 11.00 De andere wereld van zondagmorgen op vijf, 12.00 Nws, 12.05 Het zwarte gat, 14.00 Radio Romantica, 16.00 Club Veronica Trend, 16.55 Mededelingen en schippersberichten, 17.00 Kerkdienst, 17.58 Wie de ganzen, 18.00 Nws, 18.10 Mensen, 18.25 Liturgie & kerkmuziek, 18.40 De onbekende islam, 19.00 Nieuws in het Turks, 19.05 Nieuws in het Marokkaans/Arabisch, 19.10 Nieuws in het Berbers, 19.15 Nieuws in het Chinees, 19.20 Suren, 19.25 Liturgie, 19.30 Nieuws, 19.35 Tambu, 20.30 Zorg en Hoop, 21.20-22.20 Mededelingen Nederlanders.

Radio 20

gehoor, 9.00 Musica religiosa et profana, 9.55 Programma-overzicht, 10.00 Eucharistieviering, 11.00 Aspecten van de kamermusiek: Pianomuz, 12.00 De Nederlanden: NH Philhar. Ork. met sopr. 13.00 Nws, 13.04 Diskotabel, 14.15 Concert op zondagmiddag: Nederlandse Kamerork, met cello (in de pauze: Praten over muziek), 16.30 Vokalise, 18.00 Nws, 18.04 Muziek uit

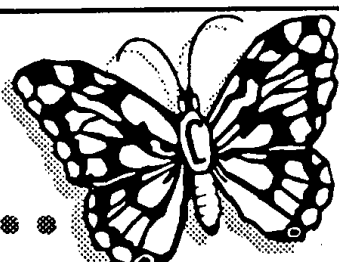

VAKANTIE & RECREATIE

Averfentiencombinatie van 49 Nederlandse Regionale Dagbladen. Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar, tel.: 072-196314/206/292 fax: 072-113295

WADDENEILANDEN

TERSCHELLING
f 141,-

Voorjaarsarrangementen in hotels en pensions 4 dagen / 3 nachten vanaf f 141,- per persoon

TERSCHELLING
WEEKEND of MIDWEEK

Vanaf f 150,- voor 2 tot 4 personen

TERSCHELLING
f 141,-

Voorjaarsarrangementen in hotels en pensions 4 dagen / 3 nachten vanaf f 141,- per persoon

TERSCHELLING
WEEKEND of MIDWEEK

Vanaf f 150,- voor 2 tot 4 personen

NATIONAAL LANDSCHAP Terschelling

DRENTE

V.a. f 200 hoogseiz. v.a. f 375 p.w. **** ANWB stacaravans/zomerh., gezell. camping, zwembad v.a. f 35 p.d. HALFPENSION. Vers-keuken, douche/toilet, bos, terrassen voor natuurliefhebbers, fietsers, rustzoekers. Folders: De Zorg Vlied, Wateren, (05612) 1368, b.g.g. (05212) 7258.

DR-61R

GELDERLAND

CAMPING 'DE SCHARPENHOF' TERWOLDE, een ideale vakantie voor het hele gezin a.d. rand v.d. Veluwe met o.a. surfmeer, verhuur zwembad, div. attr., bowling, bistro en disco. VERHUUR VAN STACARAVANS f 575,- p.w. GEHEEL VERNIEUWDE TOILET/DOUCHEBOUWEN. Zie ook VVV of ANWB-gids of bel voor een folder 05717-1731.

EPE VELUWE, camping de Zandhegge, ANWB-erkend, zwembad aanwezig voorseizoen f 465. Ook enkele seizoenp.l. v.a. f 950,-. Tel. 05780-13936/14721. GE-61R

DE WILGENHOEVE, auth. verhuur boerderij app. in veld bij bos. Ruimte en conf. Achterhoek 10 pers. Ook midw. verhu., nu 20% kort. op midw. Tel.: na 19.00 uur 05735-1695. GE-61R

LIMBURG

LUXE VAKANTIEBUNGALOWS
3- of 5-sterren bungalows op het "schoonste plekje" van Zuid-Limburg met "5 STERREN"-VOORZIENINGEN.
HET IS DE HOOGSTE TIJD OM ER EVEN TUSSENUIT TE GAAN!

SPECIALE AANBIEDING:
Wat zou u denken van de a.s. Krokusvakantie met 20% korting of b.v. tussendoor een weekend of midweek voor reeds f 290,- resp. f 250,-

Vakantiecentrum Schin op Geul
Bel 04459-1400 voor alle info en gratis folder.

FRANKRIJK

LOT/ZUID-DORDOGNE
Camping Moulin de Laborde*** met ruime plaatsen, groot zwembad, peuterbad, zeer goede sanitaire voorz. Gezellig terras met bar en petit restaurant (Ned. leid.). Voor inl. Camping Moulin de Laborde, 46700 Montcabrier, France of bel in Ned. 010-4217895 of 01748-12227. FA-61R

Gezell. fam.camp. LE MOULIN DE MASFROLET*** Ab Jat-Sur-Bandiat, 24300 Nontron (Dordogne) 1.2 ha rivier, ruime pl., mod. sanitair, warm water, elektr., kampwinkel, bar, rest., gr.: zwemb., tennisb., visgel., recr. progr. en disco. Verh. van eenvoudige stacaravans v.a. Fr.frs. 1600 (4 pers.) p.wk. all-in. Info en reserv. in Ned. Tel. 05219-3271. FA-61R

SPANJE

plannen?

Haal de speciale vliegengids van **ARKE**

COSTA BRAVA - Blanes
Vakantiehuizen te huur
Auto • bus • trein • vliegtuig
CodaB Reizen:
050-415210. SP-61R

OOSTENRIJK
ALLEENSTANDEN neem de stap! Lang weekend Parijs of 7 dgn. Oostenrijk. Bel voor info: Samen Uit in Duiven, 08367-67028. OS-61R

OOSTENRIJK
KARINTHIË a/d Wörthersee Klagenfurt, te huur 30 cont. pl. inger. stacaravans van mei t/m sept. Op de camping strandbad. Vol van 25-7 t/m 15-8. Ned. gastechtp. aanw. ZELL AM SEE zomer- en wintercaravans t.h. op camp. Wofelrigt Bruck, compl. inger. m. voortent. Ideaal v. kind. Vol van 18-7 t/m 8-8. CARAVAN INTERLAND (02158) 25533. OS-61R

AMELAND. T.h. 4- en 6-pers. luxe stacaravans. Vrij voor 11-7 en na 15-8. Inl. 05921-42728/43843. WA-61R

TERSCHELLING 'PANORAMA WEST', bung. en app. te huur in de duinen van West-Terschelling. Vrij voor 4-7 en na 22-8. Res. G. Bergsma-Steenhuizen, tel. 05620-3040. WA-61R

TERSCHELLING AMELAND. T.h. gr. luxe sta-caravans 2 en 3 sip.kmrs. w. water, kl.v., radio, vrij voor 4-7 en na 22-8. Tel. 05180-1581, b.g.g. 05620-2582. WA-61R

'n vakantieadres met veel recreatieve mogelijkheden op een schitterend eiland

RESORT d'AMELANDER KAAP
luxe appartementen en hotelkamers
congres & partyzalen
Bel voor info: 05191-4646

AMELAND. T.h. st. vakantiebungalows en stacaravans. Terschelling t.h. stacaravans, alles voll. inger. Vrij voor 11-7 en na 15-8. Inl.: 05180-1206 (niet op zond.). WA-61R

Texel hotel BOSCHRAND.
De Koog, 4 dng. arr. luxe kamer d't + tv, HP f 225 in mrt. Gratis 1x subtr. zwembad + 1x tennis of squash + 1 dag fiets. 02220-17281. WA-61R

3-daags Fietsarrangement
Drie dagen (2 nachten) verhuur op basis logies/ontbijt. Inkl. fiets en kaartje. Kamer met bubbelbad! Komplet verzorgd, vanaf f 153,50 p.p.

Hotel 't Koogerend
Info en res. tel. 02220-13301

OVERIJSSSEL

GEZINSCAMPING
verw. zwem-kinderbad waterglij tenniss. recr.team. Folder aanv. 05729-1564.

in de paasvakantie naar VAKANTIEPARK COLLENDORP nabij PONYPARK SLAGHAREN. Gezellige vakantiehuizen met gratis rijschool en rijles voor de kinderen, overdekt verwarmd zwembad, gezellige familie-avonden, incl. entree PONYPARK SLAGHAREN met gratis gebruik van alle unieke attracties, nieuwe wildwaterbaan, westernshows, etc. 3 dagen met 2 overnachtingen voor slechts f 338 per vakantiehuise. Ga langs uw postkantoor of postagentschap en haal gratis de nieuwe vakantiefolder. Of bel 05231-3000. OV-61R

QMMEN T.h. inger. stacar. op vak.centr. Bestmeneren in de bossen m. verw. buiten- en overdekt zwembad. Recr.team aanwezig. Inl. of folder 05274-1267. OV-61R

*Denekamp (Twente) grenzeloos boeiend!

Omdat het vele mogelijkheden biedt in elke vorm van dag- en verblijfsrecreatie. Prachtige afwisselende natuurgebieden, grenzend aan het Duitse bergland-schap. Vele bezienswaardigheden w.o. watermolens, kasteel, musea, Volkssterrenwacht enz. Hotels, bungalows en campings in alle prijsklassen aanwezig. Zeer aantrekkelijke arr. Echt waar.

IN DENEKAMP BENT U UIT! NATUUR-LIJK UIT!

Vraag brochure bij VVV Denekamp, Postbus 36, 7590 AA Denekamp. Tel. 05413-51205. OV-61R

LET OP! Speciale aanbieding Holten: vakantieoord De Lindenberg in de periode 6-3 tot 10-4 uur midweek/weekend of week, f 165,- alles inbegrepen (behalve evt. schoolmaaktkosten), de 33 bungalows met kvt staan vrij in het bos. kantine met biljart openend, tev. wasserette, speeltuin, midgolf en sportveld, verwarmd zwembad enz. Nog mog. krokus-/paasvak. Mei en juni 50+ERS belangrijke korting. Vraag gratis folder, Postweg 1, 7451 TS Holten of bel 05483-61364. OV-61R

DRENTHE

BUNGALOWPARK NULERVELD-PESSE, ANWB-erk., bung. s. Geh. jr. luxe bung.'s t.h. inf. en kl.folder: Heemraadschapsln. 85, Amstelveen, (020) 6459541/6413940. DR-61R

Camping De Hondsrug is een modern ingerichte gezinscamping met o.a.

camping de hondsrug
aanweg 3 - 9463 TA eest
tel. 05922-1292

- Toeristische plaatsen met eigen sanitair
- Arrangementen Pasen, Hemelvaart en Pinksteren
- Buitenbad
- Verwarmd binnenbad
- Luxe stacaravans te huur voor 19-7 na 15-8
- Gehele seizoen recreatiebegeleiding

NIEUWSGIERIG? Komt u gerust eens langs om te kijken, of vraag om de folder.

HOBBE
Het is heerlijk voor kinderen: zwemmen, sporten, spelletjes doen. En volop rust en ruimte voor iedereen.

KAMPEREN HOOGSEIZOEN
f 31,50 p.n. all-in

& WOBBE
De dwergen van Hunze-bergen/Westerbergen nodigen u uit voor een heerlijke vakantie. Midden in Drenthe.

HUNZEBERGEN
Eldon 05919-49116
WESTERBERGEN
Eldon 05288-1224

BUNGALOW-AANBIEDING
v.a. 12/6 t/m 26/6, 6-pers. bungalow v.a. f 470,- p.w.

Ruime kampeerplaatsen, vakantiewoningen, overdekt zwembad 30' met sauna, tennisbanen, midgolf, bowlingbanen, recreatieplas, sportarrangementen en horeca met diverse recreatiemogelijkheden.

CAMPING- en RECREATIECENTRUM
DE TWEE BRUGGEN
Miste 102, 7118 XR Winterswijk. Tel. 05430-65366

WINTERSWIJK. Staanplaatsen en toeristische plaatsen tegen Duitse grens gelegen in schitterende natuur. Alle comfort, rest., snackbar, disco, tennis, kegelen, zwemmen, surfen enz. Verh. voor groepen tot 45 pers. Camping en geelcentrum 't WIESKAMP, Henxel nr. 4, 7113 PA, 05430-14612. GE-61R

RECR. CENTR. 'HET EIBERNEST' EIBERGEN (ACHTERHOEK). Verh. van 2-11 pers. bung./sta-caravans en kampeerpl. Inl. + gr. folder: Kerkdijk 1, 7152 DB Eibergen (05454) 71268/71269. GE-61R

CAMPING DE VLINDERHOEVE **** Gorsse (GLD.) grens Veluwe Achterhoek, voor vakantie of seizoen, ook stacaravans te huur. Folder? 05733-1354. GE-61R

WINTERSWIJK. Luxe vrijst. recr.bung. in bos, speelt., recr.meer, 3 sl.k., cv, kvt, eigen inrit. Prijzen v.a. f 270 per week all-in, vrij voor 11-7 en na 15-8. 074-664360. GE-61R

UTRECHT

MAARN, BUNG.PARK DE MAARNSSE BERG. Gel. i.d. bossen. T.h. 4**** bung.'s (2-10 pers.). Krokus/wkend, midweek. RUIME SEIZ./PASSANTENPL. 03432-1284. UT-61R

NOORD-HOLLAND

ST. MAARTENSZEE. PARK DUINLAND. Bung., gratis zwembad/attractiepark. Weekend/midweek v.a. f 320,- hoogseiz. v.a. f 1095,-. Ook spec. paas- en koninginnedag arr. Tel. 02246-3109. AH-61R

ST. MAARTENSZEE/PETTEN. T.h. bung./s.app. aan zee nabij subtropisch zwembad. (02246) 1596. NH-61R

HEILOO - BUNGALOWPARK 'HET CAENDORP' vrijst. 6-pers. bungalows, ANWB, veel privacy, speeltuin, speelweide, kinderboerderij. Inl./folder: 072-330512. NH-61R

ST. MAARTENSZEE bungalows vlakbij strand en zwembad. Tel. 05900-12222. NH-61R

ZUID-HOLLAND

HOTEL 'AAN ZEE' voor een geslaagde zomervakantie, 1 min. van strand f 295,- p.p. week. Volpension, ideaal voor gezinnen. Gr. folder 01719-12919. Fam. Zonneveld, par. Boulevard 206, 2202 HT Noordwijk 'aan Zee'. ZH-61R

ZEELAND

ZOUTELANDE, lekker uitwaaien aan zee en strand. Even weg met caravan of camper. Krokusw., spec. tar. f 17,50 per plaats all-in. Tev. verh. om mrt., apr., mei, juni. Camp. Weltevreden, tel. 01186-1321, res. gewenst. ZE-61R

VVV OOSTKAPELLE EN DOMBURG
Lekker uitwaaien aan het strand, wandelen of fietsen door de bossen. Bovendien volop mogelijkheden voor uitstapjes in de omgeving. Vraag onze accommodatiegidsen aan: VVV Oostkapelle, 01188-2910. VVV Domburg, 01188-1342. ZE-61R

Noordzee-Park

Ouddorp a/Zee t.h. 5**** bung. op 400 m v. zee. Info + folder. Tel. (01878) 3099/3211. ZE-61R

VVV BROUWERSHAVEN. Voor nieuwe winterarrangementen. Vraag folder! Tel.: (01119) 1940. ZE-61R

GROEPSACCOMMODATIE in Burgh-Haastede, geschikt tot 60 personen. Vrij van 17-31/7 en 14-28/8. Tel.: M. v. Overen 01115-2438, na 18.00 uur. ZE-61R

LIMBURG

5-DGS. APRILREIS 11-15 april f 370,- p.p. 25 jaar busreizen Valkenburg Z.L. Incl. halten en brengen + volpension + bustochten + gezellige avonden + vele extra's. 8-dgs. reizen f 530,- p.p. Bondshotel ANWB*** P. HERMENS. BEL NU!!! Gratis april-folder. Tel. 04406-13020. LI-61R

DRENTHE

NORG., mooi fiets- en wandelgebied. T.h. vakantie-ting. v.a. f 265,- p.wk. 05921-59506. DR-61R

Zonder dat u meteen forse bedragen voor een hotel, bungalow of appartement moet betalen, toch genieten van een vakantie in een andere omgeving? Eenvoudig! Door vakantiewoningruil kun je er eens vaker tussenuit. Het IWB regelt ALLES voor u, ook als u alleen oppas voor uw woning zoekt. Schrijf of bel voor info: IWB, Postbus 301, 8160 AH Epe. Tel. (05780) 14235. VV-61R

HOTEL 'DE OUDE HOEVE' ARGEN (NRD.-L.) EEN BOURGONDISCHE ERVARING IN HUISELIJKE SFEER. Na een ingrijpende verbouwing vanaf 14 maart: een sterretje meer door meer luxe, meer ruimte, meer comfort, meer privacy. BEL EVEN VOOR DE KLEUFOLDER: (04703) 2098. LI-61R

CAMPING 'DE SCHANS' ARGEN NRD.-L. Vakantieplezier voor het hele gezin, uitgebreid recreatieprogramma, vele voorzieningen, van zwembad tot disco, vak-, seiz. plaatsen, arr. Bel voor info of reserveren (04703) 1957, b.g.g. 1742. LI-61R

4-6-pers. sta-caravans te huur
camping HIGH CHAPARELL Oirsbeek, 12 km van Valkenburg. VOORDEEL van 27 juni tot 11 juli 2 weken v.a. f 550. Inl. 04492-2044. LI-61R

EPEN/VIJLEN CAMPING COTTESSEER HOEVE **** Rustig gelegen gezinscamping bij bos en Geuld met vele faciliteiten. Verh. stacaravans en app. Tel. (04455) 1352. LI-61R

Bungalowpark Reevalis gelegen in Vijlen (Zuid-Limburg).

HOOGSTGELEGEN BUNGALOWPARK VAN NEDERLAND!
Prachtig ingerichte bungalows voorzien van alle comfort (2-4, 4-6 of 6-8 pers.). Schitterende omgeving, serene rust, met veel fiets- en wandelmogelijkheden. Alleen April - Mei nog plaats v.a. f 290,- per week. Alleen Sept. - Okt. nog plaats v.a. f 375,- per week. Reserveren kunt u rechtstreeks op telefoon 04454 - 2573 of per fax 04454 - 1552.

reevalis
NATUURLIJK, EINDELOOS.

Camping 'ONS BUITEN' gezellige gezinscamping even buiten Venlo. Grote speeltuin, zwembad, winkel, kantine, modern sanitair. St. Urbanusweg 120, 5914 HG Venlo, 077-515821. LI-61R

Recreatiepark Hommelheide Susteren

Uitstekende gezinscamping aan de rand van het heuvelland. Goede voorzieningen tegen scherpe prijzen. Ruime kampeerplaatsen, gratis warm water, natuurbad, roeisivier, waterfietsen, tennisbaan, grote speeltuin. Tevens nieuwe jaarplaatsen. BEL VOOR GRATIS FOLDER (04499) 2900. LI-61R

Welkom in De Berckt
Vakantiepark
De Berckt is een schitterend gezinspark met veel mooie voorzieningen.

- subtropisch zwembad • crazy river met glijbaan • particuliere bungalow • caravanverhuur • kampeerplaatsen • verwarmd buitenbad • speeltuin • recreatieprogramma • kantine • restaurant • supermarkt • tennis • midgolf •

Bel voor meer informatie: De Berckt Baarlo (L) Tel. 04707 - 1547

tip
Prachtige managen met alle faciliteiten

DE BERCKT

NOORD-BRABANT

4**** camping 'Strandbad Oostappen'
7 dagen per week open!
Ideale ANWB-gezinscamping, bij grens Brabant/Limb. Mooie jaar-toeristische plaatsen in de bossen of zwem-/surfwater. Uitgebreid dag/avondactiviteitenprogramma, ook voor de allerkleinsten. Waterglijbaan. Speelcombinatie. Modern en comfortabel: elektra, watertappunt, riolering, kabel-tv. Vraag snel de uitgebreide folder: Fam. Gillis, Kranenvenweg 23. ASTEN-OMMEL Tel. 04936-92398. NB-61R

Mierlo: recre. boerderij de 'BLAUWE KEI' ± 60 pers., bij bos en heide. Tel. 04927-61578. BR-61R

BAARLE-NAASSAU. VAKANTIEOORD DE STEPPE 4-6 of 12 pers. vakantiehuizen in de land. bosr. omgev. Hoogseizoen f 485 p.w. Kamp. tegen aantrekkelijke tarieven. Nog vrij voor 17-7. Fam.park met voor elk wat wils! Tel.: (04249) 9246. NB-61R

De fijnste kampeer-/bungalowvakantie bij

Libéma vrijetijdsparken
Bel voor gratis brochure: 013-360032. BR-61R

DOE-VAKANTIES

ZOUT OF ZOET WATER?

Zeil er 'ns uit op één van onze traditionele schepen. Mogelijkheden voor individuen, kleine of grote(re) groepen. Vaargebied Overijssel, Friesland, Jusselmeer, Wad, Zeeland, Denemarken, Engeland en Oostzee.

Vraag onze gratis brochure aan
ZEILVLOOT ZWARTSLUIS
Postbus 80, 8064 ZH Zwartsluis, Nederland. DU-61R

BELGIË/LUXEMBURG

Belgische Ardennen CAMPING HOENBUSCH **** ANWB. Te huur op fijne gezinscamping nieuwe 6-pers. stacaravans met toilet en douche comp. inger. met kvt, nieuw verhuur. zwemb. met bubbelbad. V.a. mei verw. Nog vrij in voor- en naseizoen v.a. f 395,- p.w. all-in. Ook ruime kampeerplaatsen voor eigen caravan of tent. Voor 50+ extra korting. Tel. 09-328027523. BL-61R

ARDENNEN t.h. vak.app. 4-5 pers. pr. per wk. v.a. f 224; w'end/midwk. v.a. f 140. Folder en inl. vak.centr. Country Club Benelux, Schnellenberg 36, 4720 Lacalaine. Tel. 09-3287659702. Ned. spr. BL-61R

STA-CARAVANS te huur in de Ardennen, al v.a. f 190 p.w. all-in. Inl. (04459) 1598. BL-61R

CARAVANS te huur. Prachtige natuur bij La Roche (Ardennen) op kleine camping 100 km van Maastricht. Ook met eigen tent of caravan. Tel. 01172-1446. BL-61R

FRANKRIJK

Z.-Fr. DORDOGNE. Kant-en-klaar kamperen in 4-5 pers. caravans op *** camping met zwembad. Hoogseizoen f 350/f 495 p.w. excl. camp.tarief. 04742-3362. FA-61R

Schilderachtig! De Côte d'Azur in mei. APP. v.a. f 395,- p.w. Basic Travel 050-265100. FA-61R

TOPIC TRAVEL autovakanties

comfortabele huizen, villa's, bungalows en appartementen in Frankrijk, Spanje, Tsjechoslowakije, Karinthië en Toscane. Bel u voor onze gids: 070-3503309 Lid SGR FA-61R

I.R.S.: vakantiehuizen v. particulieren Z.O.-Frankrijk, Ardèche, Gard Vaulcuse, Drôme, tel. NI. 040-570619, tel. FR. 09-3375391652, fax: 75391049 Ned. spr. FA-61R

Parijs busreizen, 3 dg. v.a. f 159,- p.p. Info GEBRO REIZEN. 038-544968. FA-61R

LOT / DORDOGNE
Gezellige familiecamping 'Le Ch'itimi', ANWB*** met zwembad, tennis, winkel, bar, snacks, 70 plaatsen en 10 caravans te huur. Inl. 05972-1696. FA-61R

SÉJOUR EN FRANCE. Goede betaalbare vak.won., bung.parken en stacar. Nog plaats hoogseiz. Z. aantr. prijzen voor-naseizoen. Gratis gids: 085-257800. FA-61R

ONBEZORGDE KAMPEERVAKANTIES voor gezinnen. In Zuid-Frankrijk: compl. inger. caravans en bung.tenten + sport/spelprogramma's. Aantrekkelijk en betaalbaar. EUROSPOORVAC 078-414562. FA-61R

RENT A TENT. Voll. inger. bung.tenten op campings in Belg., Lux., Dld., Nrd.-Frankr. 05765-1071, Pb19, 7370 AA Loenen. FA-61R

Fr. Pyreneeën, 50 km Mid. Zee, Catalaanse Mas t.h. 5/6-pers. Beschermde natuurgeb. op flanken Mont Canigou. Fietsen, wand. Juni f 450 p.w., juli, aug. f 670 p.w., rest jaar f 350 p.w. Tel. inl. 023-251678, na 18.00 uur. FA-61R

SPANJE

Gratis zomergids. Buspendels 10-17 dgn., 2x p.w. v.a. 28-2 (krokus) app. v.a. f 199,-, hotel v.a. f 289,-, camp. v.a. f 319,-. Boosten Reizen, SGR, tel. 045-227777. SP-61R

Van Hulst/Montemar

'Het beste aan de Costa' (Pineda de Mar). Luxe touring-carreizen. Hotel/app. van april t/m okt. elke maandag en vrijdag 10-, 13-, 14- en 17-daagse reizen. Vraag gratis brochure: 073-124171. SP-61R

Spanje busreizen, 10 dg. v.a. f 395,- p.p., 17 dg. v.a. f 614,- p.p. Gratis folder GEBRO REIZEN. 038-544968. SP-61R

BENIDORM, elke vrijdag per Royal Classbus, incl. goed hotel met volp. in febr./march 10 dgn. f 396, 17 dgn. f 618, in april v.a. f 429, mei v.a. f 415, juni v.a. f 430, juli/aug. v.a. f 557. Vraag gratis folder Solmar Tours, 040-460560 (Lid Garantiefonds). SP-61R

Hotel Grossfeld
Droomvakantie in 't bergstadje net over de grens. Het beste geotulende, luxe familiehotel in Bad Bentheim met zijn vele faciliteiten, bomen, kamers met ligbad, toilet, kvt, mini-bar, telefoon, zwembad (29°), sauna, solarium, bowling, bar en Konditorei. Tevens fietsverhuur.

Luxe 4-daags midweekarr. (3 n.) DM 255,- p.p.
Incl. elke dag gevarieerd ontbijtbuffet en culinar. diner. Eensv. aantrekkelijke weekend- en 6-daagse arrangementen.

Hotel Grossfeld, Postbus 1208, 4444 Bad Bentheim, Duitsland. Bel 053-35 32 46 (NL) of 09-49 59 22 828 (BRD) voor gratis prospectus. Fax. 09-49 59 22 43 49

Campings, bungalows, vakantiewoningen en stacaravanparken.
EIFFELUX
073-419019/420644
DU-61R

Romantiek in het land der duizend bergen
450-818 m.

FREDEBURG
Vraag onze grote kleurenbrochure aan: Verkeij u Knoppeveld, D-5948, Schmalleberg-Fredeburg, tel. 09-49 2974 7037, fax 5119.

RENT A TENT. Voll. inger. bung.tenten op campings in Belg., Lux., Dld., Nrd.-Frankr. 05765-1071, Pb19, 7370 AA Loenen. DU-61R

OOST-EUROPA

PANNONIA Travel heeft int. tenten-car.-campings, vak.won.-app. in Hongarije en Tsjechosl. 08347-83988. OE-61R

MAROKKO

Aktieve rondreis MAROKKO, 22 dgn. f 1795, incl. vliegrets, hotels, vervoer etc. Div. vertrekdata. Folder? Djoser 071-126400. Lid SGR. MA-61R

Schilderachtig! De Côte d'Azur in mei. APP. v.a. f 395,- p.w. Basic Travel 050-265100. FA-61R

PORTUGAL

plannen?

Haal de speciale vliegengids van **ARKE**

ITALIË

Levico - Caldonazzo - Ledro Gardameer - Kalterersee
200 vak.woningen en hotels v.a. f 20 p.p.p.n. Vakantie VALSUGANA. Tel. (03463) 51161 GR. GIDS. IT-61R

Noorditaliaanse meren

Zwemmen - surfen - fietsen - bergen - cultuur - steden
200 persoonlijk bezochte vakantiewoningen en hotels
Vakantie Valsugana, 03463-51161 (gratis gids).

DE ZON

SCHIJNT OOK IN JUNI!
Campings in N.italië en Frankrijk
Kamp.pl. en verhuuringen inl. en res. Pubit Promotions
Tel. 033-950638. IT-61R

ITALIE

plannen?

Haal de speciale vliegengids van **ARKE**

Hotel Am Berghang
De unieke schitterende ligging van ons hotel in Bad Bentheim, aan de zuidkant van de Bantheimer Bergen, de royale kamers en suites met alle denkbare comfort, het binnenbad (29°C) en het relaxcenter, de bar, lounge en restaurant (met meesterlijke kok!) garanderen u een zorgeloos verblijf. Onze taam van gezellig luxeus hotel maken wij ook graag voor u waar! Ons aanbod:
midweek-arr. (5 nachten) HP v.a. DM 298,- p.p.
of weekend-arr. (2 nachten) HP v.a. DM 165,- p.p.
Postbus 1412, D-4444 Bad Bentheim.
Bel 09-49.5922.2047 voor gratis folder. Fax 09-49.5922.4867.

DUITSLAND

Gastvrij, sfeervol en... dichtbij!

Het staat allemaal in het Limburgs Dagblad.

**Nog geen
abonnee**

DEEL GRATIS
06-022 99

Limburgs Dagblad

duidelijke krant

De Davao nianen